

UED

ULUSAL EĞİTİMDE

FOR

DÖNÜŞÜM FORUMU

UEDFOR V BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

Kastamonu

"GEÇMİŞTEN GELECEĞE EĞİTİMİN MİLLÎ YOLCULUĞU"

11-15 Kasım 2024

eBilig

www.ebilig.com
Türk Dünyası Eğitim Ağı

UEDFOR V

BİLDİRİ ÖZETLERİ

KİTABI

V. ULUSAL EĞİTİMDE DÖNÜŞÜM FORUMU

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

11-15 KASIM 2024 KASTMONU

E-ISBN: 978-625-98202-5-5

Kitap, UEDYFOR-V 'de sunumu yapılan bildirilerin özetleri olup özetlerin içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Eğitim Yöneticileri ve Uzmanları Derneği'ne (EYUDER) aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan, Kitabın bütünü ya da bölümleri, kapak tasarımı, mekanik elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

1. Baskı: HaziranKasım 2024, Ankara

İmtiyaz Sahibi

EYUDER

Genel Yayın Yönetmeni

Doç. Dr. Adem ÇİLEK

Editör

Murat KOÇALI

Dizgi ve Kapak Tasarım

Murat KOÇALI

İletişim

EĞİTİM YÖNETİCİLERİ VE UZMANLARI DERNEĞİ

İnternet: www.eyuder.org.tr

E.ileti: eyuder@gmail.com

İnternet: www.uedfor.org

E.ileti: uedkkongre@gmail.com

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	4
KURULLAR	12
ONURSAL BAŞKANLAR	12
DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI	12
EYFOR-16 AKADEMİK KOORDİNATÖRLER	12
DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ	12
BİLİM KURULU ÜYELERİ	18
BİLDİRİ ÖZETLERİ	24
YARATICILIĞA AÇILAN KAPI: AÇIK UÇLU MATERYALLERİN SINIF ORTAMLARINDA KULLANIMININ YARATICI DÜŞÜNCEYE OLAN KATKISINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	25
NEŞE AŞKAR, ...	25
BİREYSEL VE KURUMSAL İLETİŞİM JOHARI PENCERESİ	26
TURAN AKMAN ERKİLİÇ, ...	26
DEZAVANTAJLI BÖLGELERDE EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİNİN SAĞLANMASINA İLİŞKİN OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ	27
CAFER YOZGAT, ...	27
KAPSAYICI EĞİTİM UYGULAMALARINDA ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN YERİ	28
SENİHA KURTOĞLU, ...	28
TÜRKİYE'DE SON BEŞ YILDA YAYIMLANMIŞ EĞİTİM ÇALIŞANLARININ İŞLE BÜTÜNLEŞMESİ KONULU MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: DERGİPARK VE TR DİZİN ÖRNEĞİ	29
HASAN KAVGACI, ...	29
ERASMUS+ ULUSÖTESİ İŞ BİRLİĞİ FAALİYETLERİ (TCA) EĞİTİMLERİ GENÇLİK ÇALIŞANLARI İÇİN FIRSATLAR VE YÖNTEMLER	30
GÖKBEN KARADAŞ, ...	30
OKUMA KÜLTÜRÜ VE MEDYA	31
ŞAHİN ŞİMŞEK, ...	31
TÜRKİYE'DE UYGULANAN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMLARINDA DEĞERLER VE DEĞERLER EĞİTİMİNİN YERİ	32
NAİM ÜNVER, MUAMMER ERGÜN, ...	32
FEN LABORATUVARI DERSİNDE KULLANILAN GÖSTERİ YÖNTEMİNİN SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ FEN ÖĞRETİMİ ÖZ-YETERLİK İNANÇLARINA ETKİSİ	33
GÖKHAN UYANIK, ...	33
ŞAMOT ÇAMURU İLE ÜÇ BOYUTLU NESNE YAPMAYI ÖĞRENİYORUM YAPIYORUM ATÖLYE ÇALIŞMASI (BİR ÖRNEK UYGULAMA)	34
ZEHRA KAYMAK, ...	34
EĞİTİMDE İYİ ÖRNEKLER; OKULUM FARKINDA PROJESİ: EĞİTİMDE FARKINDALIK KÜLTÜRÜ OLUŞTURMA VE GÜÇLENDİRME	35
BAHAR YAKUT ÖZEK, ...	35
AZERBAJCAN'DA DOKTORA EĞİTİMİ: SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	36
VUSALE MUSALI, ...	36

ARGÜMANTASYON UYGULAMALARININ ORTAOKUL 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ANALİTİK DÜŞÜNME BECERİLERİNE ETKİSİ	37
ESRA KABATAŞ MEMİŞ, ZEYNEP ERGÜN, ...	37
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE HİKAYE ANLATIM TEKNİKLERİ	38
NEZAHAT ÇELEM, ...	38
KUŞLAR YUVASIZ KALMASIN	39
ERHAN ÇELEM, ...	39
MODERN EĞİTİM ANLAYIŞININ DOĞUŞUNA KATKI SAĞLAYAN ZİHNİYET DEĞİŞİMİNİN TARİHSEL KÖKLERİ (1839-1871).....	40
ŞERİF DEMİR, ...	40
OKUL YÖNETİCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİNİN İNCELENMESİ	41
AYBIKE IŞIK ÖZGÜN, ...	41
ARGÜMANTASYON TABANLI BİLİM ÖĞRENME SÜRECİNİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMENE YANSIMALARI.....	42
DAMLA IŞIK, BÜŞRA NUR ÇAKAN AKKAŞ, ESRA KABATAŞ MEMİŞ, ...	42
BEN VE HAYAT.....	43
NEJLA ESEN DAMAR, YAVUZ SELİM GÜMÜŞ, ...	43
AFETLERE KARŞI FARKINDALIK KAZANDIRMADA DİJİTAL MATERYAL HAZIRLAMA: GÜMÜŞHANE ÖRNEĞİ.....	44
FİLİZ KÖKSAL, İREM CANSU YÜCEL, ...	44
EĞİTİM FAKÜLTELERİNDE ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNİN TARİHİ SÜREÇTE DÖNÜŞÜMÜ	45
GÜLER TULUK, HALİL İBRAHİM AKYÜZ, OKTAY ERBAY, ...	45
MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERİN SANATSAL GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ VE KARŞILAŞTIKLARI ZORLUKLAR	46
MERİÇ KANDI, ...	46
OKUL DIŞI ÖĞRENMENİN TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ORTAOKUL MATEMATİK DERSİ ÖĞRENME ÇIKTILARI İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ: KASTAMONU ÖRNEĞİ.....	47
FEYZA ALIUSTAOĞLU,.....	47
CANLILAR DÜNYASINA YOLCULUK: ATIK MI? HIÇ DERT DEĞİL!.....	48
NİLGÜN BAKKALOĞLU, ...	48
2018 PISA OKUMA BECERİLERİ VERİLERİNE GÖRE ÖĞRENCİ BAŞARISINI YORDAYAN ÖĞRENCİ ÖZELLİKLERİ ..	49
AYŞE SENA KANDEZOĞLU, MUSA SADAK, ...	49
EĞİTİMDE SOSYAL MEDYANIN KULLANIMI: FIRSATLAR VE TEHDİTLER	50
HATİCE ÇAKIR, ...	50
SİBER MAĞDURİYETİ VE SİBER ZORBALIĞI ERGENLERLE ANLAMAK.....	51
GÜLNIHAL YILDIRIM, TEMEL ÇALIK, SU ERTÜRK, ...	51
EKOSİSTEMLERİ KEŞFETMEK: ÇEVREMİZDEKİ YAŞAM AĞI!	53
NUROL BİRSEN EVİNTAN, ...	53
YARATICI DRAMA İLE ERKEN OKUR-YAZARLIK BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ	54
DERYA TOSUNOĞLU, ...	54
ÖĞRETMENLERİN ALGILARINA GÖRE OKUL YÖNETİCİLERİNİN MİZAH DAVRANIŞLARI İLE ÖĞRETMENLERİN POZİTİF PSİKOLOJİK SERMAYELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	55
EMRULLAH BÜYÜK, ERGÜN RECEPOĞLU,.....	55

2024 SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NA GÖRE HAZIRLANMIŞ 5.SINIF DERS KİTABINDA TARİHİ KAHRAMANLAR	56
EMİNE KARASU AVCI, MELİKE FAİZ, ...	56
UYANIŞ.....	57
CAFER VURAL, ...	57
OKULONCESİNDE HİKAYENİN ÖNEMİ	58
EBRU VURAL,.....	58
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE GÜNLÜK YAŞAM BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ: KENDİNE YETERLİLİK VE SORUMLULUK KAZANDIRMA ETKİNLİKLERİ	59
NURAY GÜÇER, ...	59
AKRAN ZORBALIĞI, OKUL HAKLARINI BİLME VE HAKKINI SAVUNMA: ÖĞRENCİLERİN HAK TEMELLİ FARKINDALIK KAZANMASI	60
GÖKHAN GÜÇER, ...	60
EĞİTİMDE ROBOTİK VE KODLAMA UYGULAMALARININ KULLANILMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	61
MURAT ŞEYHOĞLU,.....	61
“KÜMELER” KONUSUNA İLİŞKİN HAZIRLANAN LİSANSÜSTÜ TEZLER.....	62
ABDULLAH ÇAĞRI BİBER, SEBAHATTİN ÇETİNKAYA, ...	62
MASALIM OLUR MUSUN?	63
NİLCAN İNAN, ...	63
EĞİTİM YOLUYLA MEZHEPLER ARASI BARIŞ: İSLAM TARİHİNDE MEZHEPLERİN EĞİTSEL DÜZLEMDE BİRLİKTELİK ARAYIŞLARI	64
METİN GÜRPINAR,.....	64
İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN HAREZMİ EĞİTİM YAKLAŞIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	65
AHMET AŞKAR, SELDA PARLAKOĞLU, ESRA ETLİOĞLU, DERYA TEKİN, ASLI DEMİR, NEŞE AŞKAR, ...	65
2024 AĞUSTOS ÇOCUK KULÜBÜ YÖNERGE DEĞİŞİKLİĞİNE OKUL YÖNETİMLERİNİN TEPKİLERİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA.....	66
BATUHAN ÇELİK, ...	66
ÇOCUK KULÜPLERİNİN ÖĞRENCİ GELİŞİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ İLE VELİ BEKLENTİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI: KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI	67
MUALLA ÇELİK, ...	67
YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ EĞİTİMDE KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ ÖĞRENME MODELLERİNİN AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ	68
ADEM YILMAZ, ...	68
ORTAOKUL DİSİPLİN SORUNLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	69
VILDAN GİDER, ...	69
AKADEMİSYENLERİN MİZAH TARZLARI İLE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	70
UFUK ACI, ERGÜN RECEPOĞLU,.....	70
EĞİTİMDE DİJİTALLEŞME VE KAMUSAL YAYINCILIĞIN MİLLİ EĞİTİME ENTEGRASYONU: TRT EBA	71
EMRE ERTÜRK, ...	71
BİLSEM ÖĞRETMENLERİNİN DAĞINIK DERS SAATLERİNİN AİLE YAŞAMLARINA ETKİSİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA	72
ÜMIT ÖZŞERBETÇİ,.....	72

MESLEK LİSESİ ÖĞRETMENLERİNE GÖRE OKUL MÜDÜRLERİNDEKİ PATERNALİST LİDERLİK ALGILARI	73
MURAT KOÇALI, ...	73
YARATICI DRAMA İLE İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ	74
BÜŞRA FAYETÖRBAY, ...	74
BÜTÜNSSEL BECERİLER AKADEMİSİ PROJESİ İLE ÖĞRENCİ GELİŞİMİNİN DESTEKLENMESİ	75
ÖZLEM GÜNDÜZ GÖÇMEN, MURAT KOÇALI, ...	75
KÖY OKULLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	76
EMİNE KAYA, TURAN AKMAN ERKİLİÇ, ...	76
ENTEGRASYON PARADOKSU: İYİ EĞİTİMLİ GÖÇMENLERİN AYRIMCILIĞA DAHA ÇOK MARUZ KALMALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME	77
MURAT KARATAY, ...	77
OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARINDA GÖRÜLEN DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTEDE SPOR ETKİNLİKLERİNİN GRUP İÇİ UYUMA ETKİLERİ	78
HATİCE TILTAY, ...	78
MODERN TÜRKİYE'DE DİN EĞİTİMİNİN EVRİMİ: İBN HALDUN'UN MEDENİYET TEORİSİ BAĞLAMINDA BİR İNCELEME	79
FATİH KATINÇ, ...	79
ÖĞRETMENLERİN FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİME İLİŞKİN ÖZYETERLİĞİ İLE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	80
DUYGU ESRA YILMAZ, ERGÜN RECEPOĞLU, ...	80
GEÇMİŞ GEÇMİŞTE Mİ KALMALI? TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALLARI İÇİN BİR DERS TEKLİFİ: TÜRKÇE ÖĞRETİMİ TARİHİ	81
BURCU ÖZTÜRK, ...	81
ÖĞRETMENİM SINIFTA SENİ BEKLİYORUZ	82
SERHAT AYAR, AHMET GÜNEŞ, KENAN TABAR, SELÇUK SELVİ, ...	82
TÜRKİYE'DE STEM EĞİTİMİ ÜZERİNE BİR DOKÜMAN İNCELEMESİ: LİTERATÜR VE UYGULAMALAR	83
HAKAN ULUM, MENŞURE ALKIŞ KÜÇÜKAYDIN, ...	83
SUSMAYACAĞIZ SUSAMAYACAĞIZ	84
SELİM SİRRI YALÇIN, ...	84
AYNADAKİ BİZ	85
SERHAT AYAR, SELÇUK SELVİ, ...	85
FETEMM VE BİZ	86
SERHAT AYAR, SİBEL GÜVEN, SERTAÇ VAROL, FATİH GÜVEN, ERDEM ÖZDEMİR, ...	86
İLKOKUL DÜZEYİNDE ELEŞTİREL DÜŞÜNME KONUSU LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ANALİZİ	87
EMEL AYDIN, MAKBULE EBUR KIR, HALİL İBRAHİM KILIÇ, AYBIKE IŞIK ÖZZGÜN, ...	87
ZEKÂ OYUNLARININ İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BLOOM TAKSONOMİ ALANLARI GELİŞİMİNE ETKİSİ	88
ÖMERCAN ŞENTÜRK, TAMER KARAKAN, SELCANAY KOÇ, ÖZCAN TURAN, FİLİZ TAÇYILDIZ, GÜLİZ GÜLCAN ARSLAN, GÜLŞAH ÖZER, ZEHRA GÜL KÖYÇÜ	88
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KARIYER GELİŞİMİNDE STEM EĞİTİMİ	89
ÖMERCAN ŞENTÜRK, EMEL ÇOBAN, ADİLE ÖZÇELİK, HALE TUNÇAY, NİHAL ALBAYRAK, EMİNE GÖKBUDAK, ...	89
NİTEL ARAŞTIRMALARDA SIKÇA KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	90
MUSTAFA DEMİR, ...	90

GENÇ YAŞAM KOÇLARI YETİŞİYOR	91
FATİME DOĞAN ŞAHİN, ...	91
OKUL MÜDÜRLERİNİN BİYOGRAFİLERİNİN OKUL YÖNETİMİNE ETKİSİ	92
BÜŞRA KOÇ, ...	92
FEN ÖĞRETİMİ İÇİN GELECEĞİN EĞİTİM ARACI: CHATGPT	93
BURCU TORUN, ORHAN KARAMUSTAFAOĞLU, ...	93
CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE EĞİTİME BAKIŞ	94
ÜZEYİR YILDIZ, ...	94
GENÇLERİN EĞİTİM VE İSTİHDAM SÜREÇLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	95
BÜŞRA KOÇ, FERUDUN SEZGİN, ...	95
SIHİRLİ ÖZEL DÖRTGENLER E TWİNNİNG PROJESİ.....	96
GÜLTEN EROL, ...	96
EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ VE ANNE-BABA EĞİTİM DURUMUNUN LGS BAŞARISINA ETKİSİ	97
ABDULBAKİ DEĞER, ...	97
YAYGIN EĞİTİM KURUMLARINDA ERASMUS PROJELERİNDE GÖREV ALAN YETİŞKİN KURSİYERLERİN GÖRÜŞLERİ VE GELİŞİMLERİ	98
ADİLE ÖZÇELİK, ...	98
ÖĞRETMEN YABANCILAŞMASI KONUSUNDAKİ LİSANSÜSTÜ TEZLERE İLİŞKİN BİR ÇÖZÜMLEME	99
FATMA NUR AKAR, AYHAN URAL, ...	99
YÖNETİM DÜŞÜNCESİNİN İNSANA BAKIŞ AÇISI: Z KURAMININ TÜRKİYE'DE OKUL YÖNETİCİLERİ TARAFINDAN UYGULANABİLİRLİĞİ.....	100
HUZUR KURT, EDA ÇİFTÇİ, NEVZAT ÖZTÜRK, ...	100
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİ EĞİTME VE DESTEKLEME KONUSUNDA OKUL YÖNETİCİLERİNDEN BEKLENTİLERİ	101
ESRA KARADAVUT, ...	101
ÇOCUKLAR İÇİN FELSEFE	102
GÜLAY ÖZCAN, ...	102
TÜRKİYE YÜZYILINDA MAARİF MODELİ VE BECERİ TEMELLİ DİN EĞİTİMİNİN İMKÂN VE SINIRLILIKLARI	103
MEHMET FARUK BAYRAKTAR, NEVZAT ÖZTÜRK, HUZUR KURT, ...	103
TÜRKİYE YÜZYILINDA MAARİF MODELİ VE BECERİ TEMELLİ DİN EĞİTİMİNİN İMKÂN VE SINIRLILIKLARI	104
NEVZAT ÖZTÜRK, ...	104
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ	105
NECATİ BİNİCİ, BİLGİN ÜNAL İBRET, ...	105
LİSE ÖĞRENCİLERİNİN ATIŞTIRMALIK YİYECEKLER HAKKINDA TERCİHLERİ.....	106
FERYAL DELİKAYA, FERYAL DELİKAYA, FERYAL DELİKAYA, ...	106
OKULUMDA BESLENME ALIŞKANLIĞI VE FİZİKSEL HAREKETLİLİK ETKİNLİKLERİ.....	107
SAMİYE MEYDAN, ...	107
40 YAŞ ÜZERİ ANNELERİN KENDİ ANNELİK ALGILARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ.....	108
BİRCAN GÜLÇİN DELİKAYA, ...	108
YAYGIN EĞİTİM KURSLARININ BİREYLER ÜZERİNDE ETKİLERİ	109
ALİ HAYDAR TURAN, ALİ HAYDAR TURAN, ...	109

MÜZEDE BAHAR TEMİZLİĞİ	110
ERCAN UÇAK, GAMZE CEYHAN UÇAK, ...	110
FARKLARIN BİRLEŞİMİNDEN ÇOCUĞUN GELİŞİMİNE.....	111
FATMA ÖZKIRAY, ...	111
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN ORFF YAKLAŞIMI ALANINDAKİ YETERLİKLERİNİN ARTIRILMASI .	112
HÜLYA AYKUTLU ADALI, ...	112
STEM EĞİTİMİ AMAÇ VE FAYDALARI NELER?	113
GÜLBAHAR DİLEK ÖRENLİLİ,.....	113
"SERGİLER EVE SİĞAR" KALİTE ETİKETİ ÖDÜLLÜ BİR E-TWİNNİNG PROJESİ.....	114
HÜLYA AYKUTLU ADALI, ...	114
İÇİNDEKİ SİHRİ KEŞFET.....	115
GAMZE CEYHAN UÇAK, ...	115
SINIF DENETİMİNDE YAŞANAN GERİLİMLERİN VE BU GERİLİMLERİN AZALTILMASINDA OKUL MÜDÜRLERİNİN KULLANDIKLARI LİDERLİK STRATEJİLERİNİN İNCELENMESİ	116
ALİ ÇAĞATAY KILINÇ, GÖKHAN SAVAŞ, KÜRŞAT ARSLAN, FERUDUN SEZGİN, SERVET ÖZDEMİR, ...	116
OKUL ÇAĞI ÇOCUKLARININ DOĞA VE ÇEVRE DÜŞÜNCELERİNİN OYUN YARDIMI İLE DİL GELİŞİMİNE OLAN ETKİSİ	117
BARÇINAY ÇİFCİ, BARÇINAY ÇİFCİ, ...	117
EĞİTİM ORTAMLARI TEMASIYLA TÜRK İŞARET DİLİ	118
HÜLYA AYKUTLU ADALI, ...	118
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER BAĞLAMINDA SANAL MÜZEYİ KULLANMAK: ÖRNEK BİR UYGULAMA.....	119
FEYZA KARAKURT, ...	119
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ERDEM DEĞER EYLEM MODELİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ PROJESİ.....	120
M. TUBA ÖZDEMİR, ŞENOL YILMAZ, ÖMER AYDIN, ...	120
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE TEMEL KODLAMA ÖRNEKLERİ	121
ELİF ARKALI, SEVİL PEKDEMİR BAYLAN, ...	121
EĞİTSEL OYUNLARLA DİL ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN EĞİLİMLERİ.....	122
DİNÇER BEKTAŞ, ...	122
KENDİNİZİN EN İYİ VERSİYONU OLUN.....	123
SUZAN B. ÇOBANOĞLU,.....	123
ÇALIŞMA ORTAMINDAKİ GENEL GÖRÜNÜM ÜZERİNDEN POTANSİYEL TEHLİKELERİN ÜRETKEN YAPAY ZEKA İLE TANIMLANMASI.....	124
HAMİDE ARGUNŞAH, HÜSEYİN POLAT, ...	124
DEZAVANTAJLI ÖĞRENCİLERİN AHLAKİ EĞİTİMLERİNİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK TEMEL EĞİTİM KADEMESİNDEKİ OKUL YÖNETİCİLERİ GÖRÜŞLERİ	125
MAHMUT ÇITIRIK, MEHMET ŞÜKRÜ DAMDAM, MUHAMMET KART,.....	125
MERCANLARI YAŞAT KI, OKYANUSLAR HAYAT BULSUN.....	126
NUR KARATAY, ...	126
OKUL YÖNETİMİNDE İŞ YOĞUNLUĞU: OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖRÜŞLERİNE DAYALI NİTEL BİR ANALİZ	127
GÖKHAN SAVAŞ, ERHAN DOLAPCI, ...	127

ORTAÖĞRETİM BİYOLOJİ ÖĞRETMENLERİNİN BİYOLOJİ ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER (SİNOP İLİ ÖRNEĞİ).....	128
GÜNSELİ AKSU, ...	128
MESLEK LİSELERİNDE ÇALIŞAN KÜLTÜR DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (SİNOP İLİ ÖRNEĞİ)	129
DURALI AKSU, ...	129
MATEMATİĞİ SEVİYORUM STEM' LE COŞUYORUM.	130
FERDA KANAT,.....	130
ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ÇEVRE EĞİTİMİNE TEKNOLOJİNİN KATKISI : DEĞİŞİR DÖNÜŞÜR YEŞERİR ...	131
MERVE ARSLAN, ŞEYMA BERNA IRGIN,.....	131
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSLERİNDE SANATLA TERAPİ UYGULAMA ÖRNEĞİ	132
MİNE BUNSUZ, ...	132
ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KARMA DESEN ARAŞTIRMASI.....	133
ELİF KÖTÜĞ, ...	133
HİTABET ATÖLYESİ	134
CENGİZ BOZ, ÖZGÜR MUTLU ÖZTÜRK, ...	134
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SERBEST OYUNDA ÖĞRETMEN ROL İNANÇLARI VE OYUNSEVERLİK EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	135
GÖKÇEN BALAT, FİLİZ ÖZKAYA, BİROL KILIÇ,.....	135
ÖĞRETMENLER VE AİLELERİN GÖZÜNDEN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN OKULA UYUM SÜRECİ	136
RÜYA KÜÇÜKOĞLU, ZEYNEP BUSE AKŞAHİN, ...	136
GEÇMİŞTEN GELECEĞE EĞİTİMİN MİLLİ YOLCULUĞUNDA ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ	137
İBRAHİM SEZER, ...	137
"JOURNEY TO THE WORLD OF ART" İLKOKUL DÜZEYİNDE ETWINNING PROJESİ	138
GÜLCAN AKYÜREK, ...	138
ALİYA İZZETBEGOVİÇ'İN ESERLERİNDE TARİH VE TARİH ÖĞRETİMİNİN YERİNİN İNCELENMESİ	139
MEHMET EMİN KAYMAKCI,.....	139
DERS DIŞI OKUL EGZERSİZLERİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL ALGISINA ETKİSİ	140
SEYFİ TÜLÜ, ...	140
GELİŞİMSEL DENETİM KONUSUNDA YAZILAN TEZLERİN VE MAKALELERİN İNCELENMESİ.....	141
YASEMİN ÇETİN, ...	141
ÖRNEK OLAY İNCELEME ATÖLYESİ.....	142
ÖZGÜR MUTLU ÖZTÜRK, CENGİZ BOZ, ...	142
DOĞADA RİTMİN EĞİTİMDEKİ SESİ.....	143
ÇİĞDEM YILDIZ, CEMİL KILIÇ, ...	143
KÜÇÜK AĞAÇLAR,BÜYÜK HAYALLER.....	144
NAZLI KARATEKE, CEMİL KILIÇ, ...	144
TÜRKÇEYİ DRAMA İLE YAŞAMAK: DİL VE DUYGULAR ARASINDA BİR YOLCULUK	145
ESRA TÜRKER, CEMİL KILIÇ, ...	145
OKULDA İYİ OLUŞ	146
HALİME TÜRKER, CEMİL KILIÇ,.....	146

TÜRKİYE 'DE MESLEK LİSESİ MEZUNLARININ İSTİHDAMI VE SORUNLARI "KAHRAMANKAZAN İLÇESİNDE ARAŞTIRMA"	148
ÖZLEM ATİK, ZEHRA DAĞLI, ...	148
EĞİTİM YÖNETİMİNDE STRATEJİK PLANLAMANIN ÖNEMİ	149
HATİCE TİLTAY YILMAZ, FİGEN AL, ...	149
OKUL YÖNETİCİLERİNİN İŞ DOYUMU SEVİYELERİNİN ÖLÇÜLMESİ	150
BURCU ÇALIŞKAN, HATİCE TİLTAY YILMAZ,.....	150
MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİNDE AHİLİK KÜLTÜRÜ ALGISI	151
SÜLEYMAN DEĞİRMENCİ, GAMZEGÜL ENGİN, ...	151
MESLEK LİSELERİNDE OKUL MÜDÜRLERİNİN LİDERLİK ROLLERİ VE MESLEKİ EĞİTİMİN KALİTESİNE ETKİLERİ	152
ABUZER AKIN, ...	152
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜNDEN WEB 2.0 ARAÇLARININ EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARINA YANSIMALARI	153
SEYRAN ÖZER,.....	153
ELİF YEMENİCİ'NİN RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ TASARIMSAL VE RESİMLEME ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	154
ALEV SİNOĞLU, ERDOĞAN ERGİN, ...	154
DİJİTAL ÇAĞDA RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI NEDEN ÖNEMLİDİR?	155
ERDOĞAN ERGİN, ALEV SİNOĞLU, ...	155
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ KAPSAMINDA YENİLENEN PROGRAMLARIN BECERİLER, ÖLÇME-DEĞERLENDİRME VE KAZANIMLAR AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	156
KADİR BAYŞU,.....	156
ÖĞRETMENLERİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ	157
ADEM ÇİLEK, FATMA NUR ÇOBAN, ...	157
ÖĞRENCİ MERKEZLİ YAKLAŞIMLARLA AKIL VE ZEKA OYUNLARI ARACILIĞIYLA DEĞERLER EĞİTİMİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI	158
ZÜBEYDE DEMİRBAŞ, HABİB YUSUF DEMİRBAŞ, ...	158
ÖZEL EĞİTİM OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL GELİŞİMİ ÇERÇEVESİNDE STRATEJİK YÖNETİM VE STRATEJİK PLAN ALGILARI	159
HATİCE ÖZDEMİR, MEHMET METİN ARSLAN, ...	159
ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE OYUN	160
ELİF BUSE ŞAHİNGÖZ, ...	160

KURULLAR

ONURSAL BAŞKANLAR

Prof. Dr. Uęur ÜNAL
Gazi Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Hamdi TOPAL
Kastamonu Üniversitesi Rektörü

Meftun DALLI
Kastamonu Valisi

DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI

Prof. Dr. Ahmet KAÇAR
Kastamonu Üniversitesi
Eğitim Fakóltesi Dekanı

Doç. Dr. Adem ÇİLEK
EYUDER /ULEDEF
Genel Başkanı

--

EYFOR-16 AKADEMİK KOORDİNATÖRLER

Prof. Dr. TEMEL ÇALIK
Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Feyzi ULUğ
Gazi Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr.	Ferudun SEZGİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Serkan KOŞAR	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Yasin ÜNAL	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Feyzi ULUğ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Vicdan ALTINOK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Serçin KARATAŞ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mehmet KORKMAZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Güven ÖZDEM	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Temel ÇALIK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Hüseyin YOLCU	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ergün RECEPOğLU	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Murat PEKTAŐ	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	B. Ünal İBRET	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Duran AYDINÖZÜ	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ

Prof. Dr.	Esra KABATAŞ MEMİŞ	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Zekeriya YERLİKAYA	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Lütfi İNCİKABI	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Güler TULUK	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	A. Çağrı BİBER	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Göksal BİLGİCİ	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Abdulkadir TUNA	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Atila ÇAĞLAR	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Bahattin AYDINLI	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Berat AHİ	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ayhan AYDIN	
Prof. Dr.	Adurrahman İLĞAN	İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ahmet ÜSTÜN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali AKSU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali Çağatay KILINÇ	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Asuman Seda SARACALOĞLU	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Aycan ÇİÇEK SAĞLAM	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Bahir SELÇUK	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Başaran GENÇDOĞAN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İlhan GÜNBAZI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Coşkun BAYRAK	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Cumali ÖKSÜZ	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Diğdem M. SİYEZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ebru OĞUZ	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Elife DOĞAN	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ CERRAHPAŞA
Prof. Dr.	Ertuğrul USTA	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Esmahan AĞAOĞLU	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Fatma TEZEL ŞAHİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Güler TULUK	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Hasan ŞİMŞEK	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Hatice Necla KELEŞ	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İbrahim Mehmet KARATAŞ	İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İbrahim Soner YILDIRIM	ORTADOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İlknur MAYA	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Kemal DOYMUŞ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

Prof. Dr.	Kemal KAYIKÇI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Leyla HARPURLU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mehmet ÇAĞLAR	LEFKE AVRUPA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mustafa ŞAHİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Muzaffer ALKAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Münevver ÇETİN	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Nurten ÖZÇELİK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Özge HACİFAZLIOĞLU	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Sadegül AKBABA ALTUN	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Serkan ÇELİK	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Songül ALTINIŞIK	TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ
Prof. Dr.	Taner ALTUN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Telhat ÖZDOĞAN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Tuba GÖKÇEK	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Türkan ARGON	BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Vural HOŞGÖRÜR	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Abidin DAĞLI	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Adnan TAŞGIN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ahmet Cezmi SAVAŞ	EURASIAN SOCIETY OF EDUCATIONAL RESEARCH
Doç. Dr.	Asim MEMMEDOV	GENCE DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Aydın GÜVEN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ayhan URAL	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Banu Çulha ÖZBAŞ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Banu ÖZEVİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Bilal YILDIRIM	İST. SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Çınla ŞEKER	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Didem KOŞAR	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Elif Buğra KUZU DEMİR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Elif YÖYEN	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emine Seda KOÇ	TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emre ER	YILDIZ TEKNİKÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emre PINARBAŞI	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Erdinç DOĞRU	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esen ALTUNAY	EGE ÜNİVERSİTESİ

Doç. Dr.	Onur ERDOĞAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esen ERSOY	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esra TÖRE	SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Fahri ÖZSUNGUR	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Fatih ŞAHİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gözde İNAL	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gülten ŞENDUR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Güzin ÖZYILMAZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Hacer KARABAĞ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Halil Coskun CELİK	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Halil Coşkun ÇELİK	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İbrahim DALBUDAK	İSPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlhan DÜLGER	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlknur ÖZPINAR	NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlknur ŞENTÜRK	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İrem ÇOMOĞLU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Kazım BİBER	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Mehdi RAHİMOV	GENCE DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Merve YILDIRIM	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Mustafa ÜREY	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Muammer ERGÜN	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gökhan UYANIK	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	M. Koray SERİN	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Erol TOPAL	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Burcu ÖZTÜRK	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Şahin ŞİMŞEK	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	NAdir YURTOĞLU	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emine Karasu AVCI	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Melike FAİZ	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Erkan YANATEŞ	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Adem YILMAZ	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gökhan KAYA	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İbrahim KEPÇEOĞLU	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Feyza ALIUSTAOĞLU	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Muhammet SALMAN	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ

Doç. Dr.	İlkay Aşkın TEKKOL	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Halil İbrahim AKYÜZ	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Necla FIRAT	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Nur AKCANCA	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ömer KARAMAN	ORDU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ömür ÇOBAN	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Özlem KARABULUTLU	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ramazan Şamil TATIK	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Selçuk ILGAZ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Selin OYAN	ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Semiha ŞAHİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Serdar ÇELİK	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Turan AKMAN ERKILIÇ	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Turker KURT	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Yagut ALİYEVA	BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Zekeriya AKKUŞ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Zühal ALTUN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet AYTAÇ	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Kadir YÜCEL	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Naim ÜNVER	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet Murat ELLEZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Birgül ULUTAŞ	ZONGULDAK KARALMAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Bünyamin BAVLI	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Duriye Esra ANGIN	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ebru SAKA	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ebru ÜNAY	TRAZON ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Emine ARZU	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emre SÖNMEZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Fatih Mutlu ÖZBİLEN	ÇANAKKALE 18 MART ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hakan ÖRTEN	TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hanife Ece UĞURLU AKBAY	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hasan ASLAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hepşen OKAN	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Zeynep BUMİN SÖZEN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ozan COŞKUNSERÇE	NEVŞEHİR HACI BAYAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

Dr. Öğr. Üyesi	Pınar AYYILDIZ	ANKARA MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Tolga SAKA	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Tunay KARAKÖK	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Yeliz ÇELEN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Zekiye ÖZGÜR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Emine DOĞAN	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Dr.	Erhan DOLAPÇI	MEB
Dr.	Güler KOÇAK	MEB TTKB
Dr.	Gülten Türkan GÜRER	MEB Özel Öğretim Kurumları
Dr.	Hatice BİLGİN	MODERN BİLİMLER AKADEMİSİ
Dr.	Hicran ALKAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Mehmet ARSLAN	MEB
Dr.	Mehtap Naillioğlu KAYMAK	MEB
Dr.	Nurten ÇELİK	MEB
Dr.	Ramazan ERTÜRK	MEB
Dr.	Su ERTÜRK	MEB/GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Zekeriya DEMETGÜL	MEB
Dr.	Zeynep AYDIN	MEB
Öğr. Gör.	İsmail ERASLAN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Yakup Batuhan ARSLAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Esra Nur TUNÇ	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Mükremin DURMUŞ	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Özge ENGİN	AVRASYA ÜNİVERSİTESİ
	Murat KOÇALI	MEB
	Ömercan ŞENTÜRK	MEB
	Diğer BEKTAŞ	MEB
	Biröl KILIÇ	MEB
	Emel AYDIN	MEB
	Zehra Gül KÖYÜ	MEB
	Mustafa DEMİR	MEB
	Batuhan ÇELİK	MEB
	Ahmet AŞKAR	MEB

BİLİM KURULU ÜYELERİ

Prof. Dr.	Ferudun SEZGİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Serkan KOŞAR	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Yasin ÜNAL	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Feyzi ULUĞ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mehmet KORKMAZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Temel ÇALIK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Vicdan ALTINOK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Gürcü KOÇ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ayhan AYDIN	
Prof. Dr.	Ali Çağatay KILINÇ	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ahmet DOĞANAY	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ahmet ÜSTÜN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali AKSU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Gülgün ALPHAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali Çağatay KILINÇ	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali Paşa AYAS	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İlhan GÜNBAIYI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Adurrahman İLĞAN	İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali Rıza ERDEM	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ali SABANCI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Asuman Seda SARACALOĞLU	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Aycan ÇİÇEK SAĞLAM	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Bahir SELÇUK	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Başaran GENÇDOĞAN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Coşkun BAYRAK	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Cumali ÖKSÜZ	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Diğdem M. SİYEZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ebru OĞUZ	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Elife DOĞAN	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ CERRAHPAŞA
Prof. Dr.	Emine ERATAY	BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ertuğrul USTA	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Esmahan AĞAOĞLU	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ezgi TAVŞANCIL	ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Prof. Dr.	Fatma TEZEL ŞAHİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Vicdan ALTINOK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Güler TULUK	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Hasan Basri MEMDUHOĞLU	SIİRT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Hasan ŞİMŞEK	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Hatice Necla KELEŞ	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İbrahim Mehmet KARATAŞ	İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İbrahim Soner YILDIRIM	ORTADOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	İknur MAYA	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Kemal DOYMUŞ	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Kemal KAYIKÇI	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Leyla HARPUTLU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mehmet ÇAĞLAR	LEFKE AVRUPA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Mustafa ŞAHİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Muzaffer ALKAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Münevver ÇETİN	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Nurten ÖZÇELİK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Özge HACİFAZLIOĞLU	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Sadegül AKBABA ALTUN	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Serkan ÇELİK	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Songül ALTINIŞIK	TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ
Prof. Dr.	Taner ALTUN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Telhat ÖZDOĞAN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Tuba GÖKÇEK	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Türkan ARGON	BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Vural HOŞGÖRÜR	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Yüksel KAVAK	TED ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Zekiye Meltem AKKAYA	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Abdulahap AKINCI	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Abidin DAĞLI	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Adem BAYAR	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Adnan TAŞGIN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ahmet Cezmi SAVAŞ	EURASIAN SOCIETY OF EDUCATIONAL RESEARCH
Doç. Dr.	Asim MEMMEDOV	GENCE DEVLET ÜNİVERSİTESİ

Doç. Dr.	Asiye TOKER GÖKÇE	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ayça KARTAL	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
Prof. Dr.	Ayhan URAL	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Banu ÇULHA ÖZBAŞ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Banu ÖZEVİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Bilal YILDIRIM	İST. SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Burcu Sezginsoy ŞEKER	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ceyhun OZAN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Çınla ŞEKER	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Derya GİRGİN	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Didem KOŞAR	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Elif Buğra KUZU DEMİR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Elif YÖYEN	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emine Seda KOÇ	TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emre ER	YILDIZ TEKNİKÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emre PINARBAŞI	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Erdinç DOĞRU	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esen ALTUNAY	EGE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esen ERSOY	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Esra KARABAĞ KÖSE	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Fahri ÖZSUNGUR	MERSİN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Fatih ŞAHİN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gözde İNAL	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gül Kaleli YILMAZ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Gülten ŞENDUR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Güzin ÖZYILMAZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Hacer KARABAĞ	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Halil Coskun CELİK	SİİRT ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Halil Coşkun ÇELİK	SİİRT ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İbrahim DALBUDAK	İSPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlhan DÜLGER	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlknur ÖZPINAR	NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İlknur ŞENTÜRK	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	İrem ÇOMOĞLU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Kazım BİBER	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ

Doç. Dr.	Mehdi RAHİMOV	GENCE DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Mehmet OKUTAN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Merve YILDIRIM	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Mustafa ÜREY	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Necla FIRAT	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Nedim ÖZDEMİR	EGE ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Nur AKCANCA	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ömer KARAMAN	ORDU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ömer Tuğrul KARA	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Özkan ÖZGÜN	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Özlem KARABULUTLU	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Ramazan Şamil TATIK	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Rıdvan KARABULUT	KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Rıdvan KARABULUT	KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Sadullah Serkan ŞEKER	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Selin OYAN	ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Selminaz ADIGÜZEL	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Semiha ŞAHİN	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Serdar ÇELİK	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Sıtkı AKARSU	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Turan AKMAN ERKILIÇ	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Turker KURT	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Vafa SAVAŞKAN	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Yagut ALİYEVA	BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	ZeynepTATLI	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Zühal ALTUN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet AYTAÇ	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet GÜLAY	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet Murat ELLEZ	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Birgül ULUTAŞ	ZONGULDAK KARALMAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Bünyamin BAVLI	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Didem GÜVEN	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Duriye Esra ANGIN	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ebru SAKA	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ebru ÜNAY	TRABZON ÜNİVERSİTESİ

Dr. Öğr. Üyesi	Emine ARZU	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
Doç. Dr.	Emre SÖNMEZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Fatih Mutlu ÖZBİLEN	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Gökhan KAYIR	Manisa Celal Bayar Ün.
Dr. Öğr. Üyesi	Hakan ÖRTEN	TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hamit ÖZEN	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hanife Ece UĞURLU AKBAY	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hasan ASLAN	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Hepşen OKAN	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Nuray ÖNCÜL	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Onur ERDOĞAN	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Ozan COŞKUNSERÇE	NEVŞEHİR HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Pınar AYYILDIZ	ANKARA MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Selda ARAS	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Tolga SAKA	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Tunay KARAKÖK	BARTIN ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Yahya Han ERBAŞ	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Gör.	Yeliz ÇELEN	AMASYA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Gör.	Zekiye ÖZGÜR	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Dr. Arş. Gör.	Ahmet KAYSILI	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Arş. Gör.	Emel ÇİLİNGİR ALTINER	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
Dr. Arş. Gör.	Sultan ÇIKRIK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Ayça ÜLKER	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Elif Gamze ÖZCAN	MEB
Dr.	Güler KOÇAK	MEB TTKB
Dr.	Hatice BİLGİN	MODERN BİLİMLER AKADEMİSİ
Öğrt. Gör.	Cansu ÇALIK	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
Dr. Öğr. Üyesi	Gökhan SAVAŞ	Bartın Üniversitesi
Dr.	Hasan KAVGACI	MEB
Dr.	Mehmet ARSLAN	MEB
Dr.	Mehtap Nailioğlu KAYMAK	MEB
Dr.	Nurten ÇELİK	MEB
Dr.	Ramazan ERTÜRK	MEB
Dr.	Su ERTÜRK	MEB/GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Dr.	Erhan DOLAPÇI	MEB

Dr.	Zeynep AYDIN	MEB
Öğr. Gör.	İsmail ERASLAN	TRABZON ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Esra Nur TUNÇ	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Mükremin DURMUŞ	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
Arş. Gör.	Özge ENGİN	AVRASYA ÜNİVERSİTESİ

BİLDİRİ ÖZETLERİ

YARATICILIĞA AÇILAN KAPI: AÇIK UÇLU MATERYALLERİN SINIF ORTAMLARINDA KULLANIMININ YARATICI DÜŞÜNCEYE OLAN KATKISINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Neşe AŞKAR¹,

ÖZET

Açık uçlu materyaller, çocukların farklı çözümler ve yaratıcı fikirler geliştirmelerine olanak tanıyan araçlardır (Casey & Robertson, 2016; Daly & Beloglovsky, 2015; England,2019). Çocukların merak ve hayal güçlerini harekete geçiren bu materyaller, problem çözme becerilerinin ve yenilikçi düşünme kapasitelerinin geliştirilmesi için önemli bir araç olarak görülmektedir (Aşkar & Durmuşoğlu, 2023). Bununla birlikte, açık uçlu materyallerin eğitimdeki etkinliğine ilişkin sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır (Aşkar, 2023; 2024). Bu nedenle, sınıf ortamlarında bu materyallerin kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi gerekmektedir. Bu araştırma, açık uçlu materyallerin yaratıcı düşünceye olan katkılarına dair öğretmenlerin algılarını ve deneyimlerini anlamayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Henüz gerçekleştirilmemiş olan bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) desenine dayanacaktır. Araştırmada, okul öncesi düzeyinde görev yapan ve açık uçlu materyallerle deneyime sahip öğretmenlerin görüşleri incelenecektir. Katılımcılar, farklı meslek yıllarına sahip en az 15 öğretmenden oluşacak ve Ankara ilinde görev yapan öğretmenler arasından maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle seçilecektir. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla toplanacak ve içerik analizi yöntemiyle çözümlenecektir. Görüşme formunda, öğretmenlerin açık uçlu materyallere yönelik tanımlamaları, bu materyalleri sınıf ortamında nasıl kullandıkları ve yaratıcı düşünceye olan etkileri hakkındaki sorular yer alacaktır. Araştırmanın amacı, öğretmenlerin açık uçlu materyalleri nasıl değerlendirdiklerini ve bu materyallerin yaratıcı düşünceye olan etkisine dair algılarını ortaya koymaktır.

Beklenen Sonuçlar

Araştırmanın, açık uçlu materyallerin yaratıcı düşünceyi olumlu yönde etkilediğini ortaya koyması beklenmektedir. Öğretmenlerin, bu materyallerin çocukların yenilikçi fikirler üretmelerine ve problem çözme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu ifade edecekleri öngörülmektedir. Aynı zamanda, öğretmenlerin bu materyallerin sınıf içi etkinliklerde daha fazla kullanılmasını teşvik eden stratejiler geliştirebilecekleri ve bu materyallerin eğitim programlarına entegrasyonuna yönelik öneriler sunabilecekleri düşünülmektedir. Bu çalışma, eğitim politikaları geliştiren kurumlar için öğretmenlerin materyal seçim ve kullanımına dair ihtiyaçlarını daha iyi anlamaya ve açık uçlu materyallerin yaratıcı düşünceyi teşvik eden etkinliklerle entegrasyonunu sağlama yönünde önemli bir referans oluşturacaktır.

Anahtar Kelimeler: Açık Uçlu Materyaller, Yaratıcı Düşünce

¹ Dr.,ANKARA,askarnese@gmail.com

ÖZET

Suspendisse dictum nec neque eget luctus. Suspendisse potenti. Morbi nec ante rhoncus, maximus ex nec, posuere nibh. Donec ac urna egestas, hendrerit nisi sed, volutpat ex. Ut id justo ac ligula hendrerit placerat. Phasellus maximus lobortis malesuada. Maecenas nisl lorem, semper a blandit eget, rutrum sit amet tellus. Aenean sed sapien sit amet neque rhoncus ultrices et vel sem. Sed vel nibh eu turpis mollis placerat. Quisque imperdiet velit augue, a mollis purus convallis ut. Praesent ultrices elit sit amet lacus tincidunt blandit. Morbi a quam in augue mattis vulputate et id velit. Maecenas sagittis interdum sem et dapibus. Orci varius natoque penatibus et magnis dis parturient montes, nascetur ridiculus mus.

Donec tempor ante vel vehicula varius. Donec pellentesque, eros non placerat rutrum, arcu lorem varius elit, et eleifend tortor erat sit amet ipsum. Aliquam pharetra bibendum leo sed pharetra. Aliquam pulvinar nibh bibendum, dignissim elit et, efficitur libero. Vestibulum placerat metus luctus, interdum lacus sit amet, dictum tellus. Aliquam faucibus ac ipsum quis consequat. Nulla facilisi. Cras convallis, urna ac vestibulum congue, elit eros volutpat sapien, quis consequat tortor lectus fringilla felis. Sed mollis convallis leo sed efficitur. Quisque blandit ligula diam, eu porttitor neque iaculis in. Donec sit amet sem mattis, tristique erat non, ornare enim. Nam ligula lectus, sollicitudin et ultricies ut, aliquet sit amet nulla.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Johari

---

² Prof. Dr.,Anadolu Üniversitesi,aacilek@gmail.com

DEZAVANTAJLI BÖLGELERDE EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİNİN SAĞLANMASINA İLİŞKİN OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

CAFER YOZGAT³,

ÖZET

Ekonomik farklılıkları oluşturan sınıflar; eğitim, kültür, sosyal bağlantılar, cinsiyet açısından farklılık göstermekte, bu ise onların sosyal haklarına, orta ve alt sınıftaki ailelerin çocuklarına verilen eğitim haklarındaki eğitimin kalitesine göre değişiklik göstermektedir. Bu değişiklikler ise fırsat eşitsizliğini ortaya çıkarmaktadır. Ortaya çıkan fırsat eşitsizliğinin ana değişkenlerini ise öğrencilerin cinsiyetleri, sosyo-ekonomik durumları, içinde yaşadıkları çevrenin coğrafi şartları ve okul yapıları oluşturmaktadır. Bu değişkenler içinde devlet organları tarafından müdahale edilmesi en kolay değişken ise okullardır. Bu araştırma, okul yöneticilerinin dezavantajlı bölgelerde eğitimde fırsat eşitliğinin ne ölçüde sağlandığına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Eğitimde fırsat eşitliği kavramının nasıl değerlendirilmesi gerektiğinin ve fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi için bilimsel bir anlayışla neler yapılabileceğinin bilinmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada eğitimde fırsat eşitliğinin bilimsel bir temelde nasıl değerlendirilmesi ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi için hangi konulara dikkat edilmesi gerektiğinin belirlenecek olması, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik geliştirilecek eğitim politikalarına kavramsal bir çerçeve sunabilecektir. Bu şekilde eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik geliştirilecek uygulamaların da bilimsel bir anlayışla tasarlanmasına ve böylece işlevselliğinin artırılmasına katkıda bulunulmuştur. Dezavantajlı bölgelerde eğitimde fırsat eşitliğinin ne ölçüde sağlandığına ilişkin yöneticilerin görüşlerini incelemek amacıyla yapılan bu araştırma, nitel araştırma yöntem ve tekniklerinden yararlanarak yapılmış bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubu Bursa ili İnegöl ilçesinde görev yapan yöneticilerden oluşmaktadır. Çalışmanın grubu 12 okul yöneticisinden oluşmaktadır. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen, açık uçlu sorulardan oluşan ve her bir paydaş grubu için ayrı ayrı geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak toplanmıştır. Bu çalışmada veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre okullarda eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için öğretmen ve yöneticiler gerekli çalışmalarını yapmaktadırlar. Devlet ve bakanlık imkanları dahilinde çeşitli faaliyetler ve programlar gerçekleştirilmektedir. Fırsat eşitsizliğinin nedenleri olarak ise en önemli olarak sosyo-ekonomik durumlar, maddi yetersizlikler ve veli ilgisizliği ön plana çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Dezavantajlı çocuklar, Eğitimde fırsat eşitliği

³, İnegöl Muzaffer Samda Ortaokulu, yozgatcafer@gmail.com

KAPSAYICI EĞİTİM UYGULAMALARINDA ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN YERİ

Seniha Kurtoglu⁴,

ÖZET

Toplumsal yapılar içerisinde özel gereksinimleri nedeniyle farklı olarak algılanan bireyler her zaman var olmuş ve var olmaya da devam edecektir. Özel gereksinimli bireyler denildiğinde çeşitli nedenlerle bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireyler akla gelmektedir. Bu bireylerin toplumsal yaşamın neresinde oldukları ya da olmaları gerektiği konusunu tartışılmaktadır. Kapsayıcı eğitim, yetersizlik ve dezavantajlı öğrencilerin farklılıklarına bakılmaksızın eşit, adil, adaletli ve katılımcı bir öğrenme ortamında eğitimlerini sürdürebilmeleridir. Bu sistemde öğretim yöntem ve tekniklerinin, öğretim stratejilerinin, öğrenme ortamlarında öğrencilere uyarlanması söz konusudur. Özel gereksinimli bireylerin kapsayıcı eğitime dahil olup olmadıkları, ne düzeyde dahil oldukları konusu da ülkemizde bu alanda tartışılan bir diğer konu olarak gündeme gelmektedir. Tarihsel sürece bakıldığında eski çağlarda, semavi dinler öncesinde özel gereksinimli bireyler toplumdan uzaklaştırılmakta hatta yok edilmektedir. Semavi dinler döneminde tutumların değişmesiyle bu bireylerin korunması gerektiği görüşü hakim olmuştur. 8.yy.'da bu bireyler için hastaneler açılmış, hala "dışlama" yönündeki tutumlar devam etmiştir. Ardından 1900'lü yıllarda eğitime yönelik girişimler başlamıştır. Günümüzde hala kullanılan ilk parmak alfabesi, ilk Braille alfabesi, ilk zeka testinin geliştirilmesi gibi özel eğitim açısından önemli ve anlamlı gelişmelerin olması günlük yaşam becerileri kazanma, topluma uyumu kolaylaştırmak için toplumsal ortamlara toplumsal gezilerin düzenlenmesi uygulamalarının her o dönemlerde düşünülmüş olması oldukça sevindirici bir durumdur. 2000'li yıllarda ise yavaş yavaş kapsayıcı eğitim pek çok ülke tarafından kabul edilmiştir. 2000'li yılların başında herkes için eğitim adıyla başlayan hareket 2000'li yılların sonunda kapsayıcı eğitim yaklaşımına dönüşmüştür. 2002 yılında çıkarılan "Hiçbir Çocuk Geride Kalmaması" yasası kapsayıcı eğitimde dönüm noktasıdır. Okulların fiziksel özellikleri ve buldukları çevre, öğretmen yeterlilikleri ve tutumları, kalabalık sınıf ortamları, öğrencilerde yaşanan uyum sorunları ve tutumlar kapsayıcı eğitimin kalitesini engelleyen etmenlerdir. Bu bağlamda düşünüldüğünde kapsayıcı eğitim uygulamalarında tüm öğrencilerin en yüksek düzeyde katılımı ve ortak öğrenme deneyimleri sağlanmalı, bireysel gereksinimleri dikkate alacak öğretim sunulmalı, toplumda dezavantajlı olan tüm bireylerin gereksinimlerine yanıt verecek eğitim yaklaşımı benimsenmelidir. Eğitim sistemi tüm öğrencilerin özelliklerine göre ve onlara yarar sağlayacak şekilde düzenlenmeli ve buna yönelik uyarlamalar yapılmalıdır. Öğretmenlerin farklılaştırılmış eğitime dair bilgi sahibi olmaları yönünde eğitilmeleri, ailelerin sürece aktif katılımları sağlanmalıdır. En önemlisi de farklılıklar zenginlik olarak görülmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma, Bütünleştirme, Kapsayıcı eğitim, Özel Gereksinimli Bireyler

⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Kastamonu Üniversitesi, skurtoglu@kastamonu.edu.tr

Türkiye’de Son Beş Yılda Yayımlanmış Eğitim Çalışanlarının İşle Bütünleşmesi Konulu Makalelerin Bibliyometrik Analizi: Dergipark ve TR Dizin Örneği

Hasan Kavgacı⁵,

ÖZET

İşle bütünleşme, çalışanların performanslarına katkı sağlayan ve işe yönelik olumlu, tatmin edici bir ruh halini yansıtan önemli bir faktördür (Schaufeli vd., 2002). Son yıllarda örgütsel davranış araştırmalarında önemli bir değişken olarak öne çıkmaktadır (Bakker ve Albrecht, 2018). Ancak işle bütünleşmeyle ilgili çalışmaların Türkiye’deki seyrine yönelik yeterli çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle, bu çalışmada Türkiye’de son beş yılda yayımlanmış, eğitim çalışanlarının işle bütünleşmesi konulu makalelerin bibliyometrik analizi amaçlanmıştır.

Araştırma 2020-2024 yılları arasında yayımlanan çalışmalarla sınırlıdır. Kavramın Türkçe karşılığında bir uzlaşma bulunmadığından, bu çalışmada kavramın İngilizce karşılığı olan work engagement ve işle bütünleşme anahtar kelimeleri ile tarama yapılmıştır. Bibliyometrik çalışmalara bakıldığında genellikle analiz işlemlerinde sunduğu bibliyometrik verinin kullanılabilirliği açısından WoS ve Scopus gibi uluslararası veri tabanlarının tercih edildiği görülmektedir (örn. Nurrosidah ve Sopiah, 2022) ancak, Türkiye’deki tüm ulusal çalışmalar bu veri tabanlarında dizinlenmediğinden çalışmalarda kapsam dışı kalmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada iki önemli ulusal veri tabanı olan Dergipark sistemi ve TR Dizin’de taranan makaleler ele alınmıştır. Makaleler betimsel analiz teknikleri ile yayımlandıkları yıl, yazarlar, dergiler ve atıf sayıları bakımından incelenmiştir. Ayrıca her bir makale, araştırma yöntemi, anahtar kelimeler ve analiz değişkenleri açısından değerlendirilmiştir.

Araştırma bulguları, 2020-2024 yılları arasında yayımlanan ve başlıklarında work engagement veya işle bütünleşme kavramlarını taşıyan çalışmalar içinde eğitim çalışanları ile yapılan toplam 38 makale olduğunu göstermektedir. Bulgular, işle bütünleşme konulu makalelerin sayısının her yıl düzenli olarak arttığını ortaya koymaktadır. Konuyla ilgili en fazla yayını olan yazarların ikişer makalesi bulunmaktadır. En fazla yayın Participatory Educational Research dergisinde yayınlanmıştır. Çoğunlukla nicel desende ilişkiel tarama analizleri kullanılmış olmakla birlikte, bazı çalışmalar nitel veya karma yöntemle yapılmıştır. Örneklem grubu olarak büyük oranda öğretmenlerin seçildiği görülmüştür. En sık kullanılan anahtar kelimeler work engagement, öğretmen, işle bütünleşme ve kendini işe verme olarak öne çıkmıştır. Makalelerde işle bütünleşmenin en sık ilişkilendirildiği değişkenler arasında çeşitli liderlik stilleri, öz yeterlik ve işten ayrılma niyeti gibi değişkenler olduğu göze çarpmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre, eğitim alanında işle bütünleşme konusundaki çalışmaların genel eğilimleri, metodolojik zayıflıkları ve araştırma alanındaki boşluklara yönelik çıkarımlarda bulunulmuş ve öneriler sunulmuştur. Bu doğrultuda, eğitim çalışanlarının işle bütünleşme konusundaki farkındalıklarının artırılması ve bu konuda daha fazla araştırma yapılmasına zemin hazırlanması hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: işle bütünleşme, eğitim, TR Dizin, Dergipark, bibliyometrik analiz

⁵ Dr.,MEB,hasank83@gmail.com

ERASMUS+ ULUSÖTESİ İŞ BİRLİĞİ FAALİYETLERİ (TCA) EĞİTİMLERİ GENÇLİK ÇALIŞANLARI İÇİN FIRSATLAR VE YÖNTEMLER

GÖKBEN KARADAŞ⁶,

ÖZET

Erasmus+ programı, gençlik çalışanları ve eğitim profesyonellerine yönelik sunduğu Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) ile mesleki gelişim ve uluslararası iş birliği için benzersiz fırsatlar sunuyor. Bu poster bildirisi, bireysel katılım yoluyla bu eğitimlere nasıl başvurulacağı, başvuru sürecinin detayları ve başarılı bir başvuru için ipuçları hakkında bilgi vermektedir. TCA eğitimleri, farklı eğitim modellerini deneyimleme ve yeni pedagojik yaklaşımlar öğrenme şansı sunar. Katılımcılar, farklı eğitim modelleri hakkında bilgi edinerek, kendi eğitim pratiklerini geliştirebilirler. Bunun yanı sıra, TCA eğitimleri ile katılımcılar; Farklı kültürlerden gelen meslektaşlarıyla bir araya gelerek bilgi ve deneyim paylaşımında bulunabilirler. Uluslararası ağlar oluşturabilir ve ortak projeler geliştirebilirler. Kültürlerarası iletişim becerilerini geliştirebilirler. Yabancı dil pratiği yapabilirler. Yeni perspektifler kazanabilirler. Bu poster bildirisi, Erasmus+ TCA programını tanıtarak bireysel başvuru yapmak isteyenlere rehberlik etmeyi ve dikkat edilmesi gereken önemli noktaları vurgulamayı amaçlamaktadır. TCA eğitimleri, katılımcılara mesleki vizyonlarını genişletme, yeni kültürler tanıma ve uluslararası alanda deneyim kazanma fırsatı sunarak, onları geleceğin eğitim liderleri olarak yetiştirmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Ulusal Ajans, Erasmus+ TCA, Eğitimleri, Gençlik Çalışanı, Uluslararası İş Birliği, Mesleki Gelişim, Ağ Kurma, Eğitim Fırsatı

---

⁶,Nurel Enver Taner Gaziantep Olgunlaşma Enstitüsü,mebgokbenkaradas@gmail.com

ÖZET

Okuma kültürü, bireyin okumayı bir yaşam biçimi hâline getirmesi, bilgiye ulaşmak, kendini geliştirmek ve dünyayı daha iyi anlamak için düzenli ve bilinçli bir şekilde okuması olarak tanımlanabilir. Okuma kültürü kazanmış bireyler, eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcılık gibi becerilere sahip olurlar ve topluma daha bilinçli, üretken ve duyarlı bireyler olarak katılırlar. Gelişmiş bir ülke olabilmek için okuma kültürü kazanmış bireylerin sayısının fazla olması büyük önem taşır. Bilgiye erişim ve bu bilgiyi kullanabilme becerisi, bir toplumun kalkınmasının temelini oluşturur. Okuma kültürü yüksek toplumlarda, yenilikçilik, eleştirel düşünce ve toplumsal farkındalık daha yaygındır. Bu da ekonomik büyüme, sosyal gelişme ve demokratik değerlerin yerleşmesi için olmazsa olmazdır. Bu çalışmanın amacı bilimsel gelişmelerin okuma üzerinde yarattığı değişimi göstermek ve günümüz iletişim teknolojilerinin okuma kültürü kazandırmadaki etkisini ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmiş, verilerin elde edilmesinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Medya, her ne kadar zaman zaman eleştirilse de okuma kültürünü olumlu yönde etkileme potansiyeline sahiptir. Özellikle internet ve dijital platformlar, bilgiye erişimi kolaylaştırmış ve farklı okuma alışkanlıklarına sahip bireylere hitap eden içerikler sunmuştur. Çevrimiçi edebiyat platformları ve e-kitap okuma, sesli kitap dinleme uygulamaları, okumayı daha erişilebilir hâle getirmiş ve özellikle genç nesiller arasında okuma oranının artmasına katkıda bulunmuştur. Bloglar, podcast'ler ve çevrimiçi dergiler, farklı ilgi alanlarına yönelik içerikler sunarak bireylerin bilgi edinme ve ilgi alanlarını genişletmelerine fırsat sağlamaktadır. Sosyal medya platformları, kitap kulüpleri, yazarlarla etkileşim imkânı ve kitap önerileri gibi özellikler sayesinde okuma kültürünün yaygınlaşmasına katkı sağlayabilir. Medya doğru bir şekilde kullanıldığında okuma kültürünü besleyebilir ve geliştirebilir. Önemli olan, medyanın sunduğu fırsatları değerlendirerek bireylerin bilgiye ulaşmasını, kendini geliştirmesini ve okumaktan keyif almasını sağlamaktır. Medya ve okuma kültürü arasındaki olumlu etkileşimin net bir şekilde ifade edilmesi bireylerin, ebeveynlerin daha bilinçli tercihler yapmalarına imkân tanıyabilir, bu tercihler doğrultusunda okuma kültürünü geliştirme amacına yönelik içerikler artabilir. Bu döngü sayesinde de okuma kültürüne hizmet eden bir medya oluşturmak mümkün olabilir.

Anahtar Kelimeler: Okuma becerisi, okuma kültürü, medya.

⁷ Doç. Dr.,Kastamonu Üniversitesi,ssimsek@kastamonu.edu.tr

Türkiye’de Uygulanan Okul Öncesi Eğitim Programlarında Değerler ve Değerler Eğitiminin Yeri

Naim Ünver⁸, Muammer Ergün⁹,

ÖZET

Değerler, doğuştan getirilmeyip sonradan kazanıldığı için bireyin bir değer farkına varması, benimsemesi ve yeni değeri kendi kişilik sistemine dahil etmesi öncelikle eğitim yoluyla gerçekleşmektedir. Bu bağlamda eğitim kurumlarının ve dolayısıyla okul öncesi eğitimin önemi oldukça fazladır. Bu çalışmada Türkiye’de uygulanan okul öncesi eğitim programlarında değerler ve değerler eğitiminin ne şekilde yer aldığına anlaşılmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda 1953 Programı’nda değerler ve değerler eğitiminin açıkça yer almadığı, öğretmenlerin belirli gün ve haftalardan yararlanarak çocuğun sosyal ve milli hayatta deneyimler kazanmasına rehberlik edeceği görülmektedir. 1989 ve 1994 programlarında okul öncesi eğitimin amaçları ve ilkeleri içerisinde değerlere vurgu yapıldığı hatta milli değer vurgusunun yüksek olduğu görülmektedir. Aynı zamanda 1989 programında üniteler, 1994 programında da işlenebilecek konular listesinde kısmen de olsa değer ve değerler eğitime yönelik konular yer almaktadır. 2002 Programı’nda okul öncesi eğitimin ilkeleri ve sosyal-duygusal alanın hedef ve kazanılması beklenen davranışları içerisinde değerler yer almaktadır. 2006 Programı’nda değerler ve değerler eğitime okul öncesi eğitimin temel ilkeleri ile sosyal-duygusal alanın amaç ve kazanımları içerisinde yer verildiği görülmektedir. 2013 Programı’nın temel özelliklerinin bir tanesi “Kültürel ve evrensel değerleri dikkate alır.” özelliğidir. Bu özelliğin içerisinde “Programda değerler eğitimi ayrı bir alan olarak ele alınmamış, ancak kazanım ve göstergelerde bütüncül bir şekilde vurgulanmıştır.” açıklamasına yer verilmiştir. 2024 EÇE ve 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli programlarında ise değerler listesi verilmiş ve öğretmenlerin planlarına bu değerleri dahil ederek etkinlikler yoluyla çocuklara kazandırmaları zorunlu hale getirilmiştir. 2024 EÇE Programı değerler listesinde 12 değer ve bunlara ait tutum ve davranışlara yer verilirken, 2024 Milli Maarif Modeli Okul Öncesi Eğitim Programı’nda 20 değere ve bu değerlerle yönelik yapılacak eğitime yönelik kapsamlı açıklamalara yer verilmiştir. Ayrıca Milli Maarif Modeli kapsamındaki okul öncesi eğitimin programında “Beceriler, milli ve manevi değerlerle ilişkilendirilmelidir.” temel ilkesi yer almıştır. Bu durumda ülkemizde okul öncesi eğitim programlarının tarihsel süreci incelendiğinde, programlarda değerler ve değerler eğitime verilen önemin ve kapsamın artış gösterdiği görülmektedir. Daha sonra yapılacak okulöncesi eğitim programı revize çalışmalarına değerlerin bireysel, ulusal ve evrensel değerler dikkate alınıp, bu temelde güncellemelerin yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Değer, Değerler eğitimi, Eğitim programı

⁸ Dr. Öğr. Üyesi, Kastamonu Üniversitesi, nunver@kastamonu.edu.tr

⁹ Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, mergun@kastamonu.edu.tr

Fen Laboratuvarı Dersinde Kullanılan Gösteri Yönteminin Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretimi Öz-Yeterlik İnançlarına Etkisi

Gökhan UYANIK¹⁰,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, fen laboratuvarı dersinde kullanılan gösteri yönteminin sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimi öz-yeterlik inançlarına etkisini incelemektir. Bu amaca ulaşmak için araştırmada öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubu 2024-2025 akademik yılı güz döneminde Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Eğitimi lisans programında iki farklı şubede öğrenim görmekte olan toplam 52 sınıf öğretmeni adayından oluşacaktır. Şubelerden biri deney grubu, diğeri de kontrol grubu olarak rasgele belirlenecektir. Araştırmanın deneysel işlemleri dört haftalık bir süreci kapsayacaktır. Deney grubunda dört haftalık araştırma sürecinde fen laboratuvarı dersleri gösteri yöntemi kullanılarak işlenecektir. Gösteri yöntemi, fen öğretiminde en sık kullanılan yöntemlerden birisidir. Bu yöntem ile öğrencilerin hem işitme hem de görme duyularına hitap edildiğinden öğrencilerde somut öğrenmeler oluşmasına imkân tanınmaktadır. Özellikle fenle ilgili bilimsel genellemelerin öğretilmesinde de gösteri yönteminden faydalanılmaktadır. Bu yöntem baz alınarak yapılan öğretim etkinlikleriyle çeşitli araç-gereçler kullanılarak öğrencilerin konuya olan ilgisi canlı tutulmaya çalışılmaktadır. Bu yöntem kapsamında öğrencilerin önünde gösteriler gerçekleştirilir ve bu gösteriler yoluyla öğrencilerin konuyla ilgili davranışları kazanmaları hedeflenir. Araştırma kapsamında, kontrol grubunda işlenen derslerde gösteri yöntemi kullanılmayacaktır. Veri toplama aracı olarak Riggs ve Enochs (1990) tarafından geliştirilen ve Hazır-Bıkmaz (2002) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen Öğretiminde Öz-Yeterlik İnanç Ölçeği" kullanılacaktır. Verilerin analizinde SPSS 25.0 istatistik paket programı kullanılacaktır. Veriler $p < .01$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilecektir. Araştırma sonucunda elde edilecek bulgulara göre, çeşitli önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fen laboratuvarı, gösteri yöntemi, öz-yeterlik, sınıf öğretmeni adayları

¹⁰ Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, guyanik@kastamonu.edu.tr

ŞAMOT ÇAMURU İLE ÜÇ BOYUTLU NESNE YAPMAYI ÖĞRENİYORUM YAPIYORUM ATÖLYE ÇALIŞMASI (BİR ÖRNEK UYGULAMA)

Zehra KAYMAK¹¹,

ÖZET

Şamot çamuru ile üç boyutlu nesne yapmayı öğreniyorum yapıyorum atölye çalışması amacı, canlı veya cansız bir nesnenin üç boyutlu yapılışının öğrenilmesi ve geliştirilmesi sağlanmasıdır. Buna bağlı olarak çalışmanın eğitim bilim bağlamında amaçları

- a) şamot çamuruna ilişkin kavramları bilebilme
- b) şamot çamurunun yararlarını kavrayabilme
- c) hiç deneyimi olmayan adayların sınırlı vakitte şamot çamuru ile üç boyutlu nesnelerin somutlaşmasını da deneyim kazandırmaktır.

Bu amaçla adayların üç boyutlu çalışmaları ile nesnelerin formlarının bire bir yapılışını öğrenmek, objelerin derinliklerini kavramak, kişilere sanatsal ve ruh yeteneklerini fark ettirmek, materyal ve doku bilgisini öğrenmek gibi kazanımlar edinmeyi sağlamaktır.

ATÖLYENİN AMACI: Üç boyutlu nesnelerin yapılışını kavramalarını sağlamak

MALZEMELER: Şamot çamuru, Modalaj kalemleri, (20-20) cm kontraplak

SÜRE: Altmış (60) dakika

Şamot, en basit tanımıyla, pişirildikten sonra öğütülmüş kildir. Seramik çamuruna şamot eklemenin, kurumadan çatlamaya, işlenebilirlikten plastikliğe kadar çamurun birçok özelliği üzerinde etkisi vardır. Şamot, en basit tanımıyla, pişirildikten sonra öğütülmüş kildir. Seramik ve stoneware çamurlarını güçlendirmek ya da doku vermek için çamur bünyesine eklenir ve yüksek oranda alümina ve silika içerir. Alümina, alüminyum ve oksijenin kimyasal bir bileşimidir. Yüksek bir erime noktasına sahiptir. Aynı zamanda yüksek mekanik mukavemete sahip olup aşınmaya ve yıpranmaya karşı çok dayanıklıdır. Şamotun sanat çalışmaları ve kimyasal değerlendirme boyutlarında yararları şu biçimde sıralanabilir: Şamot çatlamayı önlemeye yardımcı olur. Çamurun çatlamasının ana nedenlerinden biri, küçülürken içinde oluşan gerilimdir. Şamot zaten pişmiş olduğu ve fırında küçülme sürecinden geçtiği için, çamurun küçülmesini azaltarak seramik ürünlerin genleşme ve dolayısıyla çatlak oluşma olasılığını azaltır. Pişme küçülmesi yanı sıra kuruma küçülmesini de azaltır. Şamotlu çamur daha rahat işlenebilir ve şeklini korur. Şamot içeren bir çamurun işlenebilirliği, şamotsuz bir çamura göre daha yüksek olma eğilimindedir. Şamot, çamurun çökmesini engelleyen bir çeşit iskelet gibidir. Çamura yapısal güç kazandırır. Şamot seramik çamurunun plastikliğini azaltır. Şamotlu çamur düşük plastikliğe sahiptir. Şamot çamuru daha kolay işlenebilir hale getirmesine rağmen, plastikliğini azaltır. Çamurda plastiklik, bir çamurun ne kadar esnek olduğunu ifade eder. Plastik çamur, çekmeye ve bükmeye dayanır, esnektir. Herhangi bir çamurun plastisitesi, çamurun parçacık boyutu, su içeriği ve olgunlaşmasından büyük ölçüde etkilenir.

Anahtar Kelimeler: şamot çamuru, güzel sanatlar, beceri geliştirme

¹¹ ,MEB,zehra.kaynak.89@gmail.com

ÖZET

Dezavantaj, bireylerin toplumsal yaşamın her alanında – ekonomi, eğitim, politika ve sosyo-kültürel süreçler dahil olmak üzere – toplumun orta ve üst sosyo-ekonomik tabakalarına mensup bireylerle kıyaslandığında karşılaştıkları olumsuz koşulların tümüdür. Bu durum, bireylerin yaşamlarını zorlaştıran çeşitli engelleri kapsar ve yaşamın her yönünü etkileyebilir. Bu olumsuz koşulların yarattığı eşitsizlikleri gizlemek yerine, toplumsal değişim taleplerine yanıt verebilmek adına eğitim alt sisteminin fonksiyonel bir rol üstlenmesi gerekmektedir. Eğitim sistemi, bireylerin bu dezavantajları aşmasına olanak sağlayacak fırsatlar sunarak, sosyal adaleti teşvik etmeli ve toplumsal hareketlilik için bir köprü görevi görmelidir. Bu, sadece bilgi aktarımını değil, aynı zamanda eşitlikçi bir toplum yapısına katkı sunacak değerler ve becerilerin kazandırılmasını da içermelidir. Bu olumsuz koşulların yarattığı eşitsizlikleri gizlemek yerine, toplumsal değişim taleplerine yanıt verebilmek adına eğitim alt sisteminin fonksiyonel bir rol üstlenmesi gerekmektedir. Eğitim sistemi, bireylerin bu dezavantajları aşmasına olanak sağlayacak fırsatlar sunarak, sosyal adaleti teşvik etmeli ve toplumsal hareketlilik için bir köprü görevi görmelidir. Bu, sadece bilgi aktarımını değil, aynı zamanda eşitlikçi bir toplum yapısına katkı sunacak değerler ve becerilerin kazandırılmasını da içermelidir. Yapılan araştırmalar (Çiftçi & Korkmaz, 2020; Finn & Rock, 1997) dezavantajlı öğrencilerin başarılarında okul olanaklarının ve öğretmenin desteğinin kritik bir rol oynadığını göstermektedir.

Bu proje, örgün eğitimde devlet okullarında eğitim gören dezavantajlı öğrencilerin yaşadığı mağduriyetlerin giderilerek eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalar üzerine odaklanmaktadır. Öncelikli olarak, öğrencilerin maruz kaldığı dezavantajlı durumların tespit edilmesi ve bu durumların öğrenciler üzerindeki olumsuz etkileri konusunda farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir. Bu amaçla, dezavantajların olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak veya en aza indirmek için eğitim faaliyetlerinin yanı sıra sosyal-kültürel etkinlikler, sosyal yardımlar, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunulacak; paydaş kurumlarla işbirliği yapılacak ve okulların kapasiteleri güçlendirilecektir. Böylelikle öğrencilerin potansiyelinin tam ve kesintisiz ortaya çıkarabilmesi sağlanacak ve öğrencilere daha adil bir öğrenme iklimi ortamı oluşturulacaktır.

Anahtar Kelimeler: kapsayıcı eğitim, dezavantajlı öğrenciler, farkındalık.

¹² ,Kastamonu Üniversitesi,yakutbah@gmail.com

ÖZET

Doktora eğitimi, yükseköğretim temelinde bilimsel ve bilimsel-pedagojik personelin yetiştirilmesini, mesleki ve bilimsel derecelerin yükseltilmesini sağlar. Azerbaycan'da doktora eğitimi Azerbaycan Cumhuriyeti Eğitim Kanunuyla Kanunla düzenlenmektedir. Eğitimin diğer kademelerinde olduğu gibi doktora eğitiminde de Sovyet eğitim sisteminden kalan gelenekler, eksiklikler, bürokratik engeller gözlemlenmektedir.

Azerbaycan Cumhuriyeti'nde doktora eğitimi iki aşamalıdır: 1. Doktora Eğitimi (PhD - Doctor of Philosophy); 2. Post Doktora Eğitimi.

Azerbaycan'da 51 üniversite faaliyet göstermektedir. Üniversitelerle beraber Bilimler Akademisinin farklı enstitülerinde doktora eğitimi verilmektedir. Bugün toplamda 116 kurumda doktora, 89 kurumda post doktora eğitimi vermektedir.

Yöntem

Bildiride Azerbaycan İstatistik Kurumunun verilerinden hareketle doktora eğitimindeki sorunları rakamlarla göstermeye çalışacağız. Bunun dışında Eğitim Hakkında Kanundaki eksiklikler maddeler şeklinde sunulacaktır.

Bulgular

Doktora eğitimindeki sıkıntı ve engellerle ilgili bazı gazete makaleleri yayımlanmıştır. Çalışmamıza kadar konu bilimsel açıdan analitik tahlil edilmemiş ve sorunlara dair çözüm önerileri sunulmamıştır.

Sonuç

Sovyet Eğitim sistemi akademisyeni, doktora öğrencisini, doçent ve profesör adayını "elinde tutmak" için yönetmelik hazırlamıştır. SSCB'ye giren ülkeler de 70 sene boyunca bu etkide kalmıştır. Azerbaycan 33 sene önce bağımsız olmasına rağmen doktora ve post doktora eğitimindeki problemleri, sorunları çözmek için adımlar atılmamıştır. Ülkedeki tüm tez savunmalarının tek kurumda gerçekleştirilmesi; bir ay içerisinde sadece 2 doktora tezinin savunulmasına izin verilmesi; tez savunmalarının 4 aşamadan (1. müzakere, 2. müzakere, seminer ve savunma); tez savunmasından sonra tezin onaylanmak için Ali Attestasyon Komisyonuna 20 kişilik jüri önüne çıkarılması ve bu sürecin yıllarla sürmesi ve belirleyici olması doktora eğitiminde görülen problemlerden bazılarıdır.

Önerileri

Belirliye bildiğimiz sorunların çözülmesi için dünya tecrübesi esas alınmalıdır. Çünkü Sovyet eğitim tecrübesi demokratik ülkelerin eğitimi için uygun değildir ve zamanı çoktan geçmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lisansüstü, Doktora Eğitimi, Azerbaycan

¹³ Prof. Dr., Kastamonu Üniversitesi, aacilek@gmail.com

ARGÜMANTASYON UYGULAMALARININ ORTAOKUL 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ANALİTİK DÜŞÜNME BECERİLERİNE ETKİSİ

Esra KABATAŞ MEMİŞ¹⁴, Zeynep ERGÜN¹⁵,

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ATBÖ (Argümantasyon Tabanlı Bilim Öğrenme) yaklaşımının ortaokul 7. Sınıf öğrencilerinin analitik düşünme becerilerine etkisini incelemektir. Nicel araştırma yönteminin benimsendiği çalışmanın araştırma deseni kontrol gruplu ön test-son test deneysel desendir. 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Türkiye' nin kuzeyinde orta ölçekli bir ilde Milli Eğitim'e bağlı bir ortaokulda 7. sınıfta öğrenim gören 44 öğrenci araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Deney grubu 23 öğrenciden oluşurken kontrol grubu 21 öğrenciden oluşmaktadır. Uygulama Kuvvet ve enerji, saf madde ve karışımlar ünitelerinde gerçekleştirilmiştir. Kontrol grubunda Fen Bilimleri dersleri düz anlatım, soru cevap, gösteri deneyleri gibi sıklıkla kullanılan öğretim yöntemleriyle gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda ise dersler araştırma-sorgulamayı temel alan argümantasyon etkinlikleri ile yürütülmüştür. Uygulama, toplamda 10 hafta sürmüştür. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan Analitik düşünme becerisi senaryoları kullanılmıştır. Senaryolarda öğrencilerden verilen metindeki tartışmaların nasıl geliştirildiğini, sebep-sonuç ilişkilerini, tartışmalar arasındaki bağlantıları, verilen örneklerin tartışmayı destekleyip desteklemediğini incelememeleri, herhangi bir tutarsızlık veya mantık hatası var ise bunu belirtmeleri istenmiştir. Öğrencilerin yazdıkları kompozisyonlarda ana fikri ne kadar net ifade ettikleri, fikirlerini nasıl geliştirdikleri, organize ettikleri, fikirlerini destekleye yan fikirleri sunmaları ve yaptıkları analizi ekili bir şekilde değerlendirerek bir sonuca bağlayıp bağlamadıkları göz önüne alınmıştır. Veriler puanlama anahtarına uygun olacak şekilde puanlanmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda ön test puanları arasında gruplar açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık çıkmazken son test puanları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir. Sonuç olarak ATBÖ yaklaşımının uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin analitik düşünme becerilerinde, kontrol grubuna göre anlamlı bir gelişme gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Analitik düşünme, ATBÖ, Fen eğitimi

¹⁴ Prof. Dr.,Kastamonu Üniversitesi,ekmemis@kastamonu.edu.tr

¹⁵ ,SiNOP,zynpclg157@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma, okul öncesinde Türkçe dil etkinlikleri içerisinde önemli bir yeri olan hikayeleri,çocuklara anlatırken farklı anlatım tekniklerinin çocuklar üzerindeki etkilerini belirlemek için yapılmıştır.

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden “durum çalışması” modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Sinop Ayancık ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören 100 çocuk oluşturmaktadır.Bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında 3 okul ve 6 sınıfta ,okul öncesi staj yapan çocuk gelişimi ve eğitimi öğrenciler görev almıştır.

Staj öğrencilerine uygulamaları için 6 farklı hikaye anlatım tekniği verilmiştir.Altı hafta süre içerisinde verilen tekniklere göre kendi hazırlamış oldukları hikayeleri okul öncesi öğrencilerine sunmuşlardır.

Belirli bir plan dahilinde sırasıyla düz anlatım tekniği,şapka ile anlatım tekniği,hikaye kitabı ile anlatım tekniği,kukla ile anlatım tekniği,hikaye kartı ile anlatım tekniği ve önlük ile anlatım teknikleri kullanılmıştır. Süreç sonunda okul öncesi sınıf öğretmenleri ve okul öncesi staj öğrencileri ile yapılan görüşmeler ve çalışma alanındaki gözlemler yoluyla toplanan verilerden aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Çalışma sonucunda kullanılan hikaye anlatım tekniklerinin dikkat süresi üzerindeki etkileri kukla ile anlatım tekniği,önlük ile anlatım tekniği, şapka ile anlatım tekniği ,hikaye kartı ile anlatım tekniği ,hikaye kitabı tekniği ve düz anlatım tekniği olarak sıralanmıştır.

Araştırmanın ,hikaye anlatımında kullanılan tekniklerin, okul öncesi öğrencilerinin ilgi ve dikkat süreleri üzerindeki etkisini vurgulaması bakımından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir,

Anahtar Kelimeler: *Hikaye ,okul öncesi,anlatım teknikleri*

---

¹⁶ ,SINOP MEB,nezahatcelem@gmail.com

ÖZET

Doğanın ve doğal unsurlar arasındaki ilişkilerin fark edilmesini sağlayan doğa eğitimi, erken yaşlardan itibaren, çeşitli deneyimler sunarak bilgi, beceri, olumlu tutum ve davranışlar kazandırmanın yanı sıra, duyarlılığı, farkındalığı, doğa sevgisi ve bağlılığını da artıracaktır. Doğada gerçekleştirilecek faaliyetler çocukların fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimi için de önemlidir.

Doğada yer alan hayvanların insanların sağlıklı gelişimine olan katkısının, tahmin edilenden daha büyük olduğu bilinmektedir. hayvanların insanların ruh sağlığı üzerinde olumlu etkileri olduğu gibi, evlatlarımız üzerinde de doğru bir ilişki kurulduğunda birçok olumlu sonuç elde edildiği gözlemlenmiştir. Bu ilişki, empati yeteneğinden ahlaki değerlerin gelişimine kadar pek çok alanda faydalar sağlar.

Sağlıklı bir hayvan-insan ilişkisi, çocuğun kendisi gibi olmayan ancak canlı bir başka varlığın sorumluluğunu almasını gerektirir. Ahlaki gelişimi açıklamak gerekirse, hayvanları beslemek, sevmek, ona zarar vermemek ve onun iyiliğini düşünmek çocuğun sadece hayvanlara yönelik olumlu duygularını beslemekle kalmaz, aynı zamanda başkalarının varlığında kendisinin de değerli olduğunu gösterir.

Hayvanlarla zaman geçirmek, çocukların duygusal bağlar kurmasına yardımcı olur ve onlara destekleyici bir ortam sunar. Aynı zamanda hayvanlar, çocukların sorumluluk duygusunu geliştirmesine yardımcı olur. Hayvanları düzenli olarak beslemek, temizliklerini yapmak ve sağlıklarını kontrol etmek gibi görevler, çocuklara sorumluluk almayı öğretir ve kendilerini başkalarının ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir role sahip hissetmelerini sağlar.

Bu amaçla Ayancık Fatih İlkokulu 3.ve 4. sınıf 150 öğrencinin katılımı ile "KUŞLAR YUVASIZ KALMASIN" projesi başlatılmıştır. Bir aylık süre içerisinde öğrencilerimiz aileleri ile birlikte geri dönüşüm malzemelerinden özgün kuş yuvaları yapımını gerçekleştirdiler. Okul salonunda gerçekleştirilen sergi sonrası, kuş yuvaları Ayancık Belediyesi ekipleri tarafından öğrencilerle birlikte okul çevresine ve şehrin uygun yerlerine asılmaları sağlandı. Öğrenciler tarafından yapılan ve şehrin uygun yerlerine asılan kuş yuvaları 15 günlük zaman aralıkları ile öğrenciler tarafından gözlemlenerek, yuvalara yerleşen kuşlara düzenli olarak yem verildi.

Bu etkinlik sonucunda; öğrencilerimiz doğada yer alan hayvanlara karşı daha duyarlı olma, onları besleme, bakımlarını yapma becerileri kazandılar. Ayrıca öğrencilerimizin doğadaki diğer canlılara karşı anlayışlı olma, hoşgörülü, paylaşımcı ve olumlu duygular geliştirerek sorumluluk aldıkları gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler: *Doğa, kuş yuvaları, sorumluluk alma*

---

¹⁷ ,SINOP MEB, erhancelem@msn.com

MODERN EĞİTİM ANLAYIŞININ DOĞUŞUNA KATKI SAĞLAYAN ZİHNİYET DEĞİŞİMİNİN TARİHSEL KÖKLERİ (1839-1871)

Şerif Demir¹⁸,

ÖZET

Osmanlı Devletinin klasik eğitim anlayışından günümüz eğitimin anlayışına kadar pek çok önemli değişim ve gelişimler yaşandı. Şüphesiz tarihsel sürekliliğe bağlı olarak doğal kabul edilebilecek böyle bir akışın önemli kırılma noktalarını daha sağlıklı analiz ederek, modern eğitime geçiş sürecinin doğrularını ve yanlışlarını daha iyi görebilmek mümkündür. Bu çalışmayla bu kırılma süreçlerinin ilkinin yani tanzimat döneminde meydana gelen değişimin zihinsel kökleri tarihsel olgularla örneklendirilerek ortaya konulacaktır. Türkiye’de eğitimin pek çok sorunları vardır. Bu sorunlara çözüm üretilebilmesi, hâkim eğitim anlayışının köklerine inilerek yaşananların sağlıklı tetkik ve tahlilinden geçmektedir. Tanzimat döneminde gerçekleşen değişim ve dönüşümün günümüze yansıyan yönleriyle mevcut eğitim anlayışının daha iyi anlaşılması ve problemlerine çözüm üretilebilmesi mümkün olacaktır. Çalışmada ağırlıklı olarak birinci el kaynaklar ve bu kaynaklar üzerinden üretilmiş tetkik eserler kullanılacaktır. Böylece dönemin daha iyi anlaşılması sağlanacaktır. Bu kaynaklar, içerik analizi yöntemiyle karşılaştırmalı okunarak tetkik edilecektir. Nitel araştırma yöntemleri kullanılarak nesnel bir yaklaşımla dönem tahlili yapılacaktır.

Bu araştırma, klasik Osmanlı eğitim sisteminden başlayarak tanzimat dönemi gerçekleştirilen değişiklikler üzerinden Ali Paşa’nın vefatına kadar ki kısmı kapsayacaktır. Kısacası bu çalışmayla 1839-1871 yılları arasına odaklanılarak dönem içerisinde gerçekleştirilen yenilikler üzerinden bu zihniyet değişiminin ipuçları takip edilecektir.

Klasik dönem Osmanlı İmparatorluğunda eğitim, dini temeller üzerine inşa edilmişti. Ulemanın kontrolünde verilen eğitimle medreseler üzerinden adliye, kalemiye ve ilmiye personeli yetiştirilerek devletin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan ihtiyacı karşılanıyordu. Ayrıca gayrimüslimler de kendi dini kurumları üzerinden kendi eğitimlerini veriyorlardı. Din eksenli ve parçalı bir eğitim anlayışı hâkimdi. Bu anlayış kendisini yenileyemedi, ileriye taşıyamadı, Avrupa’da gerçekleştirilen bilim ve düşünce gelişiminin çok gerisinde kaldı. Tanzimat bürokratları, klasik eğitim anlayışıyla Osmanlı Devletini ileriye taşımanın mümkün olmadığını gördüler.

Devleti yönetenler, mevcut eğitim sisteminin tasfiye edilerek yeni bir anlayışa göre yeniden tahkim edemeyeceklerinin farkındaydılar. Bu sebeple tedrici bir gelişme süreci başlatıldı. Eklektik bir anlayışla çift taraflı bir eğitim anlayışına geçildi. Bir tarafta klasik medrese eğitimi devam ederken diğer yandan batılı tarz ve normda yeni bir eğitim anlayışı verilmeye başlandı. Fakat yöneticiler aldıkları küçük tedbirlerle klasik medrese eğitimini tamamen tasfiye etmeye çalıştılar. Çünkü idareciler de devletin devamını modern bir anlayışla batılı normlarda gerçekleştirilen eğitimde görüyorlardı.

Anahtar Kelimeler: Milliyetçilik, Osmanlıcılık, Modern Eğitim, Tanzimat

¹⁸ Prof. Dr., Kastamonu Üniversitesi, serifdemir@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı, okul yöneticilerinin iletişim becerilerini incelemektir. Bu genel amaca bağlı olarak, bu becerinin mesleki kıdem, cinsiyet, branş, mezun olunan okul türü, herhangi bir kişisel eğitime katılıp katılmaması, görev yapılan yerleşim yeri, doğduğu ve büyüdüğü yer ve sosyal medya takip düzeyi değişkenlerine bağlı olarak değişip değişmediğini belirlemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Trabzon'da görev yapan 216 yönetici oluşturmaktadır. Örneklem, seçkisiz örneklem yöntemlerinden basit (rastgele) seçkisiz örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Yöneticilerin iletişim becerileri ölçeğinde yer alan maddeleri uygun buldukları söylenebilir. Yöneticilerin "Biriyle konuşurken kendimi onun yerine koymaya çalışırım" maddesini tamamen uygun, "Bazı zamanlarda insanların davranışlarına anlam veremiyorum" maddesini ise uygun değil şeklinde cevapladıkları görülmektedir. Yöneticilerin iletişim becerilerinin; mesleki kıdem, cinsiyet, branş, mezun olunan okul türü, herhangi bir kişisel eğitime katılıp katılmaması, görev yapılan yerleşim yeri değişkenlerine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Bu değişkenlerle, öğretmenlerin iletişim becerileri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Yöneticilerin doğup büyüdüğü yerleşim yeri ve sosyal medya takip düzeyi değişkenleri ile iletişim becerileri arasında ise anlamlı bir fark bulunmaktadır. Farkın ilçede doğup büyüyen öğretmenler ile il merkezinde doğup büyüyen yöneticiler arasında olduğu görülmüştür. Sosyal medya takip düzeyine göre ise anlamlı farkın, sürekli sosyal medyayı takip eden yöneticiler ile ara sıra sosyal medyayı takip eden yöneticiler arasında olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yöneticilerin, İletişim Becerileri Ölçeği sonuçlarının dağılımına bakıldığında ölçekte yer alan maddelere ilişkin görüşlerinin "Oldukça Uygun" düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu durum yöneticilerin yeterli iletişim becerilerine sahip oldukları sonucunu göstermektedir. Yöneticilerin iletişim becerileri ile sosyal medya takip düzeyleri ve doğup büyüdüğü yer değişkenleri arasında anlamlı bir fark vardır. Sosyal medyayı takip eden yöneticilerin iletişim becerilerinin, ara sıra sosyal medyayı takip eden yöneticilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Yöneticilerin doğup büyüdüğü yer ile iletişim becerileri arasında ise ilçe merkezinde doğup büyüyen yöneticiler lehine anlamlı bir fark vardır. Bu bulguya göre ilçe merkezinde doğup büyüyen yöneticilerin iletişim becerilerinin, il merkezinde doğup büyüyen yöneticilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Mesleki kıdem, cinsiyet, branş, mezun olunan okul türü, herhangi bir kişisel eğitime katılıp katılmaması, görev yapılan yerleşim yeri değişkenleri ile yöneticilerin iletişim becerileri arasında ise anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul, Yönetici, İletişim

---

¹⁹ ,MEB,aybikeozgun@gmail.com

ARGÜMANTASYON TABANLI BİLİM ÖĞRENME SÜRECİNİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMENE YANSIMALARI

Damla IŞIK²⁰, Büşra Nur ÇAKAN AKKAŞ²¹, Esra KABATAŞ MEMİŞ²²,

ÖZET

Bu araştırmada argümantasyon sürecinin öğrencilere ve uygulayıcılara yansımalarının öğretmen gözünden değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın çalışma grubu birçok kez argümantasyon uygulamaları gerçekleştiren ve alanında uzman 7 öğretmenden oluşmaktadır. Çalışmada veri toplamak için öğretmenler ile yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılmıştır. Görüşmede öğretmenlere argümantasyon uygulamalarının öğrencilere ve kendilerine yansımalarını ortaya çıkartmaya yönelik sorular yönlendirilmiştir. Görüşmeler ses kayıt cihazıyla etik kurallar dahilinde kaydedilmiştir. Öğretmenlerle ortalama 22-54 dakika arasında değişen yarı yapılandırılmış görüşmeler transkript edilip yazılı doküman haline getirilmiş ve sonrasında iki araştırmacı tarafından kodlanmıştır.

Araştırmanın sonucuna göre; birçok öğretmen argümantasyon tabanlı bilim öğrenmenin öğrencilere birçok katkısı olduğu, özellikle öğrencilerin derslerde daha aktif olduğunu belirtmiştir. Ayrıca argümantasyonun öğrencilerin sorgulama ve problem çözme becerilerini arttırdığı, merak uyandırdığı, yaratıcı düşünme becerilerini arttırdığı, bilgilerin daha kalıcı hale geldiği gibi birçok avantajından bahsetmişlerdir. Aynı zamanda argümantasyon sürecinin uygulayıcısı olan öğretmenlere de birçok katkısı olduğunu belirtmişlerdir. Özellikle süreci yönetme noktasında öğretmenlere büyük katkılar sağladığı öğretmenler tarafından çokça belirtilmiştir. Bunun yanında öğretmenler, farklı sınırlılıklarında olduğuna dikkat çekmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Argümantasyon, Fen eğitimi, Bilim

²⁰,MEB,damla.i0421@gmail.com

²¹,MEB,damla.i0421@gmail.com

²²,MEB,damla.i0421@gmail.com

ÖZET

Günümüz dijital dünyasında teknolojiye olan bağımlılığın artması, kültürel ve insani değerlerin zayıflaması, “ben” zihniyetinin ön plana çıkması, iletişim eksikliği ve ekonomik koşullar gibi nedenlerle insanlar yalnızlaşmaya başlamıştır. Bu durum, bireysel yaşam tarzı ve yetersiz sosyalleşme çeşitli sosyal ve duygusal sorunlara yol açmaktadır. Özellikle çocukların stres ve zorluklarla karşılaşmalarında direnç gösterme kapasitelerinin yeterince güçlü olmaması, onların genel yaşam duygularını ve duygusal gelişimlerini olumsuz şekilde etkilemektedir. Kritik bir dönem olan çocuklukta, psikolojik sağlamlık ve iyi oluşumlara odaklanılarak genel yaşam kalitelerinin sağlanması ve olumlu duygusal gelişimlerin desteklenmesi önemlidir. Çocukların güçlü yönlerini keşfetmeleri ve olumlu duygularla kendilerini geliştirmeleri, hem bireysel hem de toplumsal anlamda önemli faydalar sağlar. Çocukların psikolojik dayanıklılıklarının, gelecekte karşılaşacakları zorluklarla daha güçlü bir şekilde başa çıkmalarına yardımcı olur. Geleceğimiz olan çocuklarımıza bu kritik dönemde kritik öneme sahip olan iyi oluş, psikolojik sağlamlık ve pozitif psikoloji gibi konularda yol gösterici olabilmek, genel yaşam kalitelerini arttırmak ve çocukların yaşama bakışlarında olumlu duygular geliştirmek adına eTwinning projesi hayata geçirilmiştir. Bu proje, Türkiye ve Romanya’dan birer kurucu üye ve ek olarak bir yabancı ve 3 yerli öğretmen iş birliğiyle uygulanmaya başlanmıştır. Bu çalışmanın amacı, çocukların olumlu duygularını ve güçlü yönlerini geliştirerek zorluklar karşısında dayanıklılıklarını arttırmaktır. Ayrıca, pozitif psikoloji kuramları ve uygulama yöntemleri aracılığıyla çocukların iyi oluşum düzeylerini yükseltmeyi hedeflemektir. Yöntem olarak, nicel araştırma yöntemiyle ön test-son test anketi uygulaması gerçekleştirilmiş ve anket sonucunda projenin etkililiğinin olumlu yönde olduğu belirlenmiştir. Çalışma, yalnızca eTwinning projesi kapsamında etkinliklerle yürütülmüştür ve çalışmaya 108 öğrenci (6-10 yaş grubu) dâhil edilmiştir. Ancak, daha geniş yaş dağılımına uygulanabilirliği ve farklı kültürel gruplardaki etkisi hakkında yeterli bilgi sağlanamamaktadır. Çalışma sonucunda, çocuklarda anlamlı bir iyi oluş artışı sağlandığı ve psikolojik dayanıklılıklarının güçlendiği gözlemlenmiştir. Ayrıca, çocukların psikolojik iyi oluşlarını ve dayanıklılıklarını destekleyen unsurların anlaşılmasına yönelik bir bakış açısı sunulmuştur. Öğrencilerin, çalışmada uygulanan pozitif psikoloji etkinliklerini iyi oluş aracı olarak düşünmeleri, olumlu bir özellik olarak görülmektedir. Proje, Kalite Etiketini almaya hak kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İyi oluş, Psikolojik Sağlamlık, Pozitif Psikoloji

²³,MEB,nejlaessen@gmail.com

²⁴,MEB,yavuzgumus@gmail.com

AFETLERE KARŞI FARKINDALIK KAZANDIRMADA DİJİTAL MATERYAL HAZIRLAMA: GÜMÜŞHANE ÖRNEĞİ

Filiz KÖKSAL²⁵, İrem Cansu YÜCEL²⁶,

ÖZET

Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik, sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı doğal veya insan kaynaklı olaylara afet denilmektedir (AFAD, 2014).

Gümüşhane'de tarih boyunca görülen başlıca doğal afetler seller, heyelanlar, kuraklıklar, çığlar, kaya düşmeleri, depremlerdir. Afet bilinci ve eğitiminde, çevreye duyarlı ve çevreyle uyumlu insanların oluşmasında eğitimin ve eğitim programlarının büyük rolü vardır. Bu çalışma ile geçmişte Gümüşhane ili, ilçe ve köylerinde yaşanan doğal afetler ile ilgili bulgulardan yararlanılarak çığ, deprem, sel, heyelan, kaya düşmesi ve kuraklık ile ilgili Karagöz Hacivat orta oyunu metinleri ile dijital materyal oluşturularak çocuklarda farkındalık oluşturmak amaçlanmıştır. İnsanlara belirli bir yaştan itibaren afet kültürünün ve afetle mücadele bilincinin verilmesi çok önemlidir.

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile yapılmıştır. Metinlerde doğal afetlere ve alınacak önlemlere vurgu yapılarak afetle mücadele bilincine yer verilmiştir. Materyallerde yöredeki doğal afetlere, olaylara vurgu yapılmakta, afet önlemlerini ve farkındalığını, bilinçlendirmesini içeren mesajlar yer almaktadır. Sosyal bilgiler dersinde görsel, işitsel öğrenme-öğretme araçlarının kullanımı, konunun öğrenilmesini sağlayarak çocuklarda doğal afetlerle ilgili farkındalık oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gümüşhane, Dijital Materyal, Eğitim, Doğal Afetler, Sosyal Bilgiler

²⁵ MEB, Uzman, Gümüşhane Mustafa Canlı Bilim ve Sanat Merkezi, filizkoksal29@gmail.com

²⁶ MEB, Öğrenci, Trabzon Faruk Başaran Bilim ve Sanat Merkezi, icey080709@gmail.com

EĞİTİM FAKÜLTELERİNDE ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNİN TARİHİ SÜREÇTE DÖNÜŞÜMÜ

Güler TULUK²⁷, Halil İbrahim AKYÜZ²⁸, Oktay ERBAY²⁹,

ÖZET

Öğrenme kalitesini etkileyen okul ile ilgili faktörler arasında en önemli olan öğretmen kalitesi çok uzun yıllardır kabul edilmekte (Darling-Hammond, 2009; 2017; Hattie, 2009) ve kalitenin iyileştirilmesi dünyada önem arz etmektedir. Dünyadaki genel eğilimin öğretmen yetiştirme süresinin uzatılması ve bu çerçevede fakülteadaki teorik dersler kadar okullardaki uygulama çalışmalarının öneminin anlaşılması yönünde olduğu görülmektedir.

Öğretmen yetiştirme alanında kuram ve yaklaşımlar, öğretmen yetiştirme modelleri bağlamında çerçeve oluşturmaktadır. Eşzamanlı model ve eşzamanlı-ardışık model, öğretmen yetiştirmede en sık olarak uygulanan modellerdir (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2014). Eşzamanlı modelde öğrenciler öğretmenlik meslek derslerini lisans eğitimi süresinde almakta iken ardışık modelde öğretmenlik alanı dışında lisans bölümü mezunları öğretmenlik meslek derslerine yönelik eğitimlerini lisans sonrasında almaktadır (Eurydice, 2018). Eğitim kademelerine göre öğretmen yetiştirmede farklılıklar içermesine karşın Türkiye'nin her iki modeli de uyguladığı söylenilebilir (OECD, 2014).

Yüzyıl becerileri olarak adlandırılan becerileri öğrencilere kazandırmak için 21. yüzyılın sınıf ortamlarının oluşturulması gerekliliği, Türkiye'nin de üyeleri arasında yer aldığı OECD raporunda belirtilmektedir. 21. yüzyıl becerileri üç grup halinde şu şekilde sıralanabilmektedir (2018, 5):

Bilişsel ve üst bilişsel beceriler (ör. eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, öğrenmeyi öğrenme, öz düzenleme)

Sosyal ve duyuşsal beceriler (ör. empati, öz yeterlik, iş birliği);

Uygulamaya dönük ve fiziksel beceriler (ör. yeni bilgi ve iletişim teknolojisi araçlarını kullanma).

Çalışma bu bağlamda soruları geçmişten günümüze irdelemek amaçlı yapılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: öğretmenlik uygulaması, mentör, öğretmen adayı

²⁷ Prof. Dr., Kastamonu Üniversitesi, gtuluk@gmail.com

²⁸ Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, hakyuz@kastamonu.edu.tr

²⁹ Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, oktaymercimek@gmail.com

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİLERİN SANATSAL GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ VE KARŞILAŞTIKLARI ZORLUKLAR

Meriç KANDI³⁰,

ÖZET

Müzik Öğretmenlerinin Öğrencilerin Sanatsal Gelişimindeki Rolü ve Karşılaştıkları Zorluklar

Bu çalışma, müzik öğretmenlerinin öğrencilerin sanatsal gelişim süreçlerindeki rolünü ve karşılaştıkları zorlukları incelemeyi amaçlamaktadır. Sanatsal gelişim, öğrencilerin estetik algı, yaratıcılık, kendini ifade etme ve özgüven kazanma gibi becerileri içeren bir süreç olup, müzik öğretmenlerinin rehberliğinde desteklenir. Müzik eğitimi, öğrencilerin sanatsal becerilerini geliştirmelerine ve kültürel birikimlerini artırmalarına katkı sağlayan bir alan olarak eğitimde önem kazanmaktadır. Ancak, öğretmenler bu süreçte kaynak yetersizliği, destek eksikliği ve çeşitli pedagojik zorluklarla karşılaşabilmektedir. Bu çalışma, müzik öğretmenlerinin sanatsal gelişimi desteklemek adına derslerinde uyguladıkları yöntemleri, karşılaştıkları zorlukları ve bu zorluklarla başa çıkma stratejilerini kapsamlı bir şekilde ele almayı hedeflemektedir. Bu araştırma, müzik öğretmenlerinin öğrencilerin sanatsal gelişiminde oynadığı rolü anlamak ve karşılaştıkları engelleri ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma deseni ile yürütülen bu çalışmada, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu için uzman görüşü alınarak soru sayısı belirlenmiştir. Örneklem grubu olarak, çeşitli okullarda görev yapan ve farklı deneyim seviyelerine sahip 10 müzik öğretmeni belirlenmiştir. Görüşmelerde, öğretmenlerin derslerinde hangi sanatsal becerileri destekledikleri, öğrencilerin sanatsal gelişim sürecinde karşılaştıkları engeller ve bu engellerle nasıl başa çıktıkları gibi konulara odaklanılmıştır. Araştırma bulgularının, müzik öğretmenlerinin sanatsal gelişim sürecinde uyguladıkları yöntemlerin ve karşılaştıkları zorlukların anlaşılmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Öğretmenlerin sanatsal gelişimi desteklemek için yaratıcı yöntemler geliştirdiği, ancak kaynak eksikliği ve veli desteği gibi dışsal faktörlerin bu süreci sınırladığı öngörülmektedir. Ayrıca, sanatsal gelişim için gerekli materyal ve ekipman eksikliğinin öğretmenlerin ders işleyişini zorlaştırdığı ve bu eksikliklerin yaratıcılığı olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Bu çalışmanın sonuçları, eğitim yöneticilerine müzik eğitimi sürecinde öğretmenlere nasıl daha iyi destek sağlanabileceğine dair bilgi sunarak, eğitimde sanatsal gelişimin desteklenmesine yönelik politikaların geliştirilmesine katkıda bulunabilir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, sanatsal gelişim, müzik öğretmenleri

³⁰ ,Şehit Muhammed Ali Sarı İmam Hatip Ortaokulu,kandi.m@hotmail.com

OKUL DIŞI ÖĞRENMENİN TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ORTAOKUL MATEMATİK DERSİ ÖĞRENME ÇIKTILARI İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ: KASTAMONU ÖRNEĞİ

Feyza ALİUSTAOĐLU³¹,

ÖZET

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2024 yılında öğretim programları güncellenmiştir. Yenilenen ortaokul matematik dersi öğretim programında matematik öğrenme-öğretme sürecinin birey, çevre ve topluma ilişkin değerlerle zenginleştirilmesi, öğrenmenin ilgi çekici hale getirilmesi ve matematiğin günlük deneyimlerin bir parçası haline getirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca her sınıf düzeyinde okul temelli planlama çerçevesinde okul dışı öğrenme etkinliklerine yer verilmesi de önerilmektedir (MEB, 2024). Okul dışı öğrenme kapsamında okulda işlenecek konunun öğretimi uygun informal ortamlarda yapılmaktadır. Bu ortamlar müze, bilim merkezi gibi kurumsal ya da çevremizdeki park, hastane gibi açık alan okul dışı öğrenme ortamları olabilmektedir (Ően, 2021). Kastamonu hem kurumsal hem de açık alan okul dışı öğrenme alanları kapsamında zengin bir şehirdir. Okul dışı öğrenmede kullanılan çeşitli yöntem-teknik ve materyaller mevcuttur. "Gezi, Ben kimim-Ben neyim?, Tahmin et-gözle-açıkla, Neler biliyoruz-Neler bilmek istiyoruz-Neler öğrendik?" kullanılan yöntem-tekniklerden bazılarıdır. Materyal olarak ise görsel, üç boyutlu, işitsel-sesli materyaller, mobil öğrenme araçları ve teknolojik uygulamalar kullanılmaktadır (Küçüköđlu ve Kaya, 2020). Yenilenen öğretim programında temalar ve bu temalar çerçevesinde ise öğrenme çıktıları sunulmuştur (MEB, 2024). Araştırmanın amacı Kastamonu'daki okul dışı ortamlar çerçevesinde okul dışı öğrenmeyi yenilenen ortaokul matematik öğretim programında yer verilen temalarla ve öğrenme çıktıları ile ilişkilendirmektir. Kastamonu il merkezinde yer alan farklı mekanlarda, okul dışı öğrenme kapsamında kullanılan yöntem-teknik ve materyallere dayalı olarak nasıl öğretim yapılabileceğine dair okul dışı öğrenmeye yönelik somut etkinlik örnekleri sunulacaktır. Araştırmanın matematik eğitiminde okul dışı öğrenme ortamlarının kullanılmasına yönelik yapılacak çalışmalara ve yeni öğretim programını kullanan öğretmenlere yol göstereceği olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Maarif modeli, okul dışı öğrenme, ortaokul matematik dersi, öğretim programı, öğrenme çıktısı

³¹ Doç. Dr.,Kastamonu Üniversitesi,fdemirci@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Bu atölyede katılımcıların yaşadıkları çevreyi tanımaları, sevmeleri ve korumaları, temiz tutmaları, doğal çevreyi gözlemleyerek örnekler vermeleri, doğal kaynakların kullanımında tutumluluk ve tasarruf bilinci kazanmaları ve bireysel sorumluluk almaları ve ayrıca sağlıklı yaşam bilinci kazanmaları hedeflenmektedir. Hazırlanan bu atölyeyle, öğretmenlerin 'Ben ve Çevrem' ünitesinde yapabilecekleri etkinliklerde farklı disiplinlerden nasıl yararlanabilecekleri ve konunun farklı yöntemlerle nasıl işlenebileceğine dair dikkat çekilmesi amaçlanmaktadır.

Hazırlanan drama atölyesinde, hazırlık ve ısınma çalışmaları; canlandırma ve değerlendirme bölümleri yer almaktadır. Atölyedeki etkinliklerden bazıları; Atıklar hakkında; Görmesek de, gitmesek de; Az kullan, yeniden kullan; Atıklar bumerang gibidir; Atıklardan nasıl kurtuluruz?, Fabrika nereye kurulsun; Fabrikada sızıntı var; Atık mı, Hiç dert değil; Okyanustaki dev atık adası; O kadar....ki; Yedinci Kıta; Plastik kullanmayan bir dünya; Tuhaflıklar; Çocuk kitaplarından atölye; Ne öğrendim". Aşağıda etkinliklerde kullanılacak bir okuma parçasına yer verilmiştir.

Tesadüfen Keşfedilen Büyük Ada

Buna keşif demek de pek doğru değil aslında. Yedinci Kıta'yı biz yarattık. Ama yine de kıtanın bir kâşifi var: Charles Moore. Oşinograf ve gemi kaptanı Charles Moore, 1997'de teknesiyle Hawaii'deki bir yarıştan dönüşte Kaliforniya'ya doğru mürettebatıyla yol alıyordu. Tam Kuzey Pasifik Döngüsünün olduğu yerde kimsenin varlığından haberdar olmadığı yeni kıtaya rastladılar. Moore daha sonra o anı şöyle anlatacaktı: "Önümde göz alabildiğine uzanıyordu. Bölgeden geçtiğimiz hafta boyunca başka bir şey göremedim. İnanılmazdı, buraların hep el değmemiş okyanus olması gerekiyordu." Her kâşif grubu gibi bulunan yeni kıtaya adını da verdiler.

Anahtar Kelimeler: Yaşadığı çevre, çevre temizliği, doğa.

---

³² Dr.,ANKARA,ns.bakkaloglu@gmail.com

2018 PISA OKUMA BECERİLERİ VERİLERİNE GÖRE ÖĞRENCİ BAŞARISINI YORDAYAN ÖĞRENCİ ÖZELLİKLERİ

Ayşe Sena Kandezoğlu³³, Musa Sadak³⁴,

ÖZET

Okuma, bireyin çağın gerekliliklerine ayak uydurmasında en önemli araçlardan biridir çünkü birey, bilgiyi edinirken de aktarırken de okuma yapmak zorundadır (Okatan, 2021). Öğrencilerin okuma becerilerindeki yeterliğini okuldaki eğitim-öğretim faaliyetleri ile kazanması ve akademik olarak yeterli düzeyde yetişmesi önemlidir (Berberoğlu & Kalender, 2005). Okuma becerileri, öğrencilerin eğitimlerinde ve toplumda başarılı olmalarında önemlidir bu yüzden okuma başarısı geliştirilmelidir (Yılmaz Fındık & Kavak, 2013).

Bu çalışmanın amacı, 2018 yılında uygulanan PISA sınavında öğrencilerin okuma başarısını etkileyen öğrenci özelliklerini belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki soruya cevap aranmaktadır:

Önceki çalışmalarda yordayıcı olarak belirlenen öğrenci özellikleri Türkiye'deki öğrencilerin okuma başarısını PISA 2018 okuma becerilerinden elde edilen sonuçlara göre ne ölçüde tutarlı şekilde yordamaktadır?

Bu çalışmada kullanılan veriler, PISA 2018 uygulamasında kullanılan öğrenci anketleridir. Kullanılan veriler OECD'nin PISA veri tabanındaki PISA 2018 veri dosyalarından elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ise Türkiye'den 186 farklı okuldan katılan 6.890 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrenci grubu Türkiye'deki 15 yaşında olan öğrencilerin %73'ünü temsil etmiştir. Araştırma sorusu doğrultusunda öğrencilerin okuma becerileri başarısını açıklamak amacıyla değişkenler üzerinde çoklu doğrusal regresyon analizi gerçekleştirilmiştir.

Katılımcıların gerçekliği yansıtacak cevaplar verdiği varsayılmaktadır.

İlişkili kovaryansların etkisi kontrol edildikten sonra, öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim düzeyi ($r=.074$, $p<.01$) ve teknolojik cihaz varlıkları (internet erişimli cep telefonu, tablet ve bilgisayar) ($r=.145$, $p<.01$) ile okuma becerileri arasında anlamlı düzeyde pozitif yönlü ilişki bulunmaktadır. Ancak, temel eğitim kaynakları (çalışma masası, bireysel oda, sözlük vs.) ($r=-.177$, $p<.01$) ve kültürel varlıklar (klasik edebi eserler, şiir kitapları, sanat eserleri vs.) ($r=-.084$, $p<.01$) ile okuma becerileri arasında ise anlamlı düzeyde ama negatif yönlü birer ilişki bulunmaktadır.

Sonuç olarak, kültürel ve temel eğitim kaynaklarına teknolojik cihazlar aracılığıyla da erişim yapılabileceği düşünüldüğünde okuma becerisi yüksek olan öğrencilerin daha ziyade teknolojik kaynaklardan faydalanabildiği ve başarılarını artırdığı ihtimali göz ardı edilmemelidir.

Bu konuda araştırma yapacak kişilere özellikle kültürel ve temel eğitim kaynakları ile okuma becerileri arasındaki anlamlı ve negatif yönlü ilişkinin olası sebeplerini ortaya koyabilmeleri adına derinlikli nitel çalışma yapmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: PISA, Okuma becerileri, Doğrusal regresyon, Öğrenci başarısı.

³³ Kastamonu, senakandezoglu@gmail.com

³⁴ Dr. Öğr. Üyesi msadak@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Günümüzde hızla yaşanan gelişmelerle birlikte sosyal medya platformları birçok özelliğe sahip olmaya başlamıştır. Artık bu platformlar bilgi paylaşımı, fikir alışverişi, topluluk oluşturma ve içerik üretimi gibi çok çeşitli faaliyetlere hizmet vermektedir. Sosyal medya, dünya çapında milyarlarca kullanıcıyı bir araya getirerek bilgi organizasyonuna ve dağıtımına olanak sağlamaktadır. Bu durum, özellikle eğitim alanında yeni olanaklar yaratmakta ve öğrenme süreçlerini daha etkileşimli, erişilebilir ve dinamik bir hale getirmektedir. Eğitimde sosyal medyanın desteklenmesi, geleneksel yöntem yöntemlerine alternatif olarak yeni yollar sunulmaktadır. Öğrenciler ve öğretmenler, sosyal medya üzerinden gruplar oluşturur, çevrimiçi derslere katılmaya, eğitim içeriklerini paylaşmaya ve ders notlarına ya da kaynaklara anında ulaşabilmektedir. Özellikle pandemi sürecinde hız kazanan çevrimiçi eğitim, sosyal medya platformlarının eğitim alanındaki rolü daha da belirgin hale geldi. Artık sınıf arkadaşları, öğretmenler ve akademisyenler, sınırlar arası bilgi paylaşımı yapabilmekte ve öğrenme süreçlerini destekleyen dijital topluluklar oluşturabilmektedir. Dijitalleşmenin sağladığı faydaların yanında ön plana çıkan bir husus da bu durumun ortaya çıkardığı tehdit oluşturan unsurlardır. Bu bağlamda çalışma eğitimde sosyal medya araçlarının kullanım yaygınlığı üzerinden meydana gelen fırsatları ve tehditleri irdelemektedir. Youtube, X ve Telegram platformlarının eğitimde hangi alanlarda kullanıldığı belirlenen örneklerle üzerinden Göstergibilimsel Çözümleme tekniği ile analiz edilecektir. Elde edilecek verilerle durum analizlerine, alınabilecek önlemlere ve eğitim politikalarına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Göstergibilim, Eğitim Politikaları, Dijitalleşme

---

³⁵ Öğr. Gör. Dr., Kastamonu Üniversitesi, haticechakir@gmail.com

SİBER MAĞDURİYETİ VE SİBER ZORBALIĞI ERGENLERLE ANLAMAK

Gülnihal Yıldırım³⁶, Temel ÇALIK³⁷, Su ERTÜRK³⁸,

ÖZET

Günümüzde telefon, bilgisayarlar öğrenmenin bir parçası olarak kullanılmaktadır. Dijital araçlar ve internet kullanımının okullarda eğitim yöneticileri ve öğretmenler için bazı zorluklar oluşturduğu ve bu zorlukların daha da artacağı tahmin edilmektedir. Dijital teknolojilerin günlük hayattaki yaygınlığı ve eğitim süreçlerinde kaçınılmaz kullanımı, kontrolsüz ve olumsuz deneyimlere de sebep olmaktadır. İnternetin toplum yapısına, bireylerin psikolojik ve sosyolojik durumuna zarar vermemesi için ulusal siber güvenliği bir adım öteye taşıyacak hamleler yapmak ve faaliyetler yürütmek üzere Türkiye Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2020- 2023) hazırlanmış ve 29.12.2020 tarihinde yayımlanmıştır. Eylem Planında teknolojik gelişmelerin etkileri, siber tehditlerdeki eğilimler, ulusal ihtiyaçlar ve uluslararası uygulamalar dikkatle incelenerek hedefler belirlenmiştir. Ülkemizde siber alanda yapılan çalışmalarda ağırlıklı olarak siber zorbalık ve siber mağduriyetin sosyodemografik değişkenlerle; söz konusu kavramlara ilişkin farkındalığın; siber zorbalık, mağduriyet değişkenlerinin demografik verilerle olan ilişkisinin incelendiği fark edilmiştir. Eğitim yönetimi alanında ise araştırmacıların, yönetici ve öğretmenlerin siber dünyada yaşanan sorunlarla ilgili daha fazla araştırmaya ve farkındalığa ihtiyaç duyduğu öngörüsünün mevcut olduğu söylenebilir. Araştırmacıların daha önceki çalışma bulgularında; siber zorbalığa maruz kalan yaş grubunun 14-18 olarak belirlenmesinden (Ertürk, Yıldırım ve Çalık, 2023) hareketle çalışmanın örneklem grubunu 14-18 yaş grubundaki lise öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinde tasarlanmıştır. Verilerin toplanması için Arıcak, Kınay&Tanrıku (2012) tarafından geliştirilmiş; psikometrik bulguları, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları tamamlanmış siber zorbalık ve siber mağduriyet ölçekleri kullanılacaktır. Alanyazın taraması sonucunda uzman görüşü alınarak hazırlanan bilgi formunda, demografik özelliklerin yanı sıra, günlük internet, sosyal medya kullanım durumu ve amacı gibi bilgilerin yer aldığı çoktan seçmeli sorular yer almaktadır. Bu soruların içeriğinde anne babayla aynı evde yaşama, ebeveynlerin hayatta olması, ailenin eğitim durumu, öğrencinin cep telefonuna sahip olup olmadığı vb. sorular, araştırma katılımcılarının siber zorbalık ve siber mağduriyet ölçekleri sorularına verdiği cevapların demografik soru yanıtlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığının anlaşılması amacıyla yer alacaktır. Araştırmanın evrenini 2024-2025 Eğitim-Öğretim yılında Ankara ilinin merkez ilçelerindeki resmi ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 14-18 yaş aralığındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem, olasılığa dayalı örnekleme yöntemlerinden tabakalı örnekleme yöntemi ile belirlenecektir. Her bir tabaka içinde öğrencilerin eşit şansa sahip olabilmesi için tesadüfi örnekleme yöntemiyle ve gönüllülük esası takip edilecektir. Araştırmanın örneklem büyüklüğünü belirleme ve veri toplamaya yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Siber mağduriyet, Ergen, Siber zorbalık

³⁶ ,Ankara,ygulnihal@gmail.com

³⁷ Prof. Dr.,Gazi Üniversitesi,temelc@gazi.edu.tr

³⁸ Dr.,Gazi Üniversitesi,mrs.elifsu@gmail.com

ÖZET

Geride bıraktığımız yüzyıl, bilim ve teknolojiye büyük buluşların ve atılımların yapıldığı, birçok küresel değişimin yaşandığı, bilgi ve kalkınma yüzyılı olarak tarih kitaplarına geçmiş olsada aslında en dikkat çeken olgulardan biri insan ile doğa arasındaki mücadelenin, ekoloji ile ekonomi arasındaki güç mücadelesine dönüşmesi ve tüm bunların sonucunda insanın kendi türünü yok edecek aşamaya gelmesi ile yaşadığımız yüzyıla çevre sorunlarının damgasını vurmuş olmasıdır. Çevre için eğitim gerekliliği, önemi, işlevi ve etkileri sorgulanırken, derslerin çevreselleştirilmesi ve okullarda öğrencilere yeterli çevre bilinci verilmemesi konusu birçok ülkede tartışılmaya başlanmıştır.

"Ekosistemleri Keşfetmek: Çevremizdeki Yaşam Ağı!" projesinin öncelikli amaçlarından biri ilköğretim öğrencilerinde olumlu çevresel tutum ve davranışlar oluşturulacak eğitim etkinlikleri ile bölgesel, ulusal ve küresel sorunlardan haberdar olan, bu sorunlara duyarlılık ve ilgi ile yaklaşan, bu sorunların çözümü için gönüllü olarak çaba gösteren, ekolojik kültürü ve çevre bilinç düzeyi yüksek dünya vatandaşları yetiştirmektir. Yeni fikirler üretime becerisi kazandırmak, öğrenmeyi görsel sunumlar ile kalıcı hale getirmelerine katkıda bulunmak da proje amaçlarımızdandır.

Bu projede 'amaçlı örneklem' yöntemiyle, 8-13 yaş aralığındaki ilk öğretim öğrencilerinin proje kapsamında almış oldukları eğitimin onların çevresel tutum ve bilgi düzeylerine yansımalarının ölçülmesi ve böylece bu eğitimin etkililiğinin saptanmasıdır. Yöntem olarak survey, saha araştırması ya da tarama yöntemi olarak da bilinen alan araştırması yöntemi kullanılmıştır. Projemizin amaçları doğrultusunda küresel ekosistemleri keşfetmek ve farklı ülkelerdeki canlı ve cansız unsurlar arasındaki bağlantıyı anlamak için yaratıcılık ve hikaye , biyoçeşitliliğin önemini ve ekosistemlerin çeşitli organizmalara bağlı olduğunu anlamaları için poster ve etkileşimli dijital oyun, deneyler, gözlem ve tartışmalar, "ellerdeki bakteriler" etkinliği, "Küçük Bir Alg Havuzu" etkinliği, doğa yürüyüşleri, besin zincirini keşfetmeleri için kart oyunu, "Biyoçeşitlilik Kahramanı" posterleri, orman ekosistemlerini ve yaygınları, çözümleri için diorama yapıldı.

Sonuç olarak bu proje, ilköğretim 8-13 yaş öğrencilerinin çevrelerindeki yaşam ağı (Ekosistemler) bilgi düzeylerini belirleyip proje kapsamında almış oldukları çevre eğitimin onların çevresel tutum ve bilgi düzeylerine yansımalarının ölçülmesi böylece bu eğitimin etkililiğinin saptanmasını sağlayarak yeni ve daha etkili eğitim programlarının geliştirilmesi için ilköğretim ortamında çalışmalar yapılmasına katkı sağlayacaktır. Bu projeden yola çıkılarak şu öneriler getirilebilir: İlköğretimde öğrencilere olumlu çevresel tutum ve davranışlar oluşturulacak eğitim etkinlikleri yanı sıra sorunlara duyarlı olma ve sorunları çözmek için yeni fikirler üretme becerisi kazandıracak gerekli rehberlik dersleri verilebilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Çevre Eğitimi, ekosistem, biyolojik çeşitlilik, çevre sorunları

³⁹ ,19 Mayıs İlkokulu,nbevintan@gmail.com

YARATICI DRAMA İLE ERKEN OKUR-YAZARLIK BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Derya TOSUNOĞLU⁴⁰,

ÖZET

Erken okur-yazarlık, çocukların yazılı ve sözlü dili anlamlandırmaya başlaması süreci olarak tanımlanır ve okul öncesi dönemde bu becerilerin kazanılması, ilerleyen yıllardaki akademik başarıları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu süreçte, çocuklar harfleri tanımaya, sesleri fark etmeye ve kelimelerle anlamlar kurmaya başlar. Erken okur-yazarlık, sadece okuma ve yazmaya hazırlık değil, aynı zamanda bilişsel ve sosyal gelişimin temel taşlarından biridir. Yaratıcı drama etkinlikleri, bu becerilerin kazandırılmasında etkili bir araç olarak öne çıkmakta ve çocukların öğrenme süreçlerine aktif katılımlarını sağlamaktadır.

Bu çalışmada, okul öncesinde yaratıcı drama etkinlikleri yoluyla erken okur-yazarlık becerilerinin nasıl desteklenebileceği ele alınmıştır. Önerilen etkinlikler arasında "Harf Avı", "Kelimelerin Dansı", "Hikaye Canlandırma" ve "Sihirli Kelimeler Çuvalı" gibi uygulamalar yer almaktadır. Bu etkinlikler, çocukların harf ve kelime farkındalığını geliştirmek, dil ve sözcük dağarcıklarını artırmak, aynı zamanda sosyal becerilerini pekiştirmek için tasarlanmıştır.

Bu etkinliklerin temel amacı, çocukların dil gelişimini desteklemek, harfleri tanımlarını ve sesler arasındaki ilişkiyi anlamalarını sağlamaktır. Aynı zamanda, yaratıcı drama etkinlikleri çocukların vücut dilini ve hareket kabiliyetlerini kullanarak kelimeleri anlamlandırmalarına ve bu süreçte dilsel becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Etkinliklerin interaktif yapısı, çocukların aktif katılımını teşvik eder ve öğrenme süreçlerini eğlenceli hale getirir.

Yaratıcı drama yoluyla yapılan bu etkinlikler, çocukların hem bilişsel hem de sosyal gelişimlerine katkıda bulunur. Çocuklar, harflerin seslerini öğrenirken, bu seslerin nasıl kelimelere dönüştüğünü anlar. Aynı zamanda dil becerileri, özgüven ve grup çalışması gibi sosyal becerileri geliştirir. Drama etkinlikleri, çocuklara dilin yanı sıra problem çözme, işbirliği ve yaratıcılık gibi beceriler kazandırarak, onların genel gelişimine katkıda bulunur.

Bu çalışmanın sonucunda, yaratıcı drama etkinliklerinin okul öncesi dönemde erken okur-yazarlık becerilerini desteklediği ve çocukların dil gelişimlerini hızlandırdığı öngörülmektedir. Çocukların harf ve kelime farkındalıklarının artırılması, aynı zamanda onların bilişsel süreçlerine de olumlu katkılar sağlayacaktır. Yaratıcı drama ile öğrenilen dilsel becerilerin, çocukların ileriki akademik yaşantılarında da kalıcı etkiler yaratacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak, bu çalışma, yaratıcı drama etkinliklerinin okul öncesi dönem çocuklarında erken okur-yazarlık becerilerinin kazandırılması sürecinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin bu tür etkinlikleri sınıflarında uygulayarak, çocukların dil gelişimini desteklemeleri ve onların öğrenme süreçlerini daha eğlenceli hale getirmeleri teşvik edilmektedir.

⁴⁰ Şehit Öğretmen Dilay Turan Anaokulu, derya_tosunoglu@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: Erken okur-yazarlık, yaratıcı drama, okul öncesi eğitim, dil gelişimi, çocuk eğitimi

166

ÖĞRETMENLERİN ALGILARINA GÖRE OKUL YÖNETİCİLERİNİN MİZAH DAVRANIŞLARI İLE ÖĞRETMENLERİN POZİTİF PSİKOLOJİK SERMAYELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

EMRULLAH BÜYÜK⁴¹, ERGÜN RECEPOĞLU⁴²,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin mizah davranışları ile öğretmenlerin pozitif psikolojik sermayeleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Ayrıca okul yöneticilerinin sergilediği mizah tarzının öğretmen algılarına göre ortaya konulması ve öğretmenlerin kendilerine dönük pozitif psikolojik sermaye algılarına göre anlamlı ve olumlu bir bakış açısı geliştirmesine katkı sunulması çalışmamızın amaçları içinde yer almaktadır. Pozitif psikoloji insan davranışlarının olumlu yönleri üzerinde durduğundan olumsuz algılanan tutum ve davranışlar eğitim ortamlarından uzaklaştırıldığında öğrenme istekleri yüksek olan öğrenci grupları böyle bir okul ikliminden en fazla kazanım ile istifade edebileceklerdir. Bu çalışmadaki nihai amacımız da bu hususları vurgulamak, değişkenlerin demografik verilerle ilişkisini tespit etmeye çalışmak ve okul ortamlarında olumlu bir bakış açısı gelişmesine katkı sunmaktır. Çalışmamız nicel araştırma desenli olarak yapılmış olup betimsel ve ilişkisel tarama modeli işe koşulmuştur. Araştırmamızın sonucunda öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye ve alt boyutları olan özyeterlik, iyimserlik, güven, dışadönüklük, psikolojik dayanıklılık, umut ile mizah davranışları ve alt boyutları olan alaycı mizah tarzı, üretici mizah tarzı, onaylayıcı mizah tarzı, reddedici mizah tarzı ve mizahi olmayan tarz boyutları arasında düşük seviyede anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Pozitif psikolojik sermaye alt boyutları ve mizah davranışları alt boyutlarıyla demografik verilerden medeni durum, yaş ve mesleki kıdem değişkenleri bağlamında anlamlı farklılıklar söz konusudur. Pozitif psikolojik sermaye toplam boyutlarının alaycı mizah tarzı boyutunun % 0,3' ünü yordadığı tespit edilmiştir. Buna karşın pozitif psikolojik sermaye toplam boyutlarının üretici mizah tarzı boyutunu anlamlı bir şekilde yordadığı görülmektedir. Pozitif psikolojik sermaye toplam boyutlarının üretici mizah tarzı boyutunun %24'ünü yordadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Yöneticileri, Öğretmen, Mizah Davranışları, Pozitif Psikolojik Sermaye

⁴¹ ,MEB,ebuyuk37@gmail.com

⁴² Prof. Dr.,KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ,erecepoglu@kastamonu.edu.tr

2024 SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NA GÖRE HAZIRLANMIŞ 5.SINIF DERS KİTABINDA TARİHİ KAHRAMANLAR

Emine KARASU AVCI⁴³, Melike FAİZ⁴⁴,

ÖZET

Geçmişten günümüze geçen süreçte kişilik özellikleri ve toplumsal hayata olan katkıları ile hem içinde yaşadığımız çağa katkı sağlayan hem de kendilerinden sonraki zamanı etkileyen şahsiyetler tarihi kahraman olarak tanımlanabilirler. Bilim insanları, sanatçılar, politikacılar, sporcular ve toplum liderleri önemli tarihi kahramanlardır. Eğitim-öğretim sürecinde ders kitaplarında metinler yoluyla çeşitli içeriklerin kazandırılması hedeflenir. Bu metinlerde bazen tarihi kahramanlardan da yararlanılmaktadır. Sosyal bilgiler dersi de sahip olduğu içerik ile tarihi kahramanları ele alabilecek derslerin başında gelmektedir. Temel amacı iyi ve etkili vatandaş yetiştirmek olan sosyal bilgiler derslerinde içeriğin somutlaştırılması ve kalıcılığın artırılması amacıyla tarihi kahramanlara yer verilebilir. Bu doğrultuda bu çalışmada 2024 yılı Maarif Modeli kapsamında yeniden güncellenen öğretim programına uygun bir şekilde hazırlanan ortaokul 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitabında yer alan tarihi kahramanların incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma, nitel araştırma modelinde tasarlanmış olup veriler doküman incelemesi tekniği ile elde edilmiştir. Çalışmada veri kaynağı olarak Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından 17.07.2024 tarih ve 110460159 sayılı yazı ile eğitim aracı olarak kabul edilen Sosyal Bilgiler Ders Kitabı kullanılacaktır. İlgili literatür incelendiğinde tarihi kahramanlar ve sosyal bilgiler dersi ile ilgili Yazıcı ve Aslan, 2011; Tokcan ve Kolyiğit, 2017; Elban, 2018; Faiz ve Yazıcı, 2018; Faiz ve Karasu-Avcı, 2019; Karasu Avcı, Aydudu ve Avcı, 2023 gibi bazı çalışmalara rastlanmaktadır. Bununla birlikte sosyal bilgiler ders kitaplarında tarihi kahramanları inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Güncel sosyal bilgiler ders kitaplarında tarihi kahramanlara ilişkin bir çalışmaya rastlanılmaması bu alanda bir boşluğun olduğunu göstermektedir. Yapılacak olan bu çalışma bu alandaki boşluğu doldurarak sosyal bilgiler eğitimi alanına katkı sağlayacak ve daha sonra bu konuda yapılacak olan çalışmalara temel oluşturacaktır. Veriler içerik analizi tekniğiyle çözümlenecek olup elde edilen bulgulara tam metinde yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, tarihi kahraman, öğretim programı, ders kitabı.

⁴³ Doç. Dr.,Kastamonu Üniversitesi,eavci@kastamonu.edu.tr

⁴⁴ Doç. Dr.,Kastamonu Üniversitesi,mfaiz@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Doğanın sesine kulak ver. Çevre bilinci ve farkındalık projesi. Büyük bir heyecan ve özveriyle başladığımız çevre bilinci ve farkındalık projemizde çok verimli sonuçlar aldık. Çeşitli etkinlikler ve çalışmalar sayesinde sadece bilgi edinmekle kalmadık aynı zamanda bu bilgileri hayatımıza uygulamayı da başardık. Proje boyunca yürüyüş, geri dönüşüm atölyeleri, ağaç dikme etkinlikleri ve çevre temizliği kampanyaları ile çevremizi korumanın ve güzellikleri yaşatmanın ne kadar değerli olduğunu hep birlikte deneyimledik. Bu etkinliklerde gösterilen ilgi ve çaba çevreye olan duyarlılığımızı ve sorumluluğumuzu ortaya koydu. Her etkinlik her çalışma bizlere doğanın bize sunduğu mucizeleri hatırlattı. Geri dönüşümün önemi ,enerji tasarrufunun gerekliliği ,su kaynaklarının korunması gibi konularda farkındalık kazandık. Hep birlikte öğrendiğimiz bu değerler gelecekte de çevremizi koruma ve sürdürülebilir yaşam alışkanlıkları geliştirme yolunda bize rehberlik edecek. Çevremizi korumak ve gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak hepimizin sorumluluğudur. Bu bilinçle hareket etmeye devam edeceğiz. Çocuklarımızla yaşanabilir bir dünya nasıl kurulur düşüncesiyle çıktığımız yol bizi daha da ileriye götürecektir.

Anahtar Kelimeler: Doğa, geri dönüşüm, çevre

---

⁴⁵ ,Erdem Beyazıt Ortaokulu,cfrvr10026@hotmail.com

ÖZET

Okul öncesi dönemde çocuğa sunulan kitaplar onun bütünsel gelişimi (dil ,algı ,motor ,sosyal ve duygusal) bakımdan oldukça kıymetlidir. Çocuğun bütünsel gelişimlerinin desteklenmesi onların ileriki yaşantılarında okul başarılarını, hayat görüşlerini, toplumsal ilişkilerini etkiler. Dolayısıyla bu gelişim alanlarının desteklenmesi çocuk için önemli bir yer tutar. Eğitim kurumlarında ve aile ortamlarında çocukların gelişim seviyelerine uygun bir hikaye kitabı seçilerek etkil Okul eşimli okuma ile çocuk o hikayeye adapte olur. Kitapların sunmuş olduğu zengin görsel ve sözel içeriklerle hayatın gerçeklerine hazırlanırken, bir yandan da dil edinme, dinleme ve erken okuryazarlık becerilerini geliştirir. Kendi düşünceleriyle hikayedeki olayları birleştirir ve hayal kurar. Bu nedenle çocuklarla etkileşimli kitap okuma etkinlikleri hem sınıf ortamında hem aile ortamında önemli bir yere sahip olması nedeniyle aile ile birlikte yürütülmesi daha faydalıdır.

Hikaye oluşturmak çocukların algılarını açar. Birde sanat etkinliği, drama ve kukla gösterileri ile desteklenirse, kazanımlar daha da zenginleşir. Hikaye tamamlama Etkinlikleri de çocuklarımıza bakış açısı ve farklı yönleri görme ve irdeleme olanağı sağlar.

Anahtar Kelimeler: *Hikaye , çocuk ,dinleme , erken okuryazarlık*

---

⁴⁶ ,Şehit Gürkan Ulucan İlkokulu,ebrukto84@hotmail.com

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE GÜNLÜK YAŞAM BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ: KENDİNE YETERLİLİK VE SORUMLULUK KAZANDIRMA ETKİNLİKLERİ

NURAY GÜÇER⁴⁷,

ÖZET

Okul Öncesi Dönemde Günlük Yaşam Becerilerinin Geliştirilmesi: Kendine Yeterlilik ve Sorumluluk Kazandırma Etkinlikleri

Okul öncesi dönemi, çocukların fiziksel, bilişsel ve sosyal gelişimlerinin temellerinin atıldığı kritik bir evredir. Bu dönemde çocukların günlük yaşam becerilerini kazanması, hem kendine yeterliliklerini geliştirmeleri hem de sorumluluk alma bilincine sahip olmaları açısından büyük önem taşımaktadır. Günlük yaşam becerileri, çocuğun bağımsız olarak kendini yönetme, kişisel ihtiyaçlarını karşılayabilme ve sorumluluk alma becerilerini içerir. Bu bağlamda, düğme ilikleme, fermuar çekme, ayakkabı bağlama, çorap katlama, kıyafetlerini asma ve kendi başına giyinme gibi etkinlikler, çocuğun öz bakım becerilerini destekleyen temel aktiviteler olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışma, okul öncesi dönemde günlük yaşam becerilerinin kazandırılmasına yönelik etkinliklerin önemini ele almakta ve bu becerilerin çocukların sosyal ve bilişsel gelişimleri üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çocukların kendine yeterli olabilme ve sorumluluk alma becerilerinin geliştirilmesi, sadece bireysel gelişimlerine katkı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda onların gelecekteki eğitim ve sosyal yaşamlarına da olumlu yansımalar yapar. Etkinlikler yoluyla kazanılan beceriler, çocukların özgüvenlerini artırarak, kendi başlarına problem çözme yetilerini güçlendirir.

Araştırmanın temel amacı, düğme ilikleme, fermuar çekme, ayakkabı bağlama ve benzeri etkinliklerle çocukların bağımsız hareket edebilme ve kendi bakım ihtiyaçlarını karşılayabilme yetilerini nasıl geliştirdiklerini analiz etmektir. Çalışmada, bu etkinliklerin uygulanma yöntemleri, çocukların gelişim düzeylerine uygunluğu ve öğretmenlerin rehberlik rolü üzerinde durulacaktır. Aynı zamanda bu becerilerin kazanılmasının çocukların sorumluluk alma becerilerine etkisi de irdelenecektir.

Sonuç olarak, bu çalışma, okul öncesi dönemde gerçekleştirilen öz bakım ve günlük yaşam becerisi kazandırma etkinliklerinin, çocukların bağımsızlıklarını ve sorumluluk alma becerilerini destekleyici rolünü vurgulamaktadır. Bu bağlamda, eğitimcilere yönelik öneriler geliştirilerek, bu becerilerin kazandırılması sürecinin daha etkili hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: kendine yeterli olabilme, günlük yaşam becerileri, sorumluluk alma, okul öncesi

⁴⁷ ŞAHİN YILMAZ İLKOKULU, nuraygucer69@gmail.com

AKRAN ZORBALIĞI, OKUL HAKLARINI BİLME VE HAKKINI SAVUNMA: ÖĞRENCİLERİN HAK TEMELLİ FARKINDALIK KAZANMASI

Gökhan Güçer⁴⁸,

ÖZET

Akran zorbalığı, okul ortamında öğrenciler arasında meydana gelen yaygın ve ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu zorbalık türü, hem mağdur olan öğrenci üzerinde derin psikolojik, sosyal ve akademik etkiler yaratabilir hem de okul içindeki genel iklimi olumsuz yönde etkileyebilir. Bu bağlamda, öğrencilerin okul haklarını bilmesi ve bu hakları savunma becerisi kazanmaları, zorbalıkla mücadelede kritik bir rol oynamaktadır.

Bu sözlü bildiri çalışmasında, akran zorbalığı kavramı detaylı bir şekilde ele alınacak ve öğrencilerin bu tür zorbalık karşısında kendilerini nasıl savunabilecekleri üzerinde durulacaktır. Çalışmamızın ilk bölümünde, akran zorbalığının çeşitleri ve bu zorbalığın öğrenciler üzerindeki etkileri fiziksel, sözlü, siber ve duygusal zorbalık gibi farklı boyutlar ele alınarak, bu zorbalık türlerinin öğrencilerin psikolojik ve sosyal gelişimlerine olumsuz etkileri tartışılacaktır. Bu araştırma, Bursa ili Osmangazi ilçesinde bulunan 23 Nisan Ortaokulunda tespit edilen akran zorbalığı yapan ve mağdur öğrenciler ile yarı yapılandırılmış görüşme formuyla okuldaki zorbalık türleri, zorbalık yapan kişilerin aile, çevre ve akademik gelişim durumları ile mağdur öğrencilerde oluşturduğu psikolojik etki düzeyleri araştırılmıştır. Araştırma sürecinde öğrencilere yönelik haklarını bilme ve akran zorbalığına karşı savunma becerileri etkinlikleri sınıf rehberliği etkinlikleri şeklinde uygulanmıştır.

Bu sözlü bildiri çalışmasında, öğrencilerin okul haklarını bilmesinin ve bu hakları savunma becerilerinin nasıl kazandırılacağı üzerinde durulacaktır. Okul yönetmelikleri, öğrenci hakları ve çocuk hakları sözleşmesi gibi yasal çerçeveler ışığında, öğrencilerin hak temelli farkındalık kazanmaları ve karşılaştıkları zorbalık durumlarında hangi adımları atmaları gerektiği somut örneklerle ele alınacaktır. Bu bağlamda, öğrencilerin aktif bir şekilde haklarını savunabilmeleri için öğretmenler ve rehberlik servisleri tarafından sağlanacak desteklerin önemi de vurgulanacaktır.

Son olarak, zorbalık karşısında haklarını savunan öğrencilerin özgüven, özsaygı ve sosyal yetkinliklerinin nasıl güçlendirilebileceği tartışılacaktır. Öğrencilerin zorbalık durumlarına karşı haklarını bilerek hareket etmeleri, yalnızca bireysel özgüvenlerini artırmakla kalmaz, aynı zamanda okul içinde daha güvenli ve sağlıklı bir sosyal ortamın oluşmasına katkı sağlar. Bu bağlamda, çalışmamızda sunulacak önerilerin, zorbalık karşısında öğrencilerin güçlenmesine ve daha bilinçli bir öğrenci topluluğunun gelişmesine katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akran zorbalığı, hak savunma, sorumluluk

⁴⁸,23 Nisan Ortaokulu,gokhangucer69@gmail.com

EĞİTİMDE ROBOTİK VE KODLAMA UYGULAMALARININ KULLANILMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Murat ŞEYHOĞLU⁴⁹,

ÖZET

Son yıllarda eğitimde robotik kodlama uygulamaları, öğrencilerin bilişsel becerilerini geliştirmeye yönelik etkili araçlar olarak dikkat çekmektedir. Öğretmenlerin robotik kodlama uygulamalarına ilişkin görüşleri, sağladıkları faydalar ve karşılaştıkları zorluklar incelendiğinde;

Robotik Kodlama Uygulamalarının Faydaları; Problem Çözme Becerileri: Öğrencilerin analitik düşünme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmekte önemli bir rol oynar. **İşbirliği ve İletişim:** Grup çalışmaları, öğrencilerin işbirliği yapma becerilerini artırır ve sosyal etkileşimlerini güçlendirir. **Teknolojiye Yönelik İlgisi:** Robotik kodlama, öğrencilere teknolojiyle daha yakın bir ilişki kurma fırsatı sunarak, STEM alanlarına olan ilgilerini artırır.

Karşılaşılan Zorluklar; Altyapı Sorunları: Okul ortamlarındaki teknolojik altyapının yetersizliği, uygulamaların etkinliğini azaltabilir. **Eğitim İhtiyacı:** Öğretmenlerin robotik kodlama konusunda yeterli bilgi ve deneyime sahip olmamaları, uygulamaların başarısını etkileyebilir. **Finansal Kısıtlamalar:** Robotik malzeme ve yazılım alımları, okullar için önemli bir mali yük getirebilir.

Sonuç ve Öneriler; Robotik kodlama uygulamaları, eğitimde önemli fırsatlar sunmakta, ancak öğretmenlerin görüşlerinin dikkate alınması gerekmektedir. **Eğitim Programları:** Öğretmenler için düzenli eğitimler ve atölyeler düzenlenerek, robotik kodlama konusunda bilgi ve becerileri artırılmalıdır. **Altyapı Yatırımları:** Okullarda gerekli teknolojik altyapının sağlanması için desteklenmelidir. **Kaynak Paylaşımı:** Başarılı uygulamaların paylaşılması ve işbirlikleri teşvik edilmelidir. **Sonuç olarak,** robotik kodlama uygulamaları, eğitimde yenilikçi bir yaklaşım sunmakta ve öğretmenlerin işbirliği ile daha etkili hale getirilebilir.

Robotik Kodlama Uygulamalarının Avantajları ve Dezavantajları

Avantajlar; Bilişsel Gelişim: Öğrencilerin problem çözme, analitik düşünme ve yaratıcılık becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. **STEM Eğitimi:** Bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarına ilgi uyandırır, bu da kariyer fırsatlarını artırabilir. **İşbirliği:** Grup çalışmaları, öğrencilerin sosyal becerilerini güçlendirir ve takım çalışması ruhunu aşılır. **Teknoloji Okuryazarlığı:** Öğrencilerin teknolojiyle olan ilişkilerini derinleştirir, dijital becerilerini artırır. **Motivasyon:** Eğlenceli ve etkileşimli bir öğrenme ortamı sunarak öğrencilerin motivasyonunu artırır.

Dezavantajlar; Altyapı Sorunları, Eğitim İhtiyacı, Maliyet, Eşitsizlik, Zaman Yönetimi

Sonuç; Robotik kodlama uygulamaları, eğitimde önemli faydalar sağlarken, bazı zorlukları da beraberinde getirmektedir. Bu dengeyi sağlamak için gerekli altyapı, eğitim ve kaynak desteğinin sağlanması kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: robotik, kodlama, eğitim, teknoloji

⁴⁹ Bursa Erkek Lisesi, muratseyh@gmail.com

ÖZET

Kümeler konusu kavramsal olarak matematiğin temelini oluşturan birçok kavramı içerisinde barındırmaktadır. Fonksiyonlar, kümeler arasındaki ilişkiler olarak tanımlandığı için kümeler, matematiksel ilişkilerin temelini oluşturur. Ayrıca, olasılık teorisi ve istatistik gibi alanlarda, olayların ve verilerin düzenlenmesi için kümeler kullanılır. Gerçek dünya problemlerini matematiksel olarak modellemek için de kümelerin sağladığı yapı son derece önemlidir. Araştırmanın amacı, Türkiye’de matematik eğitimi alanında “Kümeler” konusunu ele alan yüksek lisans ve doktora düzeyinde tez çalışmalarının araştırma eğilimlerini belirlemektir. Betimsel analiz yönteminin kullanıldığı bu çalışmada Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezinden ulaşılan tezler, tematik ve metodolojik açıdan değerlendirilmek üzere 9 ölçüt dikkate alınarak incelenmiştir. Bu bağlamda lisansüstü tezlerin yayın yıllarına, örneklem düzeylerine, örneklem büyüklüklerine, amaçlarına, yöntem ve desenlerine, veri toplama araçlarına, veri analiz yöntemlerine, deneysel çalışmaların deney gruplarında tercih edilen öğretim yöntemlerine ve çalışmalarda işlenen kazanımlara göre incelenmesi sağlanmıştır. Çalışmalardan elde edilen verilerin frekans değerleri hesaplanarak, veri analizleri gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında yer alan tezler matematik eğitimi alanında uzman üç araştırmacı tarafından incelenmiştir. Araştırmacıların elde ettiği sonuçlar arasındaki uyum yüzdesi dikkate alınarak çalışmanın güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre lisansüstü çalışmaların 1998-2021 yılları arasında yer aldığı, çalışmaların neredeyse tamamının (% 92), 2009 yılı ve sonrasında yapıldığı görülmektedir. Lisansüstü çalışmalar örneklem gruplarına göre değerlendirildiğinde çalışmaların en fazla (% 50) 6. sınıf öğrencilerine uygulandığı görülmektedir. Çalışmaların % 42’sinin örneklem sayısınının 90’dan fazla olduğu görülmektedir. Lisansüstü çalışmaların önemli bir kısmının (% 50) amacının, farklı öğretim uygulamalarının akademik başarıya etkisini incelemek olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamında incelenen 14 çalışmadan sadece 6 tanesinin deneysel çalışma olduğu görülmektedir. Deney gruplarında ise öğretim yöntemi olarak en fazla gerçekçi matematik eğitiminin tercih edildiği görülmektedir. Yapılacak farklı bir çalışmada ‘Kümeler’ konusunda yazılmış ulusal ya da uluslararası düzeyde makalelerin içerik analizi yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Kümeler, matematik eğitimi, betimsel analiz.

⁵⁰ Prof. Dr.,Kastamonu Üniversitesi,acbiber@kastamonu.edu.tr

⁵¹ ,Kastamonu Üniversitesi,malatya376744@gmail.com

ÖZET

Meslek Lisesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Alan öğrencilerimiz, derslerde öğrendikleri bilgi, beceri tutumları, yaptıkları uygulamaları görsel bir hale getirerek okulda canlı müze, canlı mankenler hazırlayarak bir masal koridoru oluşturdular. Bu masal koridorunu ve içinde hazırlanmış olan görsel materyalleri izlemek ve okulu daha yakından tanıtmak için ortaokul 8. sınıf ve erken çocukluk dönemi öğrencileri okula davet edilerek ürünler sergilenmiş koridorda gezi düzenlenmiştir. Bir sonraki aşamada ilçemiz 1. sınıf çocuklarına yönelik masal canlandırma ve müzikli etkinlikler sunulmuştur. Öğrencilerin kendilerine olan özgüvenlerinin artması hedeflenmiş yapabileceklerini görerek mesleğine ve okula karşı olumlu tutum kazanması sağlanmaya çalışılmıştır. Ürünlerin hazırlanması ve dekorun yapım aşamalarında kendi el emeklerini ortaya koymaları sanata olan ilgilerini artırmış ve iş birliği içinde çalışmalarını sağlamıştır. Kendilerinden yaşça küçük olan çocuklarla iletişim kurma onları güvenli alanda tutma ile ilgili yaptıkları çalışmalar staj öncesi farkındalıklarını kazandırmaya yönelik olmuştur. Okulda yapılan sergiden sonra geri dönüşler olumlu yönde okulumuza yansımış okul öncesi çocuklar okulumuza daha çok gelmek istemişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Masal, Çocuk, Müzik

---

⁵² ,Gönen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, nil98can@gmail.com

EĞİTİM YOLUYLA MEZHEPLER ARASI BARIŞ: İSLAM TARİHİNDE MEZHEPLERİN EĞİTSEL DÜZLEMDE BİRLİKTELİK ARAYIŞLARI

Metin GÜRPINAR⁵³,

ÖZET

Eğitim Yoluyla Mezhepler Arası Barış: İslam Tarihinde Mezheplerin Eğitsel Düzlemde Birliktelik Arayışları başlıklı sempozyum bildirisi, İslam tarihindeki mezhepler arası çatışma ve birliktelik süreçlerini, eğitimin bu süreçlerde oynadığı rol üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Mezheplerin ortaya çıkışıyla birlikte İslam dünyasında yaşanan dinî ve siyasî bölünmeler, farklı mezheplerin birbirleriyle olan ilişkilerini karmaşık hale getirmiştir. Ancak, bu dönemde eğitim kurumları, özellikle medreseler, mezhepler arası diyalog ve anlayış geliştirme konusunda önemli bir zemin oluşturmuştur.

Bu çalışmada, klasik İslam medreselerinde mezheplerin eğitiminin nasıl şekillendiği, hangi ortak müfredatların oluşturulduğu ve bu süreçlerin mezhepler arası barışa nasıl katkı sağladığı incelenecektir. Ayrıca, mezhepler arasındaki çatışmaların eğitsel düzlemde nasıl çözüldüğü ve medreselerin bu süreçlerde barışı tesis etmek için oynadığı rol değerlendirilecektir.

Modern dönemde ise mezhepler arası ilişkilerin eğitim yoluyla nasıl ele alındığı, dinî çoğulculuk anlayışının nasıl geliştirildiği ve eğitim sisteminin mezhepler arası birlikteliği sağlama konusundaki potansiyeli ele alınacaktır. Bildiri, eğitim yoluyla mezhepler arasında barış ve uyumun sağlanabileceğini savunarak, gelecekteki dinî eğitim modellerine yönelik öneriler sunacaktır. Eğitim, mezheplerin ortak değerler etrafında birleşmesine olanak sağlayan güçlü bir araç olarak değerlendirilirken, dinî çoğulculuk ve birlikte yaşam kültürünün eğitim yoluyla nasıl inşa edilebileceği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Mezhepler arası barış, İslam eğitimi, Medrese geleneği, Dinî çoğulculuk, Mezhepler arası diyalog*

---

⁵³habat488@gmail.com

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN HAREZMİ EĞİTİM YAKLAŞIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

AHMET AŞKAR⁵⁴, SELDA PARLAKOĞLU⁵⁵, ESRA ETLİOĞLU⁵⁶, DERYA TEKİN⁵⁷, ASLI DEMİR⁵⁸, Neşe AŞKAR⁵⁹,

ÖZET

Bu araştırma, Harezmi Eğitim Modeli'nin ilkokul düzeyinde uygulanmasından önce ve sonra öğretmenlerin görüşlerini analiz etmeyi amaçlar (Öztürk, 2023). Modelin sınıf içi etkileri, öğrencilerin beceri gelişimi ve öğretmenlerin uygulama süreçlerindeki deneyimleri incelenecektir (Kaya ve Yılmaz, 2022). Araştırma, Harezmi Projesi öncesinde ilkokul öğretmenlerinin beklentilerini ve projeden sonra algılarında meydana gelen değişimleri ortaya koymayı hedefler (Demir, 2021). Öğretmenlerin projeyi öğrenci gelişimi ve sınıf içi etkileşimler açısından nasıl değerlendirdiği ile projenin uygulanabilirliği, sürdürülebilirliği ve yaygınlaştırılmasına dair önerileri de araştırılacaktır (Yıldırım ve diğerleri, 2020).

Araştırma, yarı deneysel bir tasarıma sahiptir ve hem ön test-son test görüşmeleri hem de nitel analiz teknikleri kullanılarak iki aşamalı olarak yürütülecektir (Çetin, 2019). Veri toplama süreci, proje uygulanmadan önce ve sonra olmak üzere iki ayrı aşamada yapılacaktır. Proje başlamadan önce öğretmenlerle bireysel görüşmeler gerçekleştirilecek ve öğretmenlerin beklentileri ile öngörülen zorlukları belirlenecektir (Aydoğan ve Karataş, 2018). Projenin ilkokul sınıflarında uygulanması sürecinde öğretmenlerin gözlemleri not edilecek ve gerekli veri toplama araçları hazır bulundurulacaktır (Güven, 2017). Uygulama tamamlandıktan sonra, öğretmenlerle son test görüşmeleri yapılacak ve projeye dair algılarındaki değişimler analiz edilecektir (Sarı, 2016). Ayrıca, odak grup görüşmeleri ile uygulama sonrası ortak deneyimler detaylı bir şekilde değerlendirilecektir (Eren, 2015).

Örnekleme, Harezmi Projesi'ni ilkokul düzeyinde uygulayan sınıf öğretmenlerinden oluşacaktır (Korkmaz, 2014). Farklı ilkokullardan ve çeşitli deneyim düzeylerinden öğretmenlerin katılımı, daha genel bir analiz yapılabilmesine olanak tanıyacaktır (Akgün, 2013). Elde edilen veriler betimsel ve içerik analizi ile değerlendirilerek, projenin öğretmen algıları üzerindeki etkileri ve algılardaki değişim incelenecektir (Özkan, 2012).

Bu araştırma, Harezmi Projesi'nin ilkokul düzeyindeki etkilerini ölçerek, öğretmenlerin projeye dair deneyimlerini ve görüşlerini somut bir şekilde ortaya koyacaktır (İlhan, 2011). Sonuçlar, projenin sürdürülebilirliğini ve başarısını artıracak stratejik geliştirme önerileri sunarak, ilkokul öğretmenleri ve eğitim yöneticileri için önemli bir bilgi kaynağı olacaktır (Tekin ve Yıldız, 2010).

Anahtar Kelimeler: Harezmi, ilkokul, STEM

⁵⁴ ANKARA, ahmetaskar80@gmail.com

⁵⁵ ANKARA, seldaparlakoglu@gmail.com

⁵⁶ ANKARA, eetlioglu@yahoo.com.tr

⁵⁷ ANKARA, dero2000-11@hotmail.com

⁵⁸ ANKARA, namal90@hotmail.com

⁵⁹ Dr., MEB Ankara, askarnese@gmail.com

2024 AĞUSTOS ÇOCUK KULÜBÜ YÖNERGE DEĞİŞİKLİĞİNE OKUL YÖNETİMLERİNİN TEPKİLERİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Batuhan ÇELİK⁶⁰,

ÖZET

Bu araştırma, Ağustos 2024'te yapılan Çocuk Kulübü Yönerge değişikliğine okul yönetimlerinin nasıl tepki verdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Söz konusu değişiklik, okullardaki çocuk kulüplerinin yapısı, işleyişi ve eğitimsel hedeflerine dair yeni yönergeler getirerek, hem öğrenci katılımını hem de gelişimsel sonuçları artırmayı hedeflemiştir. Bu araştırma, okul yöneticilerinin bu değişiklikleri nasıl algıladığını ve uygulama sürecinde karşılaştıkları zorlukları ya da faydaları anlamayı hedeflemektedir.

Araştırma kapsamında farklı bölgelerdeki okul yöneticilerinden derinlemesine bilgiler elde etmek amacıyla nitel bir yöntem kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, 30 okul müdürü ve kulüp koordinatörü ile gerçekleştirilmiş ve yeni yönerge hakkındaki görüşleri, öğrenci katılımı, kaynak dağılımı ve personel yükü üzerindeki etkileri üzerine odaklanılmıştır. Farklı büyüklükteki ve eğitim seviyesindeki okullardan katılımcılar seçilerek çeşitlilik sağlanmıştır.

Veri toplama süreci iki ay içerisinde tamamlanmış olup, tüm görüşmeler kaydedilmiş ve tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Çalışmanın bulguları, bazı okul yönetimlerinin yönergeyi öğrenci gelişimi ve okul etkinlikleri açısından olumlu bulduğunu, ancak diğerlerinin sınırlı kaynaklar, artan idari yükler ve yönergedeki bazı hükümlerin net olmaması gibi adaptasyon sorunları yaşadığını ortaya koymuştur.

Sonuç olarak, yönergenin çocuk kulüplerinin etkinliğini artırma potansiyeli taşıdığı, ancak başarılı bir uygulamanın sağlanabilmesi için okullara ek destek ve daha net bir iletişimin gerekli olabileceği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Kulübü Yönergesi, okul yönetimi, eğitim politikası, nitel araştırma, tematik analiz

---

⁶⁰ ,Fatsa,batuhancelikmeb@gmail.com

ÇOCUK KULÜPLERİNİN ÖĞRENCİ GELİŞİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ İLE VELİ BEKLENTİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI: KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

Mualla ÇELİK⁶¹,

ÖZET

Bu araştırma, çocuk kulüplerinin öğrencilere kazandırdığı beceriler ile velilerin bu kulüplerden beklentileri arasındaki ilişkinin derinlemesine incelenmesini amaçlamaktadır. Karma yöntem araştırması kullanılarak, hem nitel hem de nicel veriler toplanmıştır. Araştırma, kulüplerin öğrencilerin sosyal, duygusal ve akademik gelişimine olan katkıları ile velilerin bu süreçten beklentileri arasındaki farkları tespit etmeye odaklanmaktadır.

Nicel veriler, düzenli olarak çocuk kulüplerine katılan 200 öğrenci ve velisinden anket yoluyla toplanmıştır. Bu anketlerde, öğrenci kazanımları ile veli beklentilerine ilişkin sorular Likert tipi ölçekle hazırlanmıştır. Öğrencilerin kulüp etkinlikleri sırasında edindikleri beceriler, velilerin beklentileri ile karşılaştırılmıştır. Ayrıca, nitel veri toplama sürecinde, 20 öğrenci ve 20 veli ile yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde, velilerin çocuklarının gelişimi hakkındaki detaylı düşünceleri ve beklentileri, kulüp faaliyetlerinden memnuniyet düzeyleri sorgulanmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde ise, kulüp faaliyetlerinin kişisel ve akademik gelişimlerine etkileri araştırılmıştır. Görüşmeler kaydedilmiş ve içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

Veri toplama süreci, araştırmacının okullarla ve velilerle iş birliği yaparak yürütülmüştür. Örneklem grubundaki öğrenciler farklı yaş seviyelerinden ve çeşitli sosyoekonomik kesimlerden seçilmiştir. Görüşme ve anketler iki aylık bir süre içinde tamamlanmıştır.

Bulgular, çocuk kulüplerinin öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimine büyük katkılar sağladığını, ancak velilerin akademik başarı beklentilerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu farklar, çocuk kulüplerinin programlarının velilerin beklentilerini karşılayacak şekilde yeniden yapılandırılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Özellikle, akademik destek sunacak etkinlikler eklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk kulüpleri, karma yöntem, veli beklentileri, öğrenci gelişimi, içerik analizi,

---

⁶¹ MEB,mualla93@gmail.com

YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ EĞİTİMDE KİŞİSELLEŞTİRİLMİŞ ÖĞRENME MODELLERİNİN AKADEMİK BAŞARIYA ETKİSİ

Adem YILMAZ⁶²,

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, yapay zeka (YZ) destekli kişiselleştirilmiş öğrenme modellerinin eğitim fakültesi öğretmen adaylarının akademik başarılarına etkisini incelemektir. Geleneksel eğitim yöntemleri, her öğrenciye aynı öğrenme materyallerini ve süreci sunarken, YZ destekli kişiselleştirilmiş öğrenme modelleri, öğretmen adaylarının bireysel öğrenme tarzlarına ve ihtiyaçlarına uygun bir öğrenme deneyimi sunarak, akademik başarıyı artırmayı hedeflemektedir (Santos ve Pardo, 2019).

Öğretmen adaylarının eğitim süreçlerinde karşılaştıkları zorluklar ve bireysel farklılıklar, akademik başarı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Yapay zeka tabanlı kişiselleştirilmiş öğrenme sistemleri, öğretmen adaylarının kişisel öğrenme hızlarını ve öğrenme stillerini dikkate alarak, daha etkin bir öğrenme deneyimi sunabilir (Anderson ve Dron, 2020). Bu araştırmanın önemi, YZ destekli öğrenme modellerinin eğitim fakültesi öğretmen adaylarının pedagojik gelişimlerine ve eğitim süreçlerindeki başarılarına olan katkısını inceleyerek, öğretmen eğitimi programlarına yenilikçi bir bakış açısı kazandırmaktır. Bu araştırma, karma yöntem (mixed method) yaklaşımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın nicel bölümünde, Türkiye'deki bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören 150 öğretmen adayı üzerinde deneysel bir çalışma yapılmıştır. Deney grubuna YZ destekli kişiselleştirilmiş öğrenme modelleri uygulanırken, kontrol grubunda geleneksel öğretim yöntemleri kullanılmıştır. Akademik başarıları ölçmek amacıyla, her iki grup üzerinde ön-test ve son-test uygulanmıştır. Nitel bölümde ise, öğretmen adayları ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri üzerine derinlemesine veriler toplanmıştır (Woolf ve Lane, 2021). Bu araştırmanın sınırlılıkları, örneklem grubunun yalnızca bir devlet üniversitesinde eğitim gören öğretmen adayları ile sınırlı olmasıdır. Sonuçlar, farklı üniversitelerdeki öğretmen adayları ve farklı disiplinlere genellenemeyebilir. Ayrıca, YZ destekli öğrenme modellerine erişim ve öğretmen adaylarının teknolojiye yatkınlık düzeyleri de sonuçların genellenebilirliğini etkileyebilir. Araştırmanın sınırlılıkları kapsamında, teknolojiye erişim imkanları ile öğretim üyelerinin bu tür sistemlere adaptasyonu da değerlendirilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, YZ destekli kişiselleştirilmiş öğrenme modelleri uygulanan deney grubu öğretmen adaylarının akademik başarılarında, kontrol grubuna kıyasla anlamlı bir artış gözlemlenmiştir. Deney grubundaki öğretmen adaylarının akademik başarı puanları, kontrol grubuna göre ortalama %12 daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca, öğretmen adayları kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sayesinde motivasyonlarının arttığını ve daha etkili öğrenme süreçlerine dahil olduklarını ifade etmişlerdir. Nitel bulgular, öğretmen adaylarının bireysel öğrenme hızlarına ve stillerine uygun geri bildirimler olarak öğrenme sürecinde aktif bir rol oynadıklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Kişiselleştirilmiş Öğrenme, Akademik Başarı

⁶² Doç. Dr.,Kastamonu Üniversitesi,yilmazadem@kastamonu.edu.tr

ORTAOKUL DİSİPLİN SORUNLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Vildan GİDER⁶³,

ÖZET

Ortaokulda öğretmenlerin karşılaştığı disiplin sorunları, eğitim sürecinin kalitesini ve verimliliğini doğrudan etkileyen önemli bir konudur. Bu dönemde öğrencilerin ergenlik çağına girmesi ve sosyal, duygusal değişimler yaşaması, disiplin sorunlarının daha karmaşık bir hale gelmesine neden olmaktadır. Ortaokul düzeyindeki eğitim kurumlarında yaşanan disiplin sorunları, hem eğitim sürecinin etkinliğini azaltmakta hem de sınıf ortamının huzurunu olumsuz yönde etkileyerek eğitimin niteliğini düşürmektedir. Bu durum, öğretmenlerin eğitim hedeflerine ulaşmalarını da zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla, ortaokulda öğretmenlerin karşılaştığı disiplin sorunlarının tespiti ve çözümü, etkili bir eğitim-öğretim sürecinin sağlanabilmesi, öğrenci davranışlarının yönetimi ve sınıf ortamının düzeni açısından büyük önem taşımaktadır.

Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması olarak düşünülen bu çalışmaya, Aydın ilinde bulunan, çeşitli tür ve kademedeki okullarda görev yapan, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yoluyla belirlenen 10 öğretmen katılmıştır. Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu, yapılan alanyazın taraması sonucunda araştırmacılar tarafından şekillendirilmiştir. Yüz yüze gerçekleştirilen görüşme yöntemiyle elde edilen veriler, içerik analizi ile analiz edilmiştir. Verilerin analizi sonucunda, öğretmenlerin en fazla dile getirdiği sorunların başında Devamsızlık ve Zaman Yönetimi Sorunları, Dikkat ve Katılım Eksikliği, Davranış Sorunları, Akademik Sorunlar konularında olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokullarda verilen eğitim hizmetlerinin niteliğini artırması yönünde anlamlı katkı sağlayabileceği düşünülen bu çalışmada, elde edilen veriler çerçevesinde, öğrencilerin devamsızlıklarını ve geç kalmalarını izlemek için dijital takip sistemleri kullanılması, düzenli olarak derse katılan ve zamanında gelen öğrenciler için ödül ve teşvik programları oluşturulması, dersleri daha etkileşimli hale getirecek öğretim yöntemlerine ağırlık verilmesi, velilerle düzenli iletişim kurulması, pozitif davranışları teşvik eden okul çapında bir davranış yönetim sistemi, öğrencilere akademik konularda ek destek sağlamak için ders dışı etüt programları ve öğrencilerin akademik ihtiyaçlarına uygun bireyselleştirilmiş eğitim planları oluşturulması yönünde öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Disiplin Sorunları, Öğretmen, Ortaokul

⁶³ ,MEB,vildanozge@gmail.com

AKADEMİSYENLERİN MİZAH TARZLARI İLE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

UFUK ACI⁶⁴, ERGÜN RECEPOĞLU⁶⁵,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı akademisyenlerin mizah tarzları ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Kastamonu Üniversitesi'nde görev yapan akademisyenlerin mizah tarzları ile iletişim becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılarak betimsel araştırma yapılmıştır. Çalışmaya toplam 304 akademisyen katılmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Mizah Davranışları Ölçeği ve İletişim Becerileri Ölçeği'nden oluşan bir anket kullanılarak toplanmıştır. Veri analizi için SPSS versiyon 23.0 kullanılmıştır. Normallik analizi testinde çarpıklık ve basıklık değerlerine göre dağılımın normal olduğu görülmüştür. Alt problemlerin çözümlenmesi için, ortalama ($\bar{X}$), frekans (f), standart sapma (S.s.), yüzde (%), bağımsız örneklem grupları için T-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı (r) ve regresyon analizi yapılmıştır. Bütün analiz sonuçlarında anlamlılık düzeyi $p < .05$ şeklinde alınmıştır. Araştırma sonucunda; akademisyenlerin en yüksek düzeyde alaycı mizah tarzını, en düşük düzeyde ise üretici-sosyal mizah tarzını benimsedikleri görülmüştür. Akademisyenlerin mizah tarzlarının cinsiyete, unvana, yaş, mesleki kıdem ve görev süresine göre farklılaştığı görülürken, öğrenim düzeyine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Akademisyenlerin iletişim becerilerinin cinsiyete, unvana, yaş, mesleki kıdem ve görev süresine göre farklılaştığı görülürken, öğrenim düzeyine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Akademisyenlerin mizah tarzları ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek üzere yapılan korelasyon sonucuna göre mizah tarzları alt boyutlarından mizahi olmayan, reddedici ve üretici-sosyal tarz ile iletişim becerileri arasında pozitif yönlü düşük düzeyde, ayrıca mizah tarzları alt boyutu olan alaycı tarz ile iletişim becerileri arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki vardır. Yapılan regresyon analizine göre, yordayıcı değişkenlerin mizah tarzları üzerindeki önem sırası; "Duygusal", "Bilişsel" ve "Davranışsal" değişkenleridir. Yordayıcıların anlamlılık düzeylerine ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise sadece "Duygusal" değişkeninin anlamlı yordayıcı olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, "Davranışsal" ve "Bilişsel" değişkenlerinin anlamlı yordayıcılar olmadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akademisyen, Mizah Tarzları, İletişim Becerileri

⁶⁴, KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ, uaci@kastamonu.edu.tr

⁶⁵ Prof. Dr., KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ, erecepoglu@kastamonu.edu.tr

EĞİTİMDE DİJİTALLEŞME VE KAMUSAL YAYINCILIĞIN MİLLİ EĞİTİME ENTEGRASYONU: TRT EBA

Emre Ertürk⁶⁶,

ÖZET

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte, toplumsal yapılarda yaşanan değişim ve dönüşüm süreçlerinin de hız kazandığı görülmektedir. Bireysel iletişimden kitlesel iletişime tüm süreçlerde aktif rol oynayan teknoloji ve araçları, etkisini yaşamın her alanında hissettirmektedir. İlk başlarda boş zaman eğlencesi görevi üstlenen bu araçlar zamanla birçok alan için çeşitli özelliklere sahip olmuştur. McLuhan'a göre de kitlesel iletişim araçlarının haber verme, eğlendirme, eğitime, bilgilendirme, yönlendirme, ikna etme gibi işlevleri bulunmaktadır. Bu bağlamda günümüzde televizyonların, radyoların ve internet tabanlı özelliklere sahip “dijital” olarak adlandırılan mecraların McLuhan’ın bahsettiği işlevleri yerine getirdiği görülmektedir. Bu bağlamda Türkiye’de Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) olarak kamusal yayıncılık anlayışıyla yayın yapan kurum TRT EBA (Eğitim Bilişim Ağı) kimliğiyle 11 Mart 2020 tarihinde COVID-19 salgınının ortaya çıkmasıyla ilk ve orta düzeydeki okulların tatil edilmesiyle okula gelinmesine gerek kalmadan bir uzaktan eğitim platformu oluşturma amacıyla TRT EBA TV İlkokul, TRT EBA TV Ortaokul ve TRT EBA TV Lise olarak kurulmuştur. Bu sayede örgün eğitimden uzak kalan öğrencilerin uzaktan eğitim yoluyla eğitimlerinin devam etmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda çalışma; eğitimde dijitalleşme çerçevesinde bir kamusal yayıncılık kanalı olan TRT’nin “Eğitim Bilişim Ağı” tasavvurunu irdelemektedir. Bu irdeleme yapılırken McLuhan’ın KİA’lara dair görüş ve saptamaları rehber olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Dijitalleşme Milli Eğitim Kamusal Yayıncılık Kitle İletişim Araçları*

---

⁶⁶ Öğr. Gör. Dr., Kastamonu Üniversitesi, emreerturk38@gmail.com

BİLSEM ÖĞRETMENLERİNİN DAĞINIK DERS SAATLERİNİN AİLE YAŞAMLARINA ETKİSİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Ümit ÖZŞERBETÇİ⁶⁷,

ÖZET

Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM), özel yetenekli öğrencilerin eğitim aldığı, belirli saat aralıklarında ve esnek bir yapıya sahip bir eğitim modeli sunmaktadır. Bu model, öğretmenlerin çalışma saatlerinde düzensizliklere yol açabilmektedir. Bu araştırma, BİLSEM öğretmenlerinin ders saatlerinin dağınıklığının, aile yaşamları üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Özellikle öğretmenlerin iş-aile dengesi, aile içi sorumlulukları ve aile üyeleriyle ilişkileri üzerine odaklanılacaktır. BİLSEM’de çalışan öğretmenlerin, ders saatlerindeki esneklik veya düzensizliğin günlük yaşamlarına ve aile yaşamlarına nasıl yansıdığına dair veri toplanarak, bu öğretmenlerin karşılaştıkları zorluklar ve baş etme stratejileri incelenecektir.

Bu araştırmanın amacı, BİLSEM öğretmenlerinin dağınık ders saatlerinin aileleri üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Öğretmenlerin iş ve aile dengesi, aile içi sorumlulukların paylaşımı, çocuklarıyla zaman geçirme durumu ve eşleriyle olan ilişkilerinin nasıl etkilendiği gibi konular araştırılacaktır. Ayrıca, bu durumun yarattığı zorlukların ve stresin nasıl yönetildiği üzerine de bilgiler elde edilmesi hedeflenmektedir.

Araştırma, nitel bir desenle yürütülecek olup, öğretmenlerle derinlemesine görüşmeler yapılacaktır. Araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılacaktır. Örneklem grubu olarak BİLSEM’de çalışan ve farklı branşlarda görev yapan 10-15 öğretmen seçilecektir. Görüşmeler, ders saatlerinin esnekliği veya düzensizliği, aile üyeleriyle geçirilen zaman, aile içi rollerin ve sorumlulukların değişimi gibi konular üzerinde yoğunlaşacaktır. Ayrıca, öğretmenlerin bu zorlukları nasıl dengelediği ve bu süreçlerde yaşadıkları deneyimlerin aile dinamiklerine etkisi incelenecektir.

Araştırmanın beklenen sonuçları, BİLSEM öğretmenlerinin dağınık ders saatlerinin iş-aile dengesi üzerinde olumsuz etkiler yarattığını ve bu durumun aile yaşamlarında belirli stres kaynaklarına yol açtığını göstermektedir. Ancak, öğretmenlerin bu zorluklarla başa çıkma stratejileri geliştirerek aile içi ilişkilerini sürdürdükleri ve bazı durumlarda esnek çalışma saatlerinin avantajlarını kullandıkları da beklenmektedir. Bu çalışma, BİLSEM öğretmenlerinin iş-aile dengesi konusundaki zorluklarını anlamaya yönelik önemli bilgiler sunarak, eğitim yöneticileri ve politika yapıcılar için gelecekteki düzenlemeler ve iyileştirme çalışmaları için yol gösterici olacaktır.

Bu araştırma, BİLSEM öğretmenlerinin mesleki ve kişisel yaşamları arasındaki dengeyi nasıl kurduklarını anlamayı ve bu dengeyi sağlayacak destekleyici stratejilerin geliştirilmesine katkı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: *Bilsem Aile, Ders Programı*

⁶⁷ ,Yalova Atatürk Bilim ve Sanat Merkezi,umitozserbetci@gmail.com

MESLEK LİSESİ ÖĞRETMENLERİNE GÖRE OKUL MÜDÜRLERİNDEKİ PATERNALİST LİDERLİK ALGILARI

Murat KOÇALI⁶⁸,

ÖZET

Liderlik, örgütlerde hedeflerin gerçekleştirilmesinde ve çalışanların motivasyonunun sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim sektöründe okul müdürlerinin liderlik tarzı, öğretmenlerin iş tatmini, motivasyonu ve performansı üzerinde doğrudan etki yaratmaktadır. Bu çalışma, meslek lisesi müdürlerinin paternalist liderlik davranışlarının öğretmen algıları üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Paternalist liderlik, liderin çalışanlarına karşı koruyucu, rehberlik edici ve karar alma süreçlerinde babacan bir tutum sergilemesini ifade eder. Özellikle Türkiye gibi kolektivist toplumlarda, bu liderlik biçimi yaygın olarak kabul görmektedir.

Araştırma, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Ankara'nın Yenimahalle ilçesindeki meslek liselerinde görev yapan 109 öğretmen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak Saylık (2017) tarafından geliştirilen "Okul Müdürlerinin Paternalist Liderlik Davranışları Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek, "aile havası", "hayırseverlik", "otoriterlik", "müdahalecilik" ve "yetersiz görme" olmak üzere beş alt boyuttan oluşmaktadır. Veriler Google Forms aracılığıyla toplanmış ve SPSS 26.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerleri ile normallik testleri uygulanmış, parametrik ve non-parametrik testler kullanılarak demografik değişkenler arasındaki farklılıklar değerlendirilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenlerin genel olarak müdürlerinin paternalist liderlik davranışlarını olumlu algıladığı, özellikle "aile havası" ve "hayırseverlik" boyutlarının en yüksek puanı aldığı tespit edilmiştir. Cinsiyet ve mesleki kıdem gibi değişkenler incelendiğinde, erkek öğretmenlerin paternalist liderliği kadın öğretmenlerden daha olumlu algıladığı, kıdemli öğretmenlerin ise bu liderlik tarzını daha olumlu değerlendirdiği bulunmuştur. Bu sonuçlar, paternalist liderliğin eğitim ortamında öğretmenlerin motivasyon ve performansı üzerinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Araştırmanın bulguları, eğitimde liderlik yaklaşımlarının daha derinlemesine incelenmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Paternalist Liderli, Okul Müdürleri, Öğretmen

⁶⁸ Yenimahalle Şehit Mehmet Şengül Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, muratkocalli@gmail.com

ÖZET

Yabancı dil öğreniminde etkili ve kalıcı öğrenmenin sağlanabilmesi, öğrencilerin dil bilgisi, kelime dağarcığı ve iletişim becerilerini pratik bir şekilde kullanmalarına bağlıdır. Bu bağlamda, yaratıcı drama yöntemi, dil öğretiminde etkin bir araç olarak öne çıkmaktadır. Yaratıcı drama, öğrencilerin katılımını ve dilin günlük yaşamda kullanımını teşvik eden, yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi destekleyen bir öğretim yöntemidir. Bu çalışmanın amacı, yaratıcı drama tekniklerinin İngilizce öğretiminde nasıl kullanılabileceğini ve bu tekniklerin öğrenci üzerindeki etkilerini incelemektir.

Yaratıcı drama, öğrencilere dil becerilerini geliştirme fırsatı sunarken aynı zamanda yaratıcılık, eleştirel düşünme, problem çözme ve grup çalışması gibi yaşam becerilerinin de gelişmesine katkıda bulunur. Dil öğretiminde yaratıcı drama kullanımı, özellikle öğrencilerin motivasyonunu artırmakta ve dil öğrenme sürecine aktif katılımını sağlamaktadır. Öğrenciler, drama etkinlikleri sırasında İngilizceyi günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri durumlarla ilişkilendirerek öğrenir ve bu sayede dilin kullanımı konusunda daha kendine güvenen bireyler haline gelirler.

Bu çalışmada, yaratıcı drama ile İngilizce öğretiminin öğrenci başarısına olan katkıları çeşitli örnek olaylar, drama etkinlikleri ve öğretim stratejileri bağlamında ele alınacaktır. Ayrıca, yaratıcı drama tekniklerinin öğrencilere sosyal ve duygusal anlamda sağladığı katkılar ve bu yöntemle dil öğreniminin daha etkili ve kalıcı hale nasıl getirilebileceği üzerinde durulacaktır. Bu bağlamda, sınıf içi uygulamalar, öğrenci geri bildirimleri ve öğrenme çıktıları göz önünde bulundurularak yaratıcı drama yönteminin İngilizce öğretiminde etkinliği değerlendirilecektir.

Sonuç olarak, bu çalışmanın yaratıcı drama yönteminin İngilizce dil öğretiminde kullanılmasının hem dil öğrenme sürecine hem de öğrencilerin yaşam becerilerine önemli katkılar sağlayacağı öngörülmektedir. Bu araştırmanın sonuçlarının, yaratıcı drama ile dil öğretimi konusunda eğitimcilere yol gösterici olması ve İngilizce öğretiminde alternatif yöntemlerin geliştirilmesine katkıda bulunması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Drama, İngilizce Okul öncesi*

---

⁶⁹ Öğr. Gör., Atatürk Üniversitesi, busra.fayetorbay@atauni.edu.tr

BÜTÜNSEL BECERİLER AKADEMİSİ PROJESİ İLE ÖĞRENCİ GELİŞİMİNİN DESTEKLENMESİ

Özlem GÜNDÜZ GÖÇMEN⁷⁰, Murat KOÇALI⁷¹,

ÖZET

Bütünsel Beceriler Akademisi projesi, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Bursa ili Nilüfer ilçesinde bulunan Işıktepe Rüveyde Dörtçelik İlk ve Ortaokulu'nda uygulanmakta olup, eğitimciler ve öğrenciler başta olmak üzere geniş bir kitleye hitap eden bir proje olarak tasarlanmıştır. Projenin temel amacı, öğrencilere çok yönlü bir gelişim imkânı sunarak akademik, sosyal, fiziksel ve yaratıcı becerilerini geliştirmek ve eğitim sürecinde başarılarını artırmaktır. Proje, "Eğitim, hayatın bir hazırlığı değil, bizzat kendisidir" ilkesinden hareketle, öğrencilere sadece akademik başarıya yönelik değil, aynı zamanda yaşam becerilerini geliştiren bütünsel bir eğitim anlayışı sunmayı hedeflemektedir.

Projenin doğrudan yararlanıcıları, proje kapsamında yenilikçi öğretim teknikleri ve farklılaştırılmış öğretim stratejileri ile tanışacak olan eğitimciler ile çok yönlü kapasitelerini geliştirme imkânı bulacak öğrencilerden oluşmaktadır. Eğitimciler, projeye kazandıkları bilgi ve becerilerle daha etkili ve kapsayıcı eğitim stratejileri uygulayacak, öğrenciler ise çeşitli atölye çalışmaları ve etkinliklerle entelektüel, sosyal ve yaratıcı kapasitelerini geliştireceklerdir. Dolaylı yararlanıcılar arasında ise öğrencilerin aileleri ve topluluklar yer almakta olup, öğrencilerin başarıları sayesinde ailelerin çocuklarıyla olan bağları güçlenecek ve eğitim süreçlerindeki stres azalacaktır. Aynı zamanda topluma ve ekonomiye katkı sağlayabilecek nitelikli bireyler yetiştirilecektir.

Proje kapsamında, başarıyı artırma, kültürel etkileşim ve yetenek geliştirme olmak üzere üç ana başlık altında çeşitli programlar ve atölye çalışmaları düzenlenecektir. Öğrencilere zaman yönetimi, ders çalışma teknikleri, sınav kaygısı ile başa çıkma ve mesleki eğilim belirleme gibi beceriler kazandırmayı hedefleyen bu atölyeler, öğrencilerin akademik başarılarının yanı sıra sosyal ve duygusal gelişimlerine de katkı sağlamayı amaçlamaktadır. İlkokul birinci sınıf velilerine yönelik harfleri tanıma ve destek olma atölyesinden ortaokul öğrencilerine yönelik sınav kaygısı seminerine kadar geniş bir yelpazede sunulan atölyeler, farklı yaş gruplarına uygun şekilde tasarlanmıştır.

Sonuç olarak, Bütünsel Beceriler Akademisi, öğrencilerin çok yönlü gelişimlerini destekleyen bir proje olup, eğitimciler ve öğrenciler başta olmak üzere geniş bir kitleyi hedeflemektedir. Bu proje, öğrencilerin akademik ve sosyal becerilerini geliştirerek, onların geleceğe daha donanımlı bireyler olarak hazırlanmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Gelişim, Yaşam Becerileri, Akademik Başarı

⁷⁰ ,Işıktepe Rüveyde Dörtçelik İlk ve ortaokulu,oggocmen@hotmail.com

⁷¹ ,EYUDER,muratkocalli@gmail.com

KÖY OKULLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Emine KAYA⁷², Turan Akman ERKILIÇ⁷³,

ÖZET

Öğretmenlik mesleği öğretim programının amaçlarına göre hedef kitesine uygun davranış kazandırmayı amaçlar. Temelde davranış değiştirme olarak tanımlanan öğretmenlik mesleğinde hedef kitleye örneklik, rol model olma ve davranışlarının kalıcılığının sağlanması bakımından mesleki tutum önemli bir değişken olarak görülür. Alanda öğretmenliğin üçlemesi olarak da tanımlanabilecek alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi boyutlarında öğretmenin gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanması beklenir. Öğretmenin mesleğine ilişkin geliştirdiği olumlu veya olumsuz tutum sınıf ya da okul ortamındaki öğretmen öğrenci ilişkilerine de yansır. Öğrencilerin yetiştirilmesinde ve akademik başarılarında öğretmenlerin tutumları, inançları ve sınıf içi davranışları büyük önem taşımaktadır. Öğrenciler tarafından sevilen öğretmenler öğretmenlik mesleğine uygun davranış ve kişilik özelliklerine sahip öğretmenlerdir. Öğrencilerinin sorunlarına karşı duyarlı, çözüm üretmeye çalışan, öğrenciyle etkili iletişim kurabilen ve diyalogu önemseyen öğretmenlerdir. Bu durum öğretmenlerin tutumlarının öğrenciler üzerindeki etkisi yadsınmaz bir gerçeklik olduğunu göstermektedir. Bu araştırmanın amacı, köy okullarında çalışan öğretmenlerin mesleki tutumlarının kimi demografik (yaş, cinsiyet) ve mesleki değişkenlere (görev yapılan okul türü, eğitim verilen okul kademesi, branş, mesleki kıdem) göre incelemektir. Araştırma amacına yönelik olarak nicel araştırma yöntemi ve bu araştırma yöntemine ait bir desen olan tarama deseni kullanmıştır. Araştırmanın evrenini, 2022-2023 ders yılının ikinci döneminde Diyarbakır ilinin Kulp ilçesindeki köy okullarında farklı okul türü, kademe ve branşlarda görev yapmakta olan 256 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminde ise söz konusu köy okullarında çalışan 156 öğretmen yer almaktadır. Araştırma sürecinde veri toplamak amacıyla Üstüner (2006) tarafından geliştirilen "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (ÖMYTÖ)" ve araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Analizlerde iki seçeneğe sahip olan değişkenlerin karşılaştırılmasında aynı grupta tek ölçüm üzerinden çalışıldığı için bağımsız örneklem t testi (independent sample t test); üç ve daha fazla alt seçeneğe sahip olan değişkenler bağlamında yapılan karşılaştırmalarda ise veri setinin normal dağılım sergilediği için yine parametrik bir test olan tek yönlü varyans analizi testi (ANOVA) kullanılmıştır. Erkek öğretmenlerin "orta" düzeyde katıldığı; kadınların ise "çoğunlukla" katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlerin mesleki tutumlarının yaş ve mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ortaokulda görev yapan öğretmenlerin ortalamalarının lisede görev yapan öğretmenlerin ortalamalarından anlamlı derecede daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Branşlara göre sosyal bilgiler öğretmenliği ve din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Köy Okulları, Öğretmen

⁷², MEB Diyarbakır, eminekaya767@anadolu.edu.tr

⁷³ Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi, terkilic@anadolu.edu.tr

ENTEGRASYON PARADOKSU: İYİ EĞİTİMLİ GÖÇMENLERİN AYRIMCILIĞA DAHA ÇOK MARUZ KALMALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Murat Karatay⁷⁴,

ÖZET

ÖZET

İyi eğitim almış göçmenlerin, sahip oldukları bilişsel sermayeden ötürü ev sahibi ülkede daha fazla imkana olabilecekleri dolayısıyla daha iyi bir hayat şartlarına sahip olacağı düşünülmektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalar bu durumun her zaman ispatlanabilir bir doğru olmadığını ortaya koymuştur. Buna göre, daha iyi eğitim almış göçmenler, entegrasyonu sağlasalar bile daha fazla ayrımcılığa maruz kalmakta ve bu grup göçmenlerin ayrımcılığı algılama düzeyleri düşük eğitimli göçmenlerden daha fazla olmaktadır. Bu durum literatürde “entegrasyon paradoksu olarak” adlandırılmaktadır.

Bu çalışmada, Avrupa’daki Müslüman Göçmenler üzerinden eğitim düzeyi ile ayrımcılığa maruz kalma ve bu ayrımcılığı algılama düzeyleri arasındaki ilişki incelenmektedir.

Çalışmada Avrupa’daki Müslüman göçmenler arasında daha iyi eğitimli olanların ayrımcılığa daha fazla maruz kaldıkları ve uygulanan ayrımcılıkları algılama düzeylerinin eğitimi az olanlara göre daha fazla olduğu hipotezinin doğrulanması amaçlanmaktadır.

Çalışma, sanılanın aksine eğitim düzeyi ile maruz kalınan ayrımcılık arasında doğru korelasyonun bulunduğu hususunu irdelemesi bakımından öneme haizdir. Çalışmanın sahip olduğu bir diğer önemli husus ise eğitim düzeyi sayesinde ev sahibi topluma daha fazla adapte olmalarına ve entegrasyonlarını tamamlamalarına karşın bu grup göçmenlerin maruz kaldıkları ayrımcılık sahalarının çeşidinin arttığını ortaya koymasındır.

Çalışmada, teorik çalışma yöntemi, literatür tarama, metin analizi ve hermeneutik çıkarım yöntemleri kullanılmıştır.

Çalışma, literatür taranmasında kullanılan nicel çalışmaların uygulandığı Hollanda ve Almanya’daki Müslüman göçmenler örneklemini ile sınırlıdır.

Eğitim düzeyi yükseldikçe, göçmenlerin ev sahibi toplum ile entegrasyon düzeyi artmaktadır. Bununla birlikte, entegrasyon düzeyinin artışı ev sahibi toplumla kurulan ilişkileri de çeşitlendirmektedir. İlişkilerin çeşitlenmesi, ev sahibi topluma daha fazla entegre olmayı beraberinde getirmektedir. Entegre düzeyi arttıkça maruz kalınan ayrımcılık da artmaktadır. Diğer taraftan, eğitim düzeyi yüksek göçmenler, sahip oldukları potansiyel sayesinde maruz kalınan ayrımcılığın daha fazla farkına varmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göçmen, Eğitim, Ayrımcılık, Entegrasyon Paradoksu.

⁷⁴ ,Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, karmuratay@gmail.com

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARINDA GÖRÜLEN DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTEDE SPOR ETKİNLİKLERİNİN GRUP İÇİ UYUMA ETKİLERİ

Hatice Tiltay⁷⁵,

ÖZET

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu okul öncesi dönem ve okul çağı çocuklarında belirgin hale gelen bir bozukluktur.25-30 kişilik bir sınıfta en az 1-2 dehb olan çocuk görülmektedir.

Hiperaktivite belirtileri: Yerinde duramazlar, Oturması gerektiği halde oturamazlar, Sessiz sakin oyun oynamakta güçlük çekerler, Yerli yersiz koşup tırmanırlar, Çok konuşurlar, Çoğu zaman sorulan soru tamamlanmadan cevabını yapıştırırlar, Her zaman bir şeylerle uğraşırlar, Sırasını beklemekte zorlanırlar, Olaylara veya konuşmalara müdahale edip yarıda keserler.

Dikkat eksikliği belirtileri : Yönergeleri başından sonuna kadar takip edemezler, Dikkatlerini yaptığı işe veya oyuna vermekte zorlanırlar, Evde veya okulda yapacağı işler ve aktiviteler için gereken malzemeleri kaybederler, Siz konuşurken dinlemez gibi görünürler, Detayları gözden geçirirler, Düzensiz görünürler, Uzun süre zihinsel çaba gerektiren işleri yapmakta zorlanırlar ve bunlardan kaçınırlar, Unutkandırılar, İlgileri kolayca başka yönlere kayar. Tanı için çocukta bu iki gruptan birinde ya da her ikisinde yer alan belirtilerin en az 2/3'si bulunmalıdır.

Araştırmada iki yöntem uygulanmıştır.

1.yöntem- Deneme Modeli: Haftada bir gün 20 dk lık iki periyodda 12 hafta aileleriyle beraber ,profesyonel saha ve malzemelerle spor dallarının tanıtımı ve uygulamalar yapılmıştır. Bu uygulamalar vaka(olay) kaydı tekniğiyle yapılan gözlemlerle kaydedilmiştir.

2.yöntem-Yarı Yapılandırılmış Görüşme:12 haftalık uygulama süreci bitiminde uygulamalara katılan çocukların ebeveynleriyle 10 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme yapılmış ve bulgular değerlendirilmiştir.

Bu çalışmanın amacı; okul öncesi dönemde dehb olan çocuklarda kurallı spor etkinliklerinin yapılan kısa süreli, tekrarlanan uygulamalarla sosyal yaşam ve grup içi etkinliklerde dikkat eksikliği ve hiperaktiviteyi gidermede sürece ne düzeyde etkili olduğunu saptamaktır. Okul öncesi dönemde ortaya çıkan dehb li öğrencilerin grup içi yandaşlarıyla ilaç yada başka tedavi yöntemleri denenmeden sosyalleşmelerini ve iyileşmelerini çabuklaştırmak, süreci hızlandırmak araştırmanın önemini ortaya koymaktadır .Bu araştırma İstanbul ili Başakşehir ilçesinde bulunan Kanuni Sultan Süleyman Ortaokulu bünyesindeki anaokulu bölümünde 7 erkek 1 kız öğrenci toplam 8 öğrenci ile 12 haftalık uygulama sonucunda hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönem ,dehb, okul öncesi dönemde spor etkinlikleri

⁷⁵ ,İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü,hyiltay@gmail.com

MODERN TÜRKİYE'DE DİN EĞİTİMİNİN EVRİMİ: İBN HALDUN'UN MEDENİYET TEORİSİ BAĞLAMINDA BİR İNCELEME

Fatih KATINÇ⁷⁶,

ÖZET

Bu çalışma, İbn Haldun'un Bedevî-Hadarî tipolojisi çerçevesinde Türkiye'de din eğitiminin tarihsel dönüşümünü ele almakta ve bu bağlamda şiddete dayalı eğitim anlayışından medeni pedagojik yaklaşımlara geçiş sürecini incelemektedir. Osmanlı döneminde din eğitimi, medreseler aracılığıyla disiplin ve itaatin merkeze alındığı yapılarla şekillenmiş, eğitimin katı ve otoriter bir yapıya sahip olduğu gözlemlenmiştir. Geleneksel eğitim anlayışında sıkı disiplin ve fiziksel ceza yaygın bir yöntem olarak benimsenmiş, öğrencilerin ahlaki ve dini değerleri içselleştirebilmeleri için bu türden bir düzenin zorunlu olduğu düşünülmüştür. İbn Haldun'un Bedevî toplum tanımlamasıyla paralellik gösteren bu eğitim anlayışı, asabiyet ve otorite ekseninde şekillenmiş bir yapı sergilemiştir. Cumhuriyet dönemiyle birlikte yaşanan laikleşme ve modernleşme süreçleri, din eğitiminin hem içeriğini hem de yöntemlerini köklü bir şekilde dönüştürmüştür. Ancak, Cumhuriyet'in ilk yıllarından günümüze kadar geçen süreçte gerek devlet okullarında, gerekse çeşitli dini grupların ve vakıfların kontrolündeki eğitim kurumlarında şiddet içeren disiplin uygulamalarının varlığını sürdürdüğü görülmüştür. Buna karşın, zamanla bu disiplin uygulamalarından uzaklaşarak, öğrenciyi merkeze alan ve daha medeni, birey odaklı eğitim yöntemlerinin benimsendiği bir sisteme geçilmiştir. İmam Hatip okulları gibi modern eğitim kurumları, bu dönüşümün önemli bir parçası olarak, geleneksel eğitimin katı disiplin ve şiddet unsurlarını büyük ölçüde terk etmiş, bunun yerine pozitif disiplin, rehberlik ve bireysel gelişim merkezli yaklaşımlar ön plana çıkmıştır. Bu çalışma, din eğitiminin Bedevî'den Hadarî'ye geçiş sürecini İbn Haldun'un toplumsal tipolojisi bağlamında değerlendirmekte ve modern pedagojik yöntemlerin din eğitiminde nasıl şekillendiğini analiz etmektedir. Din eğitiminin geleceği, modern eğitim ilkeleriyle daha medeni bir yapıya dönüşürken, toplumsal ve kültürel değerlerin korunması amacıyla muhafazakâr kesimlerde yaşanan değişim ve dönüşümlere de odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Bedevî-Hadarî Tipolojisi, Din Eğitimi, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Modernleşme, İmam Hatip Okulları, Pedagojik Dönüşüm*

⁷⁶ Dr.,23 Nisan Ortaokulu,fkatinc@gmail.com

ÖĞRETMENLERİN FARKLIlaştırILMIŞ ÖĞRETİME İLİŞKİN ÖZYETERLİĞİ İLE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

DUYGU ESRA YILMAZ⁷⁷, ERGÜN RECEPOĞLU⁷⁸,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Kastamonu ili özelinde devlet okullarında çalışan ilköğretim öğretmenlerinin farklılaştırılmış öğretime ilişkin öz yeterlik algıları ile görüşleri arasındaki ilişkinin incelenip, veriler doğrultusunda ilişkisini saptamak ve varsa aralarındaki ilişkinin yönlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Kastamonu ili genelinde görev yapmakta olan 127 tane ilkokul, 218 tane ortaokul öğretmeni olmak üzere toplam 345 tane katılımcı oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerini elde etmek için 'Farklılaştırılmış Öğretim Öz Yeterlik Ölçeği' ve Türkçe 'ye uyarlanan 'Farklılaştırılmış Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşleri (Di-Quest) Ölçeği' kullanılmıştır. Verilerin analizinde % 95 doğruluk oranı kabul edilerek IBM SPSS Statistics 27 paket program kullanılmıştır. Normal dağılıma sahip olduğu belirlenen çalışmada: aritmetik ortalama, yüzdellik, standart sapma, bağımsız gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı hesaplamaları ve çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin farklılaştırılmış öğretime ilişkin öz yeterlik algıları cinsiyet, branş, mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılık göstermezken, yaş, okuldaki görev süresi ve öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı farklar olduğu gözlemlenmiştir. Farklılaştırılmış öğretime ilişkin öğretmen görüşlerinde ise yaş ve mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermezken, cinsiyet, branş, okuldaki görev süresi ve öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Bununla birlikte, farklılaştırılmış öğretime ilişkin öz yeterlik algısı ile öğretmen görüşleri arasında zayıf düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin farklılaştırılmış öğretime ilişkin öz yeterlik algısının alt boyutlarının farklılaştırılmış öğretime karşı öğretmen görüşleri üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu ve toplam varyansın %51'ini açıkladığını, öz yeterlik algısının öğretmen görüşlerine katkısının istatistiksel olarak çok yüksek düzeyde anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Farklılaştırılmış Öğretim, Öz yeterlik, Öğretmen

⁷⁷, KİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI, duyguesracelik@gmail.com

⁷⁸ Prof. Dr., KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ, erecepoglu@kastamonu.edu.tr

GEÇMİŞ GEÇMİŞTE Mİ KALMALI? TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALLARI İÇİN BİR DERS TEKLİFİ: TÜRKÇE ÖĞRETİMİ TARİHİ

Burcu Öztürk⁷⁹,

ÖZET

Ana dilimiz Türkçe birkaç bin yılla ifade edilen geçmişe sahip, dünyanın en zengin ve en eski dillerinden biridir. Hun İmparatorluğu (M.Ö. III. yy.-M.S. I. yy.) döneminden beri bilinen, Köktürkler (M.S. VI.-VIII.yy) döneminden beri yazılı metinlerle izlenebilen Türkçe, öğretimi konusunda aynı şansa maalesef sahip olamamıştır. Türkçe öğretimi alanındaki asıl çalışmalar genel eğitim tarihi için çok önemli bir dönüm noktası olan Tanzimat Dönemi'nde başlayıp Meşrutiyet Dönemi'nde hızlanmıştır. Ancak bu konudaki asıl ilerlemeler Cumhuriyet Dönemi'nde kaydedilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti temelini kültüre dayandıran bir felsefe ile ülkemizde, tarih ve kültür alanında olduğu gibi Türk dili ve Türkçenin bilimsel anlamda araştırılması ve öğretilmesi için önemli politikalar geliştirmiş, çok önemli çalışmalar yapmıştır. 1924 yılından başlayarak Türkçenin öğretimi için programlar geliştirilmiş, yazı devrimi ve beraberinde gelen okuma-yazma seferberliği, Türk Dili Tetkik Cemiyetinin kurulması, Türk Dili Kurultayının düzenlenmesi, Türkçe/Edebiyat öğretmenleri yetiştirmek için okulların açılması ile ana dile verilen önem somut bir biçimde görülmüştür. Her meslek mensubu eğitim gördüğü alanın tarihini öğrenme sorumluluğunu taşımalıdır. Bu bakış açısıyla bu çalışmada Eğitim Fakülteleri Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümleri Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalları programlarında yer alması gerektiği düşünülen Türkçe Öğretim Tarihi dersine yönelik bir değerlendirme ve bu doğrultuda önerilecek bir izlençe sunulması amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde doküman inceleme yöntemi ve tarama tekniği kullanılmıştır. Türkçe Öğretim Tarihi söz konusu ana bilim dallarında zorunlu bir ders olmayıp yalnızca birkaç üniversitede seçmeli ders şeklinde sürdürülmektedir. Bu ders çerçevesinde Türkçe eğitiminin evrimi, başlangıcından Osmanlı İmparatorluğu Dönemi'ne ve Cumhuriyet'ten günümüze kadar olan süreçteki önemli kilometre taşları ve dönüm noktaları ışığında incelenmektedir. Ayrıca, farklı dönemlerdeki Türkçe öğretiminde karşılaşılan zorluklar ve bunlara yönelik çözümler de yer almaktadır. Sonuç olarak, Türkçe öğretiminin tarihsel arka planı, günümüz eğitim sistemine etkileri ve gelecekteki yönelimler üzerine öneriler sunulacaktır. Çalışmanın özellikle yetiştirilecek öğretmenlerin mesleki farkındalıkları, Türkçe Eğitimi çalışmaları ve program geliştirme açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Türkçe Eğitimi Tarihi, Türkçe Eğitimi, Program*

⁷⁹ Doç. Dr.,Kastamonu Üniversitesi,bozturk@kastamonu.edu.tr

ÖĞRETMENİM SINIFTA SENİ BEKLİYORUZ

SERHAT AYAR⁸⁰, AHMET GÜNEŞ⁸¹, KENAN TABAR⁸², SELÇUK SELVİ⁸³,

ÖZET

Günümüzde Okul Gelişim Modeli'nin uygulanmaya başlamasıyla, okullarda müzik odası, resim odası, fen laboratuvarı, spor salonu oluşturulması çabaları devam etmektedir. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 17.08.2006 tarih ve 8738 sayılı genelgesinde, okullarda imkanlar ölçüsünde branş derslik sistemi uygulamasına yer verilmesi teşvik edilmektedir. Fakat ilköğretim kurumlarımızda yaygın olarak kullanılan geleneksel sistemde, öğrenciler sınıf ve şubelere ayrılmakta, her dersin öğretmeni ders çizelgesine göre farklı farklı sınıflara giderek derslerini işlemektedir. Bu sistemde sınıfta çok sınırlı düzeyde materyal kullanımıyla, daha çok klasik ders anlatma yöntemi kullanılmaktadır. Öğrenci bu yöntemde bilgiye ulaşan değil, sürekli aynı ortamda bulunarak bilginin kendisine sunulmasını bekleyendir. Bu durum hem hayatın gerçekleriyle hem de ÖME prensipleriyle çelişmektedir. İlköğretim Kurumları Yönetmeliği"ne göre ;

İlköğretim kurumlarının amaçları; öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerini geliştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamak, özgüvenlerini geliştirmelerini, çalışma alışkanlığı kazanmalarını, estetik duygular ve yaratıcılık güçlerinin geliştirilmesini sağlamak, öğrencinin ilgi alanlarını ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasını sağlamak, meslekleri tanıtmak ve seçeceği mesleğe uygun okul ve kurumlara yönleltmektir.

Anahtar Kelimeler: ETKİLEŞİM, MOTİVASYON, İNOVASYON

⁸⁰,KAZIM KARABEKİR İLKOKULU,melihbugra0@gmail.com

⁸¹,FATİH MEHMET İLKOKULU,guneslahmet@hotmail.com

⁸²,ELAZIĞ HALK EĞİTİM MERKEZİ,kenantabar@gmail.com

⁸³,ATATÜRK İLKOKULU,Sesetarih@hotmail.com

TÜRKİYE'DE STEM EĞİTİMİ ÜZERİNE BİR DOKÜMAN İNCELEMESİ: LİTERATÜR VE UYGULAMALAR

Hakan Ulum⁸⁴, Menşure Alkış Küçükaydın⁸⁵,

ÖZET

Dünya Ekonomik Forumu'nun 2022 raporunda, STEM eğitiminin küresel iş gücü için önemli bir öncelik olduğu belirtilmiştir. Türkiye'de ise STEM eğitiminin resmi müfredata tam anlamıyla entegre edilmediği, ancak pilot uygulamalarla geliştirilmeye çalışıldığı gözlemlenmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki STEM eğitiminin mevcut durumu, uygulama yaygınlığı ve öğretmenlerin bu alandaki yeterliliklerini değerlendirmek ve uluslararası raporlarla karşılaştırmaktır. Bu araştırma, doküman inceleme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, 2015'ten itibaren yayımlanan Türkiye STEM raporları, ulusal eğitim politikaları ve akademik çalışmalar taranarak toplanmıştır. STEM eğitiminin Türkiye'deki uygulamaları ve öğretmenlerin bu konudaki algıları derinlemesine analiz edilmiştir. Ayrıca, STEM eğitimi üzerine yapılan uluslararası çalışmalar incelenmiş ve bu bulgular Türkiye'deki uygulamalarla karşılaştırılmıştır. Verilerin analizi tematik analiz yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiş, dokümanlardan elde edilen bilgiler kategorilere ayrılmıştır. Bulgular, Türkiye'de STEM eğitiminin sınırlı bir yaygınlığa sahip olduğunu, uygulamaların büyük ölçüde pilot projelerle sınırlı kaldığını ve öğretmenlerin STEM alanında yeterli mesleki gelişim eğitimi alamadığını göstermektedir. Öğretmenlerin STEM'i entegre etme çabalarına rağmen, altyapı ve materyal eksiklikleri önemli bir engel olarak öne çıkmaktadır. STEM konularına yönelik ilginin olduğu, ancak eğitim sisteminde bütünlük bir yapının henüz kurulamadığı tespit edilmiştir. Uluslararası raporlara göre, Türkiye'de STEM eğitime yönelik politikaların geliştirilmesi gerektiği de vurgulanmaktadır. Türkiye'de STEM eğitimi üzerine yapılan çalışmalar, mevcut eğitim sistemine STEM'in daha etkili bir şekilde entegre edilmesi için önemli boşluklar olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmen eğitiminin ve altyapı yatırımlarının artırılması gerektiği sonucuna varılmıştır. STEM'in daha yaygın bir şekilde uygulanabilmesi için hem öğretmenlerin mesleki gelişimi hem de teknolojik altyapının iyileştirilmesi önerilmektedir. Bu çalışma, Türkiye'deki STEM eğitimi üzerine yapılan çalışmaların sınırlı olduğunu ve alandaki boşlukların doldurulması gerektiğini ortaya koymuştur. STEM'in yaygınlaştırılması için, eğitim politikalarının güçlendirilmesi, öğretmenlerin bu alanda yetkinleştirilmesi ve teknolojik altyapının desteklenmesi gerekmektedir. Ayrıca, STEM konularında öğrenci ilgisinin artırılması için proje tabanlı öğrenme yöntemleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: STEM eğitimi, Türkiye, doküman inceleme, öğretmen eğitimi, eğitim politikası.

⁸⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, hakanulum@gmail.com

⁸⁵ Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, mensurealkis@hotmail.com

ÖZET

Su canlıların yaşamı için hayati bir öneme sahip olmakla beraber tüm biyolojik yaşamın ve insan faaliyetlerinin temel taşıdır. Su olmadan yaşam olmaz fakat bilindiği üzere su sınırsız bir kaynak değildir. Dünya çapında giderek artan küresel ısınma ile azalan yağışlar ve bilinçsiz su tüketimi, su kaynaklarımızı azaltmakta, bizi kuraklıkla mücadele ile yüz yüze getirmektedir. Su tasarrufu, kuraklığın ve su kıtlığının etkilerini en aza indirir ve bu durum için en önemli önlemlerden biri çocuklarımızın konuya duyarlı olarak yetiştirilmesidir. Sadece alışkanlıklarımızı değiştirerek ve günlük yaşantımızda suyu verimli bir şekilde kullanarak bile bu gidişata dur diyerek çok önemli katkılar sağlayabilir, kaynaklarımızı daha iyi koruyabiliriz. Yaptığımız bu eTwinning projesi ile var olan temiz su kaynaklarının azalması, bilinçsiz su tüketimi artışı, su kirliliği gibi konulara dikkat çekmeyi amaçlamıştık. Web 2.0 araçlarından destek alarak katılımcılarda çevre bilinci oluşturmayı; suyun önemi konusunda bilinçlenmelerini sağlayarak var olan kaynakları verimli kullanmaya teşvik etmeyi, bir birey olarak konu hakkında neler yapılabileceği konusunda farkındalık kazandırmayı ve temiz su kaynaklarının sürdürülebilirliğine katkı sağlamak hedefine ulaştık. Biz susmayacağız, susamayacağız...

Anahtar Kelimeler: *Su, yaşam, kaynak, bilinçli tüketim, web 2.0*

---

⁸⁶ ,Kökenli İlkokulu,selimsyalcin@hotmail.com

ÖZET

Zorunlu eğitim günümüzde geçmişe oranla daha uzun bir zamanı kapsamaktadır. Çocuğun öğretmenleri ile geçirdiği zaman ailesi ile geçirdiği zaman göre daha kısa olduğundan okul öğretmenlerinin aile çevresinde de desteklenmesi gereklidir. Bu Çalışmamızda velilerimizin eğitim-öğretim işlerinde öğrencinin başarısı ve olumlu davranışları için öğretmen kadar sorumlu olduğu hissi uyandırmak ve öğrencilerin okul başarılarını artırmanın yanında eğitimin tam amacına ulaşılabilmesi için ailelerin yardımına ihtiyaç vardır. Aynı zamanda öğrencilerimizin olumsuz davranışlarının giderilmesi için etkin işbirliği yapmak ve olumlu bilgilerin topluma yayılmasında velilerimizden yararlanmak temel hedefimizdir. Mutlu Anne-Babanın çocuklarında mutlu olduğu, sorunlu ebeveynlerinin çocuklarının da sosyal yaşamda sorunlar yaşadığını ,okul ve ailenin çocukların eğitimsel açıdan şekillenmelerinde rol oynayan etkenler olduğu bilinmektedir. Ayrıca öğrenci velilerine ,Olumlu Aile tutumlarının çocukları nasıl etkilediği ve diğer olumsuz tutumların da gelecekte çocukta ne gibi sonuçlar getireceği konusunda ,Cinsel istismar ihmal,güvenli internet konularında,Aile içinde yaşanan şiddet türleri hakkında bilgilendirmeler yapılmalı ve Aile İçi Kaba Davranışlar”, “İlgisiz Ebeveynler”, “Çocuğunuzun Her İstedğini Yapıyor musunuz?”, ‘Çocuğunuzun Ödevini Yapan Veliler model Olma konularında onlara rol model olmalıyız.

Anahtar Kelimeler: VELİ,OKUL, ETKİN İŞBİRLİĞİ, REHBERLİK

⁸⁷ ,KAZIM KARABEKİR İLKOKULU,melihbugra0@gmail.com

⁸⁸ ,ATATÜRK İLKOKULU,Sesetarih@hotmail.com

FETEMM VE BİZ

SERHAT AYAR⁸⁹, SİBEL GÜVEN⁹⁰, Sertaç VAROL⁹¹, Fatih GÜVEN⁹², Erdem ÖZDEMİR⁹³,

ÖZET

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte son yıllarda eğitim ortamlarında kullanılan yöntem, teknik ve materyallerde ciddi değişiklikler meydana gelmiştir. Özellikle de çeşitli teknolojik araçların eğitim ortamlarında etkin bir şekilde kullanılmasıyla birlikte öğretmenin ve öğretim ortamlarının işlevi değişmiştir. Öğretmen ve öğretim ortamlarının işlevini değiştiren ve gelişmiş ülkelerin birçoğunda da eğitim gündemini oluşturan kavramlardan biri de FETEMM olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin FeTeMM eğitimine yönelik farkındalıklarının yüksek olması FeTeMM'e yönelik ilgi, tutum ve mesleki yönelimlerinde olumlu bir etkiye sahip olmuştur. Öğretmenler FeTeMM yaklaşımının, öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını ve ilgilerini artıracaklarını, çok yönlü düşüncelerini sağlayacaklarını, laboratuvar kullanımını artıracaklarını ve karar verme becerilerini geliştireceğini dile getirmişlerdir. Bunun yanı sıra, FeTeMM yaklaşımıyla öğrencilerin bilgiyi yaparak yaşayarak öğreneceklerini, araştırma-sorgulama ve yaratıcı becerilerini geliştireceklerini, problem durumuna uygun ürün tasarlayacaklarını ve konuları somutlaştırarak öğreneceklerini ve bilimsel süreç becerilerini geliştireceklerini belirtmişlerdir. Bilimsel çalışmalar ışığında gelişen teknolojiyi günlük hayatımızın her alanında görmek mümkündür. Teknolojinin hayatımıza girmesiyle birlikte düşünen, tasarlayan ve çözüm üretebilen bireyler yetiştirebilme ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Gelişmiş ülkelerin, nitelikli bireyler yetiştirebilmek adına öğretim programlarını sürekli yeniledikleri görülmektedir (Akgündüz ve ark., 2015; Bybee, 2010; Sanders, 2009). FeTeMM; fen, teknoloji, matematik, mühendislik alanlarının bilgi, beceri ve düşüncelerinin mühendislik temelli öğretimidir. Bu öğretim aracılığıyla öğrencilerin araştırma-sorgulama, yaratıcılık, inovasyon, üretme ve bilimsel araştırma yöntemlerini kullanmaları sağlanmaktadır. Ayrıca bu yaklaşım öğrencilere, günlük hayatta karşılaştıkları problemleri en uygun şekilde çözebilme, girişimcilik, iletişim ve eleştirel düşünme becerileri kazandırmayı hedefleyen bir eğitim yaklaşımıdır

FeTeMM ile ilgili yurtdışında yapılan çalışma sayısının Türkiye'de yapılan çalışma sayısına göre oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Türkiye'de yapılan çalışmalardan bazıları, Pekbay (2017), fen-teknoloji-mühendislik ve matematik etkinliklerinin ortaokul öğrencileri üzerine etkileri; Korkmaz ve Buyruk (2016), FeTeMM farkındalık ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması; Gökbayrak ve Karışan (2017), altıncı sınıf öğrencilerinin FeTeMM temelli etkinlikler hakkındaki görüşlerinin incelenmesi şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: FETEMM Eğitimi, FFeTeMM yaklaşımı (Fen bilimleri, Matematik, Mühendislik)

⁸⁹,KAZIM KARABEKİR İLKOKULU,melihbugra0@gmail.com

⁹⁰,FATİH MEHMET İLKOKULU,sibel__fatih@hotmail.com

⁹¹,KAZIM KARABEKİR İLKOKULU,neretva23@hotmail.com

⁹²,KAZIM KARABEKİR İLKOKULU,sibel__fatih@hotmail.com

⁹³,KAZIM KARABEKİR İLKOKULU,erdempalevi@hotmail.com

İLKOKUL DÜZEYİNDE ELEŞTİREL DÜŞÜNME KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ANALİZİ

Emel Aydın⁹⁴, Makbule Ebru Kir⁹⁵, Halil İbrahim Kılıç⁹⁶, Aybike IŞIK ÖZZGÜN⁹⁷,

ÖZET

Eleştirel düşünme, bilgiyi analiz etme, değerlendirme ve yargılama becerisidir. Bu süreç, bireylerin bir durumu, olayı veya argümanı nesnel bir şekilde incelemelerine, çeşitli bakış açılarını göz önünde bulundurarak sonuçlar çıkarmalarına yardımcı olur. Eleştirel düşünme, mantıklı akıl yürütme, sorun çözme, bilgi kaynaklarını sorgulama ve mantık hatalarını tanıma gibi becerileri içerir. Bu sayede, daha bilinçli ve akılcı kararlar alabiliriz. Eleştirel düşünme, hem akademik hem de günlük yaşamda önemli bir yetkinliktir. Bu araştırmanın amacı Türkiye’de eleştirel düşünme konusu ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin incelenmesidir. Araştırmanın içeriği ilkokul düzeyinde yazılan tezlerle sınırlandırılmıştır. Araştırma doküman analizi deseninde nitel bir çalışmadır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada ilkokul düzeyinde olması ve eleştirel düşünme konu başlığında yer alması ölçütleri yer aldığından amaçlı örneklem kapsamında ölçüt örnekleme yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde olan 2016-2024 yılları arasındaki 37 tez oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen Tez İnceleme Formu kullanılmıştır. Eleştirel düşünme konu başlığında ilkokul düzeyinde yazılan 37 tez ile ilgili veriler araştırmacı tarafından belirlenen özelliklere göre gruplandırılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre eleştirel düşünme ile ilgili çalışmalar yıllara göre artış göstermektedir. Ancak bu artış çok büyük oranda değildir. Araştırmaların büyük bir bölümü yüksek lisans düzeyindedir ve doktora düzeyindeki çalışmalar oldukça azdır. Araştırma yöntemi olarak en çok nicel ve karma yöntem tercih edilirken, nitel araştırma sayısı azınlıkta kalmaktadır. Araştırma sonuçlarının çoğunluğunda anlamlı farklılık tespit edildiği görülmüştür. Araştırmacıların özellikle sosyal bilimler alanlarında ve ilkokul düzeyinde eleştirel düşünme ile ilgili çalışmalara daha çok yer vermesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel Düşünme, İlkokul, Lisansüstü Tez

⁹⁴ MEB,emelayofficial@gmail.com

⁹⁵ Şinasi ilkokulu,m_ebru_kir@hotmail.com

⁹⁶ MEB,hll2003d@gmail.com

⁹⁷ MEB,aybikeozgun@gmail.com

ZEKÂ OYUNLARININ İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BLOOM TAKSONOMİ ALANLARI GELİŞİMİNE ETKİSİ

Ömercan Şentürk⁹⁸, Tamer Karakan⁹⁹, Selcanay Koç¹⁰⁰, Özcan TURAN¹⁰¹, Filiz TAÇYILDIZ¹⁰²,
Güliz Gülcan ARSLAN¹⁰³, Gülşah ÖZER¹⁰⁴, Zehra Gül KÖYCÜ¹⁰⁵

ÖZET

Zekâ oyunlarının bireylerin gelişimi üzerindeki etkilerini ortaya koyan çeşitli araştırmalar mevcuttur. Zeka oyunlarının faydalarını arasında problem çözme becerilerinden mantıksal ve stratejik düşünme, konsantrasyon geliştirme, bellek ve hafıza becerilerini güçlendirme, durumları farklı açılardan değerlendirmeyi sağlama, sosyal beceriler ve takım çalışmalarına teşvik etme, kaygıyı azaltma, planlama ve zaman yönetimi becerilerinin geliştirilmesi yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı zekâ oyunlarının ilkökul öğrencilerinin bloom taksonomi alanları gelişimine etkisini tespit etmektir. Bloom Taksonomisi, öğretim hedeflerini belirlemek, değerlendirme kriterlerini oluşturmak ve öğrenme etkinliklerini planlamak için eğitimciler tarafından yaygın olarak kullanılır. Bu model, öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur ve daha derin bir öğrenme sağlar. Araştırmanın çalışma grubunu ilkökulda öğrenim gören 32 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen gözlem formu kullanılmıştır. Gözlem formu geliştirilirken 3 uzman görüşüne başvurulmuştur. Madde havuzu bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alan olarak üç bölümde hazırlanmış ve uzman görüşlerinden sonra bazı maddeler çıkarılmış, bazı maddelerde ise düzenleme yapılmıştır. Verilerin analizinde tematik içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma süresi 10 hafta olarak belirlenmiştir. 10 haftada 10 farklı zekâ oyunu ile uygulamalar yapılmıştır. Uygulama süreci; zekâ oyununun öğretimi, strateji geliştirme çalışmaları, kural ekleme/azaltma, yeni bir oyun tasarımı şeklindedir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal alanlarında gelişim tespit edilirken, psikomotor alanda bir farklılık tespit edilmemiştir. Araştırmacıların zekâ oyunlarını konu alan daha çok araştırma yapması ve öğretmenlerin sınıf içi uygulamalara yer vermesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Zekâ Oyunu, İlkokul, Bloom Taksonomisi

⁹⁸ Ordu Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulu,omercansenturk3@gmail.com

⁹⁹ Çatalçeşme İlkokulu,karakantamer@hotmail.com

¹⁰⁰ Şinasi İlkokulu,selcanaytr@hotmail.com

¹⁰¹ Cahit Zarifoğlu İO,ozcanturan2000@yahoo.com

¹⁰² MEB-Şehit Oğuz Özgür Çevik İO,filiztacyildiz_58@hotmail.com

¹⁰³ MEB,gulizgulcan7@gmail.com

¹⁰⁴ Gemlik Bilsem,gulsahm75@gmail.com

¹⁰⁵ MEB,zehragulerkan@hotmail.com

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KARIYER GELİŞİMİNDE STEM EĞİTİMİ

Ömercan Şentürk¹⁰⁶, Emel Çoban¹⁰⁷, Adile ÖZÇELİK¹⁰⁸, Hale Tunçay¹⁰⁹, Nihal Albayrak¹¹⁰,
Emine Gökbudak¹¹¹,

ÖZET

Araştırmanın amacı, STEM uygulamalarının öğrencilerin kariyer bilinci gelişimine etkisinin belirlenmesidir. Araştırma nitel bir çalışmadır ve eylem araştırması deseni kullanılmıştır. İlkokulda öğrenim gören 302 öğrenci ve 10 sınıf öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Bu öğrencilerden 153 tanesi iki eğitim öğretim yılı boyunca STEM etkinlikleri yapmış, bu etkinlikler esnasında STEM kariyer mesleklerini keşfetmiş, bilim insanlarını ve yaptıkları çalışmaları araştırmış, bilimsel çalışmalar ile ilgili sunumlar hazırlamıştır. Bu STEM etkinlikleri kazanım destekli olarak hazırlanmış, hatta farklı projelerle ilişkilendirilmiştir. Geriye kalan 149 öğrenci STEM yaklaşımı ile tanışmamış, STEM ile ilgili herhangi bir projede yer almamış, planlanan bir STEM ders uygulamasına tabi olmamıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu ve “Bilim İnsanları Tanıma ve Kariyer Farkındalığı” testi kullanılmıştır. Yine aynı dönemde araştırmacı tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu öğrencilerin tümüne ve araştırmaya katılan tüm sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Veriler analiz edilirken Tematik içerik Analizi yapılmıştır. Toplanan veriler önce kavramsallaştırılmış, sonra belirlenen temalara ait kodlar yazılmıştır. İkinci bir kodlayıcı kullanılarak, kodlayıcılar arasındaki tutarlılık tespit edilmiştir. Araştırmada hem “Bilim İnsanları Tanıma ve Kariyer Farkındalığı” testi hem de görüşme formu veri toplama aracı olarak kullanıldığından, bulgular da bu iki araca göre şekillenmiştir. Öncelikle “Bilim İnsanları Tanıma ve Kariyer Farkındalığı” testi sonuçlarına göre STEM etkinlikleri uygulanan sınıftaki öğrencilerin bilim insanlarını ve yaptıkları çalışmaları daha iyi tanıdığı anlamlı bir fark ile ortaya çıkmıştır. Ayrıca STEM kariyer mesleklerini, mühendislik türlerini yine anlamlı bir şekilde daha iyi tanıdığı ortaya çıkmıştır. Yapılan görüşmelerde ise STEM uygulanan sınıfların sınıf öğretmenleri öğrencilerin bilim insanlarını çok sevdiğini, bilime ilgi duyduklarını, meslekleri tanıma ile ilgili farkındalıklarının yüksek olduğunu dile getirmiştir. Buna karşın STEM etkinlikleri uygulanmayan sınıfın öğretmenleri, çok tanınan bilim insanları dışında bilim insanlarının çok tanınmadığı ve STEM kariyer meslek farkındalığının düşük olduğunu belirtmiştir. Araştırmanın sonucunda STEM uygulamalarının kariyer bilinci gelişimine katkıda bulunduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: STEM, İlkokul, Kariyer Gelişimi

¹⁰⁶ Ordu Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulu,omercansenturk3@gmail.com

¹⁰⁷ Şinasi İlkokulu,ocoban06@gmail.com

¹⁰⁸ Gölcük Halk Eğitim Merkezi,adileberen41@gmail.com

¹⁰⁹ Helvalı İlkokulu,hltnc31@gmail.com

¹¹⁰ Çileme İlkokulu,nihal210@gmail.com

¹¹¹ MEB,emiss70@hotmail.com

NİTEL ARAŞTIRMALARDA SIKÇA KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Mustafa DEMİR¹¹²,

ÖZET

yüzyılda nitel araştırma yaklaşımı önceki yüzyıla rağmen daha fazla kabuk görmekte ve birçok farklı disiplinde kullanılmaktadır. Bu doğrultuda nitel araştırmaya ilişkin çok sayıda kaynak üretilmiştir. Günümüzde nitel araştırmaya dönük birçok kaynak üretilmesine rağmen nitel araştırmaya yeni başlayan araştırmacıların nitel araştırmanın yürütülmesi sürecinde zihinlerinde birçok soru işareti oluşmaktadır. Buradan hareketle yapılacak bu atölye çalışması ile nitel araştırma ile çalışma yürütecek olan yeni araştırmacılara ve nitel araştırma konusunda çalışmakta olan lisansüstü öğrencilerine uygulamaya dönük bilgi ve beceriler kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda nitel araştırmanın felsefesi, nitel araştırma desenleri , nitel araştırmalarda çalışma grubu seçimi, görüşme sorularının hazırlanması ,verilerin analizi , geçerlik ve güvenilirlik konusunda uygulamalara yer verilecektir. Yine bu çalışmada son yıllarda ülkemizde yürütülen nitel araştırmalarda en çok tartışılan sorular ve çözüm önerileri tartışılacaktır. Atölye çalışmasında alandaki iyi örnekler üzerinde incelemeler yapılacak, grup çalışmalarında nitel araştırma desenlerine dönük soru hazırlama ve nitel araştırma verilerinin analizinde sıkça kullanılan Tematik analiz yöntemi tanıtılıp uygulamalar yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nitel Araştırma, Karşılaşılan Sorunlar, Çözüm Önerileri

---

¹¹² Muammer Çiçekoğlu Ortaokulu,mustafa.ferrum@gmail.com

ÖZET

Eğitim, “Gençlerin ve çocukların toplum içinde yerlerini almaları için gerekli beceri, bilgi ve anlayışları elde etmeleri ve kişilik gelişimleri için okul içinde veya dışında, dolaylı ya da doğrudan yardım etme, terbiye” şeklinde tanımlanmıştır.

Eğitimin genel amacı, eleştirel bir bakışla düşünebilen, araştırmalar yaparak bilgiye ulaşabilen, teknolojiye belirli oranda aşinalık seviyesine sahip, ruhen ve bedenen sağlıklı, toplum içerisinde sağlıklı iletişim kurarak en üst düzeyde topluma uyum sağlayan bireyler yetiştirmektir.

Eğitim, okullarda verilen formal eğitim ve informal eğitim ile gerçekleşir. İnformal Eğitim; bireylerin yaşamı içerisinde kendiliğinden meydana gelen, gelişigüzel bir süreçtir. Herhangi bir amaç ya da plan dâhilinde uygulanmaz. Birey günlük hayatta karşılaştığı durumlardan deneyim edinir. Ayrıca dâhil olduğu grup üyeleriyle iletişime girdikçe farkında olmadan bir takım yeni şeyler öğrenir. Çocuklar oyun oynarken gözlem ve taklit yoluyla birbirlerinden kurallara uymayı, iş birliğini, yardımlaşmayı öğrenirken, aynı zamanda da toplumsallaşırlar.

Özellikle lise çağına gelen gençlerde akran eğitimi çok etkilidir. Bu yaşlarda gençler birbirlerinden çok etkilenirler. Akran eğitiminin en etkili olduğu dönemdir. Hüseyin Sungur Anadolu Lisesi’nde uygulanan ‘Genç Yaşam Koçları Yetiştiriyor’ projesiyle akran eğitiminden faydalanılarak öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkı sağlamak hedeflenmiştir. Projeye 7 şubeden oluşan 9. Sınıflar ve 15 şubeden oluşan 10. Sınıflar dâhil edilmiştir. Her sınıftan gönüllü olarak birer öğrenci seçilerek 22 kişilik bir grup oluşturulmuştur. Grup iletişimi için sosyal iletişim ağları kullanılmış ve tüm bilgiler buradan paylaşılmıştır. Okula davet edilen klinik psikolog ve psikolojik danışmanlar ile öğrenciler buluşturularak canlı oturumlar gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler uzmanlara ihtiyaç duydukları soruları rahatlıkla sorabilmişler ve samimi bir atmosfer gerçekleşmiştir. Bu oturumlardan sonra öğrencilerin kendileri ile fark ettikleri noktaları yazmaları istenerek bilgilerini içselleştirmeleri ve farkındalıklarının artması sağlanmaya çalışılmıştır. Sosyal ağlardan öğrencilerin okumaları için kitap önerileri verilmiştir. Bu kitaplardan edindikleri bilgileri arkadaşları ile paylaşmaları sağlanmıştır. İnternet ortamında toplantılar düzenlenerek bilgi paylaşımı sağlanmıştır. Tüm çalışmalar sonucunda öğrencilerin kendileri veya çevreleri ile ilgili sıkıntılarını ifade etmeleri sağlanmış ve bu öğrencilerde büyük bir rahatlama sebep olmuştur. Kendileriyle ilgili daha derin bir farkındalık kazanmışlardır. Kendilerini oldukları gibi kabul etme ve kendilerini sevme yönünde olumlu ilerlemeler gerçekleşmiştir. Tüm bu edinilen farkındalık ve deneyimler arkadaş gruplarında yeni sohbet konuları açılmasını sağlamış ve öğrencilerin farkındalıkları bu sohbet ortamlarında diğer arkadaşlarına da sirayet etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akran eğitimi, kişisel gelişim, eğitim

¹¹³ Osmangazi Bursa,fatimesahin77@gmail.com

ÖZET

Bir okul müdürünün biyografisi, yani yaşamı boyunca karşılaştığı zorluklar, aldığı eğitimler, çalışma hayatındaki tecrübeler ve kişisel gelişimi, onun yönetim tarzını ve karar alma süreçlerini doğrudan etkiler. Müdürlerin biyografileri, okulun vizyonunu ve misyonunu belirlemelerine, kriz durumlarında nasıl tepki verdiklerine, öğretmenlerle ve öğrencilerle olan iletişimlerine ve genel yönetim stratejilerine ışık tutar. Bu araştırmanın temel amacı, okul müdürlerinin biyografik geçmişlerinin okul yönetimindeki etkilerini ve bu etkileşimin okulun genel işleyişine, liderlik anlayışına ve yönetim performansına nasıl yansındığını analiz etmektir. Bu amacı doğrultusunda olgu bilim deseni kullanılmıştır. Katılımcılar 10 okul müdüründen oluşmaktadır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın bulguları, okul müdürlerinin biyografilerinin yönetim süreçlerini nasıl şekillendirdiği konusunda çeşitli açılımlar sunmaktadır. Müdürlerin büyük bir kısmı, geçmiş yaşam deneyimlerinin, özellikle çocukluk dönemlerinde karşılaştıkları eğitimle ilgili deneyimlerin, yönetim tarzlarını belirleyen önemli faktörler olduğunu belirtmiştir. Müdürlerin çoğu, gençlik yıllarında aldıkları eğitim ve eğitim hayatında karşılaştıkları ilham verici öğretmenlerin yönetici kimliklerini etkilediğini ifade etmiştir. Ayrıca, meslek hayatının başında yaşadıkları profesyonel deneyimler, öğretmen olarak geçirdikleri yıllar ve bu süreçte kazandıkları beceriler de yönetici olarak sergiledikleri liderlik tarzına doğrudan etki etmiştir. Bazı müdürler, önceki iş deneyimlerinin ve özel sektörde edindikleri yönetsel becerilerin okul yönetiminde daha sistematik ve verimli kararlar almalarına yardımcı olduğunu vurgulamıştır. Okul müdürü olmadan önce yönetim pozisyonunda bulunmamış olan katılımcılar ise, müdürlük döneminde daha fazla öğrenme ve uyum sürecine ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte, yaşamları boyunca karşılaştıkları kişisel zorluklar, kriz yönetimi becerilerini güçlendirmiş ve bu beceriler okul yönetiminde kriz anlarında daha etkili bir müdahaleyi sağlamıştır. Müdürlerin büyük bir bölümü, önceki hayat deneyimlerinin empati kurma, insan ilişkilerini yönetme ve kriz anlarında soğukkanlı kalabilme yetilerini geliştirdiğini belirtmiştir. Araştırma sonuçları, okul müdürlerinin biyografik geçmişlerinin, okul yönetimine olan etkisinin güçlü ve çok boyutlu olduğunu göstermektedir. Müdürlerin yaşam boyunca edindikleri kişisel ve profesyonel deneyimler, okul yönetiminde sergiledikleri liderlik tarzını, karar alma süreçlerini ve genel yönetim stratejilerini doğrudan şekillendirmektedir. Müdürlerin gençlik yıllarındaki eğitim hayatı, öğretmenlik tecrübeleri ve yaşamları boyunca karşılaştıkları zorluklar, onların yönetici kimliklerini derinden etkilemekte ve okulun işleyişine büyük katkılar sunmaktadır. Dolayısıyla müdürlerin biyografilerinin gelecekteki yönetim modellerine ve uygulamalarına da ışık tutabileceği düşünülmekte, bu doğrultuda okul yönetiminde daha geniş bir perspektifin benimsenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul müdürü, Okul yönetimi, Biyografi

¹¹⁴ Arş. Gör., Hatay, bsraakcc1@gmail.com

FEN ÖĞRETİMİ İÇİN GELECEĞİN EĞİTİM ARACI: CHATGPT

Burcu TORUN¹¹⁵, Orhan KARAMUSTAFAOĞLU¹¹⁶,

ÖZET

ChatGPT, yapay zeka teknolojisinin eğitimde kullanımıyla öğrenciler ve öğretmenlere çeşitli faydalar sunan güçlü bir araçtır. Bu yapay zeka aracı, ders materyallerinin oluşturulması, soru-cevap süreçlerine destek, bireyselleştirilmiş öğrenme imkanı ve öğretmenlerin iş yükünü hafifletme gibi birçok amaçla kullanılmaktadır. ChatGPT'nin önemli avantajlarından biri, her öğrenciye kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimi sunabilmesidir. Bu sayede öğrenciler, anlamadıkları konuları tekrar sorabilir ve kendi hızlarında öğrenebilirler. Ayrıca, ChatGPT'nin ders planlamasında ve içerik oluşturulmasında öğretmenlere destek olması, onların zamandan tasarruf etmelerini sağlar. Öğrenciler, ChatGPT'yi kullanarak sorularına anında yanıt alabilir, özellikle problem çözme ve bağımsız düşünme becerilerini geliştirebilirler. Yakın zamanda değişen fen bilimleri dersi öğretim programıyla birlikte fen öğretiminde ders içeriklerinin zenginleştirilmesinde, öğrencilere etkileşimli ders materyalleri sunulmasında, öğrencilere bireysel geri bildirimlerin sağlanmasında ChatGPT kullanılabilir. Bu bağlamda çalışmanın amacı fen öğretiminde ChatGPT kullanımını incelemek ve bu aracın fen öğretim süreçlerindeki olası etkilerini tartışmaktır. Doküman analizi yöntemi ile yürütülen araştırmada, ilgili literatür analiz edilerek ChatGPT'nin fen eğitimindeki uygulama alanları, varılan sonuçlar ve karşılaşılabilecek zorluklar değerlendirilmiştir. Bu kapsamda fen eğitim ve öğretiminde ChatGPT kullanımının öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyelerinin belirlenmesinde, öğrencilerin sınıf içi etkileşimlerinin artması için çeşitli etkinliklerin oluşturulmasında ve özellikle deney ve gözlem için çok sayıda öneri içerdiği belirlenmiştir. Ancak, ChatGPT'nin sunduğu bazı bilgilerin yanlış olabileceği ve öğrencilerin bu araca aşırı bağımlı hale gelebileceği risklerinin olduğu da belirlenmiştir. Araştırmada, ChatGPT'nin eğitimde önemli fırsatlar sunan ancak dikkatli ve dengeli kullanılması gereken üretken bir yapay zeka aracı olduğu sonucuna varılmıştır. Yapay zekanın sunduğu imkanlar, eğitimi daha erişilebilir, kişiselleştirilmiş ve etkili hale getirebilir; ancak öğrencilerin bağımsız düşünme ve öğrenme becerilerini olumsuz etkilememesi için rehber bir araç olarak değerlendirilmelidir. Bunun için öğrencilerin ChatGPT kullanımıyla ilgili bilinçlendirilmelerinin gerektiği ortaya konmuştur. Araştırma sonuçlarının fen eğitiminde ChatGPT'nin kullanılma durumlarını ortaya koymasından öğretim faaliyetlerine ve ilgili araştırmacılara yol göstereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: ChatGPT, fen eğitimi, fen öğretimi, yapay zeka, eğitim teknolojileri

¹¹⁵ Dr.,MEB,burcu.torun1@gmail.com

¹¹⁶ Prof. Dr., Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, orhan.karamustafaoglu@amasya.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de cumhuriyetin ilanından sonra eğitim alanında yapılan çalışmaların ve yeniliklerin incelemesi ve değerlendirmesidir. Cumhuriyet’in kuruluş yıllarında, eğitimin modernleşmesi ve yaygınlaştırılması öncelikli bir hedef olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, 1924 yılında Türkiye’ye davet edilen Amerikalı eğitimci John Dewey, ülkenin eğitim sistemine dair kapsamlı bir rapor hazırlamıştır. Harf inkılabı, Türkiye’de okuma-yazma oranını artırmayı hedefleyen büyük bir seferberliği beraberinde getirmiştir. Atatürk, okuma-yazma öğretimini bizzat destekleyerek kara tahtanın başına geçmiş ve halkı bilinçlendirmek amacıyla yurt gezilerine çıkmıştır.

Hasan Ali Yücel’in öncülüğünde kurulan Köy Enstitüleri, Cumhuriyet döneminin en önemli eğitim hareketlerinden biri olarak kabul edilir. Bu enstitüler, kırsal kesimde eğitimi insan gücü yetiştirme amacıyla kurulmuş ve kısa sürede eğitim alanında büyük bir ivme kazandırmıştır. Enstitülerde yetişen öğretmenler, ülkenin dört bir yanına dağılarak eğitimde ciddi bir gelişme sağlamış ve dinamik bir eğitim ordusunun oluşmasına katkı sunmuştur.

Cumhuriyet döneminde eğitim alanında önemli yasal düzenlemeler yapılmıştır. 1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, ilköğretimin zorunlu ve ücretsiz olmasını sağlarken; 1965 tarihli Devlet Memurları Temel Kanunu, kamu görevlilerinin eğitimle ilgili yükümlülüklerini düzenlemiştir. 1973’te çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ise eğitimin amaçlarını ve temel ilkelerini belirlemiştir.

2000’li yıllarda, eğitimde dijital dönüşüm ve zorunlu eğitim reformları ön plana çıkmıştır. Sekiz yıllık kesintisiz eğitim uygulaması, 4+4+4 sistemiyle 12 yıllık zorunlu eğitime dönüştürülmüştür. Bu dönemde E-Okul sistemiyle dijital dönüşüm gerçekleştirilmiş ve FATİH Projesi kapsamında okullara akıllı tahta sistemleri kurulmuştur. Ayrıca, öğrencilere ders kitapları ücretsiz olarak dağıtılmış ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ile dijital eğitim içerikleri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *eğitim, eğitime bakış*

---

¹¹⁷ ,Milli Eğitim Vakfı İlkokulu,uz_yildiz@hotmail.com

GENÇLERİN EĞİTİM VE İSTİHDAM SÜREÇLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Büşra KOÇ¹¹⁸, Ferudun SEZGİN¹¹⁹,

ÖZET

Gençliğin toplumsal bir olgu olarak kabul edilmesi, gençlerin ihtiyaçlarına, beklentilerine ve gelişim süreçlerine yönelik çalışmalar, politikalar ve uygulamaların hayata geçirilmesini gerekli kılmıştır. Bu politikalar, gençlere yönelik faaliyetleri organize ederek sistematik bir yapıya kavuşturmuş ve farklı kurumlar aracılığıyla yaygınlaştırmaya çalışmıştır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki gençlerin eğitim ve istihdam süreçlerindeki deneyimlerini ve bakış açılarını inceleyerek, gençler için sunulan hizmetlerin ve politikaların iyileştirilmesine katkıda bulunmaktır. Araştırma kapsamında, gençlerin sahip oldukları nitelikler, karşılaştıkları sorunlar, devlet tarafından sunulan hizmetlere erişim durumları, yaşam öncelikleri, endişeleri ve gelecek beklentileri eğitim ve istihdam bağlamında ele alınmıştır. Bu bağlamın, gençlere yönelik hizmet ve politikaların geliştirilmesinde politika yapıcılara rehberlik etmesi açısından kritik bir öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmış ve veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Çalışma kapsamında 15 gençle görüşülmüştür. Toplanan veriler, Maxqda programı ile araştırmacı tarafından belirlenen temalar ve kategoriler çerçevesinde analiz edilmiştir. Gençlerin eğitim ve istihdam süreçlerine dair değerlendirmeleri sonucunda, kendilerine sunulan hizmet ve politikalarda yetersizlik ve erişim sorunları yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu sorunların, gençlerin eğitim ve istihdam süreçleri üzerinde olumsuz etkiler yarattığı saptanmıştır. Araştırma sonuçları doğrultusunda, gençlere yönelik hizmet ve politikaların, onların ihtiyaçlarına uygun şekilde planlanması gerektiğine dair çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, İstihdam, Gençlik, Gençlik politikaları

¹¹⁸ Arş. Gör., Hatay, bsraakcc1@gmail.com

¹¹⁹ Prof. Dr., Ankara, ferudun@gazi.edu.tr

ÖZET

Magic Quadrilaterals (Sihirli Özel Dörtgenler) isimli e Twinning projemiz Mayıs 2024'de başlayıp haziran ayında tamamlanmıştır. 6 hafta civarında süren projemizde her hafta farklı bir etkinlik yapılmıştır. İki farklı ülkeden 5 ortak ile yürütülmüştür. Romanya'dan iki Türkiye'den üç ortak katılmıştır. Projenin genel amacı öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerini geliştirmek, özel amacı olarak da özel dörtgenlerin geçmişten geleceğe, mutfaktan mimariye günlük yaşamın her yerinde yer aldığını farketmek olarak söylenebilir. Proje kapsamında çevredeki yamuk örneklerini bulma, kültürel unsurlardaki paralelkenar örneklerini bulma, dörtgenler ile ilgili hikaye oluşturma, deltoid şeklinde uçurtma yapma, ilk harfleri proje adını veren ortak şiir yazma gibi etkinlikler yapılmıştır. Tüm bu etkinliklerde teknolojiye yararlanılmış ve farklı programlar kullanılmıştır. Sürecin sonunda yapılan çalışmalar e kitaba çevrilmiştir. Proje bittiğinde amaçlanan hedeflere fazlasıyla ulaşılmıştır. Öğrencilerimiz bu proje etkinliklerini yaparken hiç bilmedikleri programları kullanmayı öğrenmişlerdir. Magic Quadrilaterals isimli e twinning projemiz ulusal kalite etiketi almıştır. 2 Türk ortak projedeki çalışmalarıyla 2024 yılı eTwinning Mesleki Eğitim Çalıştayına davet almıştır.

Anahtar Kelimeler: özel dörtgenler, e twinning projesi

---

¹²⁰ Dr.,Sivas Ulaş Çok Programlı Anadolu Lisesi,gultrnrol@gmail.com

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ VE ANNE-BABA EĞİTİM DURUMUNUN LGS BAŞARISINA ETKİSİ

Abdulkaki DEĞER¹²¹,

ÖZET

Eğitimde fırsat eşitliği, ülkemizde yoğun ve etraflıca konuşulan kavramlardan birisi değil. Fırsat eşitliği tanımında olduğu gibi, insanların kökenlerine veya cinsiyetlerine bakılmaksızın eşit imkânlar dâhilinde eğitim alabilmesidir. İnsanların başlangıç koşullarındaki dezavantajların ilerleyen süreçlerde bir eşitsizlik doğuracak şekilde işlenmemesi noktasında tedbirlerin alınmasıdır.

Eğitim içinde yer aldığı daha geniş ve büyük bir ekosistemin parçasıdır. Yani eğitim içinde yer aldığı hayatın niteliğinden, eşitsiz ve eşitsizlik üreten koşullarından bağımsız değil. Her ne kadar bu eşitsizliği gideren mucizevi aygıt olarak gösterilse de en azından meseleyi bütüncül kavrayabilmek açısından buna çekince koymakta fayda görünüyor. Mevzuyu eğitime erişme, uygun araç ve gerece sahip olma, öğretmenin niteliği, okul öncesi eğitimin yaygınlığı vs. gibi alan içi başlıklarda ve düzenlemelerde hal yoluna koymaya çabılıyor.

Meseleyi bağlantılı olduğu alanın bütünlüğü içinde görmek yerine o bütünlükten kopararak sınırlı bir alanda tutmak ve çözümü de o sınırlı alandaki bir takım değişiklikler üzerinden üretmeye çalışmak sorunu çözmekten ziyade kronikleştirmektir. Örneğin sosyo-ekonomik düzeyi yansıtan parametrelerden birisi olan anne-baba eğitim düzeyi ile öğrenci başarısı arasındaki ilişki doğrudan “eğitimde fırsat eşitliği” ile bağlantılıdır. MEB’in “Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezi Sınav” başlıklı raporların bazısında yer verdiği bu veri çok çarpıcıdır. Buna göre anne-babası ilköğretim mezunu olan bir öğrenci ile anne-babası üniversite mezunu olan bir öğrenci arasında 110 puandan fazla bir fark olduğu görülüyor.

Ülkemizde sosyal mobilizasyonun temel dinamiğinin eğitim olduğu dikkate alındığında bu konunun ve bu verinin üzerinde ciddiyetle durulmasında zaruret olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde fırsat eşitliği, fırsat eşitliği, eğitim, LGS

¹²¹ ,Ankara,abdulkakideger@gmail.com

YAYGIN EĞİTİM KURUMLARINDA ERASMUS PROJELERİNDE GÖREV ALAN YETİŞKİN KURSIYERLERİN GÖRÜŞLERİ VE GELİŞİMLERİ

ADİLE ÖZÇELİK¹²²,

ÖZET

Bu araştırmanın konusu yaygın eğitim kurumlarından bir olan Halk Eğitimi Merkezlerinde Erasmus projeleri ile yurt dışına çıkan yetişkin kursiyerlerin görüşlerini ve deneyimlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Yetişkin Eğitimi Alanında Erasmus Akreditasyonuna Sahip Kuruluşlar için Öğrenci ve Personel Hareketliliği Projeleri, ülkemizdeki yetişkin eğitimi kuruluşlarında yetişkin eğitiminden sorumlu olan personel ile bu kuruluşlarda eğitim alan yetişkin kursiyerler için yurt dışı hareketlilik fırsatları sağlamaktadır. Yetişkin eğitiminden sorumlu kurum personeli için yurt dışı hareketlilik faaliyetleri işbaşı eğitim, eğitim-öğretim görevlendirmesi, kurs ve eğitimlerdir. Yetişkin öğrenciler, bu projeler kapsamında grup hareketliliği veya bireysel öğrenme hareketliliğine katılma hakkına sahiptir.

Yetişkin eğitimi alanıyla ilgili bu projeler, farklı ülkelerden gelen katılımcıların bir araya gelip birbirleriyle etkileşimde bulunarak yeni bilgi ve beceriler elde edip , edindikleri bu bilgi ve becerileri kendi kültürlerine entegre etmeleri hedeflemektedir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya farklı 2 ülkeye hareketlilik sağlayan toplam 11 yetişkin kursiyer katılmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilen veriler, katılımcıların ERASMUS hareketliliği ile elde ettikleri deneyimlerini , kazanımlarını ve hareketlilik ile ilgili duygu ve düşüncelerini başarılı bir şekilde bizlere anlatmaktadır.

Araştırma sonucunda elde ettiğimiz verilere göre ERASMUS yetişkin eğitimi projelerinin katılımcılar üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir. Katılımcılar, ortak ürünler ortaya çıkarılarak birbirleri ile etkileşimde bulunmuş , farklı ülkelere ait gelenek, görenek ve kültürel değerler hakkında yeni bilgiler edinmişlerdir. Ayrıca kişisel gelişimlerine katkı sağlayarak kendilerine olan öz güven duygularını, düşünce , davranış ve ifade gücü becerilerini de arttırmıştır. Bu nedenle, ERASMUS programının yetişkin eğitimi alanında önemli bir rol oynadığı ve bireylerin uluslararası düzeyde daha aktif ve bilinçli olmalarına katkı sağladığı sonucuna varılabilir.

Anahtar Kelimeler: Yaygın Eğitim, Erasmus, Yetişkin Kursiyer ,Eğitim ,Gelişim

¹²² ,GÖLCÜK HALK EĞİTİMİ MERKEZİ,adileberen41@gmail.com

ÖĞRETMEN YABANCILAŞMASI KONUSUNDAKİ LİSANSÜSTÜ TEZLERE İLİŞKİN BİR ÇÖZÜMLEME

Fatma Nur Akar¹²³, Ayhan Ural¹²⁴,

ÖZET

Oldukça köklü bir tarihe sahip olan yabancılaşma kavramı; yaygın olarak kendinden, başkalarından veya toplumdan uzaklaşma duygularını tanımlamada, aynı zamanda; benlik kaybı, umutsuzluk, ilgisizlik, yalnızlık, ait olamama, güçsüzlük, karamsarlık, tarafsızlık, hoşnutsuzluk, geri adım atma, uzak durma, umursamazlık, endişe, duyarsızlaşma, izolasyon ve anlamsızlık duygularını ifade etmek için kullanılmaktadır (Seeman, 1959). Toplumun her alanında var olabilen yabancılaşma olgusuna eğitimde de rastlanmaktadır ve eğitimde yabancılaşma özellikle öğrencileri ve öğretmenleri etkileyen, daha çok onların yaşadığı bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır (Erjem, 2005). Yabancılaştırıcı bir ortam ise düşmanlık, öğrenme ve iş yapma konusunda isteksizlik, ilgisizlik, pasiflik gibi davranışlar üretmektedir (Edwards, 1995). Nitekim Zielinski ve Hoy (1983) öğretmenlerin yabancılaşması ile öğretimde oluşan başarısızlık arasında anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Öğretmen yabancılaşması konusunda yapılmış çalışmaların çözümlenmesiyle Türkiye'deki öğretmenlerin yabancılaşması ve yabancılaşma üzerinde etkili olan faktörler hakkında bir bakış açısı sunulması öngörüldüğünden araştırmanın eğitim alanında önemli bir çalışma olacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın genel amacı, Türkiye'de öğretmen yabancılaşması konusunda yazılmış lisansüstü tezlerle ilişkin bir çözümleme yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda öğretmen yabancılaşması ile ilgili lisansüstü tezlerin; yazıldığı yıllar, araştırma yöntemi ve modeli, kullanılan veri toplama yöntemleri, öğretmen yabancılaşması kavramının ilişkilendirildiği değişkenler, öğretmenlerin yabancılaşmasına ilişkin ulaşılan sonuçlar çözümlenecektir. Araştırmada dokümantasyon yöntemi kullanılacak ve veriler bibliyografik çözümlemeye tabi tutulacaktır. Araştırmanın analizinde, elde edilen veriler şekiller ve tablolar yardımıyla yorumlanacaktır. Araştırmanın evreni Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan erişime açık lisansüstü tezlerden oluşmaktadır. Çalışmaya dahil edilecek tezler öğretmen yabancılaşması, öğretmenlerin işe yabancılaşması, öğretmenlerin mesleki yabancılaşması ve öğretmenlerin örgütsel yabancılaşması anahtar sözcükleriyle taranarak belirlenecektir. Araştırmaya ilişkin bulgular, tartışma, sonuç ve öneriler araştırma tamamlandığında eklenecektir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yabancılaşması, İşe Yabancılaşma, Mesleki Yabancılaşma, Örgütsel Yabancılaşma

¹²³ ,Gazi Üniversitesi,fnur.akar@gazi.edu.tr

¹²⁴ Prof. Dr.,Gazi Üniversitesi,urala@gazi.edu.tr

YÖNETİM DÜŞÜNÇESİNİN İNSANA BAKIŞ AÇISI: Z KURAMININ TÜRKİYE'DE OKUL YÖNETİCİLERİ TARAFINDAN UYGULANABİLİRLİĞİ

Huzur KURT¹²⁵, Eda ÇİFTÇİ¹²⁶, Nevzat ÖZTÜRK¹²⁷,

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Japon örgüt modeli olarak da literatürde yer alan Z kuramının temel özellikleri olan; uzun dönemli istihdam, yavaş değerlendirme ve terfi sistemi, mesleki gelişim, karar verme, sorumluluk denetim, bütünlük ve güven olarak okul müdürlerinin kendi kurumlarında uygulamalarının neler olduğuna ilişkin görüşlerinin ortaya konulmasıdır. Araştırmada nitel araştırmanın alt birimlerinden durum çalışması deseni ile ölçüt örnekleme ve kartopu örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Bu bağlamda Düzce ilinde görev yapan yöneticilik kıdemi en az on yıl olan 7 okul müdürü ile görüşme yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış form kullanılarak yedi adet açık uçlu soru oluşturulmuştur. Katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucu oluşturulan görüşme metinleri betimsel ve içerik analizi yaklaşımına göre analiz edilerek yorumlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulguların analizi ile okul yöneticileri, çalıştıkları kurumlarda Z kuramını uygulamada uzun dönemli istihdam yerine belli dönemlerde istihdam edilmesi, öğretmenin performansının göz önünde bulundurularak liyakat esasına göre terfilerinin yapılması, öğretmenin dış değerlendirmelerden uzak kendi öz değerlendirme yapması, eğitim ve öğretim hizmetlerinin verimli olması için ortak kararların alınması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu doğrultuda, okul yöneticilerinin Z kuramının varlığından haberdar olarak bu konuda farkındalık bilinciyle hareket ederek okullarda Z kuramının uygulanabilirliği ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Kuramları, Z Kuramı, Eğitim Kurumları, Okul Yönetimi

¹²⁵ ,Düzce Kaynaşlı Şehit Sabri Altınbaş Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,huzur.d@hotmail.com

¹²⁶ ,Düzce Kaynaşlı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,eda.eda8181@gmail.com

¹²⁷ ,MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI,nevzati52@gmail.com

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİ EĞİTME VE DESTEKLEME KONUSUNDA OKUL YÖNETİCİLERİNDEN BEKLENTİLERİ

Esra karadavut¹²⁸,

ÖZET

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin üstün yetenekli öğrencileri eğitime ve destekleme konusunda okul yöneticilerinden beklentilerini belirlemektir. Araştırmanın Katılımcılarını Konya ili Selçuklu ilçesinde bulunan Özel ilkokul da görevli 10 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmada olgu bilim araştırmalarında başlıca veri toplama araçlarından biri olan görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın amacı, hedef kişiye araştırma konusuyla ilgili sorular yönelterek kişinin öznel düşünce ve duygularını sistemli olarak öğrenmek, anlamak ve tanımlamaktır. Bu çalışmada araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak sınıf öğretmenleri ile görüşülmüştür. Çalışmanın amacına ulaşabilmesi için hazırlanan görüşme soruları uzmana gösterilerek geçerliliği konusunda bilgi edinildi. Sınıf öğretmenlerine duyuru yapıldı katılımcı olmak isteyen gönüllü öğretmenler belirlendi. Katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek adına yaş, cinsiyet, mesleki deneyim gibi sorulardan oluşan anket uygulandı. İzin veren katılımcılar ile ses kaydı yaparak, diğerleri ile detaylı bir şekilde not alınarak görüşme gerçekleştirilmiştir. Daha sonra görüşmeler yazıya dökülmüş ve analiz edilmeye başlanmıştır. Araştırmada katılımcıların gizliliğini korumak amacıyla kişilere kod isimler verilmiştir. Çalışma soruları katılımcılara uygulanmadan önce pilot bir çalışma yapılmış soruların anlaşılabilirliği, tahmini süre gibi konularda bilgi edinilmiş ve sorular bu doğrultuda revize edilerek uzmanla tekrar görüşülmüştür. Sorular arasında paralellik olması için sorular bütün görüşmelerde aynı sıra ile sorulmuştur. Kaydedilen bütün görüşmeler Windows Media Player ve Microsoft Office Word programları kullanılarak deşifre edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üstün Yetenek, Okul İdarecisi, Sınıf Öğretmeni, Özel eğitim

¹²⁸ Çankaya Ankara,kandemiresra@hotmail.com

ÖZET

1960'lı yıllarda, felsefe profesörü Matheww Lipman derslerinde öğrencilerinin akıl yürütme becerilerinin yetersiz olduğunu gördükten sonra, doğru düşünmeyi öğrenmek için üniversite sıralarının geç olduğunu farkına varır. Bu farkındalıktan hareketle Lipman, Çocuklar İçin Felsefe pedagojisini başlatır.

Kelime anlamı "bilgiyi sevmek olan" felsefe, düşünmeyi, sorgulamayı ve anlamaya çalışmayı merkeze alan bir disiplindir. Genellikle yetişkinlerin dünyasına ait gibi görünse de, çocuklarda doğal olarak felsefi sorular sorar: "Neden varız?", "Gerçek nedir", "İyi nedir güzel nedir" gibi sorular aslında çocukların bu sorulara yanıt ararken düşünme becerilerini geliştirmelerine nedir soruları ile yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiş bir yaklaşımdır. Çocuklar dünyaya merakla bakan, her şeyi sorgulayan doğaları ile felsefeye yatkın bireylerdir. Çocuklar için felsefe, onları bu doğal meraklarını daha derinlemesine keşfetme fırsatı sunar. Bu yaklaşım da çocuklara doğrudan bilgi aktarmak yerine onlara sorular sorarak düşüncelerini paylaşmaları ve kendi yanıtlarını bulmaları teşvik edilir. Böylece, eleştirel düşünme, problem çözme ve özgüven kazanma gibi beceriler gelişir. Çocuklar için felsefe eğitimi, sadece onların merakını besleme kalmaz, aynı zamanda mantıksal düşünme becerilerini geliştirir. Çocuklar, neden-sonuç ilişkileri kurmayı öğrenir, kendi düşüncelerini sorgular ve alternatif bakış açıları anlamaya çalışır. Örneğin, "Adalet nedir?" sorusu etrafında yapılan tartışma çocuklara farklı adalet kavramlarını keşfetme, kendi düşüncelerini geliştirme ve başkalarının görüşlerini saygı gösterme becerilerini kazandırabilir çocuklar için felsefe programları genellikle hikayeler sanat eserleri veya günlük yaşamdan durumlar üzerinden tartışmalarla yürütülür. Örneğin, bir hikayedeki karakterlerin davranışları üzerine çocuklara sorular sorularak, onların etik ve ahlaki değerlendirilmeler yapmaları sağlanır. sınıf ortamında, her çocuğun düşüncesine değer verilir ve herkesin katkısı teşvik edilir. Bu demokratik bir tartışma ortamı yaratır ve çocukların özgürce kendilerini ifade etmelerine olanak tanır.

Sonuç olarak günümüz dünyasında çocukların bilgiye ulaşması çok kolay ama bu bilgiyi sorgulayabilmek, analiz edebilmek ve eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilmek çok önemlidir. rÇocuklar için felsefe eğitimi onlara böyle bir olanak sağlar. Sadece bilgi edinmeyi değil, anlamayı, sorgulamayı ve başkalarının görüşlerine açık olmayı öğretir. Böylelikle çocuklar, kendilerini tanıma ve olanaklarını geliştirme yolunda ilk adımlarını atarlar. İonna Kuçuradi'nin ifadesi ile dersin adının felsefe olması gerekmiyor ama düşünmelerine yönelik bir eğitim ortamının oluşturulması gerekiyor. Bu görüşünü "Eğitimde felsefeye yer verirse 20 yıl sonra farklı bir Türkiye olur." sözleriyle ifade eder.

Anahtar Kelimeler: FELSEFE, EĞİTİM, SORGULAMA, OLANAK

¹²⁹ Cavit Çağlar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, gulayozcann@hotmail.com

TÜRKİYE YÜZYILINDA MAARİF MODELİ ve BECERİ TEMELLİ DİN EĞİTİMİNİN İMKÂN VE SINIRLILIKLARI

Mehmet Faruk BAYRAKTAR¹³⁰, Nevzat ÖZTÜRK¹³¹, Huzur KURT¹³²,

ÖZET

Günümüzde sosyal, kültürel, ekonomik ve teknoloji alanlarındaki hızlı değişim ve dönüşümler insanların sahip olması gereken bilgi ve becerilerin farklılaşmasını, eğilimlerin farklı şekilde işe koşulmasını gerekli hale getirmiştir. Yaşanan bu hızlı değişim ve dönüşümlerin birer yansıması olarak öğrencileri çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmak için öğretim programlarının bu doğrultuda gözden geçirilmesi, eğitim programları aracılığıyla hayata geçirmenin önemini ortaya koymuştur. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde becerilerin gelişimi; zihinsel, sosyal-duygusal, fiziksel ve ahlaki boyutları içeren bütüncül bir yapıda ele alınmaktadır.

Din ve ahlak öğretiminin en önemli hedeflerinden biri, söylem ile eylem arasındaki tutarlılığa dayalı kişilik bütünlüğünü sağlamaktır. Beceri temelli eğitim, bu kişilik bütünlüğü için önemli imkânlar sunmaktadır. Bu anlayış, eğitimi belli bir bilgi kümesinin aktarımı olarak sınırlandırmamakta; bilgiye ulaşma, onu yeni durumlara uyarlama ve kullanma esnekliği sağlayan becerileri içermektedir. Beceri temelli eğitim bilgi, duygu ve davranış arasındaki uyuma odaklanarak öğrencileri sahip olduğu teorik bilgileri kullanma ve yeni durumlara uyarlama konusunda desteklemektedir.

Araştırmanın amacı; Türkiye Yüzyılında Maarif Modeli (DİKAB) Müfredat kapsamında “beceri temelli” Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Müfredat Programını incelemek, imkân ve sınırlılıklarını ortaya koyabilmektir. Veriler doküman incelemesi tekniğiyle toplanmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir.

Araştırma bulguları göre; ezber ve ansiklopedik bilgilerin sorgulanmaya başlanacağı, din öğretiminde daha çok geleneğin nakille aktarımına dayanan anlayışın değişerek daha etkileşimli ve öğrenci merkeze alan bir anlayışa dönüşeceği, öğrencilerin dini bilgileri ezberlemek yerine, bu bilgilerin günlük yaşamlarında nasıl kullanacaklarını anlamaya yardımcı olacağı dinin birey tarafından daha derlenmesine adlandırılmasına ve dini özgürleştirilmesini sağlayabileceği yanında derste öğretilmesi gereken sistematik bilgilerden, değer ve içerikten ziyade, öğrencinin öğrenmesi gereken becerilere, gelişim düzeyi ve performansına yoğunlaşması, din eğitimi açısından sadece kazanılacak becerilere ve onu kazandıracak süreç ve koşul bilgilere odaklanmaya sevk edeceğinden sınırlandırıcı olacağı, çünkü din eğitimi sadece becerilere değil aynı zamanda dinin inançlarına, öğretilerine, ritüellerine, kutsal metinlerine ilişkin aşkın yönünü de kapsamaktadır. Beceri temelli din eğitimi, bilgiye işlevselliğe indirgeyerek kaynağı ve değerinden koparmak, dini değerlerin kazanılma sürecine zarar verebilir. Beceri temelli bir din eğitimi programının uygulamaya nasıl yansıtılacağı da çok önemlidir. Bunun için konuya yönelik empirik araştırmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Maarif Modeli, Din Eğitimi, Beceri Temelli, imkân, sınırlılık

¹³⁰ Prof. Dr., Düzce Üniversitesi, mfbayraktar@duzce.edu.tr

¹³¹ ,Düzce İl Millî Eğitim Müdürlüğü, nevzati52@gmail.com

¹³² ,Düzce Kaynaşlı Şehit Sabri Altınbaş Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, huzur.d@hotmail.com

TÜRKİYE YÜZYILINDA MAARİF MODELİ ve BECERİ TEMELLİ DİN EĞİTİMİNİN İMKÂN VE SINIRLILIKLARI

NEVZAT ÖZTÜRK¹³³,

ÖZET

Günümüzde sosyal, kültürel, ekonomik ve teknoloji alanlarındaki hızlı değişim ve dönüşümler insanların sahip olması gereken bilgi ve becerilerin farklılaşmasını, eğilimlerin farklı şekilde işe koşulmasını gerekli hale getirmiştir. Yaşanan bu hızlı değişim ve dönüşümlerin birer yansıması olarak öğrencileri çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmak için öğretim programlarının bu doğrultuda gözden geçirilmesi, eğitim programları aracılığıyla hayata geçirmenin önemini ortaya koymuştur. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde becerilerin gelişimi; zihinsel, sosyal-duygusal, fiziksel ve ahlaki boyutları içeren bütüncül bir yapıda ele alınmaktadır.

Din ve ahlak öğretiminin en önemli hedeflerinden biri, söylem ile eylem arasındaki tutarlılığa dayalı kişilik bütünlüğünü sağlamaktır. Beceri temelli eğitim, bu kişilik bütünlüğü için önemli imkânlar sunmaktadır. Bu anlayış, eğitimi belli bir bilgi kümesinin aktarımı olarak sınırlandırmamakta; bilgiye ulaşma, onu yeni durumlara uyarlama ve kullanma esnekliği sağlayan becerileri içermektedir. Beceri temelli eğitim bilgi, duygu ve davranış arasındaki uyuma odaklanarak öğrencileri sahip olduğu teorik bilgileri kullanma ve yeni durumlara uyarlama konusunda desteklemektedir.

Araştırmanın amacı; Türkiye Yüzyılında Maarif Modeli (DİKAB) Müfredat kapsamında “beceri temelli” Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Müfredat Programını incelemek, imkân ve sınırlılıklarını ortaya koyabilmektir. Veriler doküman incelemesi tekniğiyle toplanmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir.

Araştırma bulguları göre; ezber ve ansiklopedik bilgilerin sorgulanmaya başlanacağı, din öğretiminde daha çok geleneğin nakille aktarımına dayanan anlayışın değişerek daha etkileşimli ve öğrenci merkeze alan bir anlayışa dönüşeceği, öğrencilerin dini bilgileri ezberlemek yerine, bu bilgilerin günlük yaşamlarında nasıl kullanacaklarını anlamaya yardımcı olacağı dinin birey tarafından daha derlenmesine adlandırılmasına ve dini özgürleştirilmesini sağlayabileceği yanında derste öğretilmesi gereken sistematik bilgilerden, değer ve içerikten ziyade, öğrencinin öğrenmesi gereken becerilere, gelişim düzeyi ve performansına yoğunlaşması, din eğitimi açısından sadece kazanılacak becerilere ve onu kazandıracak süreç ve koşul bilgilere odaklanmaya sevk edeceğinden sınırlandırıcı olacağı, çünkü din eğitimi sadece becerilere değil aynı zamanda dinin inançlarına, öğretilerine, ritüellerine, kutsal metinlerine ilişkin aşkın yönünü de kapsamaktadır. Beceri temelli din eğitimi, bilgiye işlevselliğe indirgeyerek kaynağı ve değerinden koparmak, dini değerlerin kazanılma sürecine zarar verebilir. Beceri temelli bir din eğitimi programının uygulamaya nasıl yansıtılacağı da çok önemlidir. Bunun için konuya yönelik empirik araştırmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Maarif Modeli, Din Eğitimi, Beceri Temelli, imkân, sınırlılık

¹³³ nevzati52@gmail.com

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ

Necati BİNİCİ¹³⁴, Bilgin Ünal İBRET¹³⁵,

ÖZET

Eğitimin ilk basamaklarından olan ilkokullarımızda görev yapan sınıf öğretmenleri, eğitim sürecinin sağlam temellerini oluşturan yegâne öğretmenlerdendir. Bu nedenle, sınıf öğretmenlerinin eğitimin birinci basamağında çocukların ait olduğu topluma faydalı ve yararlı birer birey olmalarında önemli rolleri bulunmaktadır. Sosyal bilgiler dersi de öğrencilerin ait oldukları topluma karşı sorumlu ve yararlı bireyler olmalarında en temel dersler arasındadır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi öğretimi sırasında karşılaştıkları sorunlar incelenmiştir. Bu araştırma ile sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi öğretiminde daha etkin olmalarına ve karşılaştıkları sorunlara yönelik çözümler getirilmesi amaçlanmıştır. Bunun için araştırmada Kastamonu il merkezinde bulunan 6 farklı ilkokuldaki 28 sınıf öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur. Araştırma öğretmen görüşlerine dayalı olarak yapıldığı için nitel bir araştırma modeli seçilmiş ve veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Bu form danışmanın gözetiminde ve katkıları ile uzman görüşleri alınarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Araştırmada sınıf öğretmenleri ile yapılan görüşmelerde araştırmacı tarafından tek soru sorulmuş ve soruya verilen cevaplar sonucunda elde edilen bilgiler içerik analizi ile çözümlenerek genel eğilimler ve benzerliklerine göre yorumlanmıştır.

Bu araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunlar beş alt basamakta incelenmiştir. Bunlar, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul idaresinin kişisel tutumu, öğretmenlerin farklılıkları, öğrenci seviyesi, veli yaklaşımları ve öğrenme ortamı ile karşılaşılan sorunlar olarak saptanmıştır. Bunların yanı sıra ekonomik koşullar, materyal temini ve gezi-gözlem etkinliğinin yapılmasında karşılaşılan sorunlarda diğer sorunlar arasındadır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre sosyal bilgiler dersinde soyut kavramlarının fazlalığı, haftada 3 saat olması ve ders kitaplarının yetersizliği de müfredatın yetiştirilememesine yol açmakta ve öğrencilerin bu derste başarısız olmasına sebep olmaktadır.

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi öğretiminde karşılaştıkları sorunlara yönelik bazı çözüm önerileri sunulmuştur. Böylece karşılaşılan sorunların çözümünde yardımcı olmak ve bu alanda yapılacak yeni akademik çalışmalara destek olmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Dersi, Sınıf öğretmeni, Öğretim Sorunları

¹³⁴ ,Alatarla İlkokulu,necatibinici@hotmail.com

¹³⁵ Prof. Dr.,Kastamonu Üniversitesi,bibret@kastamonu.edu.tr

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN ATIŞTIRMALIK YİYECEKLER HAKKINDA TERCİHLERİ

FERYAL DELİKAYA¹³⁶, FERYAL DELİKAYA¹³⁷, FERYAL DELİKAYA¹³⁸,

ÖZET

Bu çalışma, lise öğrencilerinin abur cubur tüketim alışkanlıklarını ve bu tercihlerinin arkasındaki etkileri incelemektedir. Çalışma, öğrencilerin beslenme davranışlarını, sosyal ve psikolojik faktörleri, sağlık üzerindeki etkileri ve özellikle de abur cubur tercihlerini ele almaktadır.

Nicel araştırma olarak yürütülen çalışmada, 15 anket sorusu hazırlanarak 160 lise öğrencisi üzerinden abur cubur seçimleri, sıklığı ve nedenleri hakkında veri toplanmıştır. Ayrıca, öğrencilerin arkadaş grupları ve sosyal medya etkisi de incelenmiştir.

Öğrencilerin en çok tercih ettiği abur cuburlar arasında cips, çikolata, enerji içecekleri ve fast food ürünleri yer almaktadır. Bu tercihler, lezzet arayışı ve pratiklik gibi faktörlere dayanmaktadır.

Arkadaş gruplarının, öğrencilerin abur cubur seçimleri üzerinde önemli bir etkisi olduğu bulunmuştur. Öğrenciler, sosyal ortamlarda sıkça abur cubur tüketmeyi tercih etmektedir.

Öğrenciler genel olarak abur cuburların sağlığı olumsuz etkileyebileceğinin farkındadır, ancak bu bilgi onların alışkanlıklarını değiştirmekte sınırlı kalmaktadır.

Sınav dönemlerinde stresle başa çıkma aracı olarak abur cubur tüketimi artış göstermektedir. Enerji veren yiyecekler arayışı, bu dönemlerde dikkat çeken bir diğer bulgudur.

Lise öğrencilerinin abur cubur tercihleri, hem bireysel hem de sosyal faktörlerden etkilenmektedir. Sağlıklı beslenme alışkanlıklarının kazandırılması ve abur cuburların aşırı tüketiminin önlenmesi için ebeveynler, okullar ve sağlık uzmanları tarafından daha fazla bilinçlendirme yapılması önerilmektedir. Ayrıca, abur cuburun sosyal yaşamdaki yerinin azaltılması için alternatif sağlıklı atıştırmalıkların teşvik edilmesi önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Lise, öğrenci, atıştırmalık, yiyecekler, tercih

¹³⁶,Türkler Borsa İstanbul Sosyal Bilimler Lisesi,feri0738@gmail.com

¹³⁷,Türkler Borsa İstanbul Sosyal Bilimler Lisesi,feri0738@gmail.com

¹³⁸,Türkler Borsa İstanbul Sosyal Bilimler Lisesi,feri0738@gmail.com

OKULUMDA BESLENME ALIŞKANLIĞI VE FİZİKSEL HAREKETLİLİK ETKİNLİKLERİ

Samiye MEYDAN¹³⁹,

ÖZET

Okullarda çocuklarımız geleceğe güvenle adım atmaları, fiziksel, bilişsel ve sosyal yönden gelişimlerinin en iyi şekilde sağlanması için beslenme ve fiziksel hareketlilik farkındalığına ihtiyaç duymaktadır. Güvenilir kıtaya erişim süreçlerinin yönetilmesi amacı ile çocuklarımıza güvenilir ve kaliteli gıda servis edilen ortamların geliştirilmesi, öğrenci, öğretmen ve veli ile programın etkinliğinin artırılması, sunulan şartların sürekliliğinin sağlanması ve geliştirilmesi, sağlıklı beslenme ve düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırılmasının teşvik edilmesi, obezite ile mücadele, gıda güvenliği, gıda güvencesi ve sunulan gıdanın kalitesi konularında farkındalığın artırılması yönünde faaliyetler yapılmıştır. Okulumuz kantininde ve okul çevresi yiyecek içecek işletmelerinde öğrencilerimize servis edilen yiyeceklerin, öğrencilerimizin fiziksel gelişimine ve öğrenme süreçlerine etkisi olduğu bilinmektedir. Bu kapsamda okulumuzda yeterli ve dengeli beslenme konularında farkındalık oluşturmak hedeflenmiştir. Etkinliğin uygulama aşamasına öğretmen, öğrenci ve veliler katılmış, gıda okuryazarlığı ve obezite konusunda eğitimler verilmiş, su, tuz vb. ürünlerin doğru kullanımı hakkında posterler, panolar hazırlanmış, çocukların ara öğünlerine müdahale edilip meyve, süt, kuruyemiş gibi paketli olmayan daha faydalı besinler tüketirilmişdir. Öğrenciler ile halk pazarlarına ziyaretler gerçekleştirilip doğal ürünlerin tanınması sağlanmış, okul bahçesinde meyve ve sebze bahçeleri yapılarak meyve ve sebze yetiştirilmeye başlanmıştır. Bunların yanında fiziksel aktivitelere önem verip yürüyüş saatleri, çeşitli sporlar sağlık için bisiklet sürme etkinlikleri yapılmıştır. Okulumuzda gıda güvenliği ve kalitesi konusu üzerinde iyileştirmeler yapılmaya başlanmış, beslenme ve fiziksel aktivite ortamları iyileştirilmiştir. Çocuğun sağlıklı beslenmeye ilişkin bilgi ve davranışı önce aile çevresinde gelişir ve okul yıllarında öğretmen ve çevre etkisiyle belirginleşir. Yapılan okul içi etkinlik ile öğrenci, veli ve öğretmenlerimizde sağlıklı beslenme kültürü oluşmaya başladığı, öğrencilerimizin fiziksel aktivite yapmaya istekli oldukları görülmüştür. Gıda israfı konusuna vurgu yapılmalı ve önlenmeye çalışılmalı, kişisel hijyen konusunda öğrencilerin yanında velilerde de farkındalık oluşturulmalıdır. Okulların şartları doğrultusunda öğrencilerimiz geleneksel tatlarla buluşturulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: sağlıklı beslenme, fiziksel hareketlilik

¹³⁹ samiyekaykc@gmail.com

40 YAŞ ÜZERİ ANNELERİN KENDİ ANNELİK ALGILARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

BİRCAN GÜLÇİN DELİKAYA¹⁴⁰,

ÖZET

Bu araştırma, Kayseri’de yaşayan 40 yaş üstü annelerin annelik algılarını ve deneyimlerini incelemektedir. Söz konusu olan bu çalışma için 40 yaşın üzerinde 30 tane anne ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak bir nicel çalışma yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini, 40 ile 71 yaşları arasında değişen 30 anne oluşturmuştur. Bu annelerin en büyük çocuklarının yaşı 17 ila 47 arasında değişmektedir. Çalışmada, annelere belirli sorular yöneltilerek, annelikle ilgili algıları, zorlukları ve duygusal deneyimleri değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Annelere yöneltilen sorular arasında, geçmişte annelikleriyle ilgili değiştirmek istedikleri noktalar, karşılaştıkları zorluklar, anneliklerinin kendilerine kattığı güçler, zayıf yönler ve annelikten duydukları gurur gibi konular yer almıştır. Bu sorular, annelerin kendi annelik deneyimlerini derinlemesine düşünmelerine ve kendilik algılarını gözden geçirmelerine olanak tanımıştır.

Sonuçlar, annelerin geçmişteki annelik deneyimlerini sorgularken, hem güçlü hem de zayıf yönlerine dair farkındalık geliştirdiklerini göstermiştir. Çoğu anne, annelik rolünün onlara sağladığı güç ve özsaygıyı ön plana çıkarmış, ancak bazı zorlukların bu deneyimi karmaşık hale getirdiğini belirtmiştir. Zorluklar arasında zaman yönetimi, duygusal yükler ve toplumsal beklentilere uyum sağlama gibi unsurlar öne çıkmıştır.

Genel olarak, katılımcı anneler, annelikten duydukları gururun kendilik algıları üzerinde olumlu bir etki yarattığını ifade etmişlerdir. Bu çalışma, 40 yaş üstü annelerin kendilik algılarını ve annelik deneyimlerini daha iyi anlamak amacıyla önemli bulgular sunmakta ve anneliğin birey üzerindeki etkilerini derinlemesine incelemektedir. Annelik, sadece bir rol değil, aynı zamanda annelerin kimliklerinin önemli bir parçası olarak ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anne, Annelik, Algı

---

¹⁴⁰ MEB, KAYSERİ, bgdelikaya@gmail.com

YAYGIN EĞİTİM KURSLARININ BİREYLER ÜZERİNDE ETKİLERİ

Ali Haydar TURAN¹⁴¹, Ali Haydar TURAN¹⁴²,

ÖZET

Bu araştırmanın konusu Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Halk Eğitim Merkezlerinde eğitim alan kişilerin kurs öncesi ve kurs sonrası kişisel gelişimlerini ve etkilerini incelemektir.

Yaygın eğitim kursları, örgün eğitimin dışında kalan, bireylerin bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla hazırlanan kurs programlarıdır.. Bu kurslar, her yaş grubundan bireylere ulaşarak kişisel gelişim, mesleki yeterlilik ve sosyal katılımı artırmayı hedefler . Yaygın eğitim kursları, mesleki ve teknik kurslar, dil eğitimleri, sanat ve el becerileri atölyeleri gibi çeşitli alanları kapsamaktadır.

Yaygın eğitim, bireylerin sadece mesleki gelişimlerine değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel becerilerine de katkı sağlar. Bu kurslar, özellikle düşük eğitim seviyesine sahip bireyler için büyük bir fırsattır. Kadınlara yönelik sunulan mesleki ,sanat ve el becerileri içeren kurslar , kadınların iş gücünü artırarak ekonomik bağımsızlık kazanmalarına fırsat sağlar. Bunun yanı sıra yaygın eğitim, ülkemizdeki göçmenler için de önemli bir eğitim kaynağıdır. Dil kursları, sosyal uyum programları ve mesleki eğitimler, bu bireylerin topluma daha hızlı ve etkin bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olur. Yaygın eğitim aynı zamanda toplumsal dayanışmayı artırır. Farklı yaş gruplarından, kültürel geçmişlerden ve sosyal statülerden gelen bireyler, bu kurslar aracılığıyla bir araya gelerek ortak bir amaçla hareket ederler.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya 4 farklı kurs modülünden eğitim alan 52 kursiyer katılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilen veriler, katılımcıların kurs öncesi ve kurs sonrası elde ettikleri deneyimlerini , kazanımlarını ve i duygu ve düşüncelerini başarılı bir şekilde bizlere anlatmaktadır.

Araştırmamızın sonucunda elde ettiğimiz verilere göre, farklı yaş gruplarındaki kursiyerler, bireysel ve grup çalışması ile ortak bir amaç çerçevesinde kendilerini geliştirmişlerdir.

Kursların bitiminde kişiler öz güvenlerinin arttığını,sosyal bir çevreye kolaylıkla uyum sağladığını ,antidepresan ilaçları bıraktıklarını, gelişen becerilerle birlikte sosyalleşmenin ön plana çıktığı görülmüştür. İstihdama dahil olan kursiyerler üretim , sürdürülebilirlik ve bireysel yetenek anlamında daha özgür bir duruma geçtiklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Yaygın eğitim,kursiyer,istihdam

¹⁴¹ Hasanpaşa Ortaokulu,alihakdarogretmen@gmail.com

¹⁴² Hasanpaşa Ortaokulu,alihakdarogretmen@gmail.com

ÖZET

Kişisel gelişimde "bahar temizliği," bireylerin hayatlarında temizlik ve yeniden yapılandırma yapmak için herbahar dönemini değerlendirmesi anlamına gelir. Bu süreç, hem fiziksel hem de mental alanlarda yenilenmek ve gelişmek için fırsatlar sunar. İşte bu temizlik sürecini kolaylaştıracak bazı adımlar: Fiziksel Alanı Temizleme: Eşyaları Gözden Geçirme: Gereksiz eşyaları ayırarak bağışlayın veya atın. Bu, yaşam alanınızın düzenini artırır ve zihinsel bir ferahlama sağlar. Düzenleme: Evdeki alanları yeniden düzenleyin. Düzenli bir çevre, motivasyonunuzu artırabilir. Dijital Temizlik: Kullanmadığınız Uygulamaları Silin: Telefon ve bilgisayarınızdaki gereksiz uygulamaları kaldırarak daha sade bir dijital alan oluşturun. E-posta ve Sosyal Medya Hesapları: Abone olduğunuz e-posta bültenlerini ve sosyal medya hesaplarını gözden geçirip faydalanmadıklarınızı iptal edin. Mental ve Duygusal Yenilenme: Meditasyon ve Farkındalık: Meditasyon veya mindfulness uygulamaları sayesinde zihinsel olarak rahatlayın ve kendinize odaklanın. Duygusal Temizlik: Olumsuz düşünceleri, insanlar veya deneyimlerle olan olumsuz bağları değerlendirin ve bu bağları koparma veya yeniden yapılandırma yollarını düşünün. Kişisel Hedeflerin Gözden Geçirilmesi: Hedeflerinizi Yenileyin: Kısa ve uzun vadeli hedeflerinizi gözden geçirin. Gerekirse, güncellediğiniz veya yeni hedefler belirleyin. Kendinize Sorular Sorun: Hangi alanlarda gelişmek istediğinizi düşünün. Öğrenmek veya geliştirmek istediğiniz beceriler neler? Yeni Alışkanlıklar Geliştirme: Alışkanlık Değişiklikleri: Daha sağlıklı yaşam tarzlarını, okuma alışkanlıklarını veya yeni beceriler edinme süreçlerini başlatın. Zaman Yönetimi: Günlük zamanınızı daha iyi yönetmek için plan yapın. Hangi aktivitelere daha fazla zaman ayırmak istediğinizi belirleyin. Destek Arayın: İletişim: Destekleyici arkadaşlar veya danışmanlardan yardım almayı düşünün. Sosyal bağlantılar, kişisel gelişimi destekleyebilir. Bahar temizliği, bir yandan pastan gelen yüklerden arınmayı, diğer yandan ise yeni fırsatlar ve hedeflerle dolu bir geleceğe yönelmeyi sağlar. Bu süreçte kendinize karşı nazik olmayı unutmayın ve ilerlemenizi kutlayın!

Anahtar Kelimeler: MÜZE -BAHAR -TEMİZLİK

¹⁴³ ,Ordu,albatros7652@gmail.com

¹⁴⁴ ,Ordu,gamzeceyhan35@hotmail.com

ÖZET

Projemizde ekosistem, doğanın önemi, toprak, su, hava ile ilgili etkinlikler yer almaktadır. Projemizde 10 Türk,1 Slovakya toplam11 öğretmen 2 ülke ile çalışılmıştır. Projemizin amaçları ekolojik sistemi tanıma, koruma bilincini geliştirmek, çevre sorunlarını tanıma, çözüm yolları üretme becerisi kazandırmak, geri dönüşümün önemini kavratmak, bilgiyi beceriye dönüştürme ve ürün ortaya koyabilme becerisini geliştirmek, mantıksal düşüncelerini sağlayarak kendi deneyimleri sonucunda çıkarımda bulunmalarını sağlamak, doğaya saygı duymalarını sağlamak, işbirliği içinde çalışmayı öğretmek. Projede yapılan etkinliklerle; su deneyleri ile fen ve doğa becerilerini, hava grafiği sanatsal becerilerini, hava durumları sunumları dil becerilerini, şiir oluşturma Türkçe becerilerini, toprak inceleme, tohum çimlendirme, tohum topları doğa farkındalığı oluşturma, suda yaşayan canlılar etkinliği araştırma, bilgi edinme becerilerinin gelişmesi sağlandı. Öğrencilerimizin proje kapsamındaki edinimlerini Türkçe-Slovakça sözlük olarak birleştirildi. Bu proje sayesinde çocuklarda karar verme ve uygulama mekanizmalarının gelişimi, sorumluluk almaları ve aldığı sorumluluğu yerine getirmeleri, bağımsız olma becerilerinin gelişmesi, işbirliği içinde çalışarak öğrenmeyi öğrenmeleri, doğayı , canlıları sevmeleri ve korumaları, karşılaştıkları problemlere yaratıcı çözüm üretmeleri ve çözümleri uygulamaları konularında davranış kazanımları gerçekleşmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, Özgüven, Bağımsızlık

---

¹⁴⁵ Balıkesir Gönen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, fatmaozkiray@gmail.com

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN ORFF YAKLAŞIMI ALANINDAKİ YETERLİKLERİNİN ARTIRILMASI

Hülya AYKUTLU ADALI¹⁴⁶,

ÖZET

Orff yaklaşımı, Carl ORFF ile başlayan çalışmaların günümüze kadar gelmesini kapsar. Bir radyo programının içeriğinin çocukların müzik eğitimini önemseyerek, özgün ürünler ortaya çıkarması ve bu çalışmaları farklı ortamlara farklı uzmanlar ile taşıyarak büyük kitlelerin elementer müzik eğitimine katkı sağlayan, ülkelerce temsilcilikleri olan kuruluşlar ile eğitimci eğitimleri düzenlenen büyük bir eğitim sahası olarak da yer alan Orff Yaklaşımı eğitimi alanı aslında elementer müziği, hareketi, dansı, yaratıcı dramayı, ritimi, beden perküsyonunu kapsar. Her birinden bir parça disiplini içinde barındıran, ancak yaş grubu olarak da oldukça geniş bir yelpazeye sahiptir. Bebeklerle, çocuklarla, ergenlik dönemi ve yetişkinlerle, yaşlılarla, engelli bireylerle ve bir çok farklı gelişim gösteren bireylerle çalışılabilir yaratıcı bir alandır. Erken çocukluk döneminde müziğin gelişimi olumlu etkilediği, ritimle öğretimsel amaçlara kolaylıkla ulaşıldığı düşünülürse, okul öncesi öğretmenlerinin bu alanda kendilerini geliştirme imkanı olması, eğitimci olarak kendini yeterli hissetmesine katkı sağlayacaktır. Yaratıcı etkinliklerin içerisine orff yaklaşımında yer alan disiplin bilgilerinin ilave edilmesi, öğrenciler açısından olumlu katkı sağlayacaktır. Eğitimlere erişim, materyallerin kullanımı, bakımı, çalgıların sağlanması, dansın öğretimdeki yeri gibi bir çok alanda bilgi sahibi olacak öğretmenlerin, yol haritası olması açısından önem taşıyan çalışma, Türkiyede ülke genelinde ve yurt dışında seviye geliştirmek üzere katılım sağlanabilecek eğitim ortamları hakkında bilgiler sunar. Öğretmenlerin bu alandaki öğrenmelerine isteklilik düzeyleri, eğitimlere erişimde yaşadıkları zorluk seviyeleri, materyal sağlamadaki süreçleri, materyal yani çalgı kullanımındaki bilgi düzeyleri, ritim beden perküsyonu açısından yaşadıkları süreçler ve dansın elementlerinde uymakta zorlanılan etmenler hakkında veriler sunulmaktadır. Sonuçlar eğitimcilere, araştırmacılara gelecek araştırmaları planlamalarına katkı sağlaması hedeflenerek değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, erken çocukluk, Orff yaklaşımı

¹⁴⁶ EDİRNE, hulyaaykutlu@gmail.com

ÖZET

STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) eğitimi okul öncesinden yüksek öğretime kadar tüm sınıf seviyelerini kapsayan bir yaklaşımdır. Öğrencilerin problemlere disiplinler arası bakış açısıyla bakmasını, yeni nesil eğitim yaklaşımıyla bilgi ve beceri kazanmasını hedefler. STEM, bireyleri başarılı olma ve bu değişen dünyaya uyum sağlama becerileriyle güçlendirmeyi amaçlar. Öğrenciler ezberden uzak bir şekilde araştırma ve sorgulama yaparak öğrenirler. Dört disiplin iç içe geçmiş şekilde günlük hayata transfer edilerek kullanıldığı için öğrenmede kalıcılık sağlanır.

STEM, öğrencilerin aşağıda sıralanan 21. Yüzyıl becerilerinin gelişmesine katkı sağlar: Fen, Matematik ve Teknoloji okuryazarlık düzeylerini artırır. Eleştirel ve kritik düşünme becerisi kazandırır. Günlük hayatta karşılaşılabilecek hayat problemlerinin farkına varmalarını sağlar. Üreten birey olmalarını katkı sağlar. Yaratıcılığı artırır. İşbirlikçi çalışma becerisini güçlendirir. Kişilerarası iletişim becerilerini geliştirir. Değişime ve yeniliğe karşı merak duygusunu uyandırır. Girişimcilik becerilerinin gelişmesine destek olur. STEM kariyer alanlarında duyulan ihtiyacı karşılamalarını kolaylaştırır.

DÜNYADA VE ÜLKEMİZDE STEM

Dünya'da teknoloji ve inovasyonda ilerlemeyi amaçlayan birçok ülkede STEM eğitimi ve STEM iş gücü üzerinde giderek daha fazla durmaktadır. ABD, Japonya, Kore, Almanya gibi ülkeler önemli bütçeler ayırmakta, yaygınlaştırılması sağlanmakta ve STEM okulları açılmaktadır.

STEM Eğitiminin Yetersiz Kalan Yönleri

Edinilen bilgiler ışığında STEM eğitiminin verimli işliyor olmasının ardında yatan en önemli faktörlerden birisi okul. Okul yöneticilerinin bu derse gereken ilgiyi göstermesi, okuldaki materyallerin yeterliliğini ve etkin kullanılabilmesini sağlayabilmesi, dersin işleyişini tamamıyla olumlu yönde etkilemektedir. Fakat bu durumun her zaman gerçekleştiği söylenemez. Bazı okullarda laboratuvar ya da materyal eksikliğinden kaynaklı olarak ders, amacından sapabilmekte; öğrenciler dersten yeterli verim alamamaktadır.

Bir diğer eksik nokta, öğrencilerin bu ders hakkında yetersiz bilgiye sahip olmalarıdır. Dersten bir sınava tabii tutulmadıklarını gören öğrenciler, derste gösterilen bilgilerin bir anlam taşımadığını ya da bu derste bilgilerin önemsiz olduğunu düşünme eğiliminde olabilirler. STEM eğitiminin öğrenci tarafından daha anlamlı bir hale gelebilmesi için onların bu konuda bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: STEM, Dünyada STEM yeri

¹⁴⁷ BURSA, zarifegulbahar@hotmail.com

ÖZET

2020 yılında eğitim öğretim yılının son 3 ayında yoğun zamanlı bir eve kapanma durumu gerçekleşti. Bunun sebebi covid-19 salgını sebebiyle dünyanın pandemi dönemi yaşamıştı. Bu dönemde gerçekleşen tüm eğitim faaliyetleri uzaktan eğitime uyarlanmak zorunda idi. Bu sebeple yeni uyarlamalar gerçekleşirken, proje çalışmaları ve e-Twinning faaliyetleri de dönemin özelliğine uygun olarak hazırlanmak zorunda idi. Online çevrimiçi başlayıp çevrimiçi sonlandırılmak üzere kurucu üye olarak yer alınan Sergiler Eve Sığar adlı projede ortakların iletişimci ve uzaktan eğitimde okuma yazmayı henüz bilmeyen okul öncesi dönem çocuklarına eğitimi amaç edinmiş bir proje hazırlandı. 4 şehirden öğretmenler, ailelerin desteği ve öğrencilerin katılımıyla farklı online buluşma ortamları, çevrimiçi ders ortamları ve web 2.0 araçları kullanıldı. Haftada 2 veya 3 gün buluşarak, ortak sanat eserleri internet yardımıyla ve web 2.0 araçlarıyla gerçekleşti. Oturum sürelerinin 1 saati aşmamasına gayret edildi. Katılmayanlar için özel görüşmeler ile teknik destek sağlandı. Okula yüz yüze gidilemeyen dönemde, eğitim öğretim ortamında bayramlarda ve özel günlerde buluşulmasa da, çevrimiçi etkinliklerle bayram ve özel gün etkinlikleri gerçekleştirildi. 2 kurucu ortak ve 2 üye okul ve öğretmen katılımıyla ulusal kalite etiketi almaya hak kazanmış bir projedir. Geri dönüşüm malzemelerinin işin içine katılması ve evden hiç çıkmadan gerçekleştirilecek faaliyetlerin aile-çocuk-öğretmen işbirliğini destekleyerek eğitime katkı sunması açısından özenle hazırlanan projede, öğrenciler de kalite etiketi ödülleri aldılar. Evden çıkışın olamadığı ve salgın ortamının devam etmesi sebebiyle ödülleri yine online olarak ve çevrimiçi ortamda teslim aldılar. Çocuklara dijital becerileri geliştirme konusunda olumlu katkılar sunduğunu dile getiren ailelerden dönütler alındı. Etkileri sunuldu. Alanda proje üreten eğitimcilere ve araştırmacılara katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, erken çocukluk, uzaktan eğitim, e-Twinning, proje

---

¹⁴⁸ ,EDİRNE,hulyaaykutlu@gmail.com

ÖZET

Hayatındaki bazı şeyleri kendi seçimlerin ile değiştirme zamanın gelmiş olabilir. Hatırla! Çocukken her an seçim yapardık. Seçtiğimiz her ne ise ondan sıkıldığımız ya da beğenmediğimiz zaman tekrar yeni seçimlere sarılırdık. Çok hızlı hareket eder ve daha çok hayal kurardık. Sonra bir şekilde bunların bir çoğunu unuttuk ya da bize unutturulmasına izin verdik. "İçindeki Sihri Keşfet Atölye" çalışmasıyla seni seçim yapmaya davet ediyorum. Çünkü çoğu zaman herhangi bir konu hakkında karar veremediğimiz, birilerine danışma ya da fikir alma ihtiyacı hissederiz. İstedim ki bu ihtiyacı hissettiğin ve bunun için bir rehber ihtiyacı duyduğunda, bu atölye sana rehber olsun ve gelmesi gereken tüm mesajlar sana gelsin, her zaman sonsuz farkındalıklar yatsın.

Buradaki temel amaç, ihtiyaç duyduğun zaman istediğin karttan, ihtiyaç duyduğun mesajı alabilmen. Kartların içinden seçtiğin bir kart "Bugünün mesajı nedir?" sorusuna cevap olabilir. Sıkıştığın bir konuda "Burada neyi görmem gerekiyor?" sorusuna cevap olabilir. Kararsız kaldığın zamanlarda "Beni bir adım öteye taşıyacak olan nedir?" sorusuna cevap olabilir. Artık kendi gücünü, mucize i, sihri i alıp kabul etmeye hazır mısın?

Anahtar Kelimeler: İç - Sihir - Keşif

---

¹⁴⁹ ,Ordu,gamzeceyhan35@hotmail.com

SINIF DENETİMİNDE YAŞANAN GERİLİMLERİN VE BU GERİLİMLERİN AZALTILMASINDA OKUL MÜDÜRLERİNİN KULLANDIKLARI LİDERLİK STRATEJİLERİNİN İNCELENMESİ

Ali Çağatay KILINÇ¹⁵⁰, Gökhan SAVAŞ¹⁵¹, Kürşat ARSLAN¹⁵², Ferudun SEZGİN¹⁵³, Servet ÖZDEMİR¹⁵⁴,

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'nin merkezîyetçi eğitim sisteminde sınıf denetimlerinde ortaya çıkan gerilimlerin ve okul müdürlerinin bu gerilimleri aşmak için kullandıkları liderlik stratejilerinin ortaya konmasını amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması deseninde tasarlanan bu çalışmanın verileri öğretmenlerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ve saha gözlemi yoluyla toplanmıştır. Araştırma sonuçları, öğretmen özerkliğinin ihlali, gözlem kaygısı, sınıf dinamiklerinin bozulması, şeffaflık ve açık iletişim eksikliği, adil olmayan denetim algısı ve denetim eğitimi eksikliği olarak altı temel gerilimi ortaya koymaktadır. Bununla birlikte araştırma sonuçları okul müdürlerinin bu gerilimleri yönetmek için 'beklentileri belirlemek için denetim öncesi toplantılar yapma', 'denetimden sonra yapıcı geri bildirim sağlama', 'mesleki öğrenme için denetimlerden yararlanma', 'öğretmen-müdür ilişkilerinde güven oluşturma' ve 'tutarlı ve adil denetimler yapma' gibi liderlik stratejilerini kullandıklarını göstermektedir. Araştırma sonuçları, Türkiye'de ve benzer eğitim sistemlerinde sınıf içi denetimlerin etkililiğini artırmaya yönelik öneriler sunmakta; öğretimsel denetimi, öğretmen özerkliğine saygı ile dengelemenin gerekliliğine dikkat çekmekte ve okul müdürlerinin bu süreçlerde alacağı eğitimin önemine vurgu yapmaktadır.

Anahtar Kelimeler: sınıf denetimi, müdür-öğretmen gerilimi, Türk eğitim sistemi, nitel çalışma

¹⁵⁰ Prof. Dr., Karabük Üniversitesi, cagataykilinc@karabuk.edu.tr

¹⁵¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, gokhansavas@bartin.edu.tr

¹⁵² Dr., Karabük Üniversitesi, kursatarслан@karabuk.edu.tr

¹⁵³ Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, ferudun@gazi.edu.tr

¹⁵⁴ Prof. Dr., Başkent Üniversitesi, sozdemir@baskent.edu.tr

OKUL ÇAĞI ÇOCUKLARININ DOĞA VE ÇEVRE DÜŞÜNCELERİNİN OYUN YARDIMI İLE DİL GELİŞİMİNE OLAN ETKİSİ

Barçınay Çifci¹⁵⁵, Barçınay Çifci¹⁵⁶,

ÖZET

Bu bilimsel çalışma, okul çağı çocuklarının doğa ve çevre düşüncelerinin oyun ile birlikte dil gelişimine etkilerini ele almıştır. Yapılan çalışmada, ilköğretim 3. sınıf öğrencilerinin oyun düşüncelerini sonbahar mevsiminin meyveleri ile oyuncak tasarımları ve doğa düşüncelerini oyuna entegre etmeleri istenmiştir. Çalışma öncesi Türkiye Millî Eğitim Bakanlığının 3. Sınıf Serbest Zaman Etkinliği ders programı içeriğinde yer alan Geleneksel Oyunlarımız konusu PTÖ metoduyla işlenmiştir. İlk öğretim 3. sınıf öğrencilerine Sonbahar mevsiminde doğada yetişen, tanıdık meyve ağaçlarının meyvelerinden oyuncak tasarımları ve doğa içerikli oyun oynamaları istenmiştir. Çalışma öncesi çocukların çevrelerindeki meyveler, ağaçlar, bitkiler ve doğal yaşamdaki hayvanlarla ilgili isim bilgileri yoklanmıştır. Eğitim öğretimin yılının ikinci ayında olmaları sebebiyle öğrencilerde, doğa ile ilgili çok az kelime dağarcığı ve bilgi birikimleri olduğu gözlemlenmiştir. Öncelik olarak, çocuklara Geleneksel Oyunlar tanıtılarak, oyunlarla ilgili informal ve formal eğitim hazır bulunuşlukları yoklanmıştır. Çalışmada, duyuşsal materyal olarak kestane meyvesini ve çevremizdeki coğrafi koşullarda büyüyen, kültürümüzde sık dile getirilen ağaç, meyve ve çiçek isimleri söyleyebilmeleri ve tanımları istenmiştir. PTÖ aşamaları sonucunda çocuklar kestane meyvesinden doğada yaşayan canlıların rengi ve formlarına benzer oyuncaklar tasarladıkları görülmüştür. Yine geleneksel oyunlarımızda türkü yerine doğa içerikli tekerlemeler kullandıkları gözlemlenmiştir. Oyunda kullandıkları tekerlemelerin içeriğinde doğada bulunan, yaz tatilini geçirdikleri köylerindeki bitki ve meyve isimleri kullandıkları gözlemlenmiştir. Çocuklar oyunlarında söyledikleri tekerlemeleri kısa sürede ezberleyip, akranlarının ezberlemelerine yardımcı oldukları gözlemlenmiştir. PTÖ ürünlerinin sunumunu yaparken çocukların kendi elleriyle yaptıkları oyuncakları tanıtırken şeklini verdikleri maket hayvanla ilgili detaylı bilgi birikimi ve kelime dağarcığı edindikleri gözlemlenmiştir. Geleneksel Oyunlara entegre ettikleri doğa unsurları ise çocukların tekerlemeleri severek söyledikleri ve akranlarına öğrettikleri gözlemlenmiştir. Öncesinde çok az sayıda bitki, ağaç, çiçek ismi söyleyebilen çocuklarda PTÖ sonrası daha fazla ağaç, bitki, meyve ve çiçek ismi söyleyebildikleri görülmüştür. Sonuç olarak, çocuklar gerek tasarladıkları oyuncaklarını tanıtırken yüksek motivasyon taşıdıkları ve severek tanıtım yaparken kelime dağarcığında artış ve yazılarında hızlanma ve düşüncelerini yazarken daha anlaşılır dil performansı gösterdikleri gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğa, İlkokul, Oyun, Dil Gelişimi

¹⁵⁵,Kocaeli,barcinay@gmail.com

¹⁵⁶,Kocaeli,barcinay@gmail.com

ÖZET

Türk İşaret Dili, işitme engelli bireylerin iletişimini sağlar. Diğer diller gibi çevresel etmenlerin etkisiyle dil edinimindeki gelişim bireyden bireye farklılık gösterebilir. Sosyal ve toplumsal yaşam içerisinde bulunan aile bireyleri ve çevrenin etkisiyle küçük yaşlardan itibaren dil öğrenilir. Dil öğrenme süreci açısından bakıldığında, dil edinim sürecinde kritik yaşlar 0-6 yaş dönemidir. İşitme engelli bireyler, tıbbi tanılanma sürecinden, eğitim hayatına ve mesleki yaşantılarına kadar her ortamda dil edinme süreçlerinde ve dili iletişim aracı olarak kullanma süreçlerinde Türk İşaret Dili bilen farklı disiplinlerdeki uzmanlara, ailelere ve toplumdaki diğer bireylere ihtiyaç duyarlar. Farklı disiplinlerdeki eğitim uzmanlarının, akademik çalışanların ve eğitim üzerine araştırma yapan, ilgi duyan her katılımcının Türk İşaret Dili öğrenmesi ve bu alanda bilgi sahibi olması; bireysel açıdan kişilere farkındalık kazandıracaktır. Toplumsal açıdan tüm disiplinlerde işitme engellilerin eğitimine dikkat çekecek olup, gerçekleştirilebilecek olumlu eğitim uyarlamalarına ışık tutacaktır. Akademik çalışan ve eğitim araştırmaları gerçekleştirecek uzmanlara uygulama alanlarındaki çalışma grupları ile diyalog imkanı sunacaktır. Öğretmen adaylarına işitme engellilerin eğitimi alanında farklı bakış açıları sunacaktır. İlgi duyan işitme engelli bireylerin ailelerinin ve çevrelerindeki diğer bireylerin Türk İşaret Dili'ne olumlu tutumlarının geliştirilmesine ve toplumda ihtiyacı olan bireylere bu dili kullanarak iletişimi başlatma ve sürdürme imkanı sağlayacaktır. Özel eğitim gerektiren tüm bireyler gibi, işitme engelli bireylerin de özel ihtiyaçları vardır. Özel gereksinimlerine yönelik uyarlamalar sağlamak, toplumsal düzeyde tüm alanlarda interdisipliner çalışmaları gerektirir. Eğitim hakkı herkes içindir, eğitim alırken bireyin ihtiyacına yönelik olarak sağlanan iletişim dili özel gereksinimleri olan başta işitme engelli bireyler ve yakın çevresi açısından oldukça önemlidir. Farklı bazı engel grupları ve meslek gruplarında da işaret dili kullanımı mevcuttur. Bilimsel ortamlarda ulusal dil olan Türk İşaret Dilinin kullanımının yaygınlaştırılması, eğitimcilerin ve araştırmacıların kendini geliştirmesi açısından etkili olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Özel eğitim, Türk işaret dili, işitme engelli*

---

¹⁵⁷ ,EDİRNE,hulyaaykutlu@gmail.com

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER BAĞLAMINDA SANAL MÜZEYİ KULLANMAK: ÖRNEK BİR UYGULAMA

FEYZA KARAKURT¹⁵⁸,

ÖZET

İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâindedir. Öğrencinin bir alanda edindiği bir kazanım, beceri, değer başka bir alandaki gelişimini de destekler. Bu nedenle öğretim programları insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilerek hazırlanmaktadır. Disiplinler arası yaklaşımda, iki ya da daha fazla disiplinin tutarlı bağlantılarla birbirine entegre edildiği bir bakış açısı sunulur. Belirli bir tema merkeze alınarak farklı açılardan bilgi ve beceriler bütünleştirilir. Uygulamalı çalışmalar ile öğrencinin konuyu daha iyi kavraması, bilgilerinin üzerine düşünmesi ve bilgileri pekiştirmesi sağlanır. Böylece öğrenciler disiplinler arası bağlantılar ve anlamlı ilişkiler kurabilir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı disiplinler arası yaklaşımla oluşturulmuştur. Bu çalışmada, 5.sınıf Türkçe dersi ikinci tema Atatürk'ü Tanımak, sosyal bilgiler dersi birinci öğrenme alanı Birlikte Yaşamak kapsamında öğrencilerin Millî Mücadele Dönemi'nde birlik ve beraberliğin önemini fark etmesi amacıyla sanal müze gezisi etkinliği yapılmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örneklem yöntemiyle seçilen Malatya il merkezindeki bir devlet ortaokulunda 5. sınıfta öğrenim gören 34 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama araçları, sanal müze gezisi öncesi, sanal müze gezisi süreci, sanal müze gezisi sonrası etkinlik formları, öğrenci ön-son algı anketi, odak grup görüşme formundan oluşmaktadır. Verilerin çözümlemesinde ve değerlendirilmesinde nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi ve betimsel analiz kullanılmıştır. Sınıf içi iletişim kesitleri belirlenen ölçütlere, öğrenci etkinlik ürünleri ise oluşturulan rubriklere göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda; sanal müze gezisinin öğretme-öğrenme sürecinde kullanılmasının, demokratik ve olumlu bir sınıf ortamı yaratmaya katkı sunduğu, öğrencilerin yorumlama, çıkarım yapma, yansıtma becerilerini geliştirdiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Disiplinler Arası İlişkiler Sanal Müze Türkçe Ve Sosyal Bilgiler Dersi

¹⁵⁸ Dr.,MALATYA,feyzademirboya@hotmail.com

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ERDEM DEĞER EYLEM MODELİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ PROJESİ

M. Tuba Özdemir¹⁵⁹, Şenol Yılmaz¹⁶⁰, Ömer Aydın¹⁶¹,

ÖZET

Giriş: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, milli ve manevi değerler çerçevesinde bireylerin kişisel, toplumsal ve ahlaki gelişimini desteklemeyi hedefler. Bu modelin temel amacı, çocukların erken yaşlardan itibaren toplumsal değerleri öğrenmesini ve uygulamasını sağlamaktır. Erdem Değer Eylem Modeli, değerlerin içselleştirilmesini destekleyen bir araç olarak bu süreçte önemli bir rol oynar. Bu bildiride, okul öncesi dönemde milli ve manevi değerleri kazandırmayı hedefleyen bir projenin uygulama süreci ve sonuçları ele alınacaktır.

Projenin Amacı: Proje, okul öncesi dönem çocuklarına saygı, sorumluluk, yardımseverlik, dürüstlük, adalet, sabır ve vatanseverlik gibi değerlerin kazandırılmasını hedefler. Amaç, bu değerlerin çocukların günlük davranışlarına yansımaları sağlamak ve sosyal, duygusal, ahlaki gelişimlerine katkıda bulunmaktır.

Proje Uygulaması: Proje, Balıkesir’de bir okul öncesi eğitim kurumunda, 5 yaş grubundaki çocuklarla 6 hafta boyunca uygulanmıştır. Her hafta farklı bir değer üzerine yoğunlaşmış ve bu değerler drama, hikâye anlatımı, görsel sanatlar ve oyun temelli etkinliklerle çocuklara kazandırılmıştır. Özellikle vatanseverlik değeri, oyun ve etkinliklerle benimsenmeye çalışılmıştır.

Öğretim Yöntem ve Teknikleri:

Drama Yöntemi: Çocuklar drama etkinliklerinde belirlenen değerleri canlandırarak empati kurmayı öğrenmişlerdir.

Hikâye Anlatımı: Her hafta ilgili değerle bağlantılı hikâyeler anlatılmış, örneğin vatanseverlik değeri için Kıbrıs gazilerinin hikâyeleri dinletilmiştir.

Görsel Sanatlar: Çocuklar Türk bayrağı çizimleri yapmış, ülkenin sembollerini öğrenmiştir.

Oyun Temelli Etkinlikler: Sorumluluk ve adalet üzerine grup oyunları oynanmıştır.

Sonuçlar: Proje sonunda çocukların değerler konusunda farkındalıklarının arttığı, vatanseverlik, yardımseverlik ve sorumluluk gibi değerlere yönelik olumlu davranışlar sergiledikleri görülmüştür. Drama etkinlikleri empati ve saygı becerilerini geliştirirken, vatanseverlik değerine yönelik etkinlikler milli sembollere ilgiyi artırmıştır.

Sonuç ve Öneriler: Erdem Değer Eylem Modeli, çocukların değerleri öğrenip yaşamlarına entegre etmelerini sağlayan etkili bir yöntemdir. Bu projeye değerlerin erken yaşta kazandırılması, çocukların sosyal gelişimlerine olumlu katkı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: değerlerimiz, maarif modeli, erdem değer eylem modeli

¹⁵⁹ ,BALIKESİR Naciye Kabakçı Anaokulu,mtubaozdemir@gmail.com

¹⁶⁰ ,Balıkesir,senol_2005_67@hotmail.com

¹⁶¹ ,Balıkesir,mtubaozdemir@gmail.com

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE TEMEL KODLAMA ÖRNEKLERİ

ELİF ARKALI¹⁶², Sevil Pekdemir BAYLAN¹⁶³,

ÖZET

Kodlama nedir sorusu herkesin kafasını kurcalayan bir durumdur. Kodlamanın temel ilkelerini bilgisayar olmadan okul öncesi öğrencilerine öğretmektir. Kodlama nedir sorusu herkesin aklını kurcalayan, merak uyandıran bir konu haline geldi. Özellikle teknolojinin gelişmesi ve insanların üretmeye olan isteğinin artmasının payı büyüktür.

Okul öncesi dönemler özellikle okuma-yazma bilmedikleri için kodlama eğitimi verilebilmesi açısından erken yaşlar olduğundan algoritma eğitimi ile başlanması daha uygun görülmektedir. Programlama sürecinde çözüm yolları algoritma aşamasında belirlenir.

Kodlamanın oyunlaştırılması için oyunun algoritması belirlenmelidir. Basit düzey etkinliklerinde temel algoritma kavramlarından birim kavramı, karmaşık düzey etkinliklerinde hatalı birim, eksik birim, komut ve döngü kavramları yer almaktadır. Birim etkinliklerinde öğretmen hazırladığı algoritma düzeneğini öğrencilere sunar. Öğrenciler akış diyagramını oklar yardımıyla oluşturarak hedef noktasına ulaştırırlar. Karmaşık düzey etkinliklerinde birim etkinliklerinden farklı olarak öğretmen hem algoritma düzeneğini hem de akış diyagramını kendisi hazırlayarak öğrencilere sunar. Öğrenciler algoritma düzeneğini ve akış diyagramını incelerler. Akış diyagramındaki hatalı veya eksik birimleri belirleyerek düzenler ve doğru algoritmayı oluştururlar. Öğrencilerin akış diyagramındaki algoritmayı düzenekte deneyerek hedefe ulaşması beklenir.

Temel kodlama algoritmaları şekiller ve renkler kullanılarak okul öncesi çağıdaki öğrencilere öğretilmektedir. Bu çalışmanın amacı, temel kodlama eğitimini bilgisayar olmadan okul öncesi dönemde nasıl verilebileceğine yönelik örnek etkinlikleri okul öncesi öğretmenlerine sunmaktır. Materyal geliştirme yöntemi üzerinden yürütülen çalışmada kağıt, kalem, renkli materyaller ve oyuncaklar kullanılarak temel kodlama çalışmaları hazırlanmış olup bu çalışmanın nasıl kullanılacağı aşamaları ile sunulacaktır.

Sonuç olarak kodlama eğitimi aslında günlük yaşamda farkında varmadan kullandığımız algoritmaların çözümlenmiş ve işlem sırasına göre düzenlenmiş halidir. Ve bu çalışma temel kodlamanın basit uygulama yöntemlerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler: kodlama, kodlama örnekleri, oyun, okul öncesi, erken çocukluk

¹⁶²,KAYSERİ,arkalielif@gmail.com

¹⁶³,MEB,sevilpekdemir@hotmail.com

ÖZET

Eğitsel oyunlarla ders konuları oyun eşliğinde öğretilmeye çalışılır ve temel olarak öğrencinin öğrendiği bilgileri tekrar etmesi ve pekiştirmesi hedeflenir. Eğitsel oyunlar; öğrenilen bilgilerin eğlenceli bir ortamda pekiştirilmesini sağlayan zihinsel, dilsel etkinliklerdir (Kalfa, 2014, s.87). Dilin gelişim sürecinde de oyunlar, birçok açıdan bireye fayda sağlamaktadır. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme kullanılarak yürütülmüştür. Doküman inceleme, çalışma konusu ilgili mevcut kitap, dergi, kayıt ve belgeler vb. materyalleri toplayıp belirli bir norma göre analiz etmektir (Özmen ve Karamustafaoğlu, 2019). Araştırma sürecinde verilerin toplanması Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Ulusal Tez Merkezi, DergiPark Akademik ve Google Akademik veri tabanları kullanılarak yapılmıştır. Eğitsel oyunlarla dil öğretimi ile ilgili olarak yayımlanmış olan makale, bildiri, tez ve kitap bölümleri araştırmanın kapsamını oluşturmaktadır. Bu kapsamda belirtilen “eğitsel oyunlarla dil öğretimi” ile ilgili yapılan bütün akademik çalışmalara ulaşabilmek için “Eğitsel oyun, dil öğretimi”, “Oyunlaştırma, dil öğretimi”, “Oyun tabanlı öğrenme, dil öğretimi”, “Oyunla öğretim, dil öğretimi” anahtar sözcükleri kullanılarak belirtilen veri tabanları taranmıştır. Yapılan taramalar en son 30 Ekim 2023 tarihinde güncellenerek 32 makale, 47 tez, 5 bildiri ve 5 kitap bölümü olmak üzere toplam 89 ulusal bilimsel çalışmaya ulaşılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizindeki amaç, toplanan verilere açıklama getirebilecek kavram ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu analiz sayesinde verilerin asıl anlamı kod, tema, kategori gibi araçlarla ortaya çıkarılır, yorumlandıktan sonra okuyucuya sunulur (Özmen & Karamustafaoğlu, 2019). Araştırma kapsamında ulaşılan eğitsel oyunlarla dil öğretimi ile ilgili toplam 89 adet çalışmanın analiz edilmesinde 3 soru kullanılmıştır. Bu sorulardan her biri araştırmada birer boyut olarak ele alınmıştır. İçerik analizinde kullanılan sorular aşağıdaki gibidir.

1) Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların, çalışma alanına ve yayın türüne göre dağılımı nasıldır? 2) Araştırma kapsamında incelenen çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemlerinin eğilimi nasıldır? 3) Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların veri toplama araçları açısından eğilimi nasıldır?

İçerik analizindeki sorulardan elde edilen bulgular tablolar halinde poster bildiride sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitsel oyun, dil öğretimi, Oyunla öğretim

¹⁶⁴ ,Ordu,dincerbektas@gmail.com

ÖZET

Projemizin temel amacı, gençlere bu zor dönemi nasıl aşabilecekleri konusunda bazı yararlı tavsiyeler içeren bir kılavuz oluşturmaktır. Bu proje ile kendilerini daha iyi, daha güçlü ve daha kararlı hissetmelerine yardımcı olduk. Bu kılavuz aynı zamanda sorunlarına yönelik yardım bulabilecekleri bağlantıları ve kişileri de içeriyor. Çağımızda siber zorbalık ve biçimleri gibi gençlik sorunu; bulimia, anoreksi gibi hazımsızlık bozuklukları; farklı bağımlılık türleri, ilişkilerdeki sorunlar, kuşak çatışması ve daha birçok sorunla uğraşıyoruz. Bizler de öğretmenler olarak öğrencilerimizle birlikte bu proje ile çözümler ürettik yani gençlerimizin bir sorunu olduğu zaman nereye, kime, başvurması gerekiyor; bu sorunu aşması için hangi yöntemleri kullanabilmesi lazım ya da arkadaşlarına nasıl yardımcı olmalı gibi sorularımızın cevaplarını Türkiye, Slovakya, Sırbistan'dan birer okul ve Romanya'dan iki okul olarak bu yaptığımız ortak projemizle bulduk.

Bu projemizde Web 2.0 araçlarını kullanarak daha etkin şekilde öğrencilerimize ulaştık. Öğrencilerimiz teknoloji ile iç içe oldukları için daha yararlı ve daha güzel sonuçlar elde ettik. Çünkü yaptığımız etkinliklerde projemizde yurt dışındaki proje ortaklarımızla iletişim kurmamızda ve projeyi yürütmemizde internet ve teknoloji çok yararlı oldu. Teknolojik açıdan yeterli olan lise çağındaki öğrencilerimiz projenin sonuçlarını ve çözüm yöntemlerini daha iyi bir şekilde anlayabildi.

Anahtar Kelimeler: *gençlik problemleri, akran zorbalığı, çözümler, kuşak çatışması, bağımlılıklar*

---

¹⁶⁵ KASTAMONU KIZ A.İ.H.L.,suzan.bhccgl@gmail.com

ÇALIŞMA ORTAMINDAKİ GENEL GÖRÜNÜM ÜZERİNDEN POTANSİYEL TEHLİKELERİN ÜRETKEN YAPAY ZEKA İLE TANIMLANMASI

HAMİDE ARGUNŞAH¹⁶⁶, HÜSEYİN POLAT¹⁶⁷,

ÖZET

İş sağlığı ve güvenliği (İSG) çalışmaları, işçileri tehlikeli çalışma koşullarından korumaya yönelik iş kanunları ve yönetmeliklerin getirilmesiyle başlamıştır. Zamanla endüstriyel gelişmelerle birlikte, işyerlerinin daha karmaşık hale gelmesi yeni güvenlik standartlarını ve yönergelerini zorunlu kılmıştır. Güvenliğe yönelik daha proaktif bir yaklaşım benimseyen işyerleri, tehlike tanımlama, risk değerlendirmesi ve kontrol önlemlerini odağına almıştır. Ancak geleneksel tehlike tanımlama yöntemleri çoğunlukla insan faktörüne bağlı olduğu için hatalara açık ve yeterince verimli olamamaktadır. Özellikle karmaşık ve büyük ölçekli endüstriyel ortamlarda, potansiyel tehlikelerin eksiksiz şekilde tanımlanması zorlu bir görev haline gelmiştir. Son yıllarda gelişen teknolojiler, bu soruna yönelik daha yenilikçi ve etkili çözümler sunmaktadır. Üretken yapay zeka modelleri, insan gözünden kaçabilecek tehlikeleri yakalayıp, daha güvenilir ve kapsamlı bir tehlike tanımlama süreci sağlayabilir. Yapay zeka, insan algısının sınırlamalarını aşarak tehlikelerin daha derinlemesine ve detaylı bir şekilde analiz edilmesine olanak tanır. Böylece, İSG alanında daha yüksek bir güvenlik seviyesi elde edilebilir.

Bu çalışmada, üretken yapay zeka modellerinin çalışma ortamlarındaki tehlikelerin tanımlanması üzerindeki etkisi ele alınmıştır. Özellikle görsel analizlerin, potansiyel tehlikeleri tanımlama sürecindeki katkısı incelenmiştir. Çalışmanın bulguları, yapay zeka destekli çözümlerin, sadece açık tehlikeleri değil, aynı zamanda gizli ve başlangıç aşamasındaki tehlikeleri de tespit edebilme yeteneği sunduğunu göstermektedir. Bu sayede, iş kazalarını önlemede önemli bir rol oynayabileceği ortaya konulmuştur. Üretken yapay zekanın kullanımı, iş yerlerinde güvenlik kültürünün geliştirilmesine ve iş sağlığı ve güvenliği süreçlerinin daha etkin yönetilmesine önemli katkılar sunma potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: iş sağlığı ve güvenliği, tehlike tanımlama, üretken yapay zeka, görsel analiz

¹⁶⁶ ,SAMSUN AŞARCIK MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, argunsah.h@gmail.com

¹⁶⁷ Doç. Dr.,GAZİ ÜNİVERSİTESİ, polath@gmail.com

DEZAVANTAJLI ÖĞRENCİLERİN AHLAKİ EĞİTİMLERİNİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK TEMEL EĞİTİM KADEMESİNDEKİ OKUL YÖNETİCİLERİ GÖRÜŞLERİ

MAHMUT ÇITIRIK¹⁶⁸, MEHMET ŞÜKRÜ DAMDAM¹⁶⁹, MUHAMMET KART¹⁷⁰,

ÖZET

Bu çalışmanın konusu “Dezavantajlı Öğrencilerin Ahlaki Eğitimlerini Geliştirmeye Yönelik Temel Eğitim Kademesindeki Okul Yöneticileri Görüşleri” dir. Araştırma nitel araştırma yaklaşımıyla tasarlanmıştır. Nitel araştırma desenlerinden araştırmanın doğasına uygun olan olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni ile dezavantajlı öğrencilerin ahlaki eğitimlerinin geliştirilmesi hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olmak amaçlanmıştır. Araştırmada araştırmacılar tarafından hazırlanan sekiz açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Bu amaçla, Şanlıurfa Valiliğine bağlı merkez ilçelerde dezavantajlı öğrencilerin yoğun olduğu Okul Müdürlüklerinde çalışan 21 okul yöneticisine yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan okul yöneticileri dezavantajlı öğrenci gruplarını: “Mevsimlik Gezici Tarım İşçisi Öğrenciler, Yabancı Uyruklu Öğrenciler, Parçalanmış Aile Öğrencileri, İlgisiz Aile Öğrencileri” olarak ifade etmiştir. Okul yöneticileri bu öğrenci gruplarına yönelik “Değerler Eğitimi Planlaması” yaparak bu öğrencilerin aileleriyle “Aktif İletişim” içinde olmuşlardır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; okullardaki öğrenci sayısı, okul fiziki ortamları ve olanakları, Okul içindeki sportif, sanatsal ve kültürel faaliyetler, Öğrencilere uygulanacak olan değerler eğitimi programının içeriği, Öğretmenlerin yeterlik düzeyleri “Dezavantajlı öğrencilerin ahlaki eğitimleri” üzerinde olumlu-olumsuz etkili olmaktadır.

Araştırma sonucunda elde edilen başka bir bulguya göre planlanmış ve aktarımı iyi yapılmış “Ahlak Eğitimi” programı akademik başarıyı olumlu yönde etkilemektedir. Ayrıca akademik başarının ancak iyi bir “Ahlaki Eğitim” ile değer bulacağı ifade edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Ahlak Eğitimi, Dezavantajlı Öğrenci, Temel Eğitim, Okul Yöneticisi*

¹⁶⁸ ,GİRESUN,mahmutcitirik@gmail.com

¹⁶⁹ ,ŞANLIURFA,sukrudamdandam@hotmail.com

¹⁷⁰ ,ŞANLIURFA,muhammetkart01@gmail.com

ÖZET

Mercan resifleri, okyanusların sağlığı ve istikrarı açısından sistemik, onarıcı ve dengeleyici bir işleve sahiptir. Okyanus tabanının %0,1'inden daha azını kaplamalarına rağmen mercan resifi ekosistemleri, bilinen deniz türlerinin en az %25'i için habitat sağlamaktadır. Okyanusların sağlığında kritik bir rol oynayan, gezegendeki en çeşitli ve önemli ekosistemler arasında bulunan mercanlar insan kaynaklı birçok faktörün tehdidi altındadır. Bu faktörlerin en önemlilerinden birisi de plastik atıklardır. Plastik kirlilik mercan resifleri için büyük bir tehdittir. Okyanus yüzeyinde biriken plastik yığınları, ışık geçirgenliğini etkileyerek mercanların ağarmasına sebep olur. Ne yazık ki denizlerdeki plastik atıkların %80'i karadan gelmektedir. Gezegenimizi korumak için okyanusların kalbi olan mercan resiflerini gelecek nesiller adına korumalıyız. Mercan resiflerini korumak için plastik kullanımını azaltabilir ve çevremizdeki plastik kirliliğe engel olabiliriz. Okyanus ekosistemin hassas dengesinin devamına, mercan resiflerini korumak ve eski haline getirmek için oluşturacağımız etkinliklerle destek vererek katkı sağlayabiliriz. Projemizin amacı öğrencilerimize, öğretmenlerimize ve çevremize mercan resiflerinden yola çıkarak okyanus okuryazarlık bilinci kazandırabilmek. Bu amaca yönelik öğrencilerimizin süreçte aktif rol alacağı bir dizi etkinlik planladık. İlk olarak öğrencilerimize okyanusun gezegenimiz açısından önemini ardından mercanların okyanuslar için önemini anlatan belgeler izlettik. Öğrencilerimizin, okyanus canlılarının evi olan doğa harikası mercan resiflerimizin ne kadar hızlı bir yok oluşa sürüklendiğini ve bunlara nelerin sebep olduğunu görmelerini sağlayan sunumlar yaptık. Oluşturduğumuz bu farkındalığın ardından sınıflarımızda bu konu hakkında yazılmış en iyi slogan, en iyi görsel, yazı, sunum yarışmaları düzenledik. Yarışmayı kazanan 5 öğrencimiz okulumuzun okyanus elçileri oldu ve projemize bu öğrencilerin liderliğinde devam ettik. TEMA Vakfı ile iş birliği yaparak plastik toplama etkinliği düzenledik. Topladığımız plastiklerle sanatsal ürünler ortaya çıkararak çevremizde büyük bir farkındalık oluşturduk. Oluşturduğumuz bilincin kalıcı olması adına okulumuzun bir duvarına öğrencilerimizin katılımıyla mercan resifleri çizdik. Projemiz süresince öğrencilerimiz okyanus bilinci kazanırken onların büyüleyici mercan resiflerini tanımaları, benimsemeleri ve korumaları için destek olduk. "Kelebek Etkisine İnanıyoruz, Eski'de Oluşturduğumuz Bilincin Okyanuslara Ulaşacağını Biliyoruz."

Anahtar Kelimeler: Mercan, Resif, Okyanus, Kirlilik

¹⁷¹ ,Aksaray Eski Hacı Battal Tüzün İlkokulu,karataynur14@gmail.com

OKUL YÖNETİMİNDE İŞ YOĞUNLUĞU: OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖRÜŞLERİNE DAYALI NİTEL BİR ANALİZ

Gökhan Savaş¹⁷², Erhan Dolapçı¹⁷³

ÖZET

Okul Yönetiminde İş Yoğunluğu: Okul Müdürlerinin Görüşlerine Dayalı Nitel Bir Analiz

Bu araştırmada okul müdürlerinin iş yoğunluğunun nedenleri, sonuçları, nasıl yönetildiği ve gelecekteki olası etkileri incelenmiştir. Bu doğrultuda mevcut araştırma sonuçlarının okul müdürlerinin iş yoğunluğunun nedenlerinin, sonuçlarının ve nasıl yönetildiğinin güncel bir perspektiften derinlemesine incelenmesi açısından literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Okul müdürlerinin iş yoğunluğunu yönetmek için kullandıkları stratejilerin belirlenmesi, daha etkili liderlik yapabilmelerine olanak tanıyacak yeni yaklaşımlar geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Özellikle bu çalışmanın, iş yoğunluğunun gelecekteki olası etkilerini ortaya koyarak, eğitim liderliği literatürüne yeni ve önemli bakış açıları kazandırması beklenmektedir. Ayrıca araştırma sonuçları, politika yapıcılara okul müdürlerinin iş yoğunluğunu azaltmak ve yönetim süreçlerini iyileştirmek için daha bilinçli ve etkili politikalar geliştirme açısından önemli bir veri kaynağı sunabilir. Bu doğrultuda nitel araştırma yöntemi kullanılarak yapılan araştırma, Kastamonu ilinde 15 okul müdürü ile yürütülmüştür. Araştırmada çalışma grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada okul müdürlerinin, yöneticilik kıdemi, eğitim düzeyi, okul kademesi, okul türü ve öğrenci sayısı gibi faktörler açısından çeşitlilik sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırma kapsamında veriler, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Veriler, içerik analizi ve betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, eğitim politikalarındaki sık değişiklikler, artan bürokratik talepler, görev çeşitliliği ve personel yetersizliğinin iş yoğunluğunu artıran temel faktörler olduğunu göstermiştir. Müdürler, iş yoğunluğunun iş-yaşam dengesi, mesleki tükenmişlik ve mesleki gelişim fırsatları üzerindeki olumsuz etkilerini dile getirmişlerdir. Müdürlerin iş yoğunluğunu yönetmek için görev dağılımı yapma, zaman yönetimi ve meslektaşlardan destek alma gibi stratejilere başvurduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, artan iş yükü nedeniyle müdürlük pozisyonunun cazibesinin azalabileceği ve liderlik rollerinin bürokratik işlerle sınırlandırılabilmesi öngörülmüştür. Çalışma, müdürlerin iş yoğunluğunu azaltmak ve liderlik rollerine daha fazla odaklanmalarını sağlamak amacıyla eğitim politikalarının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Gelecekte okul müdürleri iş yoğunluğu ile ilgili yapılacak çeşitli çalışmalar, okul müdürlerinin iş yoğunluğunu daha iyi yönetmelerini sağlayacak yenilikçi uygulamaların geliştirilmesine katkı sunabilir. Özellikle boylamsal araştırmalar, iş yoğunluğunun müdürlerin öğretimsel liderlik, vizyon belirleme ve okul geliştirme gibi temel liderlik rollerine uzun vadede nasıl etki ettiğini anlamaya yönelik değerli bilgiler sunacaktır. Aynı zamanda, müdürlerin iş yoğunluğunun azaltılması için hangi politikaların daha sürdürülebilir çözümler sunabileceğine belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: iş yoğunluğu, okul müdürü, okul yönetimi, nitel araştırma

¹⁷² Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, gokhansavas@bartin.edu.tr

¹⁷³ Dr., Kastamonu Göl Anadolu Lisesi, erhandolapci85@gmail.com

ORTAÖĞRETİM BİYOLOJİ ÖĞRETMENLERİNİN BİYOLOJİ ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER (SİNOP İLİ ÖRNEĞİ)

Günseli AKSU¹⁷⁴,

ÖZET

Bu araştırmada ortaöğretim kurumlarında görev yapan biyoloji öğretmenlerinin biyoloji öğretimi sırasında karşılaştıkları güçlükleri belirlemek ve çözüm önerileri sunmak amaçlanmaktadır. Bu nedenle araştırmanın problem durumunu “biyoloji öğretmenlerinin biyoloji öğretimi sırasında yaşadığı güçlükler” oluşturmaktadır. Sinop ilinde görev yapan ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan kurumlarda görevli 18 biyoloji öğretmeni ile yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşme formu hazırlanması sürecinde soru havuzunun hazırlanması sonrası iki uzman tarafından sorular gözden geçirilerek görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşmeler öğretmenlerin çalıştıkları okullarda ya da okul dışı mekânlarda gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanan veriler, betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular program değişikliklerinde öğretmen görüşlerinin dikkate alınmadığı, ölçme ve değerlendirme konularında öğretmenlerin hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları, okulların laboratuvar araç-gereç, malzeme ve teknolojik altyapı eksikliklerinin bulunduğu, öğrencilerin bilimsel araştırma ve öğrenme kültürlerinin yeterince gelişmediği, ders kitaplarının bilimsel açıdan bazı eksikliklerinin bulunduğu, Millî Eğitim Bakanlığının düzenlediği hizmet içi eğitimlerin yetersiz olduğu ve velilerinin bilinçlendirilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bunun için atılacak en önemli adım eğitim sistemi yapılandırılırken öğretmenlerin bu sürece aktif olarak katılımlarının sağlanmasıdır.

Anahtar Kelimeler: *Biyoloji öğretimi , Öğretmen, Öğretmen görüşü*

---

¹⁷⁴ ,SİNOP,gunseliaksu@gmail.com

MESLEK LİSELERİNDE ÇALIŞAN KÜLTÜR DERSİ ÖĞRETMENLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ (SİNOP İLİ ÖRNEĞİ)

DURALI AKSU¹⁷⁵,

ÖZET

Meslek liseleri, bireylerin mesleki becerilerini geliştirmenin yanı sıra genel kültürel birikimlerini de artırmayı hedeflediğinden dolayı öğrencilere meslek eğitimi sunmanın yanı sıra kültür derslerini de içeren bir müfredat sunarlar. Bu bağlamda, mevcut çalışmada meslek liselerinde görev yapan kültür dersi öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar belirlenip bu sorunlara çözüm önerileri araştırmayı amaçlanmıştır. Sinop ilinde görev yapan ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan kurumlarda görevli 33 kültür öğretmeni ile yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşme formu hazırlanması sürecinde soru havuzunun hazırlanması sonrası iki uzman tarafından sorular gözden geçirilerek görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşmeler öğretmenlerin çalıştıkları okullarda ya da okul dışı mekânlarda gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanan veriler, betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak, meslek liselerinde çalışan kültür dersi öğretmenlerinin karşılaştıkları problemlerin birçoğunun öğrenci kaynaklı problemler olduğu görülmüştür. Öğrenci kaynaklı problemlere ek olarak, meslek dersleri öğretmeni kaynaklı, yönetici kaynaklı ve veli kaynaklı diğer problemlerin de olduğu tespit edilmiştir. Problemlere sunulan çözüm önerileri, öğrencilere ve velilere kültür derslerinin önemini anlatılması, meslek liselerinde müfredatın tekrar gözden geçirilmesi, öğretmenler arasında iletişimin artırılması ve yöneticilerin meslekçi-kültürcü ayrımı yapmaması şeklinde sıralanabilir.

Anahtar Kelimeler: Meslek lisesi, öğretmen, öğrenci

---

¹⁷⁵ ,SİNOP,duraliak53@gmail.com

ÖZET**ÖZET**

Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim İlkeleri okul öncesi eğitim, motor, sosyal ve duygusal, dil ve tıbbi gelişim desteklemeli, çocukların ihtiyaçlarını karşılamak için uygun öğrenme ortamları hazırlanmalı, etkinlikler planlanırken çocukların ilgi ve bakımlarının göz önüne alınmasına yönelik okul ortamlarının uygun şekilde hazırlanması, bu sürelerde devam edenlerin Bu sayede doğru şekilde ifade edebilmesi hayat boyu süre boyunca gelen matematik anlaya bilmesi soyut fikirler ve genel kavramlar geliştirilerek dikkat edilerek oluşturulan matematikçinin bir korku değil zihinsel oyunlar bütünüyle dikkat çekmek adına uygulanan bir projedir. 5 yaş süreci bir bireyin ilerleyen yıllarda yaşadığı temel özelliklerin büyük bir oranda şekillendiği bir dönemdir. Bu açıdan çocukların farklı gelişimlerini sağlayacak olan yeni deneyimlerle karşılaşması önemlenecek ve dağıtılacak kaliteli okulöncesi eğitiminin önemi bu konumda çok büyüktür. Uygulanan projemizin temel amacı, çocuğun bilgi edinmesini sağlar. yapma, sınıflama karşılaştırma yapma, sıralama, değerlendirmeler, neden-sonuç ilişkileri kurma, ayrıntılara dikkat etme, tahminde bulunmama, deney yapma, problem çözme çözümlerini çözme.

Anahtar Kelimeler: Çocuk,Matematik,Atölye,Eğitim,Okulöncesi

---

¹⁷⁶ ,Hayme Hatun Anaokulu,ferdakanat@hotmail.com

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ÇEVRE EĞİTİMİNE TEKNOLOJİNİN KATKISI : DEĞİŞİR DÖNÜŞÜR YEŞERİR

Merve ARSLAN¹⁷⁷, Şeyma Berna IRGIN¹⁷⁸,

ÖZET

Gelişen ve değişen dünya düzeniyle beraber erken çocukluk döneminden başlayarak çocukların çevreye yönelik olumlu tutum geliştirebilmeleri amaçlanmaktadır. Aynı zamanda geri dönüşüm, sürdürülebilirlik gibi kavramların kazandırılması da büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda eğitim ortamlarına çocukların ilgi ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak dijital teknolojilerin entegre edilmesi ile kalıcı ve aktif öğrenmenin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda planlanan çalışma eTwinning projesi şeklinde yürütülmüştür. Proje farklı şehirlerden 8 öğretmen, 100 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Proje süreci boyunca işbirliğine dayalı proje tabanlı öğrenme, yaparak yaşayarak öğrenme, buluş yoluyla öğrenme, probleme dayalı öğrenme ve araştırma-inceleme yoluyla öğrenme gibi farklı yöntemler kullanılmıştır. Proje yüz yüze ve uzaktan eğitimler şeklinde sürdürülmüştür. Çocukların gözlemleyerek ve sorumluluk alarak öğrenmesine fırsat oluşturabilmek adına proje ortakları arasında tohum ve fidan hediyeleşmeleri yapılmış, bu tohum ve fidanlar okul sınırlarında oluşturulan uygulama bahçelerinde yetiştirilmiştir. Somut öğrenmenin gerçekleşmesi adına Canva, Emaze ,VivaVideo gibi Web 2.0 araçları ile kullanılmıştır. Proje kapsamında sağlıklı beslenme, GDO'lu gıdalar, Ata tohumu, kompost oluşturulması gibi kavramlar üzerine çalışmalar planlanmış ve uygulanmıştır. Ele alınan kavramlar noktasında çalışma öncesinde çocukların yetersiz kaldıkları proje sonunda ise çevre eğitime yönelik temel bilgi ve becerileri somut deneyimlerle kazandıkları görülmüştür. Süreç içinde çocukla beraber ailelerinde sanal sınıflar aracılığı ile eğitime dahil edilmesi sonucunda hedeflenen kazanımlara daha kolay ve etkili bir şekilde ulaşıldığı görülmüştür. Proje sonunda geri dönüşüm, değerlendirilebilir atıklar, Gdo'lu gıdalar gibi konularda katılımcıların bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Çocukların toprakla temas ederek doğayı tanımaya, sorumluluk alarak başarı hissini tatmalarına, çevre konusunda temel bilgi ve becerileri kazanmalarına fırsat oluşturulmuştur.

Proje ile eğitimde dijital araçların kullanımı artmış, öğrencilerin ve öğretmenlerin dijital becerilerine katkı sağlanmıştır. Öğretmenler proje aracılığıyla yenilikçi öğretim yöntemlerini denemiş ve sınıflarındaki öğretim yöntemlerini çeşitlendirmiştir. Böylelikle süreç boyunca öğretmenler birbiriyle dayanışma içinde olmuşlar, zorluklarla karşılaştıklarında birbirlerinden destek alarak çözüme ulaşmışlardır. Farklı şehirlerden öğrencilerle çalışılması sonucunda işbirliği becerilerinin geliştiği, sosyal ve duygusal gelişimlerine katkı sağlandığı görülmüştür. Öğrenciler proje aracılığıyla toplumsal bir soruna duyarlılık kazanmış ve aktif vatandaş olmanın önemini kavramışlardır. Bunun sonucunda topluma katkı sağlayan bireylere dönüşmüşlerdir. Proje yaratıcı düşünmeyi teşvik etmiş ve öğrencilerin yenilikçi fikirler üretmesine olanak tanımıştır. Bu süreçte öğrenciler teknolojiyi kullanarak hem problem çözme hem de eleştirel düşünme becerileri kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0 araçları, Teknoloji, Çevre

¹⁷⁷ ,AFYONKARAHİSAR,mervearslan03@gmail.com

¹⁷⁸ ,AFYONKARAHİSAR,berna_irgin@hotmail.com

REHBERLİK Ve PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSLERİNDE SANATLA TERAPİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Mine BUNSUZ¹⁷⁹,

ÖZET

Sanat terapisi, duygu ve hayal gücüne kendiliğindenlik ve terk ile erişmenin bir yolu olarak çeşitli sanat malzemelerini kullanan, aksi takdirde gizli kalabilecek içsel deneyimin sözlü olmayan, anlatılamaz ve bilinmeyen yönlerini yakalamayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Sanat terapisinde kelimelerin yerini boyalar, kil, kağıtlar ve imgeler alır. Heykel, resim, dans, hikayeler aracılığıyla duyguların farkına varılır. Sanat terapisinin iyileştirici yanını, bireylerin kendi içinde var olan yaratıcılığı keşfetmeleri ve bu yaratıcılığı iyi olma yolunda kullanmaları olarak düşünebiliriz. Sanat, söze dökülemeyen zor duyguların kolayca ele alınmasına yardımcı olur. Sanat terapisi, kişisel ve kültürel farklılıklar kanalıyla, yaratıcı sonuçlar almak için koşulları yenilemeye, değişik sanat tarzlarının belirli detaylarını tanımaya ve bu sanat tarzlarının etkilerini anlamaya yöneliktir. Sanat insanın iç dünyasına ait bir harita olarak görülebilir ve bu şekilde kullanılabilir.

Sanatla Terapi tekniklerini kendi yaratıcılık kapasitenizi geliştirerek kullanmayı• Resim, müzik, edebiyat, sinema/tiyatro, heykel/seramik, dans gibi sanat dallarını yorumlamayı ve Terapi sırasında kullanmayı,• Uygun sanat öğeleri ve tekniklerle kendisinin ve danışanların bireysel farkındalığını artırmayı öğreneceğiz.

İletişimi kolaylaştırır, Sorunları estetik bir biçimde ve nazikçe ele alır, İnsanların içindeki doğal iyileşme gücünü açığa çıkarır, fiziksel ve zihinsel olarak rahatlama sağlar, Kaygıyı azaltır, olumsuz duyguları somut hale getirir ve kontrol etmeyi kolaylaştırır, Duygusal olarak boşalma sağlar, yaşanan olumsuz duyguları yeniden tanımlamayı ve anlamlandırmayı kolaylaştırır. Sanatla terapi kişilerin sorunlarını sözel ya da farklı yollarla ifade etmelerine izin verir, fiziksel ve duygusal becerilerinin, öğrenme becerilerinin gelişmesine yardımcı olur. Sanatla terapi bireylerin kendilerini fiziksel, psikolojik ve ruhsal olarak ifade edebilecekleri yeni yollar bulmalarını sağlar. Bu durum umutsuzluk ve çaresizliklerine yönelik kontrol hislerini arttırır ve mücadele becerilerini geliştirir.

Malzemeler :Renkli kalemler, Sulu boya, Pastel boya, A 4 kağıdı, Renkli kumaşlar, düğme, boncuk, el işi dikiş malzemesi (iğne, iplik gibi), renkli peçeteler, tuvalet kağıdı rulosu gibi

Anahtar Kelimeler: farkındalık, yenilik, kendini tanıma

¹⁷⁹ ,Hacı Mustafa Müdüroğlu Ortaokulu, minebunsuz@gmail.com

ORTAOKUL MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KARMA DESEN ARAŞTIRMASI

Elif Kötüğ¹⁸⁰,

ÖZET

Osmaniye’de görev yapan ortaokul matematik öğretmenlerinin dijital okuryazarlık becerileri, eğitim durumu, cinsiyet, bilgisayar sahipliği ve bilgisayar kullanım süresi gibi faktörler açısından incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, yükseköğretim mezunu öğretmenlerin dijital okuryazarlık seviyelerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre, erkek öğretmenlerin dijital okuryazarlık puanlarının kadın öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. İlginç bir bulgu olarak, kişisel bilgisayarı olmayan öğretmenlerin dijital okuryazarlık seviyelerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, uzun yıllardır bilgisayar kullanan öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerinin daha gelişmiş olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin dijital okuryazarlık algısı genellikle dijital araçları etkin ve bilinçli kullanma üzerine yoğunlaşmıştır. Ancak, katılımcılar dijital araç kullanımı, üretim, gizlilik ve güvenlik gibi alanlarda eksiklik hissettiklerini belirtmişlerdir. Bu eksiklikler özellikle bilinçli kullanım ve uygulama alanlarında kendini göstermektedir. Dijital okuryazarlık becerilerinde en önemli görülen boyut ise etik ve sorumluluk konularıdır, bu da öğretmenlerin teknolojiyi kullanırken sorumlu davranmaya önem verdiklerini göstermektedir.

Araştırmada ayrıca öğretmenlerin en çok kullandıkları dijital araçların bilgisayar ve telefon olduğu belirlenmiştir. Dijital okuryazarlık becerileri genellikle eğitsel içerik hazırlama, araştırma yapma ve sosyal ağlarda etkin olma gibi alanlarda kullanılmaktadır. Dijital okuryazarlık düzeylerini geliştirmek için öğretmenlerin en çok talep ettiği şey, hizmet içi eğitim seminerleri ve kurslardır. Öğretmenler, bu tür eğitimlerin dijital okuryazarlık becerilerini artırmada büyük bir ihtiyaç olduğunu vurgulamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Okuryazarlık, Ortaokul Matematik Öğretmenleri, 21.yy. becerileri

---

¹⁸⁰ ,MEB,elifkotugg@gmail.com

ÖZET

Okul Müdürleri ve Müdür Yardımcıları için yöneticilerin yanında öğretmenler içinde tasarlanmış bir atölye çalışmasıdır. Kişilerin toplum önünde konuşabilme becerilerini geliştirme ve özgüvenlerini artırma ile ilgili yapılacak bu çalışma EYUDER LİDER YÖNETİCİ AKADEMİSİ mesleki gelişim programının bir modülünü oluşturmaktadır. Bu çalışma ile yöneticilerin ve öğretmenlerin hitabet yeteneklerini geliştirmek ve ani gelişen durumlarda doğru iletişim kurma ve hitap etme becerilerini geliştirmeyi amaçlamıştır. Atölye çalışmasının ilk uygulaması Zonguldak ilinde Okul Müdürlerine yönelik olarak düzenlenen Lider Yönetici Akademisi (LİYAKAD) adı altında Zonguldak İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Bülent Ecevit Üniversitesi ve Eyuder işbirliği içerisinde düzenlenen mesleki gelişim seminerinde yapılmıştır. Katılımcıların olumlu görüşler belirttiği ve yoğun ilgi gösterdiği bir atölye çalışmasıdır. Burada yapılacak atölye çalışmasında Zonguldak ilinde yapılan çalışmanın kontrolü hitabet modülünün farklı kişiler tarafından değerlendirilmesi sağlanmaya çalışılacaktır. Bu sayede hitabet modülünün farklı kişilerce değerlendirilmesi ve bu değerlendirilmelere göre kontrolü ve revizyonu yapılmaya çalışılacaktır. Revize edilecek program yine Eyuder Lider Yönetici Akademisinde hitabet modülü olarak kullanılmaya devam edecektir.

Anahtar Kelimeler: HİTABET, İLETİŞİM, YÖNETİCİLİK

---

¹⁸¹,ZONGULDAK DÜMLUPINAR İLKOKULU,irtibatcengiz@gmail.com

¹⁸²,ZONGULDAK RAM,mutluturk81@gmail.com

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SERBEST OYUNDA ÖĞRETMEN ROL İNANÇLARI VE OYUNSEVERLİK EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Gökçen BALAT¹⁸³, Filiz ÖZKAYA¹⁸⁴, Birol KILIÇ¹⁸⁵,

ÖZET

Türkiye’de şu an aktif olan okul öncesi eğitim programına ve konu ile ilgili alanyazına bakıldığında, okul öncesi eğitimde günlük akış içerisinde serbest oyuna, yaklaşık bir saat kadar bir süre ayrıldığı görülmektedir (Ogelman, 2014). Bununla birlikte, yapılan araştırmalara bakıldığında öğretmenlerin; serbest oyunun, çocukların gelişim ve öğrenmesini kolaylaştıran bir araç olduğunu kabul ettiği ve günlük akışta kullanılması gerektiğine inandıklarını, öğretmen katılımını önemli bulduklarını belirtmelerine rağmen, serbest oyunu bir öğretim aracı olarak günlük akışta kullanma konusunda yeterli olmadıklarına dikkat çekilmektedir. (Ersan, 2011; Aras 2016, İvrendi 2017). Oyunun çocukların gelişimi üzerinde olumlu etkileri olduğu gibi, oyunseverlik özelliğinin de çocuklar üzerinde olumlu etkileri bulunmaktadır. Bu sebeple çocukları oyun konusunda ve oyunseverlik özellikleri bakımından desteklemek gerekmektedir (Sanderson, 2010). Jenkinson’a (2001) göre oyun oynama eğilimi olan çocuklar, oyun oynama eğilimi olmayan çocuklara göre kendinden yaşça büyüklerle ve diğer çocuklarla iletişim kurarken daha başarılı olmaktadır. Çocukların oyunseverlik özelliği taşımalarının önemli olduğu kadar çevrelerinde bulunan yetişkinlerin de oyunsever olmaları büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple ebeveynlerin ve öğretmenlerin oyunseverlik eğilimleri ile ilgili çalışmalar yapmak isabetli olacaktır. Fakat alanyazına bakıldığında bu konudaki çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. (Yurt & Keleş, 2016). Bu araştırmada, okul öncesi öğretmen adaylarına göre serbest oyunda öğretmenin rolü ve oyunseverlik (eğlence) eğilimleri arasındaki ilişki saptanmaya çalışılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi kullanılan bu araştırmanın çalışma grubunu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği’nde okuyan 35 adet 4.sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada nicel veri toplama aracı olarak “Okul Öncesi Eğitimde Serbest Oyun ve Serbest Oyunda Öğretmen Rollerini” anketleri ile “Yetişkin Eğlence Eğilimi Ölçeği (YEEÖ)” kullanılmıştır. Araştırma sonuçları ilgili alanyazınla ilişkili bir biçimde tartışılmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının oyunla ilgili bir etkinliğe katılma (seminer, konferans vb. gibi) durumuna göre oyunseverlik eğilimleri puanları arasında farklılık saptanmış fakat buna rağmen oyunseverlik eğilimleri ile serbest oyunda öğretmen rol inançları arasında herhangi bir ilişki saptanamamıştır.

Anahtar Kelimeler: oyunseverlik, serbest oyun

¹⁸³,MEB,gokcen.balat55@gmail.com

¹⁸⁴,MEB,fyankin@hotmail.com

¹⁸⁵,MEB,kilic_birol@hotmail.com

ÖĞRETMENLER VE AİLELERİN GÖZÜNDEN YABANCI UYUKLU ÖĞRENCİLERİN OKULA UYUM SÜRECİ

Rüya KÜÇÜKOĞLU¹⁸⁶, Zeynep Buse AKŞAHİN¹⁸⁷,

ÖZET

Bütün öğretim kademelerinde okula başlamak, değişik ve yeni tecrübeler içerdiğinden heyecanlı bir süreçtir (Erkan, 2011). Okula uyum, çocuğun girdiği ortamdan sosyal ve akademik olarak yarar sağlaması olarak tanımlanabilir (Kaya ve Akgün, 2016). Okula uyumu etkileyebilecek faktörler çocuk, aile ve okul ortamı ile ilişkili etkenler olarak gruplanabilir. Çocuğun okula başarılı bir geçiş sağlaması için birbirini destekleyen bu üç boyutun birlikte çalışması önem taşımaktadır (UNICEF, 2012). Farklı kültürel arka planlardan gelen öğrencilerin içinde buldukları kültürel çevreden farklılaşan özellikleri okulda bir çeşitliliğe yol açmaktadır (Mckoy vd., 2017).

Bu araştırmada öğretmenler ve ailelerin gözünden yabancı uyuklu öğrencilerin okula uyum sürecinin incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma desenine örnek teşkil eden araştırmaya, Samsun ilinde bulunan MEB' e bağlı bağımsız ilkokul bünyesinde bulunan ilkokul 1. Sınıfta çocuğu öğrenim gören 10 yabancı uyuklu ebeveyn (tercüman eşliğinde görüşüldü) ile bu okullarda görev yapan 10 öğretmen katılmıştır. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ve demografik bilgi formu ile elde edilmiştir. Veriler yüz yüze görüşme tekniğiyle toplanmış ve içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Araştırma bulguları, okula uyum teması altında toplanmıştır. Araştırma sonuçları ebeveynlerin okula uyum hakkındaki görüşlerini daha çok duygusal anlamda açıklamalar yaptıklarını ortaya koymuştur. Ebeveynlerin çoğunluğu çocuklarının daha öncesinde anaokuluna gitmesi sebebiyle uyumda sorun yaşamadıklarından söz etmişlerdir. Öğretmenler ise yabancı uyuklu öğrencilerin okula uyum sürecinde daha çok kendini ifade edememe ve dilsel problemler yaşadıklarından söz etmişlerdir. Ebeveynlerin ve öğretmenlerin çocuklarının okula uyumlarını sağlamaya yönelik farklı çalışmalar yapılması gerektiğinden söz etmiş ve bu sürecin sağlıklı atlatılabilmesi için özellikle dilsel anlamda yardım edilmesi gerektiğinin önemi vurgulanmıştır. Elde edilen bulgular literatür doğrultusunda tartışılmış ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: yabancı uyuklu, aile, uyum süreci

¹⁸⁶ ,Şehit Ahmet Özsoy İO, ruyakucukoglu@gmail.com

¹⁸⁷ ,MEB-, aksahinbuse555@gmail.com

GEÇMİŞTEN GELECEĞE EĞİTİMİN MİLLİ YOLCULUĞUNDA ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ

İbrahim SEZER¹⁸⁸,

ÖZET

Erken çocukluk eğitimi, çocuğun doğumundan ilkokul başlangıcına kadar geçen dönemi kapsayan, gelişimsel açıdan kritik bir süreçtir. Bu süreç, çocuğun biyolojik ve çevresel etkileşimlere duyarlılığının yüksek olduğu ve her alanda gelişimin çok hızlı gerçekleştiği bir dönemi kapsamaktadır. Erken çocukluk eğitimi, çocuğun kişilik yapısının ve temel davranış kalıplarının şekillendiği bir evredir. Bu dönemde sağlanan nitelikli eğitim, çocuğun ileriki yaşamındaki akademik ve sosyal başarıları ile karakter gelişimi üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Hem aile ortamında hem de kurumsal düzeyde yürütülen erken çocukluk eğitimi süreci, çocuğun çevresiyle sağlıklı bir etkileşim kurmasını ve yaşam boyu öğrenme kapasitesini güçlendirmeyi amaçlar. Bu dönemde kazanılan değerler ve öğrenme deneyimleri, kültürel belleğin sürekliliğini sağlayarak toplumsal varlığın ve kültürel mirasın korunmasına da katkı sunmaktadır. Geleneksel eğitim anlayışından bugüne kadar eğitim politikaları bireyin ulusal kimliğinin inşasında ve kültürel mirasın aktarılmasında bir araç olarak kullanılmıştır. Nitelikli bireyler yetiştirebilmenin en temel yolu, iyi planlanmış etkili bir eğitim süreci ile doğru orantılıdır. Eğitimin gücünün etkili bir şekilde kullanılabilmesi, öğretmenlerin donanımlı şekilde yetiştirilmesiyle mümkün hale gelir. Bu çalışmanın amacı, erken çocukluk eğitiminin önemini ve uzun vadede kişisel gelişim üzerindeki etkisini analiz etmek, eğitim programlarını kültürel oyunlarla zenginleştirerek erişilebilirliği artırmak ve öğretmenlerin yetenek ve yeterliliklerinin arttırılabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekliliğini bilimsel olarak irdelemektir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Erken çocukluk eğitimi, milli

---

¹⁸⁸ ,Karabük Merkez Hoca Ahmet Yesevi İmam Hatip Ortaokulu,i.sezer1867@gmail.com

ÖZET

Sanat Dünyasına Yolculuk" projesi, ilkokul öğrencilerine sanatın büyüleyici dünyasını tanıtmayı amaçlayan kapsamlı bir eğitim projesidir. Proje, üç ana hedef etrafında şekillenmektedir: sanat eğitimi, büyük sanatçılar hakkında bilgi edinme ve sanatsal becerilerin geliştirilmesi.

İlk olarak, öğrenciler resim sanatının temel kavramlarını ve terimlerini öğrenerek, sanatın teorik temellerine hakim olacaklardır. Bu bilgi, onların sanatsal çalışmalara daha bilinçli yaklaşımlarına ve kendilerini özgürce ifade etmelerine olanak tanıyacaktır. Renk teorisi, kompozisyon gibi konular ele alınarak, öğrencilerin sanatı daha derinlemesine anlamaları sağlanacaktır.

İkinci olarak, öğrenciler dünya çapında tanınmış ressamın hayatları, eserleri ve başarıları hakkında bilgi edineceklerdir. Pablo Picasso, Wassily Kandinsky, Vincent van Gogh gibi ünlü sanatçıların eserleri incelenerek, öğrenciler sanat tarihinin farklı dönemlerini ve stillerini keşfedeceklerdir. Bu sayede sanatın bir düşünce biçimi ve kültürel bir anlatı aracı olduğu kavranacaktır.

Son olarak, öğrenciler kendi sanatsal çalışmalarını gerçekleştirerek, yaratıcı düşünme ve görsel sanatlar alanında temel beceriler kazanacaklardır. Sanatsal faaliyetlerde aktif rol alarak el becerilerini geliştiren öğrenciler, aynı zamanda farklı sanat tekniklerini öğrenip kendi özgün eserlerini üreteceklerdir.

Proje, Avrupa'nın sanatsal ve kültürel çeşitliliğine odaklanarak, öğrencilerin dünya genelindeki kültürel zenginlikleri tanımalarına yardımcı olacaktır. Sanat tarihi, coğrafya ve kültürel bağlamlar üzerinden bir eğitim sunan bu proje, öğrencilerin hem bireysel hem de toplumsal gelişimlerine önemli katkılarda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sanat , Resim Picasso

---

¹⁸⁹ ,MERSİN,gulcanakyurek33@gmail.com

ALİYA İZZETBEGOVIÇ'İN ESERLERİNDE TARİH VE TARİH ÖĞRETİMİNİN YERİNİN İNCELENMESİ

Mehmet Emin KAYMAKCI¹⁹⁰,

ÖZET

Aliya İzzetbegoviç, Bosna-Hersek devletinin ilk cumhurbaşkanı ve Boşnakların manevi atası olarak kabul edilmektedir. 1925 yılında Bosna-Hersek'te yer alan Bosanski Šamac kasabasında dünyaya gelmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın Balkan coğrafyası üzerindeki bütün sıcak müdahalelerini ve akabinde kutuplaşmış dünyanın soğuk savaşını hissettiği yıllarda çocukluk ve gençlik dönemini yaşamıştır. Bu süreçte Doğu'nun ve Batı'nın ürünleri olan birçok kitabı okumuş ve onları inceleme fırsatı bulmuştur. Ayrıca totaliter Yugoslav Federal Sosyalist Cumhuriyeti'nin, egemenliğinde bulunan halklara dayatmak istediği sosyalist ideolojiyi de bir Boşnak olarak öğrenmek durumunda kalmıştır. Bu sayede fikir dünyasını zenginleştirerek güçlü bir lider olma yolundaki ilk adımlarını atmıştır. İzzetbegoviç, Yugoslav devletinin Boşnakların dini ve milli değerlerine karşı açtığı savaşı kınamış ve bu değerlerin koruyuculuğunu üstlenmek için "Genç Müslümanlar Derneğine" katılmıştır. Dernekte gerçekleştirmiş olduğu çalışmalardan dolayı uzun süreli hapis cezalarına çarptırılmıştır. Hapishanede kaldığı süreç içerisinde birçok eser kaleme almıştır. Eserlerinin çoğunda ana tema olarak Boşnakları bir arada tutan milli ve manevi değerlere odaklanmıştır. Bu araştırmanın amacı Aliya İzzetbegoviç'in eserlerinde tarih ve öğretiminin yerini ortaya koymaktır. Nitel anlayışın benimsendiği araştırmada doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını Aliya İzzetbegoviç tarafından kaleme alınmış sekiz kitap oluşturmaktadır. Toplanan veriler betimsel analiz yardımıyla çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda Aliya İzzetbegoviç'in eserlerinde tarih ve öğretime büyük ölçüde yer verdiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aliya İzzetbegoviç, Tarih, Tarih öğretimi

¹⁹⁰ ,Kastamonu,meminkaymakci37@gmail.com

DERS DIŞI OKUL EGZERSİZLERİN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL ALGISINA ETKİSİ

Seyfi TÖLÜ¹⁹¹,

ÖZET

Günümüzde eğitim sistemleri, öğrencilerin yalnızca akademik başarılarını değil, aynı zamanda duygusal ve sosyal gelişimlerini de destekleyecek uygulamalar arayışındadır. Bu bağlamda, ders dışı egzersiz programlarının, özellikle ilkokul düzeyindeki öğrenciler üzerinde büyük bir etkisi olduğu görülmektedir. Ders dışı egzersiz programları, öğrencilerin fiziksel sağlıklarını desteklemenin ötesinde, okul ortamıyla ilgili algılarını ve duygusal bağlarını güçlendirmede etkili bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. İlkokul öğrencileri, gelişim dönemlerinin önemli bir aşamasındadırlar ve bu dönemde yaşadıkları deneyimler, onların eğitim hayatlarına yönelik tutumlarını şekillendirir. Bu yaş grubundaki çocuklar için hareket etmek, oyun oynamak ve sosyalleşmek temel ihtiyaçlar arasında yer alır. Ancak modern yaşamın getirdiği sınırlamalar, çocukların fiziksel aktivitelerini kısıtlayabilmekte, bu da onların fiziksel, zihinsel ve duygusal sağlıkları üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Bu noktada ders dışı egzersiz programları, çocukların günlük hareket ihtiyaçlarını karşılamının yanı sıra, onlara sağlıklı bir yaşam tarzı benimsemeleri konusunda önemli bir fırsat sunar. Egzersiz yoluyla sağlanan bu serbestlik ve rahatlama, öğrencilerin okula yönelik algılarında olumlu değişimler yaratabilir. Ders dışı egzersiz programlarının en önemli katkılarından biri de öğrenciler arasındaki sosyal bağların güçlenmesine yardımcı olmasıdır. Spor veya fiziksel aktiviteler sırasında öğrenciler, birbirleriyle daha fazla etkileşim kurar ve ortak hedefler doğrultusunda işbirliği yapmayı öğrenirler. Bu da hem arkadaşlık ilişkilerini geliştirir hem de empati ve dayanışma gibi sosyal becerilerin pekişmesine katkı sağlar. Bu süreçte öğrenciler, birbirlerini daha yakından tanıma ve farklı yeteneklerini keşfetme fırsatı bulurlar. Ayrıca, başarılı oldukları bir fiziksel etkinlik sonrasında yaşadıkları özgüven artışı, onların genel okul deneyimlerini daha olumlu bir şekilde değerlendirmelerine yardımcı olur.

Fiziksel aktivite alışkanlığı kazanan bir öğrenci, stresle başa çıkma becerileri geliştirir ve okulda karşılaştığı zorlukları daha kolay aşabilir. Bu tür beceriler, öğrencilerin okulda daha mutlu ve güvende hissetmelerini sağlar.

Sonuç olarak, ders dışı egzersiz programlarının ilkokul düzeyinde uygulanması, öğrencilerin okula yönelik duygularını ve genel eğitim deneyimlerini olumlu yönde etkilemektedir. Fiziksel ve zihinsel sağlığı teşvik eden bu programlar, öğrencilerin sadece daha mutlu bireyler olmasına değil, aynı zamanda akademik başarılarına da katkı sağlamaktadır. Eğitim sistemlerinin bu tür programları daha geniş bir çerçevede ele alarak, öğrencilerin hem fiziksel hem de duygusal gelişimlerini desteklemeleri, gelecek nesillerin daha dengeli ve sağlıklı bireyler olarak yetişmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ders Dışı Egzersiz, Duygusal Bağ, Sosyalleşme

¹⁹¹,19 Mayıs İlkokulu,tuluseyfi@hotmail.com

GELİŞİMSEL DENETİM KONUSUNDA YAZILAN TEZLERİN VE MAKALELERİN İNCELENMESİ

Yasemin Çetin¹⁹²,

ÖZET

Sürekli gelişen ve değişen teknoloji ile birlikte eğitim sistemlerinde de mecburi değişimler yaşanmaktadır. Hızlı bir değişim geçiren eğitim sistemlerinin de kontrol altında tutulmaları ve denetimlerinin sağlanması zorlaşmaktadır. Bu yüzden de tek bir denetim modeli geçerli ve güvenilir bir denetim yaparak sağlıklı sonuçlar elde etmek için yetersiz kalmaktadır.

Bu çalışmada denetim modellerinden gelişimsel denetim alanında yazılmış tez ve makaleler yazıldıkları yıl, amaç, yöntem, bulgular, tartışma, sonuç ve öneriler açısından incelenmiştir. Bu çalışmanın amacı gelişimsel denetim modeli hakkında yazılan makalelerin, yüksek lisans ve doktora tezlerinin yeterlilik seviyelerinin ortaya konularak gelişimsel denetimin teftiş sistemindeki yerini ve önemini düzeyini belirlemektir.

Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi (literatür taraması) ile yapılmıştır. Yapılan literatür taramasında gelişimsel denetim modeli hakkında bir adet yüksek lisans tezine ve dört adet makaleye ulaşılmıştır. Literatür taraması sonucunda ulaşılan akademik çalışmaların 2000-2018 yılları arasında oldukları tespit edilmiştir. Gelişimsel denetim alanında yazılmış herhangi bir doktora tezine rastlanmamıştır.

Ulaşılan dokümanlar içerik analizi tekniği ile incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda gelişimsel denetim alanında yeterli çalışmanın olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak eğitim yönetiminin önemli alanlarından biri olan denetim konusunda özellikle de gelişimsel denetim alanında daha çok akademik çalışma yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Denetim, Gelişimsel Denetim, Teftiş

---

¹⁹² ,ESKİŞEHİR,yasemincetin4@gmail.com

ÖZET

Lider Yönetici Akademisi mesleki gelişim programı çerçevesinde örnek olay incelemesi ile yöneticilerin kriz durumlarında üretebilecekleri çözüm yolları ile ilgili olarak farkındalık ve deneyim kazanmaları sağlanmaya çalışılacaktır. Oluşturulan örnek olaylar katılımcılar tarafından en hızlı şekilde çözüme kavuşturulmaya çalışılacaktır. Bu çalışma sayesinde yöneticilerin zor durumlar ve çeşitli kriz durumlarında hızlı ve doğru karar verme yeteneklerini geliştirmek amaçlanmıştır. Örnek olay çalışmalarının kişilerin mesleki gelişimi üzerine nasıl bir etki bıraktığı ve örnek olay çalışmalarına olan ilgi ve farkındalığın da bu atölye çalışması sayesinde artırılacağı öngörülmektedir. Düzenlenen atölye çalışmalarlarıyla hem yöneticilerin kriz durumlarına en hızlı şekilde çözümlenmelerine hem geliştirilecek örnek olay atölye çalışmasının saha çalışması yapılacaktır. Bu atölye çalışması ile birlikte Lider Yönetici Akademisi örnek olay inceleme oturumlarının revize edilerek daha etkili hale getirilmesi de diğer bir hedef olarak düşünülmektedir. Lider Yönetici Akademisi içeriğindeki örnek olay çalışma atölyesinin Zonguldakta uygulama sonuçları ile kongrede atölye çalışması katılımcılarının geri bildirimleri karşılaştırılacak ve elde edilen sonuçlara göre program revize edilerek geliştirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: örnek olay, kriz, problem çözme

¹⁹³,ZONGULDAK RAM,mutlaturk81@gmail.com

¹⁹⁴,ZONGULDAK DUMLUPINAR İLKOKULU,irtibatcengiz@gmail.com

ÖZET

Eğitim bir bütündür. Müzik, insan ruhunu derinden etkileyen bir sanat dalıdır ve doğa, bu etkiyi daha da güçlendiren önemli bir kaynaktır. Doğanın içsel ritmi ve sakinleştirici etkisi, yüzyıllardır müzisyenlere ilham kaynağı olmuştur. Kuş cıvıltıları, dalga sesleri, yağmur damlaları gibi doğa sesleri müziğe entegre edildiğinde, dinleyiciye benzersiz bir deneyim sunar. Sadece okul içi fiziksel eğitim yeterli kalmayabilir; fikri ile ,öğrencilerin yaparak, yaşayarak öğrenmesi daha kalıcı bir öğrenmeye sebep olur bilimsel düşüncesiyle; okulumda çevre bilincini geliştirmek amacıyla; öğrencilerimi Alanya’da çeşitli doğal ortamlara götürdüm.Öncesinde 3 ay süresinde 24 öğrencimle, Türk halk müziği özgün eserlerinden halk oyunu çalışması yaptım.24 kişilik ekibimle; Alanya deniz kenarı, yayla, Dimçayı gibi yerlerde, doğa içerisinde halk oyunu oynamak , orman , hayvan sesleri içinde, ahengin, dengenin farkına varmalarını sağlamak amacım oldu.

Doğada halk oyunları kültürel mirasımızı yaşatmanın yanı sıra toplumsal bağları da güçlendirir. Bu çalışma doğa ve çocuklarımız arasındaki bağı güçlendirdi. Kültürel bilinçlerini arttırdı. Çevreyi Koruma adına afişler, sloganlar ve resimler hazırladılar. Kompozisyon yazdılar. Duygusal ve zihinsel gelişimlerine, yaratıcılık ile ifade yeteneklerine, en önemlisi stres azaltmalarına, doğa ile etkileşimlerinin sağlandığını gördüm. Hem görmedikleri yerleri gördüler hem de doğanın sesi içinde kendileri de ses oldu. Çalışmayı yaptığım yılın çevre festivalinde videoları paylaşıldı, çocuklar hem huzur buldu hem de doğanın farkına vardı. Aynı zamanda kendi bedenlerinin ahengi içinde, doğanın bütünlüğüne uyum yarattılar. Kuş sesleri, ormanlardaki hayvan sesleri, ağaçların yaprak hışırtı sesleri ve derenin akışı kendi halk oyunlarının müziklerinin sesleriyle birlikte ortaya uyumlu bir çalışma çıktı. Doğa kendiliğinden uyumludur; ancak insanın doğaya uyumu daha zordur, bu yüzden doğal ortamlarda eğitim geleneksel klasik yöntemlerin dışında çok daha etkili olur, öğrencilerim aynı zamanda sanat içinde, doğa eşliğinde bu bilinçle huzurda duydular ve bu çocukların akademik ders başarılarına da yansdı.

Proje sonunda; fiziksel aktivitelerine, sınıf sosyal takım bilincine de yardımcı olduğunu, iyi arkadaşlıklarından da gözlemledim. Sınıf başarıları, ifade güçleri arttı. Çocukların arasında iş birliği ve dayanışma güçlendi. Çevrede etkinlik yaptıkları için çevreye duyarlılıkları arttı. Yaşadıkları yerde çevre gezileri yapmaya başladılar. Doğal sesler, müzikteki ritim ve melodi anlayışları derinleşti. Bu deneyim öğrencilerimin duygusal ifadelerini de zenginleştirdi.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, yaratıcılık, Halk Oyunları, Doğa ,Duygusal Gelişim

¹⁹⁵ ,Alanya Atatürk ilkokulu,chydemeren1@gmail.com

¹⁹⁶ ,Vakıfkebir Halk Eğitim Merkezi,cakirli61@hotmail.com

ÖZET

Ormanlar bir ülkenin akciğeridir. Ağaçlar insanların sessiz koruyucularıdır. Yaşam döngüsü açısından önemli bir yere sahiptir. Özellikle günümüzde insanların dinlenmesi, eğlenmesi, sportif faaliyetlerde bulunabilmesi, psikolojik olarak rahatlama gibi yönleri ile ormanlar hayatımızın bir parçasıdır. Bu nedenle ormanları korumak, gelecek nesillere sağlam bir şekilde bırakmak hepimizin asli görevidir.

Bu önemli görev önce ailede sonra okulda bilinçlenmek ile başlar. Son yıllarda yaşadığımız orman yangınları, iklim değişiklikleri, kuraklık gibi doğal afetler ormanlarımızın yok olmasına neden olmaktadır. Kendisine, yaşadığı çevreye ve doğaya duyarlı bireyler yetiştirmek için OKULLARDA ORMAN programını okulumuzda yürüttüm. Bu programla öğrencilere orman sevgisi kazandırmak, ağaçları tanıtmak, doğaya karşı bilinç kazandırmak, onlara açık havada doğayla iç içe eğitim vererek çocukların öğrenme deneyimlerini zenginleştirmeyi hedefledim. Yapararak yaşayarak, gözlem, problem çözme, tartışma, araştırma inceleme yöntemlerini kullandık. Tüm okula ve velilere program hakkında bilgiler verdik. Hava, su, toprak kirliliği ile ilgili animasyonlar izletildi. Orman gezileri düzenleyerek yakın çevremizdeki ağaç türlerini ve ormanın faydalarını öğrendik. Ormanların önemi ve temiz tutulması ile ilgi beyin fırtınası yaptık. Orman yangınlarını önlemenin yollarını konuştuk. Program sonucunda öğrencilerin doğaya olan bağları güçlendi, gözlem yetenekleri gelişti, sosyal becerileri ve özgüvenleri arttı, stres düzeyleri düştü. Ayrıca öğrenciler ağaç türlerinin çeşitliğini, sadece kendi için değil diğer canlıları için de doğayı koruyacağını, ormanların önemli bir ham madde kaynağı olduğunu, ormanların tıp ve beslenmedeki önemini, ağacın ve ormanın doğal afetleri önlemede rolünü, yaşam için gerekli olan tüketim kaynaklarının önemini ve kaynakların geri dönüşümünü yaşına uygun olarak uygulama davranışlarını kazanmışlardır. Doğa ile iç içe eğitim, çocukların keşfetme isteğini teşvik ederken, öğrenmeyi daha keyifli bir deneyim haline getirir. Ormanlarımıza sahip çıkmak, orman sevgisini çoğaltmak, çevre bilinci oluşturmak için orman başlıklı derslerin ilkokullardan başlanarak müfredatta yer almasının iyi olacağını düşünüyorum.

Anahtar Kelimeler: Orman, doğa, ağaç sevgisi, çevre

¹⁹⁷ ,Akdam İlkokulu,mbn.295548@gmail.com

¹⁹⁸ ,Vakıfkebir Halk Eğitim Merkezi,cakirli61@hotmail.com

TÜRKÇEYİ DRAMA İLE YAŞAMAK: DİL VE DUYGULAR ARASINDA BİR YOLCULUK

Esra Türkecul¹⁹⁹, Cemil KILIÇ²⁰⁰,

ÖZET

Eğitim, bireylerin bilgi edinim sürecinde etkin ve verimli yöntemlerin kullanılmasını gerektirir. Geleneksel eğitim yöntemleri öğrencilerin dil becerilerini geliştirirken çoğu zaman pasif bir öğrenme ortamı yaratmakta, bu da öğrencilerin ilgisini azaltabilmektedir. Bu noktada drama yöntemi öğrencilerin sürece aktif katılımını sağlayarak öğrenmeyi eğlenceli ve etkili hale getiren bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Drama, bireylerin duygu ve düşüncelerini ifade etmelerine olanak tanırken aynı zamanda iletişim becerilerini de geliştirmektedir. Türkçe derslerinde drama yönteminin kullanılması öğrencilerin dil becerilerini artırmanın yanı sıra sosyal etkileşimlerini de artırmakta ve yaratıcı düşünme becerilerini pekiştirmektedir.

Bu bağlamda bu proje drama yönteminin Türkçe dersindeki uygulanabilirliğini ve faydalarını keşfetmeyi amaçlamaktadır. Proje kapsamında drama etkinlikleri aracılığıyla öğrencilerin kelime dağarcıklarını zenginleştirmek, özgüvenlerini artırmak ve yaratıcılıklarını teşvik etmek hedeflenmektedir. Drama yöntemiyle, öğrenciler derse daha aktif katılım sağlayacaklar ve öğrenme süreçlerini daha kalıcı hale getireceklerdir.

Bu proje öğretmenler ve öğrenciler için drama yönteminin Türkçe derslerine entegre edilmesinin sağladığı avantajları göstermeyi amaçlamakta ve bu yöntemin eğitimdeki potansiyelini ortaya koymayı hedeflemektedir.

Projede aktif öğrenme, işbirlikçi öğrenme, oyun temelli öğrenme, soru-cevap, tartışma gibi yöntemleri kullandım.

Proje kapsamında öğrencileri farklı karakterlere büründürerek belirli bir senaryoyu canlandırmalarını sağladım. Hikâye canlandırmaları ile öğrencilere bir hikâye veya masal vererek bu hikâyeyi gruplar halinde canlandırmalarını istedim. Belirli duyguları (mutluluk, üzüntü, öfke vb.) ifade etmeleri için öğrencilerden kısa skeçler veya diyaloglar hazırlamalarını istedim. 'Evet, ama...' oyunu gibi drama oyunları oynayarak öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini ve hızlı yanıt verme becerilerini geliştirdim. Öğrencilere bir resim serisi vererek bu resimlerin hikâyelerini oluşturup sergilemelerini istedim.

Proje sonucunda öğrencilerde iletişim becerileri, dil becerileri, yaratıcılık, empati ve duygusal zekâ, takım çalışması, özgüven, kendini ifade etme ve sosyal becerilerin geliştiği gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler: Drama, rol, Türkçe, özgüven

¹⁹⁹ ,DR ŞAHİN BİRSEL BİÇER ORTAOKULU,turkecul_esra@hotmail.com

²⁰⁰ ,VAKFIKEBİR HALK EĞİTİM MERKEZİ,cakirli61@hotmail.com

ÖZET

Toplumun geleceğini şekillendirecek bireylerin eğitimde olumlu deneyimler yaşamaları, okul hakkında olumlu duygu ve düşünceler geliştirmeleri önemlidir. Kendini güvende ve okula bağlı hisseden öğrenciler akademik ve kişisel açıdan daha başarılıdır. Bu öğrenciler öğrenme alanlarına daha fazla katılır, sağlıklı ilişkiler kurarlar. Bu amaçla okullarda herkes değerli olduğunu hissetmeli. eTwinning'in 2024 teması Avrupa Birliği'nce " Well-Being at School(Okulda İyi Oluş)" olarak belirlendi. 'Okulda Refah' projesinde, öğrencilerin okula sevgilerini, başarılarını, refahlarını desteklemek için çalışılması kararına varıldı. Projemizi Türkiye-Romanya ortaklığında kurduk. Proje 10 Türk,6 yabancı öğretmenden oluşan 5 ülke ortaklı uluslararası projedir. Hedef kitlesi 7-11yaş öğrencilerdir.10-11yaşla çalıştım.7'si kayıtlı 33 öğrencimle yürüttüm. Proje aralıkta başladı mayısta bitti. Proje; öğrencinin kendisini değerli hissetmesine, özgüvenin artmasına, hayallerinin gelişmesine, ekip çalışmasına katkı sağlayacaktı. Amaç öğrencilerin okulu seven, analitik düşünen, problem çözen, üreten, sorgulayan, çevreci, özgüvenli, yaratıcı, mutlu çocuklar yetiştirmekti. Web2 araçlarıyla dijital yeterlilik kazanarak ana ve yabancı dilde iletişim sağlamaktı. Projeye öğrencilerimin okulu sevmeleri, sosyalleşmeleri, farklı bakış açısı kazanmaları, empati, öğrenmeye heves ve özgüvenleri için katıldım. Projede yaparak yaşayarak öğrenme, araştırma, drama, görsel işitsel ağırlıklı, uygulama, teknoloji bağlantılı, işbirlikçi öğrenme, takım çalışması, beyin fırtınası, soru cevap, tartışma, görsel okuma, kelime tanıma, zihinde yapılandırma gibi becerileri içeren yenilikçi metotlar uyguladık.

Sonuçta hedeflerimize ulaştık. Projeyi tamamladık. Konular sağlık, oyun, beslenme, spor, hoşgörü, empati, ritim, kültürümüz, değerlerimizle ilgili aktivitelerdi. Etkinlikler ders temalarına uygun yürütüldü. Canlı bağlantılar, okul dışı gezilerimiz oldu. Öğretmen rehber, öğrenci uygulayıcıydı. LİNOİT uygulamasıyla öğrenci görüşleri alındı. Projeyle tüm okulda değerlerimize sahip çıkmanın önemi ve okulda mutluluk üzerine bir farkındalık yarattık. Okulda mutlu çocukların daha başarılı ve öz güvenli olduğunu gördük. Derslere ilgileri arttı. Teknolojinin eğitime uyarlanması onları araştırmaya, internette vakit kaybindan uzaklaşıp yaratıcı ürünler ortaya koymaya yöneltti. Teknolojiden yararlanarak da empati hoşgörü gibi değerlerimize sahip çıkıp, çocuk oyunlarının yok olmalarını önleyebileceğimizi vurguladık. Projemizi öğrenci öğretmen ve veli son anketleriyle değerlendirdik. Analizleri sisteme yükledik. Proje raporu yazdık. Öğrencilerimiz tüm etkinlikleri severek, isteyerek yaptılar. Ben, öğrencilerim-velilerim Web2.0 araçlarını kullandık. Mesleki açıdan geliştim. Öğrencilerin bilimsel düşünen, problem çözen, yenilikçi, girişimci bireyler olmasını sağladık. Projenin en başarılı sonucu öğrencilerimin yeteneklerini keşfetmem ve onların okulda mutlu olmalarıdır. Öğrencilerimize eTwinning başarı belgesi verildi. 2024 Eylül ayında Ulusal Kalite Etiketini aldık.

Anahtar Kelimeler: Kültürel farkındalık, dijital okuryazarlık, refah

²⁰¹ ,HAMİT ÖZÇELİK İLKOKULU,empati-0@hotmail.com

²⁰² ,VAKFIKEBİR HALK EĞİTİM MERKEZİ,cakirli61@hotmail.com

TÜRKİYE 'DE MESLEK LİSESİ MEZUNLARININ İSTİHDAMI VE SORUNLARI "KAHRAMANKAZAN İLÇESİNDE ARAŞTIRMA"

ÖZLEM ATİK²⁰³, ZEHRA DAĞLI²⁰⁴,

ÖZET

Sanayileşmenin etkisi ile birlikte teknik elemana ihtiyaç duyulan ülkemizde bu ihtiyacı meslek liseleri karşılamaktadır. Bu meslek liselerinden her yıl çok sayıda öğrenci mezun olsa da öğrenciler gerek istihdamda gerekse çalışma alanlarında belli başlı sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar.

Alan araştırmamızın amacı; ilçemizde bulunan meslek lisesi mezunlarının ne derece kendi alanlarında istihdam edildiklerini saptamak ve istihdam edilememe sebeplerini mezunlar gözünden ortaya koymaktır.

Alan araştırmamızda anket yöntemini kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara ilinin Kahramankazan ilçesinde bulunan mesleki ve teknik eğitim veren örgün eğitim kurumları oluşturmaktadır. Söz konusu eğitim kurumlarından, 2017-2018 eğitim öğretim yılında mezun olmuş kadın, erkek, evli ve bekar kimselerden oluşan 265 birey arasından tesadüfî örnekleme yöntemiyle belirlenmiş 110 kişiye anket uygulaması yapılmıştır. Daha sonra elde edilen bulgular tablolar üzerinde ifade edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre;; Mezunların büyük çoğunluğunun kendi alanlarında istihdam etmedikleri, Mezun oldukları okullara karşı olumsuz tutum geliştirdikleri, İşletmelerde beceri eğitiminin mesleği öğrenmede katkısı olmadığı, Aylık gelirlerinin düşük olduğu ve yükseköğretim lisans programlarına devam etmedikleri görülmüştür. Ayrıca bireyler ilçelerinde yeterince iş sahası olmadığını ve devletin meslek liselerine gerekli önemi vermediğini belirtmişlerdir. Araştırmamız sonucunda, meslek lisesi mezunlarının olumsuz tutumlarının olduğu görülmüştür. Bu tutumda en büyük etken, mezunların yeterli iş sahalarının olmaması sebebiyle istihdam sağlayamamalarıdır. İlçe her ne kadar sanayiye elverişli olsa da mezun öğrenciler düşünüldüğünde öğrenci ihtiyacını karşılayamamaktadır. Mezun olan öğrenciler alan dışı çalışmaktadır. Meslek liselerindeki bölümler, bölgenin ihtiyaçlarına uygun bir şekilde açılmalı ve bölgenin iş gücü ihtiyacını karşılayabilecek nitelikli elemanlar yetiştirmeyi sağlamalıdır. Bu sebeple merkezîyetçi anlayış yerine bölgenin ve mesleğin ihtiyacını karşılayabilecek projeler üretilmelidir. Mesleki ve teknik eğitimi özendirici, teşvik edici faaliyetlerin artması gerektiğine ve bölgenin ihtiyaçlarına uygun bir mesleki eğitime dikkat çekilmiştir. Avrupa'nın birçok ülkesinde olduğu gibi meslek liseleri en yüksek puanlarla girilen okullar olmalıdır. Ayrıca meslek liselerine girilirken alanlara göre yetenek sınavı yapılmalı ve öğrenciler yükseköğrenime geçerken yine benzer yetenek sınavına tabi olmalıdır. Son olarak toplumdaki olumsuz meslek lisesi algısını değiştirmek adına meslek liselerini özendirici yayınlar ve kamu spotları hazırlanmalıdır. Bu konuda da aileden başlamak üzere; okullar, ilçe belediyeleri ve kaymakamlıkları, sektör temsilcileri ve Millî Eğitim Bakanlığı gibi kurumlara önemli görevler düştüğü belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kahramankazan, Meslek Lisesi, İstihdam,

²⁰³ ,Kahramankazan Efes Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Fatih,ozlemguven32@gmail.com

²⁰⁴ ,Kahramankazan Şehit Ömer Takdemir Ortaokulu,zehragocmen715@gmail.com

ÖZET

Eğitim, hayatın her aşamasında olan bir kavramdır. Hayatın her aşamasında olan bu kavramı da ifade eden, kalite ölçüleri bulunmaktadır. Eğitim kurumlarında verilen eğitimi iyileştirmeyi ve ülkenin eğitim seviyesini yükseltmeyi de amaçlayan eğitim kurumları stratejik planlar ile kendilerine katkı sağlayabilmektedirler. Stratejik planlar yardımı ile eğitim kurumları stratejik planlarını kamuya açarak kendi şeffaflıklarını kanıtlamış, rakiplerine üstünlük kurmuş kurumlara dönüşmektedirler. Şeffaflık eğitim kurumları için önem arz etmektedir. Stratejik planlarını kamuya açarak eğitim kurumları çalışanlarının, öğrencilerinin ve kurumunun rakiplerine karşı bulunduğu pozisyonu netleştirerek kendini tercih sıralarında üst sıralara yerleştirebilirler.

Stratejik planları eğitim kurumlarının sesi olarak düşünerek onlara kulak vermek ülkeye fayda sağlayacaktır. Kulak verildiği zaman eğitim kurumlarında yeniliklerin, değişikliklerin olup olmadığı önceki dönem planlarıyla kıyaslanarak, raporları incelenerek öğrenilebilir.

Küresel rekabetin hüküm sürdüğü dünyada işletmeler, kurum ve kuruluşlar kendilerine oluşturdukları stratejik planlar ile geleceği netleştirmek isterler. Geleceği netleştirmek isterken kuruluş iç ve dış çevresine hâkim olup onları da yönetmek isterler. Stratejik planlar bu amaca fayda sağlamaktadır. Her kuruluş küresel bir evrende yaşamaktadır ve geleceği öngöremeyen stratejik planlar işletmelerin geleceğini aynı zamanda ömrünü de etkiler. Bu noktada da her kuruluşun amaçlarından birinin sürekliliği sağlamak olduğu hatırlanmalıdır. Stratejik planların oluşturulma aşamasında alınan kararlar gerçekçi ve ulaşılabilir olduğu sürece örgütlerin geleceğini aydınlatır. Ayrıca kararlar alınırken kuruluşun canlı olduğu unutulmamalıdır. Canlılar çevresel dinamiklerden etkilenip, etkilendikleri ölçü de tedbir alırlar. Kuruluşlar da bu yönde hareket etmelidir. Bu çalışmada eğitim kurumlarında stratejik planlamanın öğretmen ve yöneticilerin düşüncelerine göre incelenmesi ve bunu etkileyen demografik faktörlerin belirlenmesine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim, Eğitim Yönetimi, Planlama, Stratejik Planlama.*

²⁰⁵ ,izmir il milli eğitim müdürlüğü,hytiltay@gmail.com

²⁰⁶ ,Yeşilevler Anaokulu,figenal5561@gmail.com

OKUL YÖNETİCİLERİNİN İŞ DOYUMU SEVİYELERİNİN ÖLÇÜLMESİ

BURCU ÇALIŞKAN²⁰⁷, HATİCE TİLTAY YILMAZ²⁰⁸,

ÖZET

İnsanoğlu, dünya üzerinde var olduğu andan itibaren, yaşamını kolaylaştırabilmek ve yaşam kalitesini yükseltebilmek amacıyla, doğa kanunlarını çözebilmek için bitmek tükenmek bilmeyen bir inceleme ve araştırma sürecine girmiştir. Bu gayret binlerce yıldır devam etmektedir. Kendisi dışındaki nesne ve olayları çözümlenebilmek için büyük gayretler gösteren insanın, kendisinin duygu dünyasını ve davranış özelliklerini anlamlandırma çabaları çok daha sonraları gündeme gelmiştir. Bu çalışmalar başladığında ise, gün görmemiş hazinelerle karşılaşmıştır. Bireyler yabancılaşma sonucunda farklı tepkiler verebilirler. Bunlardan ilki yaşadıkları örgüte buna neden olarak gördükleri yönetime karşı sessiz kalma yolunu seçebilirler veya işten ayrılma niyetine girip, işe devamsızlık yoluyla örgütü terk etme yoluna gidebilirler. İşten ayrılma niyeti, çalışanın işyerinden ayrılma konusunda bilinçli bir şekilde kararlı ve niyetli olmasıdır. Bireysel ve örgütsel nedenlerle ortaya çıkan işten ayrılma niyeti işletmeler açısından bakıldığında olumsuz bir durum yaratmaktadır.

Belli donanıma sahip, azimli, mesleğinin gerektirdiği becerilerin kendisinde var olan öğretmen işinde başarıya ulaşır, işini sever. Tabiki sadece öz yeterliliğin var olması başarıyı getirmez. Uzun çalışma saatleri, düşük ücret, mesleğe saygı duyulmaması vb. olumsuzluklar öğretmenin motivasyonunu düşürerek başarılı olmasını engeller. Kendi doyumuna ulaşmamış bir öğretmen öğrencilerine de yeteri kadar verimli olamaz. Dolayısıyla da kaliteli bir eğitim ve öğretim gerçekleşemez. Bu noktada iş doyumuna önem kazanır. Anlaşıldığı üzere çalışma şartlarının uygunluğu, alınan ücret, veli- yönetici-meslektaş ilişkisi, işinde belli doyumuna ulaşma öğretmenin başarısını etkileyen önemli faktörlerdendir.

Çalışmanın hazırlanması sürecinde, öncelikle literatür taraması yapılmış, bu süreçte ulusal ve uluslararası süreli yayınlar, bilimsel kitaplar ve internet dökümanları kullanılarak metodoloji oluşturulmuştur. Araştırma yöntemi olarak betimleme yöntemi kullanılmış araştırma türü olarak da açıklayıcı araştırma seçilmiştir. Kuramsal kısmın birinci ve ikinci bölümleri tamamlandıktan sonra, alan araştırması için anket tekniği uygulanarak gerekli veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilerek incelenmiştir.

Araştırma kapsamında analiz edilecek değişkenler, yapılan literatür taraması ve belirlenen örneklem üzerinde yapılan gözlemler neticesinde kurgulanan araştırma modeli tek değişkenli bir modeldir. Araştırmanın değişkeni iş tatminidir. Çalışmanın bu aşamasından sonra kurgulanan ilişki ve etkileşim üzerinden örneklemde elde edilen veriler analiz edilerek model test edilecektir.

Anahtar Kelimeler: İş Doyumu, Okul Yöneticisi, Öğretmen

²⁰⁷, çeşme ilçe meb, bubucuk@windowslive.com

²⁰⁸, izmir il milli eğitim müdürlüğü, hyliltay@gmail.com

MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİNDE AHİLİK KÜLTÜRÜ ALGISI

Süleyman DEĞİRMENCI²⁰⁹, Gamzegül ENGIN²¹⁰,

ÖZET

Ahilik felsefesi, temelleri 12'nci yüzyılda Kırşehir'de atılmış, ORADAN DA Anadolu'da geniş bölgelere yayılmış ve günümüze kadar etkilerini sürdürmüştür. Kültürel, sosyal ve ekonomik bir oluşum olan Ahilik kurumu sosyal ve ekonomik yönden işleyen ve siyasal, askeri ve kültürel yönleri de bulunan bir toplum düzenidir. Ahilik; 13-19'uncu yüzyıllar arasında Anadolu'da yaşayan halkın sanat ve meslek alanında yetişmelerini sağlayan, onları ahlaki yönden geliştiren, çalışma yaşamını iyi insan meziyetlerini esas alarak düzenleyen bir örgütlenmedir. Ahilik, iyi ahlakın, doğruluğun, kardeşliğin adıdır. Türkler bu örgüt yardımıyla, sağlam, dayanıklı ve standart mal üretmiştir. Ahilik Teşkilatının kurucusu olarak görülen Ahi Evran; hayatı ve kişiliği üzerinde araştırmacıların farklı olup deri işçisi esnaf-sanatkarları örgütlemeye çok başarılı bir sanatkar olduğu belgelerden bilinmektedir. Cumhuriyet kurulması ile birlikte esnaf-sanatkârlar kesiminin günümüz modern örgütlenmesinin başlangıcı olan 5373 sayılı Esnaf Dernekleri ve Esnaf Birlikleri Kanunu çıkarılmış, 1964 yılında yürürlüğe konulan 507 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Kanunu ile de esnaf-sanatkârlar teşkilatı bugünkü yapısına kavuşmuştur. Son olarak 21 Haziran 2005'de yürürlüğe giren 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu esnaf teşkilat yapısını ihtiyaçlara uygun olarak düzenlemiştir. Esnaf teşkilatı, Ahilikten gelen ilkelerini kaybetmeden bugün de ülkenin istikrar unsuru olma özelliğini muhafaza ederek faaliyetlerine sürdürmeye çalışmaktadır. Ticaret Bakanlığı ile işbirliği içinde her yıl Ahilik Kutlamaları yapılmakta aynı zamanda Ülke genelinde Esnaf Bayramı olarak da kutlanmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Trabzon Ortahisar Mesleki Eğitim Merkezinde "Ahilik Kültürü" ile ilgili Öğretmen, Usta Öğretici ve Öğrencilerin görüşlerini almak suretiyle, Ahilik Kültürü ile ilgili algıyı; sorunları ve çözüm önerilerini ortaya koymaktır. Çalışmada Nitel araştırma yöntemi kapsamında hazırlanan sorular Öğretmen, Usta Öğretici ve Öğrencilere yöneltilerek bulgular elde edilmeye çalışılmış, "Yapılandırılmış Görüşme Tekniği" kullanılmıştır. Sorular Yönetici, Öğretmen, Usta Öğretici ve Öğrencilere yöneltilmiş ve verilen cevaplardan elde edile bulgular Tablo haline getirilmiştir.

Değerlendirmede; Ahilik Kültürü ile ilgili bilgi sahibi olmakla birlikte Teşkilatın tam olarak ne işlev gördüğünün ve günümüzdeki karşılığının ne olduğunun tam anlaşılması, öğretmen, Usta öğretici ve Öğrenci görüşleri arasında farklılıklar olduğu anlaşılmaktadır.

Mesleki Eğitim Merkezlerinde ve ilişkisi olan işyerlerinde Ahilik Kültürünün ve Ahi teşkilatı hakkında fikir sahibi olmanın yanında Ahilik anlayışının benimsenmesi ve somut adımlar atılması için Ahilik kültürünün içselleştirilmesi, ilgili tarafların birlikte hareket etmesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ahilik, Ahi, Ahilik Kültürü

²⁰⁹, Trabzon Ortahisar Mesleki Eğitim Merkezi, suleymandegirmenci61@gmail.com

²¹⁰, Trabzon Ortahisar Osman Altuntaş Ortaokulu, gamzegulengin@gmail.com

Meslek Liselerinde Okul Müdürlerinin Liderlik Rollerini ve Mesleki Eğitimin Kalitesine Etkileri

ABUZER AKIN²¹¹,

ÖZET

Meslek liseleri, öğrencilere mesleki beceriler kazandırarak iş dünyasına hazırlamayı amaçlayan eğitim kurumlarıdır. Bu okullarda eğitim yönetimi, diğer okul türlerinden farklı olarak hem akademik hem de teknik eğitim süreçlerini bir arada yönetmeyi gerektirir. Okul müdürlerinin liderlik yaklaşımları, öğrencilerin mesleki başarılarına, okulun endüstri ile ilişkilerine ve öğretmenlerin teknik eğitime uyumuna doğrudan etki etmektedir. Bu çalışmanın amacı, meslek liselerindeki okul müdürlerinin liderlik yaklaşımlarını incelemek ve bu yaklaşımların öğrencilerin mesleki eğitim başarısına olan katkılarını değerlendirmektir. Ayrıca, endüstri ile işbirliklerinin geliştirilmesinde okul müdürlerinin rolü üzerinde durulacaktır.

Araştırma Yöntemi: Karma yöntem kullanılarak hem nicel hem nitel veri toplanmıştır. **Katılımcılar:** Farklı şehirlerdeki 30 meslek lisesinden okul müdürleri ve 150 meslek dersi öğretmeni. **Veri Toplama Aracı:** Müdürlerle yapılan derinlemesine mülakatlar ve öğretmenlere uygulanan anketler. **Veri Analizi:** Anket sonuçları istatistiksel analizlerle, mülakatlar ise içerik analiziyle değerlendirilmiştir. **Liderlik Stilleri:** Meslek lisesi müdürlerinin çoğunlukla durumsal liderlik yaklaşımını benimsedikleri ve okulun mevcut koşullarına göre esneklik gösterdikleri görülmüştür. **Mesleki Eğitim Üzerindeki Etkiler:** Müdürlerin endüstri ile kurduğu işbirlikleri, öğrencilere staj ve iş bulma olanakları sağlamada önemli bir faktördür. Ayrıca teknik donanımın güncellenmesi konusunda liderlik becerileri belirleyici olmuştur. **Öğrenci Motivasyonu:** Meslek lisesi öğrencilerinin, müdürlerinin liderlik tarzlarına göre motivasyonlarında artış ya da düşüş yaşadıkları gözlemlenmiştir. Özellikle pratik eğitim olanaklarını geliştiren müdürlerin öğrenciler üzerinde olumlu etkisi olduğu bulunmuştur. **Öğretmen Performansı:** Meslek lisesi öğretmenleri, müdürlerin liderlik desteği sayesinde teknolojik gelişmelere ve yeni eğitim yöntemlerine daha hızlı adapte olmuşlardır. Meslek liselerinde okul müdürlerinin rolü, akademik liselere kıyasla daha çok teknik ve pratik odaklıdır. Bu bağlamda, müdürlerin yalnızca eğitim politikalarına hakim olması yetmez; aynı zamanda endüstrinin ihtiyaçlarını anlamaları ve okul ile sektör arasındaki bağlantıyı güçlendirmeleri gerekir. Müdürlerin dönüşümcü liderlik yaklaşımını benimseyerek okulda yenilikçi bir eğitim kültürü oluşturmaları, öğrenci ve öğretmen başarılarını doğrudan etkilemektedir. Meslek lisesi müdürlerinin, endüstri ile daha etkin işbirlikleri geliştirmeleri, öğrencilerin iş dünyasına entegrasyonunu hızlandırabilir. Müdürlerin teknolojik yeniliklere açık olmaları ve okullarındaki teknik altyapıyı sürekli güncellemeleri önemlidir. Meslek liseleri için müdürlere yönelik özel liderlik programları ve mesleki gelişim eğitimleri planlanmalıdır. Ayrıca, öğrencilerin kariyer hedeflerini destekleyici stratejiler geliştirilmesi tavsiye edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Meslek Lisesi, Okul Müdürü, Liderlik, Eğitim Kalitesi

²¹¹ YOZGAT ATATÜRK MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ, abuzerakin@hotmail.com

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜNDEN WEB 2.0 ARAÇLARININ EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARINA YANSIMALARI

Seyran ÖZER²¹²,

ÖZET

Teknolojide meydana gelen değişimler geleneksel eğitimden uzaklaşarak öğrencinin aktif, katılımcı ve keşfedici konumda olduğu yeni eğitim ortamlarını beraberinde getirmiştir. Eğitim ve teknolojinin iç içe geçmesiyle etkili, eğlenceli ve etkileşimli modern eğitim araçları doğmuştur. Modern eğitim araçlarının başında da web 2.0 araçları gelmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının 2024-2025 eğitim öğretim yılında uygulanacak yeni eğitim programı olan Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin de amaçlarından biri olan eleştiren, sorgulayan, araştıran, mesuliyet ve ülkü sahibi bireyler yetiştirmenin yolu modern çağın gerekliliğine uygun eğitim ortamlarından geçmektedir. Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin web 2.0 araçları ile ilgili görüşlerini ve web 2.0 araçlarının eğitim öğretim ortamlarındaki yararlarını, sınırlılıklarını ve etkilerini ortaya çıkarmaktır. Nitel araştırma yöntemi kullanılmış olup araştırma deseni olarak durum çalışması kullanılmıştır. Araştırma örneklemini Kocaeli ili Başiskele ilçesindeki ilkokullarda görev yapan derslerinde web 2.0 araçlarından faydalanan 41 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak görüşme tekniği seçilmiş olup hazırlanan 5 soru katılımcılara yöneltilmiş ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. Katılımcılara yöneltilen sorular neticesinde sınıf öğretmenlerinin derslerinde en çok Wordwall, WordArt, Google Maps, Google Forms ve Canva web 2.0 araçlarından faydalandığı görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin en çok Matematik, Türkçe, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler derslerinde web 2.0 araçlarından faydalandığı görülmektedir. Katılımcıların tamamı derslerinde web 2.0 araçlarını kullanmanın faydalı olduğunu belirtmiştir. Web 2.0 araçlarının belirtilen faydaları arasında eğlenceli öğrenme, etkili öğrenme, etkileşimli olma ve iletişim, teknolojik dönüşüme katkı, kalıcı öğrenme, ulaşılabilirlik, yaratıcılık, ekonomiklik, iş birliği ve esneklik ön plana çıkmaktadır. Web 2.0 araçlarının zararları noktasında uzun süreli kullanımın ekran bağımlılığına yol açabileceği, dikkat dağınıklığı yaratabileceği, kontrolsüz kullanımda güvenlik sorunları doğurabileceği ve oyun odaklı kullanımda amacı dışında kullanılabilmesi görüşleri belirtilmiştir. Sınırlılık olarak materyal eksikliği, erişim sorunu, kazanım yetiştirememe ve öğrenci sayısı çokluğu görüşleri belirtilmiştir. Elde edilen veriler neticesinde sınıf öğretmenlerinin web 2.0 araçları kullanımının faydaları arasında etkili ve eğlenceli öğrenme öne çıkmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin web 2.0 araçlarından en çok temel derslerde faydalandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Kontrollü kullanımda web 2.0 araçlarının zararı görülmemiş olup öğrencilerin kontrolsüz kullanımında ekran bağımlılığı ve güvenlik sorunları doğurabileceği belirtilmiştir. Okullara materyal desteği yapılması ve web 2.0 araçları kullanımı konulu hizmetiçi eğitimlerin sayısının artırılması gerektiği belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0 araçları, sınıf öğretmenleri, etkili öğrenme.

²¹² Vali İhsan Dede İlkokulu, ozerseyran@gmail.com

ELİF YEMENİCİ’NİN RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ TASARIMSAL VE RESİMLEME ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Alev SİNOĞLU²¹³, Erdoğan ERGİN²¹⁴,

ÖZET

Erken çocukluk dönemi; çocukların renk, çizgi ve sözcüklerin doğru söylenmesiyle oluşan estetik dil ile tanıştıran ilk eser çocuk edebiyatın da görülmektedir. Bu dönemde çocuk ile çocuk edebiyatının kurduğu ilk ilişki resimlerdir. Resimler görsel uyaran olarak çocukların yaşadığı dünyayı algılaması için bir ortam oluşturmaktadır. Erken çocukluk döneminde (0-6 yaş) çocuklar okumayı bilmediklerinden resimler ile kitabı anlamaya çalışırlar. Kendisine kitap okunan çocukların resimli öykü kitapları ile dil ve okuma becerileri desteklenirken bilişsel becerileri, sosyal ve duygusal gelişimleri de desteklenmiş olur. Erken çocukluk dönemine dair yazılan çocuk öykülerinin çocuk edebiyatı içinde yeri diğer yaş gruplarına göre daha değerlidir. Bu dönem çocuklar ı için yazılan kitapların tasarimsal ve resimleme özellikleri çocukların okuma zevki kazanmasında etkin rol oynamaktadır. Bu araştırmada yazar ve çizer olarak resimli çocuk kitapları bulunan yazar Elif Yemenici’nin kendisinin yazdığı ve resimlediği resimli çocuk kitapları tasarimsal ve resimleme özellikleri açısından incelenmiştir. Araştırmada betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Elif Yemenici’nin yedi kitabı doküman inceleme yöntemi ile incelenmiştir. İnceleme sonucunda yazarın kitaplarının çocuk kitaplarında bulunması gereken tasarım ve resimleme özelliklerini taşıdığı tespit edilmiştir. Yazarın kitapları resimlerken kültürel öğelere yer verdiği ve bunun öykü ile bütünleştirildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Resimli Çocuk Kitapları, Resim, Elif YEMENİCİLER, Tasarım

²¹³ ,Şehit Mehmet Şefik Şefkatlioğlu Anaokulu,alev1103@hotmail.com

²¹⁴ ,Şehit Mehmet Şefik Şefkatlioğlu Anaokulu,erdoganerginn@gmail.com

DİJİTAL ÇAĞDA RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARI NEDEN ÖNEMLİDİR?

Erdoğan ERGİN²¹⁵, Alev SİNOĞLU²¹⁶,

ÖZET

Çocuk edebiyatı çocuğa ne kazandır sorusunun cevabını ararken erken çocukluk döneminde çocuk kitaplarını önemini ortaya koymak gerekir. Bunu yaparken çağımızda hızla ilerleyen teknoloji ile çocuk kitaplarının yerini dijital ürünler mi alıyor, sorusu da göz ardı edilememelidir. Çocuk kitaplarının önemine dair hususlar ve dijital çağda çocuk kitaplarının yeri bu bildiriye açıklanmıştır. Dijital dünya olarak adlandırılan teknoloji her geçen gün ilerlemekte ve toplumların sosyal, ekonomik ve kültürel yapısını etkilemektedir. Çocuklar günlerinin bir kısmını bu dijital dünyanın içinde geçirmektedir. Video izleme siteleri ve uygulamaları, sosyal medya uygulamaları, dijital oyunlar ve daha birçokları çocuğun hayatına konuşmayı dahi öğrenmeden girmektedir. Aileler çocuklarına ninni söylemek yerine video sitelerinden şarkılar açmaktadır. Çocuklara hikaye ve masal anlatan uygulamalar mevcuttur. Bu dünyanın içinde kendini bulan çocuğun dil gelişimi sorgulanmaktadır. Bu alanda çok az araştırma bulunmaktadır. Bu bildiri ile dijital dünya, çocuk edebiyatı ve erken çocukluk dönemi arasındaki ilişki ve çocuğun tüm gelişim alanları ile resimli çocuk kitapları arasındaki bağ ortaya konmuştur. Çocuğun gelişiminde resimli çocuk kitaplarının yeri aranırken “Dijital Çağda Çocuk Kitapları Neden Önemlidir” sorusunun cevabı aranmıştır.

Anahtar Kelimeler: kitaplar, çocuk kitapları, dijital çağ, çocuk edebiyatı, erken çocukluk

²¹⁵ ,Şehit Mehmet Şefik Şefkatlioğlu Anaokulu,erdoganerginn@gmail.com

²¹⁶ ,Şehit Mehmet Şefik Şefkatlioğlu Anaokulu,alev1103@hotmail.com

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ KAPSAMINDA YENİLENEN PROGRAMLARIN BECERİLER, ÖLÇME-DEĞERLENDİRME VE KAZANIMLAR AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Kadir BAYŞU²¹⁷,

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2024-2025 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan ilköğretim programları ile kademeli olarak uygulamadan kaldırılacak programların beceriler, ölçme-değerlendirme ve kazanımlar açısından karşılaştırılarak, uygulayıcı olan öğretmenlere ve eğitim yöneticilerine öneriler sunmaktır. Davranışçı ve kazanım temelli öğretim modeli ile yetişmiş öğretmenlerimizin beceri temelli bir programa geçişte sorunlarla karşılaşabileceği öngörülmektedir. “Yenilenen öğretim programlarının önceki programlara göre beceriler, ölçme-değerlendirme etkinlikleri ve kazanımlar açısından değişiklikler nelerdir?” problemlerine yanıt aranmıştır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği ile yürütülmüştür. Araştırma kapsamında öncelikle yeni öğretim programları incelenmiş ve kademeli olarak uygulamadan kaldırılan(2017 ve sonrası uygulamaya konulan) öğretim programları beceriler, ölçme-değerlendirme ve kazanımlar açısından karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırmanın en önemli sınırlılığı uygulamaya başlamadan önce yapılması ve tüm sınıf gruplarındaki tüm derslerde yeni programların henüz hazırlanmamasıdır. Yapılan karşılaştırmalarda bazı öğretim programlarının ilkökul-ortaokul olarak ayrıştırıldığı bazı programların da birleştirilerek hazırlandığı görülmektedir. Önceki programlarda beceriler Türkiye Yeterlilik Çerçevesi(TYÇ) kapsamında belirlenmiş olan 8 temel beceri altında toplanmış, yenilenen programlarda ise Türkiye Maarif Modeli kapsamında kavramsal beceriler, alan becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler, okuryazarlık becerileri ve eğilimler; anlam, ilişki, özellik ve işlevleri göz önünde bulundurularak bir örgü temelinde kavramlaştırılmış ve sınıflanmıştır(MEB, 2024). Ölçme değerlendirme; önceki programlarda öğrencilerin öğrenme eksiklerini belirleyerek öğrenmelerini amaçlarken, yenilenen programlarda; öğrencilerin “Türkiye Maarif Modeli” kapsamında sınıf içi değerlendirmeler ön plana çıkartılmıştır. Sınıf içi değerlendirme; öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek öğrenme ihtiyaçlarına karar vermek, öğrenme sürecini desteklemek, öğrenme içeriğine karar vermek, öğretme ve öğrenme stratejilerine yönelik bakış açılarını değiştirmek için temel bir araçtır(MEB, 2024). Türkçe programında dört temel dil becerinin ayrıştırılarak kazanımların artırıldığı diğer derslerde kazanımların azaltıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim programları, beceriler, karşılaştırma

²¹⁷ ,Özel Nesibe Aydın Çankaya İlkokulu,kadimbaysu@gmail.com

Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliliklerinin İncelenmesi

Adem ÇİLEK²¹⁸, Fatma Nur ÇOBAN²¹⁹, Serhat ÖZKAYA²²⁰

ÖZET

Çalışmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Nicel araştırma yöntemine dayalı tarama araştırması olarak yürütülen çalışmada kolayda örnekleme yöntemi ile 372 öğretmene ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ve 'Yaşam Boyu Öğrenme Tutum Ölçeği' (YBÖTÖ) kullanılmıştır. Beşli likert tipindeki ölçek üç boyuttan oluşmaktadır. Bunlar; öğrenme isteksizliği, mesleki gelişim için öğrenme etkinliklerinin yararına inanma ve bireysel öğrenme becerilerine yönelik farkındalık oluşmaktadır. Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin; Öğrenme isteksizliği boyutu puan ortalamaları düzeylerinin çok düşük, mesleki gelişim için öğrenme etkinliklerinin yararına inanma boyutu ve bireysel öğrenme becerilerine yönelik farkındalık boyutu puan ortalamalarının ise çok yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca kıdem ve yaşa göre anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin meslek sırasında ve meslek sonrasında yaşam boyu öğrenme etkinliklerinin sosyal ve ekonomik açıdan yararlanmalarına yönelik eğitimlerle farkındalığın artırılması ve yaşam boyu eğitimatölyeleri kurularak kişisel gelişim ve hobi amaçlı etkinliklerin yapıldığı merkezlerin kurulması sağlanmalıdır. Öğretmenlerin 21. Yüzyıl becerilerinin geliştirilmesi ve web2 araçlarının kullanılmasına yönelik yaşam boyu öğrenme etkinlikleri ile donatılması sağlanmalı ve özellikle araştırma verimizde de ortaya çıkan yaş ilerledikçe 'Mesleki Gelişim İçin Öğrenme Etkinliklerinin Yararına İnanma' boyutundaki düşük orandaki katılım düzeylerinin artırılması yönündeki çalışmalara ağırlık verilerek bu çalışmaların sürdürülebilir olması için kayıt altına alınmış sertifikalandırılan çalışmalar yapılmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın özellikle emeklilik dönemine yaklaşan öğretmenlere yönelik kurumsal olarak yaşam boyu öğrenme politikaları geliştiren ve uygulamaya konulmasında takip ve koordineyi sağlayan bir birim oluşturulması için teşkilatlanma yapısında gerekli düzenlemeyi yapmalıdır

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, Yaygın eğitim, Tutum, Görüş

²¹⁸ Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, aacilek@gmail.com

²¹⁹ Dr., MEB, dr.nuruzar26@gmail.com

²²⁰ MEB, eskiakdere87_kepir@hotmail.com

ÖĞRENCİ MERKEZLİ YAKLAŞIMLARLA AKIL VE ZEKA OYUNLARI ARACILIĞIYLA DEĞERLER EĞİTİMİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

Zübeyde DEMİRBAŞ²²¹, Habib Yusuf DEMİRBAŞ²²²,

ÖZET

Değerlerin oluşması ve yerleşmesi gelişimin erken dönemlerinde başlar ve kişiliğin oluştuğu dönemlere kadar devam eder. Bu çalışmanın amacı öğrenenlerin değerler eğitimini düşünme becerilerinin geliştirilmesi ve öğrenme sürecine akıl ve zeka oyunları etkinlikleri kullanılarak etkin katılımı milli manevi değerleri öğrenmenin gerçekleştirilmesi için öğrencilerde proje tabanlı "Adım Zeka İşim Oyun" projesinin etkinliklerinde değerler eğitimine disiplinlerarası etkinlikler uygulanmıştır. Uygulama süreci eylem araştırması yoluyla gerçekleştirilmiştir. Akıl ve Zeka oyunları aracılığı ile değerler eğitiminin nasıl sağlanacağı ve bunun proje süreçlerine nasıl entegre edilebileceği ile ilgili örnekler ve öneriler yer almaktadır. Okulumuzda öğrenim gören 9. ve 10. sınıf öğrencilerinden gönüllü 103 öğrenci ile çalışma yürütülmüştür 16 hafta devam eden değerler eğitimi ve akıl zeka oyunları proje tabanlı olarak yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında işbirlikçi öğrenmeye yönelik, tutum ölçeği ve insani değerler ölçeği, süreç değerlendirme formu, öğrenci mektupları kullanılmıştır. Nicel analizlerde bağımsız örneklem T testi ve Man White name U testi kullanılmıştır. Nitel verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Ders sonrası öğrencilerin işbirlikçi öğrenmeye yönelik tutumlarında ve insani değerlerinde sorumluluk, dostluk ve dürüstlük boyutlarında anlamlı fark ortaya çıktığı görülmüştür. Araştırma bulgularına göre akıl zeka oyunlarının bireyler arası ilişkileri olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir. Bunun yanında yöntemin öğrencilerin eleştirel düşünme ,sorgulama gibi düşünme becerilerini ,bilimsel araştırma ve teknoloji kullanma becerilerine, empati yapma becerilerine ,sosyal becerilerine olumlu katkı sunarken liderlik ve girişkenliği artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Zeka oyunlarının öğrencilerin, milli değerlerini ve evrensel değerlerin özerkliğini artırdığı tespit edilmiştirGünümüzün öğrenenleri sadece bilgi edinmeye değil, aynı zamanda eleştirel düşünme, yaratıcı problem çözme ve etkili iletişim gibi modern düşünme becerilerine de ihtiyaç duymaktadır. Eğitim sistemleri öğretmen merkezli yaklaşımlardan öğrenci merkezli yaklaşımlara geçerek daha etkili öğrenme ortamları oluşturmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *değerler eğitimi,akıl zeka oyunları,proje*

²²¹ Trabzon Mahmut Celaleddin Ökten Anadolu İmam Hatip Lisesi,demirbaszubeyde@gmail.com

²²² TRABZON,habibdemirbas@gmail.com

ÖZEL EĞİTİM OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL GELİŞİMİ ÇERÇEVESİNDE STRATEJİK YÖNETİM VE STRATEJİK PLAN ALGILARI

Hatice ÖZDEMİR²²³, Mehmet Metin ARSLAN²²⁴,

ÖZET

İçinde bulunduğumuz yüzyılda, küreselleşme ve gelişmeler örgütlerin birbirleri ile olan rekabetini arttırmıştır. Rekabet ortamında örgütler ayakta kalabilmek için yeni yöntemler geliştirmek zorunda kalmışlardır. Gelişime veya değişime yönelik bu yöntemlerin ise planlı olması gerekliliği önemlidir. Belirlenen hedefler doğrultusunda, planlı olarak, uygun ve gerekli stratejilerin belirlenerek uygulanması önemlidir. Günümüzdeki gelişmeler ışığında, örgütler arasında yaşanan rekabet ortamının; dinamik, inovatif, geleceğe dönük ve aynı zamanda geleceğe yönelik belirsizliklerini öngörebilen, paylaşımcı, uyumlu ve çevre ile ilişkileri güçlü örgütler lehine bozulacağı söylenebilir. Bu doğrultuda örgütlerin kendine bir rota çizmesi ve bir strateji belirlemesi oldukça önemli görünmektedir. Mevcut koşullara uyum sağlayabilmek için ise örgütler, stratejik planlamaya ihtiyaç duymaktadırlar. Bu araştırma, özel eğitim okulu yöneticilerinin stratejik planlama ve bu bağlamda stratejik yönetim algılarının okul gelişimi çerçevesinde ortaya konmasını amaçlamaktadır. Günümüz dünyasında yönetim anlayışı stratejilere dayanılarak hazırlanan planlar üzerinden yürütülmeye başlanmıştır. 2003 yılında çıkarılan “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” ile de tüm kamu kurumlarında stratejik planlama zorunlu hale getirilmiştir. Bu zorunluk ile birlikte tüm resmi ve özel eğitim kurumları da stratejik plan yapmakla yükümlüdürler. Stratejik planlama ve stratejik yönetim uygulamaları; okul gelişimi açısından, okul yöneticilerinin okulu ileriye taşıyacak uygulamalar olduğu düşüncesi ile okulların güçlü yönlerinin avantaja çevirme, zayıf yönlerinin ise farkına vararak en aza indirme şansı sağlama bakımında oldukça önemlidir. Okul yöneticisinin en önemli görevlerinden biri okulu başarılı bir şekilde geleceğe doğru taşımak ve işlevlerinin yerine getirilmesini sağlamaktır. Nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik araştırma deseninde yapılan bu araştırmanın çalışma grubunu Ankara ili merkez ilçelerinde görev yapan Özel Eğitim okul yöneticileri (Müdür ve Müdür Yardımcıları) oluşturmaktadır. 15 Özel Eğitim okul yöneticisi amaçlı örneklem yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemine uygun seçilmişlerdir. Özel eğitim okul yöneticisi ve farklı özel eğitim okullarında çalışıyor olmalarına dikkat edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu hazırlanma aşamasında konu ile ilgili alan yazın taranmış ve uzman görüşüne başvurulmuştur. Araştırmada görüşme formu ile toplanan verileri analiz etmek için nitel veri analizi kullanılmaktadır. Araştırmadan elde edilen verilerin analiz aşaması devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Özel Eğitim, Okul Yöneticisi, Stratejik Planlama, Stratejik Yönetim, Okul Gelişimi*

²²³, Kırıkkale Üniversitesi, htcmtcm@gmail.com

²²⁴, Kırıkkale Üniversitesi, mehmetmetinarslan1@gmail.com

ÖZET

“Geçmişten Geleceğe Eğitimin Milli Yolculuğu ” Sempozyumu kapsamında okul öncesi öğretmenlerine yönelik olarak planlanan etkinlikler, sınıf içindeki öğrencilerin etkinliklere geçişini kolaylaştırarak aktif katılımı artırmayı hedeflemektedir. Bu etkinlikler, çocukların dikkat becerilerinin gelişmesine katkı sağlarken, bedensel hafızalarını kullanarak öğrenmelerine de olanak tanıyacaktır. Ayrıca, oyunlar öğrencilerin ritm algısını geliştirecek ve sınıf kurallarını eğlenceli bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olacaktır.

Etkinlikler dört ana başlık altında sınıflandırılmıştır:

Dikkat Oyunları: Bu oyunlar, çocukların dikkatlerini toplama ve sürekliliği artırma becerilerini geliştirmeye yönelik tasarlanmıştır. Çeşitli dikkat artırıcı görevler ve oyunlar sayesinde öğrenciler, odaklanma becerilerini eğlenceli bir şekilde güçlendirecektir.

Hafıza Oyunları: Hafıza oyunları, çocukların kısa ve uzun süreli hafıza becerilerini desteklemeyi amaçlar. Bu oyunlar sayesinde öğrenciler, bilgiyi hatırlama ve işleme yeteneklerini geliştirirken aynı zamanda eğlenme fırsatı bulacaklardır.

Vücut Perküsyonu: Vücut perküsyonu etkinlikleri, çocukların ritm algısını geliştirmeye ve bedenlerini müzikle uyumlu bir şekilde kullanma becerilerini artırmaya yöneliktir. Bu tür etkinlikler, çocukların koordinasyonlarını ve ritim duygularını güçlendirecektir.

Hikayeleştirilmiş Oyunlar: Hikayeleştirilmiş oyunlar, çocukların sosyal becerilerini ve sınıf kurallarını eğlenceli bir hikaye etrafında öğrenmelerine yardımcı olur. Halka olma, sıra bekleme ve eş olma gibi beceriler bu oyunlar aracılığıyla geliştirilecektir.

Sunumda kullanılacak yöntemler arasında; çocuk gözünden oyunun önemini vurgulayan PowerPoint sunusu, Orff yaklaşımıyla hazırlanmış oyunlar, uygulamalı hafıza geliştirici ve eşli oyunlar, ve uygulamalı vücut perküsyonu yer alacaktır. Bu yöntemler, öğretmenlerin çocukların gelişimlerine nasıl katkıda bulunabileceklerini anlamalarına ve uygulamalarına yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: erken çocukluk, okulöncesi, orff, oyun, dikkat, beceri, gelişim

²²⁵ e.karadavut@nesibeaydin.k12.tr